

KUNGL. MAJ:TS
PROPOSITION

TILL

Riksdagen

**angående statsverkets tillstånd och behov under
budgetåret 1948/49.**

Jämlikt grundlagens bud avgiver Kungl. Maj:t härmed proposition angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1948/49.

Med åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokoll angående statsverkspropositionens justering vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att godkänna i protokollet berörda förslag och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med följande förslag till riksstat:

Bihang till riksdagens protokoll 1948. 1 saml. Nr 1.

**Förslag till riksstat för
Drift-**

		Kronor
A. Egentliga statsinkomster:		
I. Skatter.....	4 143 950 000	
II. Uppbörd i statens verksamhet	66 314 000	
III. Folkpensionsavgifter	120 000 000	
IV. Diverse inkomster.....	125 500 000	4 455 764 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder:		
I. Statens affärsverksfonder	160 000 000	
II. Riksbanksfonden	100	
III. Statens allmänna fastighetsfond.....	12 596 000	
IV. Försvarets fonder	20 005 000	
V. Statens utlåningsfonder	26 723 300	
VI. Fonden för låneunderstöd.....	21 130 000	
VII. Fonden för statens aktier.....	20 000 000	
VIII. Statens pensionsfonder	31 550 000	
IX. Diverse kapitalfonder	21 500 000	313 504 400
Säger för inkomster å driftbudgeten		4 769 268 400
Summa		4 769 268 400

budgetåret 1948/49.

budgeten.

		Kronor
<i>A. Egentliga statsutgifter:</i>		
I.	Kungl. hov- och slottsstaterna	2 610 800
II.	Justitiedepartementet	37 391 500
III.	Utrikesdepartementet	19 141 000
IV.	Försvarsdepartementet.....	736 418 500
V.	Socialdepartementet	1 338 387 500
VI.	Kommunikationsdepartementet	253 230 500
VII.	Finansdepartementet.....	91 940 000
VIII.	Ecklesiastikdepartementet	531 569 700
IX.	Jordbruksdepartementet	287 746 300
X.	Handelsdepartementet	46 992 100
XI.	Inrikesdepartementet	228 904 100
XII.	Folkhushållningsdepartementet.....	27 339 000
XIII.	Pensionsväsendet	162 515 500
XIV.	Oförutsedda utgifter.....	1 000 000
XV.	Riksdagen och dess verk m. m.	9 810 200
		3 774 996 700
<i>B. Utgifter för statens kapitalfonder:</i>		
I.	Luftfartsfonden	5 000 000
II.	Riksgäldsfonden	311 000 000
III.	Avskrivning av nya kapitalinvesteringar	88 811 100
IV.	Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsför- luster	50 000 000
		454 811 100
	Säger för utgifter å driftbudgeten	4 229 807 800
	<i>Beräknat överskott å statsregleringen .....</i>	539 460 600
	Summa	4 769 268 400

Kapital-

	Kronor
Lånemedel	343 384 500
Summa	343 384 500

budgeten.

	Kronor
I. Statens affärsverksfonder:	
Postverkets fond	4 685 000
Telegrafverkets fond	46 739 000
Statens järnvägars fond	26 269 000
Statens vattenfallsverks fond	83 100 000
Domänverkets fond	24 000
	160 817 000
II. Luftfartsfonden	6 698 000
III. Statens allmänna fastighetsfond	7 068 500
IV. Försvarets fonder:	
Försvarets fastighetsfond	3 834 000
Försvarets fabriksfond	— 726 000
	3 108 000
V. Statens utlåningsfonder	183 600 000
VI. Fonden för låneunderstöd	15 994 000
VII. Fonden för förlag till statsverket	499 000
VIII. Diverse kapitalfonder:	
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	5 600 000
Jordfonden	10 000 000
	15 600 000
	Säger
	393 384 500
Avgår kapitalåterbetalning:	
Avsättning till fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster	50 000 000
	Summa 343 384 500

Stockholms slott den 3 januari 1948.

GUSTAF.*Ernst Wigforss.*

Inkomster å driftbudgeten

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.

	Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster.		
I. Skatter:		
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a. Preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i> ..	2 000 000 000	
b. Kuponsskatt, <i>bevillning</i>	5 800 000	
c. Utskiftningsskatt och ersättnings-skatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	
d. Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i> ..	4 500 000	
e. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	150 000	
f. Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt, <i>bevillning</i> .	75 000 000	
g. Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i> ...	25 000 000	
h. Omsättnings- och expediti- stämplor m. m., <i>bevillning</i>	50 000 000	2 161 450 000
2. Automobilskattemedel:		
a. Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	80 000 000	
b. Bensinskatt, <i>bevillning</i>	130 000 000	210 000 000
3. Tullar och acciser:		
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	220 000 000	
b. Varuskatt, <i>bevillning</i>	100 000 000	
c. Trafikskatt, <i>bevillning</i>	32 000 000	
d. Accis å silke, <i>bevillning</i>	3 500 000	
e. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i>	18 000 000	
f. Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	11 000 000	
g. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	370 000 000	
h. Brännvinstillverknings-skatt, <i>be- villning</i>	21 000 000	
i. Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i> ...	27 000 000	
j. Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i> ..	30 000 000	
k. Omsättnings- och utskänknings- skatt å spritdrycker, <i>bevillning</i> .	375 000 000	
l. Omsättnings- och utskänknings- skatt å vin, <i>bevillning</i>	30 000 000	
m. Maltdrycksskatt, <i>bevillning</i>	50 000 000	
n. Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i>	18 000 000	
o. Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i> ...	17 000 000	1 322 500 000
4. Särskild konsumtionsbeskattning, <i>bevillning</i>	450 000 000	4 143 950 000

II. Uppbörd i statens verksamhet:

	Kronor	Kronor
1. Vattendomstolsavgifter	50 000	
2. Inkomster vid fångvården	600 000	
3. Inkomster vid sjökarteverket.....	150 000	
4. Bidrag till riks försäkringsanstalten och försäkringsrådet.....	3 200 000	
5. Bidrag till pensionsstyrelsen	40 000	
6. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholanstalter	250 000	
7. Inkomster vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.....	200 000	
8. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	1 000 000	
9. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	100 000	
10. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	80 000	
11. Inkomster vid statens sinnessjukhus.....	17 700 000	
12. Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa	90 000	
13. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	260 000	
14. Inkomster vid statens institut för folkhälsan ..	260 000	
15. Inkomster vid statens geotekniska institut	300 000	
16. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion ..	750 000	
17. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket ..	500 000	
18. Avgifter för registrering av motorfordon	1 200 000	
19. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	1 600 000	
20. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	18 000	
21. Inkomster vid länsarkitektsorganisationen	850 000	
22. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.....	41 000	
23. Inkomst av myntning och justering.....	8 000 000	
24. Kontrollstämpelmedel	500 000	
25. Bidrag till bank- och fondinspektionen	200 000	
26. Bidrag till sparbanksinspektionen	170 000	
27. Bidrag för tillsyn över sparbankerna	265 000	
28. Inkomster vid tandläkarinstituten.....	20 000	
29. Inkomster vid karolinska sjukhuset	6 300 000	
30. Inkomster vid serafimerlasarettet	3 300 000	
31. Avgifter för granskning av biografbilder	250 000	
32. Inkomster vid lantbruksingenjörorganisationen ..	500 000	
33. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	340 000	
34. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	900 000	
35. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	150 000	
36. Inkomster vid lantmåteriets distriktsorganisation ..	3 700 000	
37. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	200 000	
38. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	20 000	

	Kronor	Kronor
39. Inkomster vid statens provningsanstalt	850 000	
40. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten ...	250 000	
41. Fyr- och båkmedel	3 000 000	
42. Lotspenningar	3 500 000	
43. Inkomster vid statens skeppsprovninganstalt ..	250 000	
44. Patent- och varumärkes- samt registrerings- avgifter	3 500 000	
45. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	300 000	
46. Bidrag till försäkringsinspektionen	360 000	
47. Vissa licensavgifter m. m.	250 000	66 314 000
III. Folkpensionsavgifter		120 000 000
IV. Diverse inkomster:		
1. Bötesmedel	5 500 000	
2. Totalisatormedel	7 000 000	
3. Tipsmedel	17 000 000	
4. Lotterimedel	45 000 000	
5. Särskilda totalisator-, tips- och lotterimedel ...	50 000 000	
6. Övriga diverse inkomster	1 000 000	125 500 000
		4 455 764 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder.		
I. Statens affärsverksfonder:		
1. Postverket, <i>bevilning</i>	15 000 000	
2. Telegrafverket	55 000 000	
3. Statens järnvägar	35 000 000	
4. Statens vattenfallsverk	30 000 000	
5. Domänverket	25 000 000	160 000 000
II. Riksbanksfonden		100
III. Statens allmänna fastighetsfond:		
1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	345 000	
3. Utrikesdepartementets »	365 000	
4. Medicinalstyrelsens »	1 890 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	9 090 000	
6. Generaltullstyrelsens »	60 000	
7. Uppsala universitets »	190 000	
8. Lunds universitets »	230 000	
9. Karolinska sjukhusets »	370 000	
10. Lotsstyrelsens »	55 000	12 596 000
IV. Försvarets fonder:		
1. Försvarets fastighetsfond:		
a. Arméns delfond	8 520 000	
b. Marinens »	4 060 000	
c. Flygvapnets »	5 880 000	18 460 000
2. Försvarets bostadsanskaffningsfond	215 000	
3. Försvarets fabriksfond	1 330 000	20 005 000

	Kronor	Kronor
<i>V. Statens utlåningsfonder:</i>		
1. Värnpliktslånefonden	100	
2. Statens bostadslånefond	100 000	
3. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	15 000	
4. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer.....	8 700 000	
5. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	265 000	
6. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	920 000	
7. Lånefonden för bostadsbyggande	950 000	
8. Lånefonden för lantarbetarbostäder.....	1 500	
9. Statens bosättningslånefond	1 650 000	
10. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	11 000	
11. Vattenkraftslånefonden	175 000	
12. Luftfartslånefonden	1 250 000	
13. Tullverkets båtlånefond	5 000	
14. Statens lånefond för universitetsstudier	7 000	
15. Allmänna studielånefonden	55 000	
16. Statens lånefond för hästavelns befrämjande ..	100	
17. Statens kaninavelslånefond	100	
18. Statens fjäderfållånefond	100	
19. Gödselvärdslånefonden	17 000	
20. Statens kalkbrukslånefond	6 000	
21. Statens fruktodlingslånefond.....	100	
22. Frukt- och potatislagerhusfonden	17 000	
23. Statens mejerilånefond	7 000	
24. Jordbrukets maskinlånefond.....	400 000	
25. Spannmålslagerhusfonden	135 000	
26. Spannmålskreditfonden	100	
27. Statens sekundärlånefond för jordbrukare	530 000	
28. Statens slakterilånefond	4 000	
29. Kraftledningslånefonden	110 000	
30. Elektrifieringslånefonden	2 000	
31. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för mo- tor drift	100	
32. Egnahemslånefonden	9 100 000	
33. Jordförmedlingsfonden	100	
34. Arrendelånefonden	100	
35. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
36. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	2 000	
37. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond ..	100	
38. Statens avdikningslånefond	1 525 000	
39. Täckdikningslånefonden	100 000	
40. Bevattningslånefonden	4 000	
41. Allmänna nyodlingsfonden	1 000	
42. Norrländska nyodlingsfonden	100	
43. Fiskerilånefonden	100 000	

	Kronor	Kronor
44. Statens fiskredskapslånefond	100	
45. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för fiskebåtar	100	
46. Kommunskogslånefonden	1 000	
47. Virkesmätningsslånefonden	100	
48. Skogsväglånefonden	1 000	
49. Kronotorparnas inventarielånefond	100	
50. Hemslöjdslånefonden	350 000	
51. Industrilånefonden	20 000	
52. Statens hantverksslånefond	30 000	
53. Fonden för hantverks- och småindustri kredit..	10 000	
54. Rederilånefonden	100	
55. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	7 000	
56. Statens sekundärlånefond för rederinäringen ..	89 000	
57. Statens lånefond för anskaffande av gasgenera- torer för vissa fartyg	100	
58. Lotsverkets båtlånefond	49 000	26 723 300
VI. Fonden för låneunderstöd:		
1. Statskontorets delfond	18 550 000	
2. Egnahemsstyrelsens delfond	1 100 000	
3. Riksbankens delfond	10 000	
4. Riksgäldskontorets delfond	1 470 000	21 130 000
VII. Fonden för statens aktier		
		20 000 000
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden	27 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 140 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	140 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	3 250 000	
5. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	20 000	31 550 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
1. Fonden för kreditgivning till utlandet	19 000 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	2 500 000	21 500 000
		313 504 400
Summa		4 769 268 400

*Bilaga 1 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.***Förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1948/49.**

		Kronor
Inkomster.		
A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:		
1. Slottsbyggnadernas delfond.....	382 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	686 000	
3. Utrikesdepartementets »	1 265 000	
4. Medicinalstyrelsens »	4 321 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	16 855 000	
6. Generaltullstyrelsens »	121 000	
7. Uppsala universitets »	1 008 000	
8. Lunds universitets »	511 000	
9. Karolinska sjukhusets »	1 104 000	
10. Lotsstyrelsens »	303 000	
		26 556 000
B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:		
1. Slottsbyggnadernas delfond.....	200 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	200 000	
3. Utrikesdepartementets »	45 000	
4. Medicinalstyrelsens »	795 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	1 190 000	
6. Generaltullstyrelsens »	55 000	
7. Uppsala universitets »	18 000	
8. Lunds universitets »	25 000	
9. Karolinska sjukhusets »	240 000	
10. Lotsstyrelsens »	58 000	
		2 826 000
C. Diverse inkomster:		
1. Slottsbyggnadernas delfond:		
a. Djurgårdsförvaltningens överskottsmedel	144 000	
b. Bidrag från Haga och Ulriksdals slotts försäljningsmedels fonder	54 000	
c. Övriga diverse inkomster	40 000	
		238 000
2. Fångvårdsstyrelsens delfond.....	1 000	
3. Utrikesdepartementets »	1 000	
4. Medicinalstyrelsens »	1 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	69 000	
6. Generaltullstyrelsens »	1 000	
7. Uppsala universitets delfond:		
a. Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning	250 000	

		Kronor
	b. Bidrag från Uppsala läns landsting ..	89 000
	c. Övriga diverse inkomster	1 000
		340 000
8.	Lunds universitets delfond:	
	a. Bidrag från universitetets egendomsför- valtning	50 800
	b. Övriga diverse inkomster	200
		51 000
9.	Karolinska sjukhusets delfond	1 000
10.	Lotsstyrelsens »	4 000
		707 000
	Summa	80 089 000
Utgifter.		
A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:		
1.	Slottsbyggnadernas delfond:	
	a. Reparations- och underhållskostnader för de kungl. slotten med tillhörande bygg- nader	511 000
	b. Reparations- och underhållskostnader för uthyrda lägenheter vid Drottning- holm, Ulriksdal och Haga	69 000
	c. Reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och bygg- nadsminnesmärken m. m.	185 000
	d. Vissa iståndsättningsarbeten	54 000
		819 000
2.	Fångvårdsstyrelsens delfond	369 000
3.	Utrikesdepartementets delfond:	
	a. Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	265 000
	b. Bränsle och lyse för vissa tjänstebostä- der, <i>förslagsvis</i>	154 000
		419 000
4.	Medicinalstyrelsens delfond	1 838 000
5.	Byggnadsstyrelsens »	3 533 000
6.	Generaltullstyrelsens »	60 000
7.	Uppsala universitets delfond:	
	a. Akademiska sjukhuset	234 000
	b. Övriga fastigheter	388 000
		622 000
8.	Lunds universitets delfond	245 000
9.	Karolinska sjukhusets delfond:	
	a. Karolinska sjukhuset	290 000
	b. Serafimerlasarettet	100 000
		390 000
10.	Lotsstyrelsens delfond	240 000
		8 535 000
B. Avsättning till värdeminskningsskonto:		
2.	Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	128 000
3.	Utrikesdepartementets » , <i>förslagsvis</i>	83 000

		Kronor
4.	Medicinalstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	1 370 000
5.	Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	1 605 000
6.	Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	12 000
7.	Uppsala universitets delfond:	
	a. Akademiska sjukhuset, <i>förslagsvis</i>	220 000
	b. Övriga fastigheter, <i>förslagsvis</i>	316 000
		536 000
8.	Lunds universitets delfond, <i>förslagsvis</i>	92 000
9.	Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>	510 000
10.	Lotsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	35 000
		4 371 000
<i>C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:</i>		
2.	Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	45 000
3.	Utrikesdepartementets » , <i>förslagsvis</i>	444 000
4.	Medicinalstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	19 000
5.	Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	3 886 000
6.	Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	45 000
7.	Uppsala universitets » , <i>förslagsvis</i>	18 000
8.	Lunds universitets » , <i>förslagsvis</i> ..	20 000
9.	Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>	75 000
10.	Lotsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	35 000
		4 587 000
<i>Överskott att tillföras riksstatsens driftbudget:</i>		
1.	Slottsbyggnadernas delfond	1 000
2.	Fångvårdsstyrelsens »	345 000
3.	Utrikesdepartementets »	365 000
4.	Medicinalstyrelsens »	1 890 000
5.	Byggnadsstyrelsens »	9 090 000
6.	Generaltullstyrelsens »	60 000
7.	Uppsala universitets »	190 000
8.	Lunds universitets »	230 000
9.	Karolinska sjukhusets »	370 000
10.	Lotsstyrelsens »	55 000
		12 596 000
	Summa	30 089 000

*Bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.***Beräknat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1948/49.**

Inkomster.	Kronor
A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:	
1. Arméns delfond	21 122 000
2. Marinens »	7 488 000
3. Flygvapnets »	12 481 000
	41 091 000
B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:	
1. Arméns delfond	2 200 000
2. Marinens »	700 000
3. Flygvapnets »	430 000
	3 330 000
C. Diverse inkomster:	
1. Arméns delfond	405 000
2. Marinens »	750 000
3. Flygvapnets »	120 000
	1 275 000
	Summa 45 696 000
Utgifter.	
A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:	
1. Arméns delfond	10 822 000
2. Marinens »	3 428 000
3. Flygvapnets »	2 976 000
	17 226 000
B. Avsättning till värdepapperskonto:	
1. Arméns delfond, förslagsvis	3 310 000
2. Marinens » , förslagsvis	1 050 000
3. Flygvapnets » , förslagsvis	3 380 000
	7 740 000
C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:	
1. Arméns delfond, förslagsvis	1 075 000
2. Marinens » , förslagsvis	400 000
3. Flygvapnets » , förslagsvis	795 000
	2 270 000
Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:	
1. Arméns delfond	8 520 000
2. Marinens »	4 060 000
3. Flygvapnets »	5 880 000
	18 460 000
	Summa 45 696 000

Utgifter å driftbudgeten

Egentliga statsutgifter.

I. Kungl. hov- och slottsstaterna.

		Kronor	Kronor
A. Kungl. hovstaten.			
1	Kungl. Maj:ts hovhållning		800 000
2	Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning		150 000
3	Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan		192 000
4	Förstärkning av anslaget till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning m. m.		125 000
5	Hennes Kungl. Höghet Hertiginnan av Västerbotten		100 000
6	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland		26 000
7	Underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten		56 400
8	Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten		69 400
9	Kungl. hovstallets utfodring		45 000
			1 563 800
B. Kungl. slottsstaten.			
1	Polis-, lys- och renhållning samt brandväsendet vid de kungl. slotten		619 000
2	Ved och kol för de kungl. slotten		428 000
			1 047 000
Summa			2 610 800

Egentliga statsutgifter.**II. Justitiedepartementet.**

		Kronor	Kronor
A. Justitiedepartementet m. m.			
1	Avlöningar till statsråden utan departement m. m., <i>förslagsanslag</i>		222 700
Justitiedepartementet:			
2	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	596 000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	101 500	
4	Svensk författningssamling, <i>förslagsanslag</i>	200 000	897 500
5	Lagberedningen, <i>reservationsanslag</i>		70 000
6	Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter, <i>förslagsanslag</i>		17 000
			1 207 200
B. Justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet.			
Justitiekanslersämbetet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	106 200	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	8 000	114 200
Riksåklagarämbetet:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	181 500	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	14 000	195 500
			309 700
C. Domstolarna.			
Högsta domstolen m. m.:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 830 600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	68 300	1 898 900
Regeringsrätten:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	288 900	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	10 000	
5	Regeringsrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>	25 000	323 900
Hovrätterna:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	4 332 700	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	296 900	4 629 600
8	Inventarier m. m. för hovrättsbyggnaden i Malmö, <i>reservationsanslag</i>		270 000
Häradsrätterna:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	9 299 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	503 000	
11	Reseersättningar till nämndemän, <i>förslagsanslag</i> ...	1 000 000	
12	Uppläggande av nya fastlighetsböcker för landet, <i>förslagsanslag</i>	50 000	10 852 000

		Kronor	Kronor
	Vattendomstolarna:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	720 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	103 000	823 000
	Krigsrätterna:		
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	168 200	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	16 000	184 200
			18 981 600
	D. Rättegångsväsendet i allmänhet.		
1	Ersättning åt domare, vittnen och parter, <i>förslagsanslag</i>		1 100 000
2	Kostnader enligt lagen om fri rättegång, <i>förslagsanslag</i>		1 000 000
3	Understöd för utomprocessuell rättshjälp, <i>förslagsanslag</i>		160 000
4	Tornedalens rättshjälpsanstalt, <i>förslagsanslag</i>		33 700
5	Efterutbildning inom rättegångsväsendet, <i>reservationsanslag</i>		15 000
6	Ersättning för vissa bötesandelar		1 300
7	Ersättning för förlorad in-teckningslösen vid stadsdomstolarna		135 000
8	Resestipendier åt domare och domaraspiranter, <i>reservationsanslag</i>		10 000
			2 455 000
	E. Fångvården m. m.		
	Fångvårdsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	627 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	71 500	698 500
	Fångvårdsanstalterna:		
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*7 539 800	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*2 857 000	10 396 800
5	Ersättning för vård av fångar å anstalter, som ej tillhöra fångvården, <i>förslagsanslag</i>		200 000
6	Interneringsnämnden, <i>förslagsanslag</i>		46 500
7	Ungdomsfängelnsnämnden, <i>förslagsanslag</i>		19 600
8	Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport, <i>förslagsanslag</i>		250 000
9	Skyddskonsulentorganisationen, <i>förslagsanslag</i>		304 000
10	Övervakning av villkorligt dömda, <i>förslagsanslag</i>		200 000
11	Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl., <i>förslagsanslag</i> ..		30 000
12	Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl. ...		140 000
13	Bidrag till svenska skyddsförbundet		100 000
14	Maskin- och verktygsutrustning för vissa fångvårdsanstalter, <i>reservationsanslag</i>		*114 000
			12 499 400
	F. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	686 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	672 000	1 358 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
3	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		45 800
4	Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m., <i>reservationsanslag</i>		25 000
5	Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk, <i>förslagsanslag</i>		8 500
6	Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen, <i>förslagsanslag</i>		1 000
7	Bidrag till internationella institutet för unifiering av privaträtten, <i>förslagsanslag</i>		3 000
8	Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Strafferet		1 200
9	Bidrag till Tidsskrift för kriminalvård		1 000
10	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		425 000
11	Planering av allmänna arbeten, <i>reservationsanslag</i>		100
12	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		30 000
13	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		40 000
			1 938 600
	Summa		37 891 500

Egentliga statsutgifter.

III. Utrikesdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Utrikesdepartementet.			
Utrikesdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 262 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	627 000	
3	Förstärkning av personalorganisationen	50 000	2 939 000
			2 939 000
B. Sveriges representation i utlandet.			
Avlöningar vid beskickningar och konsulat:			
1	Diplomatisk och konsulär personal m. m., <i>förslagsanslag</i>	5 377 000	
2	Attachéer, <i>förslagsanslag</i>	779 000	
3	Pressattachéer, <i>förslagsanslag</i>	298 000	
4	Skrivbiträden, <i>reservationsanslag</i>	2 070 000	
5	Extra biträden och vaktbetjänte, <i>reservationsanslag</i>	480 000	9 004 000
6	Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän, <i>reservationsanslag</i>		150 000
7	Ersättningar åt olönade konsulter, <i>förslagsanslag</i>		300 000
8	Rese- och flyttningersättningar, <i>förslagsanslag</i>		500 000
9	Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat, <i>förslagsanslag</i>		450 000
10	Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat, <i>förslagsanslag</i>		315 000
			10 719 000
C. Internationella förhandlingar m. m.			
1	Särskilda förhandlingar med främmande makter, <i>förslagsanslag</i>		300 000
2	Tillfälliga representationskostnader, <i>reservationsanslag</i>		45 000
3	Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag, <i>förslagsanslag</i>		3 000
4	Förenta Nationerna, <i>förslagsanslag</i>		2 325 000
			2 673 000
D. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Utrikesdepartementets delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 265 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	196 000	1 461 000

		Kronor	Kronor
3	Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare, <i>förslagsanslag</i>		300 000
4	Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar		70 000
5	Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige		620 000
6	Utländska pressbesök, <i>reservationsanslag</i>		25 000
7	Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor		45 000
8	Restitutionsnämnden, <i>förslagsanslag</i>		22 000
9	Flyktkapitalbyrån, <i>förslagsanslag</i>		200 000
10	Ersättningar för viss från ockuperat land härrörande egendom, <i>förslagsanslag</i>		10 000
11	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		25 000
12	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		30 000
13	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		2 000
			2 810 000
Summa			19 141 000

Egentliga statsutgifter.

IV. Försvarsdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Försvarsdepartementet.			
Försvarsdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	665 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	125 000	790 000
			790 000
B. Centrala förvaltningsmyndigheter.			
Försvarets civilförvaltning:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 340 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	275 000	2 615 000
Försvarets sjukvårdsförvaltning:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	412 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	50 000	
5	Förrådsorganisationen, <i>förslagsanslag</i>	133 000	595 000
Krigsmaterielverket:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 230 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	375 000	
8	Förrådsorganisationen m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 000 000	
9	Årskostnader för industriell krigsberedskap, <i>förslagsanslag</i>	500 000	
10	Engångskostnader för industriell krigsberedskap, <i>reservationsanslag</i>	100	4 105 100
Fortifikationsförvaltningen:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 300 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*210 000	
13	Byggnads- och reparationsberedskapens övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	100	
14	Forskningsverksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i>	500 000	2 010 100
Arméförvaltningen:			
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 620 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	420 000	2 040 000
Marinförvaltningen:			
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	685 000	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	400 000	1 085 000
Flygförvaltningen:			
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 000 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	370 000	1 370 000
			18 820 200

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
C. Försvarskrafterna.			
<i>Försvarsstaben.</i>			
Försvarsstaben:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*5 500 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	965 000	
3	Övningar, <i>reservationsanslag</i>	50 000	
4	Anskaffning av krigskartor, <i>reservationsanslag</i>	90 000	
5	Anskaffning och underhåll av materiel, <i>reservationsanslag</i>	470 000	7 075 000
			7 075 000
<i>Armén.</i>			
Avlöningar m. m. till fast anställd personal:			
6	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*110 000 000	
7	Avlöningar till personal å övergångsstat, <i>förslagsanslag</i>	125 000	
8	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	1 300 000	
9	Avlöningar till personal i arméns reserver, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000	
10	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	100 000	
11	Ekiperingsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	1 550 000	
12	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i> ..	*8 675 000	124 750 000
Avlöningar m. m. till värnpliktiga:			
13	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i> ...	*14 100 000	
14	Familjebidrag, <i>förslagsanslag</i>	4 950 000	19 050 000
Sjukvård:			
15	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	665 000	
16	Sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	460 000	1 125 000
17	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		5 700 000
Expenser m. m.:			
18	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	8 900 000	
19	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	660 000	
20	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	500 000	10 060 000
Mathållning m. m.:			
21	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>	15 500 000	
22	Furagering, <i>förslagsanslag</i>	5 000 000	20 500 000
Intendenturmateriel m. m.:			
23	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	6 500 000	
24	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 800 000	
25	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	775 000	9 075 000
Övningar m. m.:			
26	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	11 500 000	
27	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	630 000	12 130 000
Anskaffning och vård av hästar m. m.:			
28	Remontering, <i>reservationsanslag</i>	2 000 000	
29	Uttagning av hästar och hästfordon m. m., <i>förslagsanslag</i>	125 000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
30	Veterinärvård, <i>reservationsanslag</i>	190 000	
31	Hundväsendet, <i>reservationsanslag</i>	62 000	
32	Brevduveväsendet, <i>reservationsanslag</i>	5 000	2 382 000
	Tygmateriel m. m.:		
33	Anskaffning av tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	*35 000 000	
34	Underhåll av tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	39 000 000	
35	Uttagning av motorfordon och motorredskap, <i>förslagsanslag</i>	15 000	
36	Premier för innehav av vissa automobiler, <i>reservationsanslag</i>	100	74 015 100
	Fastigheter m. m.:		
37	Ersättning till försvarets fastighetsfond: Arméns delfond, <i>förslagsanslag</i>	*21 122 000	
38	Befästningars underhåll m. m., <i>reservationsanslag</i>	*1 200 000	22 322 000
	Hemvärnet:		
39	Hemvärnets avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	336 000	
40	Hemvärnets omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	600 000	
41	Hemvärnets intendenturmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	400 000	
42	Hemvärnets övningar, <i>reservationsanslag</i>	975 000	
43	Hemvärnets tygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	1 800 000	4 111 000
	Bidrag och understöd:		
44	Understöd åt frivilligt försvarsarbete, <i>reservationsanslag</i>	1 260 000	
45	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, <i>reservationsanslag</i>	48 000	
46	Frivilliga djursjukvården i krig, <i>reservationsanslag</i> ...	11 000	
47	Frivilliga skyttväsendets befrämjande, <i>reservationsanslag</i>	1 440 000	
48	Understöd åt vissa föreningar m. m.	22 000	
49	Bidrag till frivilliga tjänstehundväsendet	3 000	2 784 000
			308 004 100
	<i>Marinen.</i>		
	Avlöningar m. m. till fast anställd personal:		
50	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*46 000 000	
51	Avlöningar till personal å övergångsstat, <i>förslagsanslag</i>	200 000	
52	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i>	60 000	
53	Avlöningar till personal i marinens reserver, <i>förslagsanslag</i>	1 180 000	
54	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	75 000	
55	Ekiperingsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	700 000	
56	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i> ..	*935 000	49 150 000
	Avlöningar m. m. till värnpliktiga:		
57	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i> ...	*2 450 000	
58	Familjebidrag, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000	3 450 000
	Sjukvård:		
59	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	250 000	
60	Sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	85 000	335 000
61	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 200 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Expenser m. m.:		
62	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	3 000 000	
63	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	420 000	
64	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	185 000	3 605 000
65	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>		6 700 000
	Intendenturmateriel m. m.:		
66	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 200 000	
67	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	730 000	
68	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	500 000	3 430 000
	Övningar m. m.:		
69	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 000 000	
70	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	850 000	
71	Materialförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	300 000	
72	Hundbevakningstjänsten, <i>reservationsanslag</i>	5 000	11 155 000
	Flytande materiel, artillerimateriel m. m.:		
73	Fartygsbyggnader, <i>reservationsanslag</i>	*20 000 000	
74	Anskaffning av artillerimateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	*15 000 000	
75	Underhåll av fartyg m. m., <i>reservationsanslag</i>	23 800 000	58 800 000
	Fastigheter m. m.:		
76	Ersättning till försvarets fastighetsfond: Marinens delfond, <i>förslagsanslag</i>	*7 488 000	
77	Befästningars underhåll m. m., <i>reservationsanslag</i>	*1 000 000	8 488 000
	Bidrag och understöd:		
78	Bidrag till sjövärnskåren, <i>reservationsanslag</i>	155 000	
79	Bidrag till maritim ungdomsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	19 000	
80	Understöd åt föreningar m. m.	23 000	197 000
			146 510 000
	<i>Flygvapnet.</i>		
	Avlöningar m. m. till fast anställd personal:		
81	Avlöningar till aktiv personal m. fl., <i>förslagsanslag</i>	*43 800 000	
82	Avlöningar till personal å reservstat, <i>förslagsanslag</i> ..	5 000	
83	Avlöningar till personal i flygvapnets reserv, <i>förslagsanslag</i>	650 000	
84	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	75 000	
85	Ekiperingsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	470 000	
86	Avlöningar till viss arbetarpersonal, <i>förslagsanslag</i> ..	*660 000	45 660 000
	Avlöningar m. m. till värnpliktiga:		
87	Avlöningar m. m. till värnpliktiga, <i>förslagsanslag</i> ...	*2 500 000	
88	Familjebidrag, <i>förslagsanslag</i>	750 000	3 250 000
	Sjukvård:		
89	Sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	230 000	
90	Sjukvårdsmateriel, <i>reservationsanslag</i>	55 000	285 000
91	Reseersättningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		950 000
	Expenser m. m.:		
92	Bränsle m. m., <i>förslagsanslag</i>	4 000 000	
93	Telefon m. m., <i>förslagsanslag</i>	920 000	
94	Övriga expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>	170 000	5 090 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
95	Mathållning, <i>förslagsanslag</i>		3 900 000
	Intendenturmateriel m. m.:		
96	Beklädnad m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 300 000	
97	Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	500 000	
98	Tvätt, <i>förslagsanslag</i>	325 000	3 125 000
	Övningar m. m.:		
99	Övningar m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 940 000	
100	Hundbevakningstjänsten, <i>reservationsanslag</i>	18 000	2 958 000
	Flygmateriel m. m.:		
101	Anskaffning av flygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	*115 000 000	
102	Drift och underhåll av flygmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	33 800 000	
103	Drivmedelsförråd m. m., <i>förslagsanslag</i>	1 900 000	150 700 000
	Fastigheter m. m.:		
104	Ersättning till försvarets fastighetsfond: Flygvapnets delfond, <i>förslagsanslag</i>	*12 481 000	
105	Befästningars underhåll m. m., <i>reservationsanslag</i>	*190 000	12 671 000
	Bidrag och understöd:		
106	Understöd åt privatflyget, <i>reservationsanslag</i>		350 000
			228 939 000
			690 528 100
D. Vissa för försvaret gemensamma ändamål.			
	Sjökarteverket:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	777 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	280 000	
3	Mättnings- och rekognosceringsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	620 000	
4	Bidrag till internationella hydrografiska byrån, <i>förslagsanslag</i>	15 000	1 692 000
	Krigsarkivet:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	141 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	38 000	
7	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 900	180 900
	Armémuseum:		
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	90 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	8 000	
10	Samlingars konservering m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	11 100	109 100
	Försvarets forskningsanstalt:		
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*873 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*126 000	
13	Viss forskningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	*3 150 000	4 149 000
	Försvarets socialbyrå:		
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	170 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	85 000	
16	Vissa civilanställningsåtgärder, <i>förslagsanslag</i>	785 000	1 040 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Försvarets läroverk:		
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	608 000	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	65 000	673 000
	Garnisonsjukhusen:		
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	200 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	150 000	
21	Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar, <i>förslagsanslag</i>	180 000	530 000
	Militärapoteket:		
22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	341 000	
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	53 000	394 000
	Försvarets tandvård:		
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 090 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	265 000	1 355 000
	Centrala värnpliktsbyrån:		
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	441 000	
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	80 000	
28	Adresseringsmaskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	80 000	601 000
	Inskrivningsväsendet:		
29	Inskrivningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	400 000	
30	Inskrivningsrådet	6 000	406 000
	Vissa övriga gemensamma ändamål:		
31	Vissa specialundersökningar m. m., <i>förslagsanslag</i> ...	275 000	
32	Personalvårdsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	85 000	
33	Försvarsupplysning, <i>reservationsanslag</i>	120 000	
34	Fritidsundervisning, <i>reservationsanslag</i>	185 000	
35	Försvarsfilm, <i>reservationsanslag</i>	500 000	
36	Publikations- och blankettryck, <i>förslagsanslag</i>	950 000	
37	Lottaorganisationen, <i>reservationsanslag</i>	160 000	
	Avveckling av beredskapen m. m.:		
38	Vissa förrädiskostnader, <i>reservationsanslag</i>	1 900 000	4 175 000
			15 305 000
	E. Diverse.		
	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:		
1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	50 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	574 000	624 000
3	Bestridande av beredskapskostnader vid försvarets fabriksverk, <i>förslagsanslag</i>		500 000
4	Ersättning för automobils katt, <i>förslagsanslag</i>		1 000 000
5	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>		40 000
6	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>		100
7	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		300 000
8	Planering av allmänna arbeten, <i>reservationsanslag</i>		100
9	Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m., <i>reservationsanslag</i>		25 000

		Kronor	Kronor
10	Vissa ersättningar i anledning av skador vid militär verksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>		325 000
11	Vissa ersättningar för inskränkningar i föfoganderätten till fast egendom, <i>förslagsanslag</i>		1 000
12	Ersättning för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig, <i>förslagsanslag</i>		30 000
13	Bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, <i>förslagsanslag</i>		12 000 000
14	Omskolning av i militärtjänst skadade, <i>förslagsanslag</i> ..		400 000
15	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		400 000
16	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		330 000
			15 975 200
	Summa		736 418 500

Egentliga statsutgifter.

V. Socialdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Socialdepartementet.			
Socialdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	493 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	50 000	543 000
			543 000
B. Socialstyrelsen med dithörande verksamhet samt arbetsdomstolen.			
Socialstyrelsen:			
1	Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	1 520 000	
2	Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar, <i>reservationsanslag</i>	20 000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	241 000	
4	Socialstyrelsens ortsombud	38 000	1 819 000
5	Allmän bostadsräkning m. m., <i>reservationsanslag</i>		340 000
Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	215 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	55 400	270 400
Arbetsdomstolen:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	100 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	4 200	104 200
Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	100 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	30 000	130 000
Mödrahjälp m. m.:			
12	Mödrahjälp, <i>förslagsanslag</i>	15 000 000	
13	Mödrahjälpnämnderna, <i>förslagsanslag</i>	200 000	15 200 000
Social hemhjälp:			
14	Bidrag till avlöande av hemvårdarinnor, <i>förslagsanslag</i>	*3 735 000	
15	Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor, <i>reservationsanslag</i>	*192 500	3 927 500
Fattigvård och barnavård m. m.:			
16	Fattigvård i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	1 750 000	
17	Barnavård i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	190 000	
18	Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m., <i>förslagsanslag</i>	500 000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
19	Fattigvård och barnavård för lappar, <i>förslagsanslag</i>	90 000	
20	Bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet	25 000	
21	Stipendier för utbildning av ålderdomshemsföreståndarinnor, <i>reservationsanslag</i>	3 000	
22	Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem, <i>förslagsanslag</i>	60 000	
23	Allmänna barnbidrag, <i>förslagsanslag</i>	420 000 000	
24	Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag, <i>förslagsanslag</i>	1 100 000	
25	Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000	
26	Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m., <i>förslagsanslag</i>	160 000	
27	Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem, <i>reservationsanslag</i>	100	
28	Bidrag till driften av barnhem, <i>förslagsanslag</i>	3 000 000	
29	Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård, <i>reservationsanslag</i>	1 500 000	
30	Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården, <i>reservationsanslag</i>	210 000	
31	Fria resor för barn, <i>förslagsanslag</i>	5 500 000	
32	Bidrag till husmoderssemestern, <i>förslagsanslag</i>	1 900 000	
33	Bidrag till driften av barnkolonier m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 100 000	
	Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården:		
34	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 940 000	
35	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 224 000	
36	Bidrag till driften av icke statliga skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, <i>förslagsanslag</i>	*1 300 000	
37	Fortbildningskurs för befattningshavare vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, <i>reservationsanslag</i>	9 600	
38	Ersättningar till inackorderingshem för driftförluster, <i>reservationsanslag</i>	3 000	444 564 700
			466 355 800
	C. Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet.		
	Arbetsmarknadsstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 758 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*780 000	
3	Krisorganisationen, <i>förslagsanslag</i>	*650 000	4 188 000
	Den offentliga arbetsförmedlingen:		
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*12 986 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*3 530 000	
6	Krisorganisationen, <i>förslagsanslag</i>	*1 590 000	18 106 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
7	Bidrag till erkända arbetslöshetskassor, <i>förslagsanslag</i>		5 500 000
8	Kristillägg till erkända arbetslöshetskassor, <i>förslagsanslag</i>		1 400 000
9	Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m., <i>reservationsanslag</i>		*10 000 000
10	Kostnader för överflyttning av arbetskraft, <i>reservationsanslag</i>		*5 000 000
11	Planering av allmänna arbeten, <i>reservationsanslag</i>		100
			44 194 100
D. Förbättrande av bostadsförhållandena m. m.			
Statens byggnadslånebyrå:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 784 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*300 000	2 084 000
3	Länsorgan för den allmänna bostadspolitiken, <i>förslagsanslag</i>		*1 000 000
4	Kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å tertiärlån för vissa bostadsbyggnadsföretag, <i>förslagsanslag</i>		*150 000
5	Hyresrabatter för mindre bemedlade, barnrika familjer, <i>förslagsanslag</i>		*20 000 000
6	Särskilda bostadsrabatter, <i>reservationsanslag</i>		*1 000 000
7	Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden, <i>reservationsanslag</i>		*2 500 000
8	Bidrag till inrättande av pensionärshem, <i>reservationsanslag</i>		*6 000 000
9	Statens nämnd för samlingslokaler, <i>förslagsanslag</i>		*29 700
10	Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler		*15 000
Statens bosättningslån:			
11	Ersättning åt ortsombud, <i>förslagsanslag</i>	65 000	
12	Ersättning åt riksbanken, <i>förslagsanslag</i>	215 000	
13	Viss upplysningsverksamhet	15 000	295 000
			33 073 700
E. Olycksfallsförsäkring och arbetarskydd.			
Försäkringsrådet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	530 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	21 900	551 900
Arbetsrådet:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*785 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*80 000	865 000
Riksförsäkringsanstalten:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*5 360 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*359 500	
7	Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m., <i>förslagsanslag</i>	275 000	5 994 500

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
Yrkesinspektionen:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 528 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*339 000	1 867 000
10	Livräntetillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, <i>förslagsanslag</i>		300 000
11	Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m., <i>förslagsanslag</i>		3 350 000
12	Bidrag till fiskares försäkring, <i>förslagsanslag</i>		160 000
13	Utbildningskurser för hushållerskor i skogsarbetarförläggningar, <i>reservationsanslag</i>		5 000
14	Bidrag till föreningen för arbetarskydd		*5 000
15	Bidrag till undervisnings- och upplysningsverksamhet rörande arbetarskydd		*75 000
			13 173 400
F. Folkpensionering m. m.			
Pensionsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 480 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	505 000	
3	Pensionsstyrelsens ortsbud, <i>förslagsanslag</i>	355 000	4 340 000
4	Bidrag till folkpensioner m. m., <i>förslagsanslag</i>		700 000 000
5	Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar, <i>förslagsanslag</i>		2 000 000
6	Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet, <i>reservationsanslag</i>		7 550 000
7	Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m., <i>förslagsanslag</i>		12 500 000
8	Bidrag till sjukkassor, <i>förslagsanslag</i>		43 000 000
9	Kristillägg till sjukkassor, <i>förslagsanslag</i>		5 200 000
10	Moderskapspenning, <i>förslagsanslag</i>		1 900 000
11	Driften av centraldepån för blindas arbeten		*150 000
12	Bidrag till de blindas förening		65 000
			776 705 000
G. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		1 099 000
2	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		1 500
Statens hyresråd:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	450 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	27 000	477 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
5	Internationellt socialpolitiskt samarbete, <i>förslagsanslag</i>		450 000
6	Bidrag till flyktingars uppehälle, yrkesutbildning m. m., <i>förslagsanslag</i>		750 000
7	Bidrag till omhändertagande av utlandssvenskar m. m., <i>förslagsanslag</i>		750 000
8	Social upplysningsfilm, <i>reservationsanslag</i>		75 000
9	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>re- servationsanslag</i>		600 000
10	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		50 000
11	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		90 000
			4 342 500
Summa			1 338 387 500

Egentliga statsutgifter.

VI. Kommunikationsdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Kommunikationsdepartementet.			
Kommunikationsdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	626 600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	220 000	846 600
			846 600
B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet.			
<i>Väg- och vattenbyggnadsverket.</i>			
Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , därav 2 037 500 kronor att avräknas mot automobilskatte-medlen.....	4 075 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 447 500 kronor att avräknas mot automobilskatte-medlen.....	895 000	4 970 000
Vägförvaltningarna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot auto- mobilskatte-medlen.....	10 745 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot auto- mobilskatte-medlen.....	1 682 000	12 427 000
5	De lokala vägnämnderna m. m., <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskatte-medlen.....		125 000
6	Reglering av vissa skador inom väg- och vattenbygg- nadsstyrelsens ämbetsområde, <i>förslagsanslag</i>		75 000
			17 597 000
<i>Vägunderhåll och vägbyggnader.</i>			
Väghållningen på landet samt i städer och stadslik- nande samhällen, där kronan är väghållare:			
7	Vägunderhållet, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskatte-medlen.....	134 000 000	
8	Projektering av vägar och broar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskatte-medlen.....	800 000	
9	Nyanläggning av bygdevägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskatte-medlen.....	100 000	
10	Nyanläggning av ödebygdsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskatte-medlen.....	100 000	
11	Byggande av huvudvägar, <i>reservationsanslag</i> , att av- räknas mot automobilskatte-medlen.....	100 000	

		Kronor	Kronor
12	Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdsvägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	100 000	
13	Förstärkning och förbättring av vägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen .	5 000 000	
14	Bidrag till städer och samhällen för tillhandahållande av mark m. m., <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	400 000	140 600 000
	Väghållningen i städer och stadsliknande samhällen, som äro väghållare:		
15	Bidrag till underhåll av vägar och gator, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	12 200 000	
16	Bidrag till byggande av vägar och gator, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	5 000 000	17 200 000
	Enskild väghållning:		
17	Bidrag till underhåll av enskilda vägar m. m., <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	4 000 000	
18	Bidrag till byggande av enskilda vägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	3 800 000	7 800 000
	Diverse ändamål:		
19	Vägbeläggningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	25 000 000	
20	Stensättning av vägar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	100 000	
21	Byggande av broar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	100 000	
22	Bidrag till säkerhetsanordningar vid järnvägskorsningar, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	200 000	
23	Bidrag till vissa forsknings- och undersökningsarbeten, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	200 000	
24	Avsättning till statens automobilskattemedelsfond, <i>förslagsanslag</i>	*9 500	25 609 500
	<i>Hamnar och farleder.</i>		191 209 500
25	Bidrag till hamn- och farledsundersökningar, <i>reservationsanslag</i>		8 000
26	Bidrag till handelshamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i>		1 000 000
27	Byggande av fiskehamnar, <i>reservationsanslag</i>		1 500 000
28	Underhåll och drift av statens fiskehamnar och farleder, <i>förslagsanslag</i>		150 000
29	Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		100 000
			2 758 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
Vatten- och avloppsledningar.			
30	Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp, <i>reservationsanslag</i>		5 000 000
			216 564 500
C. Vägtrafikväsendet.			
Statens bilinspektion:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	1 120 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	262 000	1 382 000
3	Registrering av motorfordon, <i>förslagsanslag</i>		1 000
4	Bidrag till vissa kommunikationsändamål, <i>reservationsanslag</i>		185 000
Statens biltrafiknämnd:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*211 500	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	*35 000	246 500
7	Bidrag till nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, att avräknas mot automobilskattemedlen		150 000
			1 964 500
D. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.			
Verksamheten i allmänhet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 530 000	
2	Undervisning	7 900	
3	Undersökningar inom hydrologiska byrån, <i>förslagsanslag</i>	164 900	
4	Observatörer	362 600	
5	Telegramkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	308 500	
6	Underhåll av stationer m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	36 500	
7	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	118 000	2 528 400
Särskilda undersökningar:			
8	Geofysiska undersökningar i Riksgränsen	5 000	
9	Väderlektjänst för luftfarten, <i>förslagsanslag</i>	683 000	
10	Aerologiska stationer, <i>förslagsanslag</i>	400 000	1 088 000
11	Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko		8 000
12	Bidrag till väderleksstation i Nordatlanten, <i>förslagsanslag</i>		900 000
			4 524 400

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
E. Byggnadsväsendet.			
Byggnadsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 511 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	134 100	1 645 100
Länsarkitektorganisationen:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 167 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	247 000	2 414 000
5	Bidrag till vissa plankostnader m. m., <i>reservationsanslag</i>		*100 000
6	Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m., <i>reservationsanslag</i>		100 000
			4 259 100
F. Tekniska institut.			
1	Statens väginstitut, <i>förslagsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen.....		431 000
2	Laboratorieutrustning för statens väginstitut, <i>reserva- tionsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen		50 000
Statens geotekniska institut:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	436 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	126 000	
5	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	20 000	582 000
			1 063 000
G. Statens elektriska inspektion m. m.			
Statens elektriska inspektion:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	179 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	19 300	198 300
3	Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström, <i>för- slagsanslag</i>		2 000
			200 300
H. Djurgårdsnämnden.			
Djurgårdsnämnden:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	89 300	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	11 500	100 800
			100 800
I. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	303 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	931 000	1 234 000
3	Ersättning till statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befordringsavgifterna för vissa resor, <i>förslagsanslag</i>		5 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
4	Ersättning till postverket för befordran av tjänsteförsändelser, <i>förslagsanslag</i>		20 800 000
5	Ersättning till postverket för befordran av enskildas försändelser i ransoneringsärenden, <i>förslagsanslag</i> ...		1 200 000
6	Försvarsberedskap vid statens järnvägar, <i>reservationsanslag</i>		120 000
7	Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		50 000
8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		250 000
9	Planering av allmänna arbeten, <i>reservationsanslag</i>		100
10	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		40 000
11	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		8 200
			23 707 300
	Summa		253 230 500

Egentliga statsutgifter.

VII. Finansdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Finansdepartementet.			
Finansdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	885 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	66 000	951 000
			951 000
B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.			
Kammarkollegiet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	657 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	43 100	700 100
Statskontoret:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	963 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	303 500	1 266 500
Kammarrätten:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 493 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	58 000	
7	Kammarrättens årsbok, <i>förslagsanslag</i>	6 000	1 557 000
Statistiska centralbyrån:			
8	Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	1 105 000	
9	Avlöningar till personal vid 1945 års folkräkning, <i>reservationsanslag</i>	580 000	
10	Avlöningar till personal vid 1948 års valstatistik, <i>reservationsanslag</i>	61 300	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	358 000	
12	Bibliotekets underhåll, <i>reservationsanslag</i>	4 000	2 108 300
Folkbokföringen:			
13	Ersättningar till kyrkobokföringsinspektörer, <i>förslagsanslag</i>	75 000	
14	Ersättning till Göteborgs stad för vissa kostnader för folkbokföringen, <i>förslagsanslag</i>	57 000	
15	Ersättning till Malmö stad för vissa kostnader för folkbokföringen, <i>förslagsanslag</i>	34 000	
16	Viss tillfällig personal vid länsstyrelserna m. m., <i>förslagsanslag</i>	800 000	966 000
Riksräkenskapsverket:			
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 510 000	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	181 000	1 691 000

		Kronor	Kronor
	Statens lönenämnd:		
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	116 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	7 000	123 000
	Konjunkturinstitutet:		
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	174 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	28 000	
23	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	100	202 100
	Statens sakrevision:		
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	380 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	60 000	440 000
	Statens organisationsnämnd:		
26	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	615 000	
27	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	220 000	835 000
	Valutakontoret:		
28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	500 000	
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	75 000	575 000
	Statens avtalsnämnd:		
30	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	115 000	
31	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	12 000	127 000
			10 591 000
	C. Skatte- och kontrollväsen.		
	Tullverket:		
1	Avlöningar till befattningshavare hos generaltullstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	1 490 000	
2	Avlöningar till befattningshavare å tullstaten, <i>förslagsanslag</i>	31 630 000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 720 000	
4	Anskaffning av motorbåtar, <i>reservationsanslag</i>	285 000	37 125 000
	Kontrollstyrelsen:		
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*715 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*71 000	
7	Kontroll å tillverkningsavgifter, <i>förslagsanslag</i>	*390 000	
8	Systembolagsrevisionen, <i>förslagsanslag</i>	*90 000	1 266 000
	Mynt- och justeringsverket:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	810 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	83 000	893 000
11	Avsättning till bankinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i> ..		100 000
12	Avsättning till fondinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i> ..		40 000
13	Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond.....		60 000
14	Avsättning till sparbanksinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>		170 000
15	Tillsyn över sparbankernas förvaltning, <i>förslagsanslag</i>		265 000
16	Stämpelomkostnader, <i>förslagsanslag</i>		375 000
17	Kostnader för årlig taxering, <i>förslagsanslag</i>		6 500 000
18	Kostnader för viss provtaxering för allmän fastighets-taxering, <i>reservationsanslag</i>		60 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
19	Kostnader för upprättande av nya jordregisterutdrag, <i>förslagsanslag</i>		350 000
20	Vissa kostnader för uppbördsväsendet, <i>förslagsanslag</i> ..		350 000
21	Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteuppbörden, <i>förslagsanslag</i>		5 200 000
22	Särskild ersättning till indrivningsförrättare, <i>förslagsanslag</i>		1 000
23	Kostnader i anledning av avtal med främmande stat om handräckning i beskattningsärenden, <i>förslagsanslag</i>		1 000
24	Observations-och uppbördsprocenter m. m., <i>förslagsanslag</i>		12 000
			52 768 000
D. Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.			
1	Ersättning till städerna för mistad tolag, <i>förslagsanslag</i>		15 000 000
2	Städers friheter, <i>förslagsanslag</i>		35 000
3	Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel		3 100 000
4	Vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter, <i>förslagsanslag</i>		9 000
5	Ersättning för skattefrälseräntor, <i>förslagsanslag</i>		5 000
6	Viss ersättning till Lunds domkyrka		50 000
7	Bidrag till skattetyngda kommuner, <i>förslagsanslag</i> ...		7 000 000
			25 199 000
E. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	851 000	
2	Generaltullstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	121 000	972 000
3	Statens intressekontor		794 000
4	Bidrag till erkända skatteförmedlingskassor, <i>förslagsanslag</i>		1 000
5	Staten åliggande kommunala och andra utskylder, <i>förslagsanslag</i>		1 000
6	Bidrag till vissa internationella byråer, <i>förslagsanslag</i>		8 000
7	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		450 000
8	1944 års nykterhetskommitté, <i>reservationsanslag</i>		75 000
9	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		30 000
10	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		100 000
			2 431 000
Summa			91 940 000

Egentliga statsutgifter.

VIII. Ecklesiastikdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Ecklesiastikdepartementet.			
Ecklesiastikdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	642 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	68 200	710 200
			710 200
B. Arkiv, bibliotek och museer.			
Riksarkivet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	500 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	86 000	
3	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, <i>reservationsanslag</i>	8 000	
4	Fortsatt utgivande av sådana handlingar, som äro av vikt för fäderneslandets historia, <i>reservationsanslag</i>	8 000	602 000
Lands- och länsarkiven:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	399 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	62 300	
7	Inköp av arkivalier och tryckta arbeten, <i>reservationsanslag</i>	3 800	
8	Bokbindning och konservering av arkivalier, <i>reservationsanslag</i>	10 200	475 300
Kungl. biblioteket:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	508 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	88 000	
11	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	110 000	
12	Anskaffande av viss utländsk litteratur, <i>reservationsanslag</i>	20 000	726 000
Stifts- och landsbiblioteken:			
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	84 600	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 500	
15	Bokinköp och bokbindning m. m., <i>reservationsanslag</i>	20 000	107 100
16	Bidrag till pedagogiska biblioteket		32 700
Nationalmuseet:			
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	470 500	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	75 900	

		Kronor	Kronor
19	Underhåll och ökande av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	90 600	
20	Vandringsutställningar, <i>reservationsanslag</i>	2 500	
21	Inköp av konst för deposition, <i>reservationsanslag</i> ...	40 000	679 500
	Livrustkammaren:		
22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	117 500	
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	15 100	132 600
	Naturhistoriska riksmuseet:		
24	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	654 000	
25	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	85 000	
26	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	148 500	
27	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	95 700	983 200
	Statens etnografiska museum:		
28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	91 000	
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	36 200	
30	Underhåll och ökande av samlingarna m. m., <i>reservationsanslag</i>	5 000	132 200
31	Bidrag till nordiska museet.....		275 000
32	Bidrag till kulturhistoriska museet i Lund.....		42 000
33	Bidrag till egyptiska museet.....		19 700
34	Bidrag till museal vård av Cypernexpeditionens fyndmaterial		23 500
35	Bidrag till musikhistoriska museet.....		13 500
36	Bidrag till Drottningholms teatermuseum		8 800
37	Bidrag till stiftelsen Thielska galleriet.....		10 000
38	Bidrag till svenska skolmuseet.....		3 500
			4 266 600
	C. Kyrkliga ändamål.		
	Domkapitlen och stiftsnämnderna:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	503 400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	90 500	593 900
3	Kleresistaten, <i>förslagsanslag</i>		5 000
4	Vissa ersättningar till kyrkofonden		5 050 800
5	Kurser för utbildande av kyrkomusiker m. m., <i>förslagsanslag</i>		17 300
6	Lappmarks ecklesiastikverk, <i>förslagsanslag</i>		2 900
7	Stipendier för utbildande vid universitet av präster, förtrogna med finska språket.....		3 600
8	Kyrkors underhåll, <i>reservationsanslag</i>		2 000
9	Ersättningar till kyrkor, <i>förslagsanslag</i>		65 000
10	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med friköp av lägenheter å kyrklig jord, <i>förslagsanslag</i>		2 000
			5 742 500

		Kronor	Kronor
D. Akademier m. m.			
1	Bidrag till svenska akademien.....		2 300
Vetenskapsakademien:			
2	Bidrag till forskningsinstitutet för experimentell fysik <i>förslagsanslag</i>	277 000	
3	Bidrag till vetenskaplig verksamhet i övrigt	22 000	299 000
Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien:			
Riksantikvarieämbetet och statens historiska mu- seum m. m.:			
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	796 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	160 600	
6	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i> 75 000	1 031 600	
7	Bidrag till avlöning åt landsantikvarier, <i>förslagsanslag</i> Statens historiska museum m. m.:	86 400	
8	Underhåll och ökande av samlingarna, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>	35 000	
Riksantikvarieämbetet:			
9	Vård och underhåll av fornlämningar och bygg- nadsminnesmärken, <i>reservationsanslag</i> ... 80 000		
10	Fornminnesinventering, <i>reservationsanslag</i> 155 000	235 000	
Ostasiatiska arkeologiska samlingarna:			
11	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	32 500	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	5 900	
		38 400	1 426 400
Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan:			
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	250 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	56 800	
15	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i>	32 300	
16	Stipendier m. m., <i>reservationsanslag</i>	14 500	353 600
Musikaliska akademien med musikhögskolan:			
17	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	470 000	
18	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	31 900	
19	Inköp och bindning av böcker och musikalien samt underhåll och vård av instrument, <i>reservationsanslag</i>	11 100	
20	Inköp av instrument m. m., <i>reservationsanslag</i>	46 000	
21	Stipendier m. m.	20 000	579 000
			2 660 300
E. Universiteten, den medicinska undervisningen m. m.			
Universitetskanslersämbetet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	93 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	3 600	96 600
Uppsala universitet:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*5 000 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	477 000	
5	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 235 000	
6	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	200 000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
7	Utrustning för kemiska och biokemiska institutio- nerna m. m., <i>reservationsanslag</i>	500 000	
8	Engångsanslag för vissa vetenskapliga institutioner, <i>reservationsanslag</i>	78 000	7 490 000
	Lunds universitet:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*4 600 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	270 000	
11	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
12	Bokinköp och bokbindning för universitetsbiblioteket, <i>reservationsanslag</i>	180 000	6 050 000
	Karolinska mediko-kirurgiska institutet:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 007 000	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	202 000	
15	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	711 000	
16	Bokinköp och bokbindning för biblioteket, <i>reserva- tionsanslag</i>	35 000	
17	Inredning och utrustning av institutets nybygg- nader, <i>reservationsanslag</i>	* 450 000	
18	Engångsanslag för vissa institutioner, <i>reservations- anslag</i>	52 000	3 457 000
	Tandläkarinstitutet i Stockholm:		
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 350 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*360 000	
21	Nyanskaffning och underhåll av utrustning, <i>reserva- tionsanslag</i>	*140 000	1 850 000
	Tandläkarinstitutet i Malmö:		
22	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 000 000	
23	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*300 000	1 300 000
	Tandläkarinstitutet:		
24	Bidrag till elever för anskaffande av instrument, <i>förslagsanslag</i>		*240 000
25	Utrustning av ett tandläkarinstitut i Malmö, <i>reserva- tionsanslag</i>		*1 000 000
26	Anordnande av utbildning för tandtekniker och tand- sköterskor, <i>förslagsanslag</i>		*160 000
27	Stipendier åt elever vid tandtekniker- och tandskö- terskeskolor, <i>förslagsanslag</i>		*50 000
	Universitetssjukhus:		
	Karolinska sjukhuset:		
28	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*10 000 000	
29	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*4 000 000	
30	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	* 500 000	*14 500 000
	Serafimerlasarettet:		
31	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*4 100 000	
32	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*2 000 000	
33	Vissa byggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i>	* 46 000	*6 146 000
34	Bidrag till akademiska sjukhuset i Uppsala, <i>för- slagsanslag</i>		*3 560 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
35	Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund	*515 000	
36	Bidrag till allmänna barnbördshuset i Stockholm..	*425 000	
37	Bidrag till uppförande av en kvinnoklinik vid Sabbatsbergs sjukhus, <i>reservationsanslag</i>	*200 000	
38	Bidrag till pediatrik klinik och polikliniki i Stockholm, <i>förslagsanslag</i>	*89 200	25 435 200
	Gemensamma universitetsändamål:		
39	Ersättning åt överläkare vid vissa epidemisjukhus för klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater.....	12 600	
40	Kurser i krigskirurgi m. m.	7 500	
41	Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer, <i>förslagsanslag</i>	6 000	
42	Naturastipendier åt studerande vid universiteten och vissa högskolor, <i>reservationsanslag</i>	310 000	
43	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar, <i>förslagsanslag</i>	230 000	
44	Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier, <i>reservationsanslag</i>	1 340 000	
45	Forskarstipendier för docenter vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet	114 800	
46	Resestipendier åt ordinarie lärare m. fl. vid universiteten i Uppsala och Lund samt karolinska mediko-kirurgiska institutet, <i>reservationsanslag</i>	70 000	
47	Gästföreläsningar, <i>reservationsanslag</i>	62 500	
48	Bidrag till tryckning av rättsvetenskapliga arbeten, <i>reservationsanslag</i>	15 000	
49	Bidrag till främjande av medicinsk forskning vid universiteten m. fl. läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>	500 000	2 668 400
	Stockholms högskola:		
50	Bidrag till matematisk-naturvetenskapliga avdelningen, <i>reservationsanslag</i>	310 000	
51	Bidrag till personlig professur i meteorologi m. m..	26 000	
52	Bidrag till professur i internationell rätt	6 500	
53	Bidrag till vissa docentstipendier	79 200	
54	Bidrag till psykotekniska institutet	20 000	
55	Bidrag till ryska institutet	11 600	453 300
	Göteborgs högskola:		
56	Bidrag till vissa docentstipendier		21 600
	Rasbiologiska institutet:		
57	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	66 500	
58	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	11 200	
59	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	34 300	112 000
	Farmaceutiska institutet:		
60	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	170 000	
61	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	24 000	
62	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 500	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
63	Utökning av antalet elever i lärokurs för apotekar-examen.....	41 900	
64	Extra undervisningskurs för farmacie kandidatexa-men, <i>reservationsanslag</i>	27 800	271 200
Ortnamnskommissionen:			
65	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	76 500	
66	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	12 600	
67	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, <i>reservationsanslag</i>	30 000	119 100
68	Bidrag till sammanslutningar, som bedriva ortnamns-undersökningar		6 000
Landsmålsarkiven:			
69	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	190 000	
70	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	12 500	
71	Insamling och bearbetning av vetenskapligt material, <i>reservationsanslag</i>	63 300	265 800
72	Bidrag till dialektforskningar vid institutet för ort-namns- och dialektforskning vid Göteborgs högskola		6 700
73	Bidrag till institutet för folkminnesforskning vid Göte-borgs högskola		13 700
74	Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden vid universiteten m. m., <i>förslagsanslag</i>		28 000
75	Bidrag till instituten för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning, <i>förslagsanslag</i>		389 000
76	Kurser för fortsatt utbildning av befattningshavare i kommunal och social tjänst, <i>reservationsanslag</i>		10 000
77	Fortsättnings- och repetitionskurser för läkare, <i>reser-vationsanslag</i>		16 000
78	Kostnader för statlig kreditgaranti för vissa studielån, <i>förslagsanslag</i>		50 000
79	Bidrag till Sveriges förenade studentkårer för redige-ring av ett register över vissa licentiat- och doktors-avhandlingar		2 000
80	Bidrag till föreningen kursverksamheten vid Stock-holms högskola		16 400
81	Kurser för utbildande av laboratoriebiträden		10 000
			51 588 000
F. Tekniska högskolor.			
Överstyrelsen för de tekniska högskolorna:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	46 300	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	9 200	55 500
Tekniska högskolan i Stockholm:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 649 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	590 000	
5	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 400 000	
6	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	55 000	

		Kronor	Kronor
7	Stipendier	22 000	
8	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	1 800 000	6 516 000
	Chalmers tekniska högskola:		
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 428 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	260 000	
11	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	700 000	
12	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	45 000	
13	Stipendier	11 000	
14	Inredning och utrustning av nya lokaler, <i>reservationsanslag</i>	265 000	2 709 000
	Gemensamma ändamål vid de tekniska högskolorna:		
15	Stipendier för främjande av högre tekniska studier, <i>reservationsanslag</i>	60 000	
16	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar, <i>förslagsanslag</i>	11 000	
17	Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden, <i>förslagsanslag</i>	16 000	
18	Resestipendier åt lärare, <i>reservationsanslag</i>	56 000	143 000
			9 423 500
	G. Skolöverstyrelsen.		
	Skolöverstyrelsen:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 733 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	298 500	2 031 500
			2 031 500
	H. Allmänna läroverken m. m.		
	Allmänna läroverken:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	55 882 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	232 500	
3	Utrustning för skolhälsovård, <i>reservationsanslag</i> ...	10 500	
4	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	132 000	
5	Bidrag till ljus- och vedkassorna, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000	
6	Ersättning för djäknepennningar m. m.	8 500	57 265 500
7	Arvoden åt lärarkandidater under provårstjänstgöring, <i>förslagsanslag</i>		320 000
8	Bidrag till direktionen över Stockholms stads undervisningsverk		10 000
	Kommunala läroverk:		
9	Understöd åt vissa kommunala gymnasier m. m. ..	225 000	
10	Bidrag till kommunala flickskolor, <i>förslagsanslag</i>	9 000 000	
11	Bidrag till kommunala mellanskolor, <i>förslagsanslag</i> ...	3 500 000	
12	Bidrag till praktiska mellanskolor, <i>förslagsanslag</i> ...	5 200 000	
13	Bidrag till hälsovården vid vissa högre kommunala skolor, <i>förslagsanslag</i>	70 000	17 995 000

		Kronor	Kronor
	Privatläroverk:		
14	Bidrag till högre goss- och samskolor, <i>förslagsanslag</i> .	870 500	
15	Bidrag till högre flickskolor, <i>förslagsanslag</i>	278 900	
16	Bidrag till enskilda mellanskolor, <i>förslagsanslag</i>	67 300	
17	Bidrag till Höglandsskolan i Stockholm	40 000	
18	Bidrag till Franska skolan i Stockholm	30 000	
19	Bidrag till de statsunderstödda enskilda läroanstalternas vikariatskassa, <i>förslagsanslag</i>	3 800	
20	Ersättning åt vissa lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>	12 000	1 302 500
	Statens skolköksseminarium och hushållsskola:		
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	110 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	22 000	
23	Stipendier	3 000	135 000
24	Understöd åt vissa anstalter för utbildande av lärarinnor i kvinnlig slöjd		31 200
25	Bidrag till fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala...		125 300
26	Understöd till Göteborgs skolköksseminarium		10 800
27	Särskilt lönetillägg åt lärare vid statsunderstödda enskilda läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>		408 000
28	Läroboksnämnden, <i>förslagsanslag</i>		*51 500
29	Centralnämnden för skolungdomsutbytet med utlandet, <i>förslagsanslag</i>		15 000
30	Intagningsnämnder vid vissa allmänna läroverk m. fl. läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>		2 000
31	Fortbildningskurser i hygien för lärare, skolläkare och skolsköterskor, <i>reservationsanslag</i>		25 000
32	Kurser för lärare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>		16 500
33	Språkassistentverksamhet vid högre läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>		60 000
34	Resestipendier åt lärare vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>		50 000
	Psykologisk-pedagogiska institutet:		
35	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	15 000	
36	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	7 100	
37	Undersökningar och kurser, <i>reservationsanslag</i>	65 000	87 100
38	Vissa kostnader för student- och realexamina, <i>förslagsanslag</i>		350 000
39	Stipendier åt lärjungar vid högre läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>		8 000 000
40	Stipendier för studier genom korrespondens och vid enskilda realskolor med kombinerad undervisning, <i>reservationsanslag</i>		100 000
41	Bidrag till inrättande av skolhem för lärjungar vid högre läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>		500 000
42	Bidrag till avlönande av föreståndare vid skolhem för lärjungar vid högre läroanstalter, <i>förslagsanslag</i>		30 000
			86 890 400

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
I. Folkundervisningen.			
<i>Anstalter för lärarutbildning m. m.</i>			
Folkskoleseminarierna:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*7 000 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*900 000	
3	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	*275 000	
4	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*300 000	8 475 000
Småskoleseminarierna:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 700 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*340 000	
7	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	*100 000	
8	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*475 000	3 615 000
9	Bidrag till August Abrahamsons stiftelse för slöjd- lärarutbildning		10 700
10	Fortbildningskurser för lärare vid egentliga folkskolor och småskolor, <i>reservationsanslag</i>		30 000
11	Fortbildningskurs för lärare vid nomadskolor, <i>reserva- tionsanslag</i>		9 400
12	Resestipendier åt lärare vid vissa till folkundervisning- en hörande läroanstalter, <i>reservationsanslag</i>		25 000
13	Stipendier åt folkskollärare för vinnande av behörighet att undervisa i engelska, <i>förslagsanslag</i>		150 000
14	Bidrag till Ericastiftelsen		35 000
			12 350 100
<i>Folkskolinspektionen.</i>			
Folkskolinspektionen:			
15	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 050 000	
16	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	287 000	1 337 000
			1 337 000
<i>Skolmältider.</i>			
17	Bidrag till anordnande av skolmältider, <i>förslagsanslag</i> ..		14 000 000
18	Bidrag till anskaffande av inventarier för skolmälti- der, <i>förslagsanslag</i>		500 000
19	Kurser för utbildande av personal för skolmältider, <i>re- servationsanslag</i>		85 000
			14 585 000
<i>Folkskoleväsendet.</i>			
Folkskolor m. m.:			
20	Bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor, <i>för- slagsanslag</i>	225 600 000	
21	Bidrag till hälsovården vid folk- och småskolor, <i>för- slagsanslag</i>	720 000	
22	Resekostnadsersättningar åt skolläkare vid folk- och småskolor, <i>förslagsanslag</i>	125 000	
23	Bidrag till avlöning åt lärare i slöjd vid folkskolor, mindre folkskolor eller särskilda slöjdsbetyg, <i>för- slagsanslag</i>	4 250 000	

* Beräknat belopp.

	Kronor	Kronor	
24	Bidrag till avlöning åt lärarinnor i hushållsgöromål vid egentliga folkskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>	425 000	
25	Bidrag till avlöning åt lärare för vid statsunderstödda sjukvårdsanstalter och vid vissa barnhem intagna barn i skolåldern, <i>förslagsanslag</i>	440 000	
26	Folkundervisningens befrämjande i rikets nordligaste gränsorter m. m., <i>förslagsanslag</i>	300 000	
27	Bidrag till vissa kostnader för skolundervisning åt lots- och fyrpersonalens barn, <i>förslagsanslag</i>	20 000	
28	Bidrag till avlöning åt föreståndarinnor och biträdande föreståndarinnor vid skolhem och arbetsstugor, <i>förslagsanslag</i>	625 000	
29	Understöd åt vissa lärarinnor, som på grund av folkskoleväsendets omorganisation förlorat sin anställning, <i>förslagsanslag</i>	8 100	
30	Bidrag till inackordering av skolbarn i skolhem, arbetsstugor eller enskilda hem, <i>förslagsanslag</i> ...	2 250 000	
31	Bidrag till anordnande av skolskjutsar för skolpliktiga barn, <i>förslagsanslag</i>	6 500 000	
32	Bidrag till kostnaderna för tillhandahållande av fria läroböcker m. m., <i>förslagsanslag</i>	5 500 000	
33	Bidrag till vissa byggnadsarbeten, <i>förslagsanslag</i> ..	16 000 000	
34	Bidrag till vissa fullbordade byggnadsarbeten, <i>förslagsanslag</i>	2 000 000	
35	Byggnadsbidrag för vissa äldre undervisningslokaler, <i>förslagsanslag</i>	1 000 000	
36	Hyresbidrag för undervisningslokaler m. m., <i>förslagsanslag</i>	500 000	
37	Bidrag till undervisningsmateriel, <i>förslagsanslag</i> ..	2 700 000	
38	Byggnadsbidrag till tjänstebostäder, <i>förslagsanslag</i> .	1 000 000	
39	Övergångsbidrag till tjänstebostäder, <i>förslagsanslag</i>	475 000	
40	Bidrag till Skytteanska skolan i Tärna, <i>förslagsanslag</i>	21 900	
41	Anordnande av kombinerad korrespondens- och radioundervisning, <i>reservationsanslag</i>	77 000	
42	Handledning vid kombinerad korrespondens- och radioundervisning, <i>förslagsanslag</i>	40 000	270 577 000
Nomadskolor:			
43	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	398 000	
44	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	242 100	
45	Fortsättningsskolundervisning för nomadbarn, <i>förslagsanslag</i>	26 100	666 200
Fortsättningsskolor:			
46	Bidrag till avlöning åt lärare, <i>förslagsanslag</i>	3 200 000	
47	Bidrag till centralisering av fortsättningsskolväsendet, <i>förslagsanslag</i>	650 000	
48	Utbildningskurser för lärare, <i>reservationsanslag</i>	13 900	3 863 900
			275 107 100

		Kronor	Kronor
<i>Högre folkskolor och folkhögskolor.</i>			
Högre folkskolor:			
49	Understöd, <i>förslagsanslag</i>	2 200 000	
50	Bidrag till arvoden åt skolläkare m. m., <i>förslagsanslag</i>	6 200	2 206 200
Folkhögskolor:			
51	Understöd, <i>förslagsanslag</i>	3 300 000	
52	Bidrag till arvoden åt skolläkare, <i>förslagsanslag</i> ...	15 000	
53	Förberedande samhällsvetenskapliga kurser, <i>reservationsanslag</i>	39 000	
54	Stipendier åt elever, <i>förslagsanslag</i>	2 000 000	
55	Understöd för utbildning av lärare	4 000	5 358 000
			7 564 200
<i>Abnormundervisningen.</i>			
Läroanstalter för blindas:			
56	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	610 000	
57	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	204 000	814 000
Vårdanstalten i Lund för blindas med komplicerat lyte:			
58	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	410 000	
59	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	115 000	525 000
60	Skrivmaskiner åt avgående blindskolelever, <i>reservationsanslag</i>		10 600
61	Resor för blindskolelever jämte åtföljande vårdare, <i>förslagsanslag</i>		20 000
62	Understöd åt blivande blindlärare		1 800
63	Tryckning av blindskrifter, <i>reservationsanslag</i>		10 000
Dövstumskolorna:			
64	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 100 000	
65	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*825 000	
66	Resor för dövstumskolelever jämte åtföljande vårdare, <i>förslagsanslag</i>	35 000	
67	Stipendier åt vissa fortsättningsskolpliktiga elever	5 000	
68	Understöd åt blivande dövstumslärare	21 000	2 986 000
69	Bidrag till förskolor och skolhem för dövstumma barn, <i>förslagsanslag</i>		46 000
70	Bidrag till kursverksamhet m. m. för dövstumma....		12 000
Dövstumpräster och dövstumkonsulenter:			
71	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	65 900	
72	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	21 300	87 200
73	Bidrag till tidning för dövstumma		1 000
74	Anordnande av en kurs för utbildning av lärare för hörselsvaga		4 000
			4 517 600
			315 481 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
J. Yrkesundervisningen.			
Överstyrelsen för yrkesutbildning:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*850 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*110 000	960 000
Högre tekniska läroverk:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 394 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	334 000	
5	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	342 600	
6	Laboratorieutrustning m. m. för högre tekniska läroverket i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>	100 000	
7	Stipendier	30 000	
8	Föreläsningar och fortbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	18 400	4 219 000
Konstfackskolan:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*530 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*50 000	
11	Undervisningsmateriel m. m., <i>reservationsanslag</i> ...	*80 000	660 000
12	Understöd åt handelsgymnasier		588 000
13	Anordnande av handelsgymnasieexamen för lärjungar från enskild undervisning, <i>förslagsanslag</i>		10 000
Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning:			
14	Understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning, <i>förslagsanslag</i>	4 500 000	
15	Understöd åt enskilda anstalter för yrkesundervisning, <i>förslagsanslag</i>	930 000	
16	Bidrag till inrättande av centrala verkstadsskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 000 000	
17	Bidrag till driften av centrala verkstadsskolor, <i>förslagsanslag</i>	2 775 000	
18	Understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom, <i>förslagsanslag</i>	90 000	
19	Bidrag till inrättande av flygmekanikeravdelningar, <i>förslagsanslag</i>	100	
20	Bidrag till driften av flygmekanikerskolan i Mölnadal, <i>förslagsanslag</i>	225 000	
21	Bidrag till inrättande av sjömansskolor, <i>förslagsanslag</i> ..	150 000	
22	Bidrag till driften av sjömansskolor, <i>förslagsanslag</i> ..	100 000	
23	Bidrag till anordnande av kurser för utbildning av elektriska installatörer, <i>förslagsanslag</i>	46 400	
24	Stipendier åt elever, <i>förslagsanslag</i>	4 300 000	15 116 500
Särskilda anstalter för yrkesundervisning:			
25	Bidrag till grafiska institutet.....	3 600	
26	Bidrag till bergsskolan i Filipstad m. m.	44 700	
27	Bidrag till textilinstitutet i Borås, <i>förslagsanslag</i> ..	58 500	
28	Bidrag till Lennings textiltkniska institut i Norrköping	33 000	139 800
29	Yrkesutbildningskurser för arbetslösa m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 150 000
30	Befrämjande av praktisk lärlingsutbildning hos hantverksmästare, <i>förslagsanslag</i>		223 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
31	Bidrag till kostnader för granskning av utförda gesällprov, <i>reservationsanslag</i>		100
32	Resestipendier för yrkesutbildning, <i>reservationsanslag</i> ..		40 000
33	Utbildning av lärare vid yrkesundervisningen, <i>reservationsanslag</i>		110 000
34	Resestipendier åt lärare vid yrkesundervisningen, <i>reservationsanslag</i>		10 000
35	Bidrag till vissa kurser i cement- och betongteknik, <i>reservationsanslag</i>		13 700
36	Bidrag till stipendier för utbildande av diakoner för kyrklig och social tjänst		10 000
			23 250 100
K. Folkbildningsåtgärder i övrigt m. m.			
1	Understöd åt folkbiblioteksväsendet, <i>förslagsanslag</i>		3 010 000
2	Anskaffande av fasta fartygsbibliotek, <i>reservationsanslag</i>		10 000
3	Bidrag till bildningsverksamhet bland sjömän		5 000
4	Understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar		440 000
5	Understöd för anordnande av folkbildningskurser m. m.		155 000
6	Resekostnadsersättning åt föreläsare, <i>förslagsanslag</i> ...		110 000
7	Understöd åt studiecirkelverksamhet, <i>förslagsanslag</i> ...		1 200 000
8	Understöd för anordnande av s. k. universitetscirklar, <i>reservationsanslag</i>		30 000
9	Utbildning av studieledare för folkbildningsarbetet m. m., <i>reservationsanslag</i>		61 000
10	Bidrag till inköp av film- och radioapparater för föreläsnings- och studielokaler, <i>reservationsanslag</i>		30 000
11	Bidrag till studieförbund för organisations- och administrationskostnader		500 000
12	Bidrag till verksamheten vid hemgårdar		30 000
13	Bidrag till verksamheten vid studiehem		30 000
14	Bidrag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande		455 500
15	Utbildningskurser i esperanto för lärare		5 000
Folkliga musikskolan i Arvika:			
16	Understöd	15 000	
17	Stipendier	3 600	18 600
Statens studielån:			
18	Studielånenämnden, <i>förslagsanslag</i>	75 000	
19	Ersättning till postverket för dess bestyr med statens studielån, <i>förslagsanslag</i>	10 000	85 000
Statens biografbyrå:			
20	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	86 800	
21	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	17 000	103 800
22	Bidrag till Samfundet för hembygdsvård		25 000
			6 303 900

		Kronor	Kronor
L. Gymnastiska centralinstitutet m. m.			
Gymnastiska centralinstitutet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	255 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	48 700	
3	Materiel, böcker m. m., <i>reservationsanslag</i>	12 000	
4	Stipendier	3 000	
5	Särskild undervisning i idrott och gymnastik m. m.	7 500	326 200
6	Bidrag till Stockholms studenters idrottsförening till lokalhyra m. m.		5 500
7	Undervisning i idrott för högskolestudenter i Stockholm och Göteborg, <i>reservationsanslag</i>		21 400
8	Understöd åt svenska Dalcroze-institutet		10 000
			363 100
M. Understöd åt vetenskap, vitterhet och konst m. m.			
1	Understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker, <i>reservationsanslag</i>		200 000
2	Bidrag till främjande av humanistisk forskning		650 000
Statens medicinska forskningsråd:			
3	Förvaltningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	50 000	
4	Främjande av medicinsk forskning, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	1 050 000
Statens naturvetenskapliga forskningsråd:			
5	Förvaltningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	55 000	
6	Främjande av naturvetenskaplig forskning, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
7	Naturvetenskaplig publiceringsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	300 000	1 355 000
Statens samhällsvetenskapliga forskningsråd:			
8	Förvaltningskostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	15 000	
9	Främjande av samhällsvetenskaplig forskning, <i>reservationsanslag</i>	300 000	315 000
10	Flygmedicinsk forskning, <i>reservationsanslag</i>		220 000
11	Atomenergiforskning, <i>reservationsanslag</i>		1 900 000
12	Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut ...		105 000
13	Bidrag till medicinska Nobelinstitutets avdelning för biokemi, <i>reservationsanslag</i>		65 000
14	Bidrag till oceanografiska institutet		43 500
15	Understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst.....		75 000
16	Understöd åt skriftställaren E. H. Thörnberg		3 000
17	Bidrag till föreningen Pietas		4 000
18	Konstnärlig utsmyckning av statliga byggnader, <i>reservationsanslag</i>		150 000
19	Bidrag till samfundet De nio		10 000
			6 145 000

		Kronor	Kronor
N. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Slottsbyggnadernas delfond, <i>förslagsanslag</i>	29 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	6 297 000	
3	Uppsala universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 008 000	
4	Lunds universitets delfond, <i>förslagsanslag</i>	511 000	
5	Karolinska sjukhusets delfond, <i>förslagsanslag</i>	1 104 000	8 949 000
6	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		12 000
7	Planering av allmänna arbeten, <i>reservationsanslag</i> ..		100
8	Sveriges anslutning till baltisk-geodetiska kommissionen, <i>förslagsanslag</i>		2 100
9	Sveriges anslutning till vissa internationella vetenskapliga sammanslutningar, <i>förslagsanslag</i>		9 500
10	Bidrag till svenska institutet i Rom m. m.		50 800
11	Hyra för ett arbetsbord vid zoologiska stationen i Neapel		1 800
12	Skandinavisk bibliotekarie vid nordiska avdelningen av S:te Genevièvebiblioteket i Paris		11 100
13	Bidrag till avlöning av föreståndare för svenska studenthemmet i Paris		8 000
14	Främjande av internationellt-kulturellt samarbete, <i>reservationsanslag</i>		225 000
15	Främjande av nordiskt-kulturellt samarbete, <i>reservationsanslag</i>		237 600
16	Bidrag till bestridande av kostnader för vissa internationella kongresser i Sverige, <i>reservationsanslag</i> ..		74 000
17	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		800 000
18	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		175 000
19	Provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		27 000
20	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		900 000
21	Dyrtidstillägg åt lärare vid vissa statsunderstödda undervisnings- m. fl. anstalter, <i>förslagsanslag</i>		1 100 000
22	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		130 000
23	Barntillägg åt vissa lärare vid högre kommunala skolor, <i>förslagsanslag</i>		20 000
24	Kristillägg, <i>förslagsanslag</i>		*2 000 000
25	Provisoriskt lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>		*2 000 000
26	Reglering av vissa kursförluster, <i>förslagsanslag</i>		100
Summa			16 733 100
			531 569 700

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

IX. Jordbruksdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Jordbruksdepartementet.			
Jordbruksdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	498 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	46 500	544 500
			544 500
B. Lantbruksstyrelsen m. m.			
Lantbruksstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 500 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*235 000	1 735 000
Lantbruksnämnderna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*5 950 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*1 500 000	
5	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*260 000	
6	Ersättning till ortsombud, <i>förslagsanslag</i>	*175 000	
7	Kostnader för planeringskommittéer, <i>förslagsanslag</i>	*400 000	8 285 000
Lantbruksattachéer:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	102 500	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	42 000	144 500
			10 164 500
C. Lantbruksakademien m. m.			
Lantbruksakademien:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	26 600	
2	Bidrag till museum, bibliotek m. m.	12 000	38 600
3	Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m.		40 000
4	Främjande av forskning på jordbrukets område m. m., <i>reservationsanslag</i>		200 000
Statens växtskyddsanstalt:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	406 800	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	92 000	498 800
			777 400

* Beräknat belopp.

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar m. m.		Kronor	Kronor
Lantbrukshögskolan:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 950 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*380 000	
3	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	*315 000	
4	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	*25 000	
5	Stipendier, <i>förslagsanslag</i>	*20 300	
6	Underhåll av byggnader m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	*25 000	
7	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*181 000	
8	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	*140 000	
9	Avkastningsbedömning rörande avelssvin	*44 800	
10	Bidrag till lokala gödslings-, sort- och ogräsförsök m. m.	*89 000	
11	Bidrag till fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor	*22 000	3 192 100
Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*631 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*200 000	
14	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	*25 000	
15	Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	*6 000	
16	Stipendier m. m.	*7 400	
17	Lokala trädgårdsförsök	*10 000	879 400
18	Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande, <i>förslagsanslag</i>		63 200
19	Understöd åt lantbrukshållningsseminariet å Rimforså, <i>förslagsanslag</i>		83 500
Lägre lantbruksundervisning m. m.:			
20	Lantbruksskolan vid Ultuna, <i>förslagsanslag</i>	42 000	
21	Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp, <i>förslagsanslag</i>	17 000	
22	Lägre mejeriskolor, <i>reservationsanslag</i>	12 100	
Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter:			
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 927 400	
24	Driftkostnader, <i>förslagsanslag</i>	747 000	
25	Bidrag till arvoden åt skolläkare, <i>förslagsanslag</i>	10 000	
26	Bidrag till särskilda utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	3 684 400	
27	Bidrag till jordbrukets yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i> ..	93 000	
28	Bidrag till jordbrukets yrkesskolor, <i>förslagsanslag</i> ..	231 800	
28	Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m., <i>förslagsanslag</i>	800 000	
29	Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	5 880 300
30	Bidrag till Norrlands trädgårdsskola i Söråker.....		*100 000
31	Reseunderstöd för studier på jordbrukets område, <i>reservationsanslag</i>		15 000
32	Undervisning och studieresor för i det mindre jordbruket deltagande män och kvinnor		240 700
			10 454 200

* Beräknat belopp.

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

Statens hingstdepåer och stuteri:

	Kronor	Kronor
1 Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	459 100	
2 Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	233 500	692 600
3 Hästavelns befrämjande, <i>reservationsanslag</i>		1 414 900
Nötboskapsavelns befrämjande:		
4 Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln	337 000	
5 Understöd åt kontrollföreningsverksamhet	338 400	675 400
6 Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.		140 000
		2 922 900

F. Veterinärväsendet m. m.

Veterinärstyrelsen:

1 Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	396 400	
2 Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	59 400	
3 Inventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 000	462 800

Veterinärhögskolan:

4 Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*943 000	
5 Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*175 000	
6 Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	*74 000	
7 Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	*5 500	
8 Stipendier, <i>förslagsanslag</i>	*6 000	
9 Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*2 000	1 205 500

Veterinärinrättningen i Skara:

10 Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	122 000	
11 Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	32 000	
12 Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	18 500	172 500

Statens veterinärmedicinska anstalt:

13 Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 165 000	
14 Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	448 700	1 613 700

Veterinärstaten:

15 Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 775 000	
16 Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	52 000	2 827 000

Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar:

17 Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur	3 400	
18 Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen, <i>förslagsanslag</i>	1 750 000	
19 Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier	88 000	
20 Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen, <i>förslagsanslag</i>	620 000	
21 Statsbidrag vid försäkring, <i>förslagsanslag</i>	100	
22 Övriga utgifter, <i>förslagsanslag</i>	400 000	2 861 500

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
23	Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m., <i>förslagsanslag</i>		40 000
24	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjuk- vård, <i>förslagsanslag</i>		500 000
			9 688 000
G. Lanthushållning i allmänhet.			
Bidrag till hushållningssällskapen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 221 700	
2	Omkostnader, <i>reservationsanslag</i>	3 000 000	6 221 700
3	Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannan- närningar, <i>reservationsanslag</i>		100 000
Befrämjande av mindre jordbruk:			
4	Ordnad bokföring vid mindre jordbruk, <i>reservations- anslag</i>		*12 000
5	Jordbruksekonomisk undersökning, <i>reservationsanslag</i> .		*296 000
Befrämjande av fröodlingen m. m.:			
Statens centrala frökontrollanstalt:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 200 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	312 000	1 512 000
8	Understöd åt lokala frökontrollanstalter	5 000	
9	Befordrande av inhemsk fröodling	25 000	
10	Statens linnämnd m. m., <i>förslagsanslag</i>	45 000	
11	Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och lin- halm, <i>reservationsanslag</i>	*1 700 000	
12	Bidrag till Sveriges utsädesförening	487 300	
13	Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kva- litetsundersökning av lin m. m.	60 000	
14	Understödande av den praktiskt vetenskapliga verk- samheten å Weibullsholm	160 000	3 994 300
15	Odling av gummiförande växter, <i>reservationsanslag</i> ...		50 000
Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt:			
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	188 800	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	75 500	264 300
18	Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer		27 000
19	Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station, <i>förslagsanslag</i>		4 000
20	Bidrag till plantskolekontroll		15 000
21	Bekämpande av växtsjukdomar, <i>förslagsanslag</i>		72 500
22	Bidrag till Sveriges pomologiska förening		15 000
23	Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd .		25 000
24	Bestridande med allmänna medel av vissa med betes- reglering förenade kostnader, <i>förslagsanslag</i>		100
25	Bidrag till markkartering och grundkalkning, <i>reserva- tionsanslag</i>		300 000
26	Statens sockernämnd, <i>förslagsanslag</i>		42 000
Befrämjande av mejerihanteringen m. m.:			
27	Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter m. m., <i>förslagsanslag</i>	118 100	
28	Bidrag till Svenska smörprovningarna	14 700	132 800

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
29	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, <i>reservationsanslag</i>		*30 000 000
30	Producent- och kontantbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk, <i>förslagsanslag</i>		*75 000 000
31	Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet, <i>reservationsanslag</i>		*65 000 000
Statlig lagerhållning:			
32	Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		8 000 000
Jordbrukets kreditkassor:			
33	Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.	53 000	
34	Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen, <i>förslagsanslag</i>	114 000	167 000
35	Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m., <i>förslagsanslag</i>		*70 000
Statens maskin- och redskapsprovninganstalter:			
36	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	160 200	
37	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	20 700	
38	Inventarier, <i>reservationsanslag</i>	14 000	194 900
39	Bidrag till jordbrukstekniska institutet		250 000
40	Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, <i>reservationsanslag</i>		3 000 000
41	Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund		160 000
42	Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond, <i>förslagsanslag</i>		*225 000
43	Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader, <i>reservationsanslag</i>		123 800
44	Jordbrukets upplysningsnämnd		44 000
			193 806 400
H. Jordbrukets rationalisering m. m.			
1	Bidrag till jordbrukets rationalisering, <i>reservationsanslag</i>		*16 000 000
2	Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti, <i>förslagsanslag</i>		*50 000
3	Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut, <i>förslagsanslag</i>		10 000
Kolonisation:			
4	Understödjande av kolonisation å vissa kronoparker	300 000	
5	Understödjande av kolonisationsverksamheten å Alträskes kolonisationsområde, <i>förslagsanslag</i>	6 900	
6	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl., <i>förslagsanslag</i>	370 000	676 900
7	Kostnader för nyodling m. m. å kronotorp, <i>förslagsanslag</i>		105 000
Grundförbättringar:			
8	Statens avdikningsanslag, <i>förslagsanslag</i>		3 600 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
9	Täckdikningsförsök m. m., <i>reservationsanslag</i>		250 000
10	Arrendenämnder, <i>förslagsanslag</i>		25 000
11	Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer, <i>förslagsanslag</i>		100
			20 717 000
I. Fiskeriväsendet.			
Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*542 300	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*236 300	
3	Inventarier, <i>reservationsanslag</i>	*31 000	809 600
Fiskeriintendenten m. m.:			
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*121 200	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*10 000	131 200
Fisketillsynsmyndigheten:			
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*63 800	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*18 500	82 300
8	Fiskets befrämjande i de särskilda orterna, <i>reservationsanslag</i>		50 000
9	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, <i>reservationsanslag</i>		65 700
10	Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten		80 000
11	Premier för ombordsaltning av nordsjösill, <i>reservationsanslag</i>		30 000
12	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt, att avräknas mot automobilskattemedlen		360 000
13	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m., <i>förslagsanslag</i>		100
14	Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen, <i>förslagsanslag</i>		20 000
15	Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, <i>reservationsanslag</i>		25 700
			1 654 600
J. Skogsväsendet.			
Skogsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	314 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	67 900	381 900
Skogshögskolan:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*375 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*117 000	
5	Materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	*500	
6	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, <i>reservationsanslag</i>	*8 500	
7	Stipendier, <i>förslagsanslag</i>	*15 000	
8	Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	*1 000	517 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
Statens skogsmästarskola:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	43 300	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	13 400	
11	Stipendier, <i>förslagsanslag</i>	11 000	
12	Byggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i>	8 400	76 100
Statens skogsforskningsinstitut:			
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	687 500	
14	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	150 000	
15	Särskilda undersökningar, <i>reservationsanslag</i>	138 000	
16	Riksskogstaxering och avverkningsstatistik, <i>reservationsanslag</i>	165 000	
17	Skogsproduktforskning, <i>reservationsanslag</i>	55 000	1 195 500
18	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m., <i>förslagsanslag</i>		202 800
19	Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor, <i>reservationsanslag</i>		110 700
20	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för provisorisk skogsskolekurs		54 800
21	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal, <i>förslagsanslag</i>		337 800
Skogsvård m. m.:			
22	Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, <i>reservationsanslag</i>	8 815 000	
23	Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m., <i>förslagsanslag</i>	50 000	
24	Statens skogsförbättringsanslag, <i>förslagsanslag</i>	*350 000	
25	Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, <i>reservationsanslag</i>	1 500 000	
26	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
27	Bidrag till vissa föreningar	5 000	
28	Bidrag till skogsvårdskurser m. m., <i>förslagsanslag</i>	40 000	11 760 000
29	Kostnader för virkesmätning, <i>förslagsanslag</i>		80 000
30	Kurser för virkesmätare m. m.		10 000
31	Kostnader i samband med upplåtande av viss utsyningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län, <i>förslagsanslag</i>		1 000
32	Belöningar för rovdjurs dödande, <i>förslagsanslag</i>		20 000
33	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, <i>förslagsanslag</i>		50 000
			14 797 600
K. Lantmäteriväsendet.			
Lantmäteristyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*630 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*98 500	
3	Kartlagningsarbeten, <i>reservationsanslag</i>	*35 000	763 500

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
Lantmäterikontoren i länen:			
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*2 521 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*334 000	
6	Utbildningskurser, <i>reservationsanslag</i>	*31 000	2 886 000
Lantmäteriets distriktsorganisation:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	8 909 100	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 837 000	
9	Ersättning för publik renovation, <i>förslagsanslag</i>	10 000	
10	Utrustning, <i>reservationsanslag</i>	300 000	
11	Förskott av vissa taxeersättningar, <i>förslagsanslag</i> ..	20 000	11 076 100
12	Kostnader för kurser för lantmäteritekniska biträden m. fl., <i>reservationsanslag</i>		173 000
Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.:			
13	Bidrag till jorddelningsförrättningar, <i>förslagsanslag</i>	200 000	
14	Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften, <i>förslagsanslag</i>	200 000	
15	Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område, <i>förslagsanslag</i>	100 000	
16	Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar, <i>förslagsanslag</i>	25 000	
17	Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar, <i>förslagsanslag</i>	*50 000	575 000
18	Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m., <i>förslagsanslag</i>		5 000
19	Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar, <i>förslagsanslag</i>		15 000
20	Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark, <i>förslagsanslag</i>		6 300
21	Ströängars indragande till kronan, <i>förslagsanslag</i>		12 400
22	Kostnader för provskiften i Kopparbergs län, <i>förslagsanslag</i>		70 000
			15 582 300
L. Rikets allmänna kartverk.			
Rikets allmänna kartverk:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 579 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	324 000	
3	Kartarbeten m. m., <i>reservationsanslag</i>	621 000	
4	Utrustning m. m., <i>reservationsanslag</i>	45 800	3 569 800
			3 569 800
M. Lappväsendet.			
Lappfogdarna m. fl.:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	216 400	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	72 000	288 400
			288 400

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
N. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		1 944 000
2	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		35 600
3	Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden		20 000
4	Bidrag till Svenska naturskyddsföreningen		12 000
5	Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt, <i>förslagsanslag</i>		10 000
6	Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris, <i>förslagsanslag</i>		2 000
7	Bidrag till bestridande av kostnaderna för tolfte internationella mejerikongressen, <i>reservationsanslag</i>		100 000
8	Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar, <i>förslagsanslag</i>		25 000
9	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		500 000
10	Planering av allmänna arbeten, <i>reservationsanslag</i> ...		100
11	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		100 000
12	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		35 000
			2 788 700
Summa			287 746 800

Egentliga statsutgifter.

X. Handelsdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Handelsdepartementet.			
Handelsdepartementet:			
1	Avlöningar, förslagsanslag	431 000	
2	Omkostnader, förslagsanslag	30 000	
3	Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	20 000	481 000
			481 000
B. Kommerskollegium med underlydande myndigheter och kårer.			
Kommerskollegium:			
1	Avlöningar, förslagsanslag	1 452 000	
2	Omkostnader, förslagsanslag	222 500	
3	Särskilda kostnader för handläggning av vissa låneärenden, förslagsanslag	3 000	1 677 500
Bergsstaten:			
4	Avlöningar, förslagsanslag	141 000	
5	Omkostnader, förslagsanslag	21 200	162 200
Sprängämnesinspektionen:			
6	Avlöningar, förslagsanslag	* 78 700	
7	Omkostnader, förslagsanslag	* 14 600	93 300
Fartygsinspektionen:			
8	Avlöningar, förslagsanslag	397 000	
9	Omkostnader, förslagsanslag	68 000	465 000
Skeppsmättningsväsendet:			
10	Avlöningar, förslagsanslag	34 300	
11	Omkostnader, förslagsanslag	10 000	44 300
12	Torvingenjörer m. fl., förslagsanslag		2 000
Instruktör i hemslojd:			
13	Avlöning	8 000	
14	Omkostnader, förslagsanslag	1 500	9 500
Navigationsskolorna:			
15	Avlöningar, förslagsanslag	601 000	
16	Omkostnader, förslagsanslag	34 000	
17	Kompletteringskurs vid tekniskt läroverk	3 100	638 100
			3 091 900

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
C. Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.			
Sveriges geologiska undersökning:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	537 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	142 000	
3	Malmletning och förberedande gruvarbeten, <i>reservationsanslag</i>	627 000	
4	Jordartskartering inom Norrbottens län, <i>reservationsanslag</i>	23 000	
5	Agrogeologiska kartor över sydvästra Skåne, <i>reservationsanslag</i>	11 300	1 340 300
6	Vissa kostnader för statens gruvegendom, <i>förslagsanslag</i>		50 000
Statens provningsanstalt:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	843 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	139 500	982 500
Flygtekniska försöksanstalten:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	640 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	199 400	839 400
Statens hantverksinstitut:			
11	Avlöningar till viss personal, <i>förslagsanslag</i>	250 000	
12	Vissa omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	31 000	
13	Bidrag till kursverksamheten m. m., <i>reservationsanslag</i>	160 000	441 000
Bidrag till ingenjörsvetenskapsakademien:			
14	Akademien	130 000	
15	Tekniskt-vetenskaplig och industriell representation i utlandet, <i>reservationsanslag</i>	40 000	170 000
16	Statens tekniska forskningsråd, <i>förslagsanslag</i>		55 000
17	Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m., <i>reservationsanslag</i>		1 040 000
18	Statens kommitté för byggnadsforskning, <i>förslagsanslag</i>		48 500
19	Byggnadsforskning, <i>reservationsanslag</i>		300 000
20	Bidrag till svenska träforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>		555 000
21	Bidrag till svenska textilforskningsinstitutet, <i>förslagsanslag</i>		77 000
22	Bidrag till institutet för konserveringsforskning, <i>förslagsanslag</i>		75 000
23	Bidrag till Aktiebolaget Ceaverken för vissa forskningsarbeten, <i>reservationsanslag</i>		40 000
24	Atomenergiforskning m. m. inom Aktiebolaget Atomenergi, <i>reservationsanslag</i>		2 000 000
25	Upplysnings- och organisationsverksamhet i fråga om hantverk och småindustri, <i>reservationsanslag</i>		270 000
26	Resestipendier till teoretiskt och praktiskt bildade tekniker, <i>reservationsanslag</i>		10 000
27	Befrämjande av hemslöjden, <i>reservationsanslag</i>		50 000
28	Bidrag till svenska slöjdföreningen		50 000
29	Bidrag till standardiseringsverksamheten.....		400 000
30	Bidrag till tekniska nomenklaturcentralen		30 000
			8 823 700

		Kronor	Kronor
D. Sjöfart och handel.			
Lotsverket:			
1	Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	453 000	
2	Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten, <i>förslagsanslag</i>	7 969 000	
3	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 260 000	
4	Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i> ..	686 500	11 368 500
Handelsflottans pensionsanstalt:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	30 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	5 500	35 500
Statens handelskommission:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 500 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	433 000	2 933 000
Statens skeppsprovningensanstalt:			
9	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	246 000	
10	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	46 500	292 500
11	Statens isbrytarverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		800 000
Statens sjöhistoriska museum:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	123 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	15 600	
14	Underhåll av samlingarna, <i>reservationsanslag</i>	3 000	141 600
15	Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader.....		258 000
16	Läkarundersökning av sjöfolk, <i>förslagsanslag</i>		70 000
17	Beredande av billigare biljettkostnader för sjöfolk vid resor till och från hemorten i vissa fall, <i>förslagsanslag</i>		50 000
18	Driftkostnader för mät- och avmagnetiseringsstationer, <i>förslagsanslag</i>		300 000
19	Befrämjande av fartygs förseende med radiotelegrafeller radiotelefonstation, <i>reservationsanslag</i>		20 000
20	Bidrag till handelshögskolan i Stockholm.....		50 000
21	Bidrag till handelshögskolan i Göteborg.....		40 000
22	Orienterande marknadsundersökningar, <i>reservationsanslag</i>		80 000
23	Exportstipendier och handelsstudiestipendier, <i>reservationsanslag</i>		15 000
24	Bidrag till svenska handelskamrar i utlandet.....		102 000
			16 554 100
E. Patent- och registreringsväsendet m. m.			
Patent- och registreringsverket:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	3 412 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	441 500	3 853 500
3	Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 000
Svenska uppfinnarkontoret:			
4	Administrationskostnader.....	60 000	
5	Understödjande verksamhet, <i>reservationsanslag</i>	100 000	160 000

		Kronor	Kronor
6	Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register, <i>förslagsanslag</i>		250 000
7	Avsättning till försäkringsinspektionens fond, <i>förslagsanslag</i>		*360 000
			4 625 500
F. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	995 000	
2	Lotsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	303 000	1 298 000
3	Bidrag till internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten, <i>förslagsanslag</i>		30 000
4	Bidrag till underhåll av en fyr å Kap Spartel, <i>förslagsanslag</i>		3 000
5	Bidrag till vissa internationella byråer, <i>förslagsanslag</i> .		11 800
6	Bidrag till svenska turisttrafikförbundet		231 000
7	Avsättning till fonden för idrottens främjande		4 000 000
8	Avsättning till fonden för friluftslivets främjande....		500 000
9	Avsättning till lotterimedelsfonden		6 750 000
10	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		500 000
11	Planering av allmänna arbeten, <i>reservationsanslag</i>		100
12	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		40 000
13	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		52 000
			13 415 900
Summa			46 992 100

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

XI. Inrikesdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Inrikesdepartementet.			
Inrikesdepartementet:			
1	Avlöningar, förslagsanslag	505 000	
2	Omkostnader, förslagsanslag	50 000	555 000
			555 000
B. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.			
<i>Medicinalstyrelsen med dithörande stater.</i>			
Medicinalstyrelsen:			
1	Avlöningar, förslagsanslag.....	1 410 000	
2	Omkostnader, förslagsanslag.....	200 000	
3	Beredskapsorganisation, förslagsanslag.....	*80 000	1 690 000
Sinnessjuknämnden:			
4	Avlöningar, förslagsanslag	42 800	
5	Omkostnader, förslagsanslag	3 900	46 700
Statens bakteriologiska laboratorium:			
6	Avlöningar, förslagsanslag.....	1 300 000	
7	Omkostnader, förslagsanslag.....	770 000	2 070 000
Statens rättskemiska laboratorium:			
8	Avlöningar, förslagsanslag.....	196 000	
9	Omkostnader, förslagsanslag.....	42 000	238 000
Statens farmaceutiska laboratorium:			
10	Avlöningar, förslagsanslag.....	282 000	
11	Omkostnader, förslagsanslag.....	59 100	341 100
Statens rättsläkarstation i Stockholm:			
12	Avlöningar, förslagsanslag	97 300	
13	Omkostnader, förslagsanslag	14 500	111 800
14	Medikolegala besiktningar, förslagsanslag		30 000
Provinsialläkarstaten:			
Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.:			
15	Avlöningar, förslagsanslag	7 600 000	
16	Sjukvård m. m., förslagsanslag	15 000	
17	Reseersättningar, förslagsanslag	200 000	
		7 815 000	
18	Bidrag till extra provinsialläkares avlönanande m. m., förslagsanslag.....	70 000	7 885 000
			12 412 600

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
Sjukvårdsanstalterna.			
Sinnessjukvårdsanstalter:			
Statens sinnessjukhus:			
19	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*48 500 000	
20	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*20 400 000	
21	Övervakning av vissa försöksutskrivna patienter, <i>förslagsanslag</i>	16 000	
22	Utrustning av nya sinnessjukhus, <i>reservationsanslag</i>	*420 000	
		69 336 000	
23	Driftkostnadsersättning för psykiatriska klinikerna i Lund och Uppsala, <i>förslagsanslag</i>	1 550 000	
24	Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö, <i>förslagsanslag</i>	10 000 000	
25	Bidrag till driften av psykiatriska avdelningar vid lasarett, <i>förslagsanslag</i>	15 000	
26	Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka, <i>förslagsanslag</i>	1 250 000	
Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar:			
27	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*170 000	
28	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*110 000	280 000
Statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor:			
29	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*85 000	
30	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*45 000	130 000
31	Bidrag till anstalter för obildbara sinnesslöa, <i>förslagsanslag</i>	1 700 000	
32	Bidrag till uppförande eller inrättande av anstalter för bildbara sinnesslöa, <i>reservationsanslag</i>	100 000	
33	Bidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa, <i>förslagsanslag</i>	5 600 000	
Statens anstalt för fallandesjuka:			
34	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	640 000	
35	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	236 000	
36	Ferieresor för elever m. m., <i>förslagsanslag</i>	6 000	882 000
37	Bidrag till epileptikeranstalter, <i>förslagsanslag</i>	675 000	
38	Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn, <i>förslagsanslag</i>	*90 000	91 608 000
Övriga egentliga sjukvårdsanstalter:			
39	Vissa bidrag till lasarett m. m.	15 800	
40	Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m., <i>förslagsanslag</i>	700 000	
41	Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos, <i>förslagsanslag</i>	4 800 000	
42	Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos, <i>förslagsanslag</i>	2 200 000	
43	Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna m. m., <i>förslagsanslag</i>	60 000	
44	Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna, <i>reservationsanslag</i>	80 000	
45	Bidrag till driften av folksanatorierna	699 000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
46	Bidrag till ambulatorisk behandling m. m. av vissa tuberkulospatienter, <i>förslagsanslag</i>	400 000	
47	Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten, <i>förslagsanslag</i>	50 000	
48	Bidrag till driften av epidemivårdanstalter, <i>förslagsanslag</i>	1 300 000	
49	Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka, <i>reservationsanslag</i>	300 000	
50	Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka, <i>förslagsanslag</i>	2 700 000	
51	Bidrag till Lilla Hemmet	25 000	
52	Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi, <i>förslagsanslag</i>	600 000	
53	Bidrag till resor för patienter vid vissa anstalter för radiumbehandling m. m., <i>förslagsanslag</i>	225 000	
54	Bidrag till driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund, <i>förslagsanslag</i>	40 000	14 194 800
	Vanförestalter m. m.:		
55	Bidrag till vanförestalter, <i>förslagsanslag</i>	5 580 000	
56	Bidrag till resor för vanföra m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	440 000	
57	Bidrag till kuratorsverksamhet vid vanförestalterna	36 000	
58	Bidrag till Eugeniahemmet, <i>förslagsanslag</i>	280 000	
59	Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettensavdelningar m. m., <i>förslagsanslag</i> .....:	200 000	6 536 000
60	Bidrag till anskaffande och drift av hörapparater		25 000
61	Bidrag till hörselfrämjandet		30 000
	Förlossningsanstalter:		
62	Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter, <i>reservationsanslag</i>	200 000	
63	Bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m., <i>förslagsanslag</i>	2 700 000	
64	Viss ersättning till barnbördshuset i Lund	1 400	2 901 400
			115 295 200
	Hälsovård i allmänhet.		
	Statens institut för folkhälsan:		
65	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 350 000	
66	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*550 000	1 900 000
	Barnmorskeläroanstalterna:		
67	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	133 700	
68	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	131 500	
69	Repetitionskurser för barnmorskor, <i>förslagsanslag</i> ...	7 000	272 200
	Statens sjuksköterskeskola:		
70	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	121 000	
71	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	58 400	179 400
72	Stipendier till elever vid godkända sjuksköterskeskolor, <i>reservationsanslag</i>		21 000

* Beräknat belopp.

	Kronor	Kronor
73 Bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor, <i>förslagsanslag</i>		10 000
74 Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter m. fl. . .		15 800
75 Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m., <i>förslagsanslag</i>		4 200 000
76 Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 900 000
77 Bidrag till distriktsbarnmorskas resor i samband med hemförlossning och eftervård, <i>förslagsanslag</i>		500 000
78 Understödjande av dispensärverksamhet, <i>förslagsanslag</i>		2 000 000
79 Granskningscentral för allmän skärmbildsundersökning, <i>förslagsanslag</i>		170 000
80 Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård, <i>förslagsanslag</i>		2 300 000
81 Bidrag till resor i förebyggande mödra- och barnavård, <i>förslagsanslag</i>		400 000
82 Bidrag till folkbildningsorganisationerna för anordnande av allmän sexualhygienisk upplysningsverksamhet..		50 000
83 Abortförebyggande åtgärder, <i>förslagsanslag</i>		150 000
84 Läkemedel åt vissa kvinnor och barn, <i>förslagsanslag</i> ..		950 000
85 Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl., <i>förslagsanslag</i>		*170 000
86 Bidrag till avlöningar åt distriktstandläkare och distriktstandsköterskor m. m., <i>förslagsanslag</i>		2 000 000
87 Lindring i obemedlades och mindre bemedlades tandvårdskostnader, <i>förslagsanslag</i>		45 000
88 Odontologisk försöksverksamhet vid Vipeholms sjukhus i Lund, <i>reservationsanslag</i>		53 000
89 Viss försöksverksamhet på yrkesmedicinens område, <i>förslagsanslag</i>		145 000
90 Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, <i>förslagsanslag</i>		850 000
91 Skyddskoppymning, <i>förslagsanslag</i>		140 000
92 Skyddsympning mot difteri, <i>förslagsanslag</i>		50 000
93 Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>		20 000
94 Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, <i>förslagsanslag</i>		270 000
95 Sjuktransporter med flygplan, <i>förslagsanslag</i>		85 000
Centrala sjukvårdsberedningen:		
96 Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	119 000	
97 Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	13 300	
98 Arbetsstudier, <i>förslagsanslag</i>	50 000	182 300
99 Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård, <i>förslagsanslag</i>		*60 000
		20 088 700
		147 796 500

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
C. Alkoholistvård m. m.			
Tvångsarbetsanstalter, alkoholistanstalter m. m.:			
Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	452 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	250 000	702 000
Statens vid fångvårdsanstalter anordnade tvångsarbets- och alkoholistanstalter:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*39 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*15 000	54 000
Statens alkoholistanstalt å Venngarn:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	330 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	240 000	570 000
Statens alkoholistanstalt å Haknäs:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	29 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	20 000	49 000
9	Bidrag till frälsningsarméns räddningshem		3 000
10	Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 875 000
11	Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m., <i>förslagsanslag</i>		140 000
12	Resor vid tvångsinternering av alkoholister, <i>förslagsanslag</i>		30 000
13	Interneringskostnader i vissa fall, <i>förslagsanslag</i>		10 000
Länsnykterhetsnämnderna:			
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	235 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	90 500	325 500
16	Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.		332 000
17	Bidrag till övervakning enligt alkoholistlagen, <i>förslagsanslag</i>		25 000
			4 115 500
D. Överståthållarämbetet och landsstaten.			
Överståthållarämbetet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 650 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	185 000	2 835 000
Länsstyrelserna:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	20 600 000	
4	Sjukvård m. m., <i>förslagsanslag</i>	60 000	
5	Reseersättningar, <i>förslagsanslag</i>	275 000	
6	Expenser, <i>förslagsanslag</i>	2 500 000	
7	Publikationstryck, <i>förslagsanslag</i>	130 000	23 565 000
Landsfogdarna m. fl.:			
8	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*760 000	
9	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	105 000	865 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	Häradsskrivarna m. fl.:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	7 480 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	740 000	8 220 000
	Landsfiskalerna m. fl.:		
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*10 900 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	2 063 000	12 963 000
14	Resestipendier åt åklagare, <i>reservationsanslag</i>		10 000
			48 458 000
	E. Polisväsendet.		
	Statspolisintendenten m. fl.:		
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>		147 000
	Statspolisorganisationen:		
2	Inköp av motorfordon m. m., <i>reservationsanslag</i> , därav 162 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.....	174 500	
3	Underhålls-, drift- och expeditjonskostnader, <i>förslagsanslag</i> , därav 212 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.....	530 000	
4	Gottgörelse till polisdistrikten, <i>förslagsanslag</i> , därav 550 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.....	3 800 000	
5	Polisradioväsendet, <i>reservationsanslag</i>	107 000	4 611 500
	Poliskåren i Boden:		
6	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	292 000	
7	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	50 000	342 000
8	Bidrag till reservpolisorganisationen m. m., <i>förslagsanslag</i>		460 000
9	Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m., <i>förslagsanslag</i>		3 400 000
	Statens polisskola:		
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	214 700	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	59 700	274 400
	Statens kriminaltekniska anstalt:		
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	371 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	298 000	669 000
14	Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m., <i>förslagsanslag</i>		200 000
15	Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m., <i>förslagsanslag</i>		200 000
16	Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet, <i>förslagsanslag</i> , därav 110 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.....		1 000 000
17	Poliskollegierna, <i>förslagsanslag</i>		2 000
18	Ersättning vid förhör i polisiära disciplinären, <i>förslagsanslag</i>		1 000
19	Ersättning vid biträde åt ordningsmakten m. m., <i>förslagsanslag</i>		1 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
20	Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m., <i>förslagsanslag</i> ..		1 560 000
21	Ersättningar åt befattningshavare på avgångsstat vid polis- och åklagarväsendet, <i>förslagsanslag</i>		10 000
			12 877 900
F. Civildförsvaret.			
Civildförvarsstyrelsen:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*850 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*190 000	1 040 000
Civildförsvaret:			
3	Utbildning vid statens civildförvarsskola samt vid kurser, anordnade av länsstyrelserna, <i>förslagsanslag</i>	*125 000	
4	Bidrag till vissa frivilliga organisationer.....	*141 500	
5	Övnings- och försöksverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	*95 000	
6	Anskaffning av viss förbrukningsmateriel, <i>förslagsanslag</i>	*50 000	
7	Förvaring och underhåll av viss materiel m. m., <i>förslagsanslag</i>	*1 000 000	
8	Bidrag till kommuner för anordnande av allmänna skyddsrum m. m., <i>reservationsanslag</i>	*700 000	
9	Bidrag till kommuner till kostnaderna för vissa arvoden m. m., <i>förslagsanslag</i>	*300 000	
10	Bidrag till kommuner för utbildning m. m., <i>förslagsanslag</i>	*675 000	
11	Gottgörelse till fastighetsägare m. fl. för anordningar och materiel m. m., <i>förslagsanslag</i>	*10 000	3 096 500
			4 136 500
G. Brandväsendet.			
Statens brandinspektion:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*103 500	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*61 000	164 500
Statens brandskola:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	88 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	55 200	143 200
5	Bidrag till svenska brandskyddsföreningen.....		2 000
6	Bidrag till svenska brandkårernas riksförbund		5 000
7	Bidrag till förebyggande och släckning av brand, <i>förslagsanslag</i>		385 000
8	Bidrag till kommuner för inköp av motorbrandsprutor, <i>reservationsanslag</i>		90 000
9	Bidrag till kommuner för inköp av brandslang, <i>reservationsanslag</i>		150 000
10	Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar, <i>reservationsanslag</i>		100 000
11	Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer, <i>reservationsanslag</i>		60 000
			1 099 700

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
H. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Medicinalstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	4 321 000	
2	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>	2 483 000	6 804 000
3	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark, <i>förslagsanslag</i>		9 000
Statens utlänningskommission:			
4	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	*1 500 000	
5	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	*252 000	1 752 000
6	Bidrag till internationellt hälsovårdsarbete, <i>förslagsanslag</i>		50 000
7	Vissa kostnader i anledning av allmänna val, <i>förslagsanslag</i>		400 000
8	Kommunal upplysningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>		*210 000
9	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>		500 000
10	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		70 000
11	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		70 000
			9 865 000
Summa			228 904 100

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

XII. Folkhushållningsdepartementet.

		Kronor	Kronor
A. Folkhushållningsdepartementet.			
Folkhushållningsdepartementet:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	260 600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	15 000	275 600
			275 600
B. Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap.			
Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	* 638 600	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	* 150 000	788 600
3	Omkostnader för statlig lagerhållning, <i>förslagsanslag</i> ...		* 1 000 000
			1 788 600
C. Kristförvaltningen.			
Statens industrikommission:			
1	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 175 000	
2	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	500 000	2 675 000
Statens bränslekommission:			
3	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 000 000	
4	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	650 000	2 650 000
Statens livsmedelskommission:			
5	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 980 000	
6	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 800 000	3 780 000
Kristidsstyrelserna m. m.:			
7	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	5 138 000	
8	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 036 000	6 174 000
9	Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet, <i>förslagsanslag</i>		1 600 000
Statens trafikkommission:			
10	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	707 000	
11	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	181 000	888 000
Statens priskontrollnämnd:			
12	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	2 050 000	
13	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	1 015 000	3 065 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
Överrevisionen för krisförvaltningen:			
14	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	115 000	
15	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	5 000	120 000
			20 952 000
D. Diverse.			
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
1	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		699 000
2	Kontroll å standardisering av mjölk, <i>förslagsanslag</i>		18 000
3	Bidrag till hemmens forskningsinstitut, <i>reservationsanslag</i>		80 000
4	Åtgärder till främjande av tillverkningen av tegelrör, <i>reservationsanslag</i>		200 000
5	Omkostnader i samband med inköp och inlösen av ved m. m., <i>förslagsanslag</i>		* 3 250 000
6	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>		75 000
7	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		800
			4 322 800
Summa			27 339 000

* Beräknat belopp.

Egentliga statsutgifter.

XIII. Pensionsväsendet.

		Kronor	Kronor
A. Statliga pensionsväsendet.			
1	Pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		66 500 000
2	Pensioner åt personal i försvarsväsendets reserver, <i>förslagsanslag</i>		1 700 000
3	Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare m. m., <i>förslagsanslag</i>		5 000 000
4	Pensioner åt viss arbetarpersonal i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		300 000
5	Vadstena krigsmanshuskassa, <i>förslagsanslag</i>		1 120 000
6	Pensionering av viss flottans gemenskap, <i>förslagsanslag</i>		135 000
7	Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		21 500 000
8	Pensioner åt efterlevande till arbetare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		750 000
9	Understöd i vissa fall åt f. d. anställningshavare vid lotsverket m. fl.		15 000
10	Diverse pensioner och understöd m. m., <i>förslagsanslag</i>		3 400 000
			100 420 000
B. Statsunderstödda pensionsväsendet.			
1	Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt, <i>förslagsanslag</i>		59 000 000
2	Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga extra provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i>		8 000
3	Bidrag till pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna, <i>förslagsanslag</i>		10 000
4	Tilläggs pensioner åt vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna, <i>förslagsanslag</i>		1 100 000
5	Bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt, <i>förslagsanslag</i>		1 400 000
			61 518 000
C. Allmänna indragningsstaten.			
1	Avlöningar till personal å indragningsstat m. m., <i>förslagsanslag</i>		550 000
2	Ersättningar till f. d. befattningshavare vid av staten övertagna familjepensionskassor, <i>förslagsanslag</i>		27 500
			577 500
Summa			162 515 500

Egentliga statsutgifter.**XIV. Oförutsedda utgifter.**

		Kronor	Kronor
1	Oförutsedda utgifter, <i>förslagsanslag</i>		1 000 000

Egentliga statsutgifter.

XV. Riksdagen och dess verk m. m.

		Kronor	Kronor
	Riksdagen:		
1	Arvoden till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i> ..	2 885 000	
2	Reseersättningar till riksdagens ledamöter, <i>förslagsanslag</i>	800 000	
3	Avlöningar till personal, <i>förslagsanslag</i>	800 000	
4	Kostnader för riksdagstrycket, <i>förslagsanslag</i>	800 000	
5	Utgivande av särskilda publikationer, <i>förslagsanslag</i>	17 000	
6	Utgivande av otryckta ständsprotokoll, <i>reservationsanslag</i>	20 000	
7	Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp, <i>förslagsanslag</i>	26 000	
8	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	250 000	5 598 000
9	Allmänt kyrkomöte, <i>förslagsanslag</i>		140 000
	Riksdagens revisorer:		
10	Arvoden till revisorerna, <i>förslagsanslag</i>	39 000	
11	Avlöningar till personal, <i>förslagsanslag</i>	71 000	
12	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	17 000	127 000
	Riksgäldskontoret:		
13	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	1 331 000	
14	Kostnader vid emission av statslån m. m., <i>förslagsanslag</i>	835 000	
15	Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	257 000	2 423 000
	Riksdagens ekonomibyrå:		
16	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	400 000	
17	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	190 000	590 000
	Riksdagsbiblioteket:		
18	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	143 000	
19	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	13 100	
20	Bokinköp och bokbindning, <i>reservationsanslag</i>	50 000	206 100
	Justitieombudsmannen och hans expedition:		
21	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	94 000	
22	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	9 100	103 100
	Militieombudsmannen och hans expedition:		
23	Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	104 000	
24	Omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	11 100	115 100
25	Pensioner åt f. d. riksdagsmän, <i>förslagsanslag</i>		170 000

		Kronor	Kronor
26	Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl., <i>förslagsanslag</i>		174 000
27	Pensioner åt efterlevande till befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>		42 500
Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:			
28	Byggnadsstyrelsens delfond, <i>förslagsanslag</i>		114 000
29	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>		5 000
30	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		2 400
Summa			9 810 200

Utgifter för statens kapitalfonder.**I. Luftfartsfonden.**

		Kronor	Kronor
1	Underskott å luftfartsfonden		5 000 000

Utgifter för statens kapitalfonder.**II. Riksgäldsfonden.¹**

		Kronor	Kronor
1	Underskott å riksgäldsfonden		311 000 000

¹ Stat för riksgäldsfonden se Bilaga till Utgifter för statens kapitalfonder, sid. 92.

Utgifter för statens kapitalfonder.

III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar.

		Kronor	Kronor
	A. Statens affärsverksfonder.		
	K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :		
	Försvarsberedskap vid statens järnvägar:		
1	Skydd för inmatningsstationer (I: C: 13), <i>reservationsanslag</i>	120 000	
2	Omändring av slutna godsvagnar för manskapstransport (I: C: 14), <i>reservationsanslag</i>	160 000	280 000
			280 000
	B. Statens allmänna fastighetsfond.		
	J u s t i t i e d e p a r t e m e n t e t :		
1	Modernisering av tvättstuga m. m. vid centralfängelset i Mariestad (III: 1), <i>reservationsanslag</i> .	3 500	
2	Bostadshus vid sinnessjukavdelningen å Håga (III: 2), <i>reservationsanslag</i>	7 500	
3	Vattenanläggning för fångvårdsanstalten å Hall och sinnessjukavdelningen å Håga (III: 3), <i>reservationsanslag</i>	58 000	
4	Verkstadslokal m. m. vid fångvårdsanstalten i Ystad (III: 4), <i>reservationsanslag</i>	25 000	
5	Bostadshus vid fångkolonien Skogsgård (III: 5), <i>reservationsanslag</i>	22 500	116 500
	K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :		
6	Ämbetsbyggnad för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och luftfartstyrelsen (III: 6), <i>reservationsanslag</i>		650 000
	F i n a n s d e p a r t e m e n t e t :		
7	Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning (III: 8), <i>reservationsanslag</i>		125 000
	E c k l e s i a s t i k d e p a r t e m e n t e t :		
8	Nybyggnader för kemiska och biokemiska institutionerna vid universitetet i Uppsala m. m. (III: 9), <i>reservationsanslag</i>	250 000	
9	Inredning av vissa lokaler inom zoologiska institutionen vid universitetet i Uppsala (III: 10), <i>reservationsanslag</i>	18 000	
10	Vissa ombyggnadsarbeten i universitetshuset i Lund m. m. (III: 11), <i>reservationsanslag</i>	*200 000	

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
11	Nybyggnad för bakteriologiska institutionen vid universitetet i Lund (III: 12), <i>reservationsanslag</i> .	250 000	
12	Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet (III: 14), <i>reservationsanslag</i>	180 000	
13	Uppförande av ett tandläkarinstitut i Malmö (III: 15), <i>reservationsanslag</i>	1 000 000	
14	Utbyggnad av karolinska sjukhuset (III: 16), <i>reservationsanslag</i>	* 250 000	
15	Vissa byggnadsarbeten vid akademiska sjukhuset i Uppsala (III: 17), <i>reservationsanslag</i>	* 172 000	
16	Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm (III: 18), <i>reservationsanslag</i>	1 250 000	
17	Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola (III: 19), <i>reservationsanslag</i>	250 000	
18	Vissa byggnadsarbeten vid folkskoleseminarierna (III: 20), <i>reservationsanslag</i>	*1 500 000	
19	Om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna (III: 21), <i>reservationsanslag</i>	95 000	5 415 000
Jordbruksdepartementet:			
20	Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan (III: 22), <i>reservationsanslag</i>	84 600	
21	Byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut (III: 23), <i>reservationsanslag</i>	10 000	94 600
Handelsdepartementet:			
22	Säkerhetsanstalter för sjöfarten (III: 24), <i>reservationsanslag</i>		630 000
Inrikesdepartementet:			
23	Nybyggnad för statens rättsläkarstation i Stockholm (III: 25), <i>reservationsanslag</i>	* 670 000	
24	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. (III: 26), <i>reservationsanslag</i>	*2 500 000	3 170 000
			10 201 100
C. Försvarets fonder.			
Försvarsdepartementet:			
Försvarets fastighetsfond:			
1	Arméns delfond (IV: A: 1—3), <i>reservationsanslag</i> .		* 1 340 000
2	Marinens delfond (IV: A: 6—10), <i>reservationsanslag</i>		* 1 195 000
3	Flygvapnets delfond (IV: A: 11—14), <i>reservationsanslag</i>		* 6 040 000
			8 575 000
D. Statens utlåningsfonder.			
Försvarsdepartementet:			
1	Värnpliktlånefonden (V: 1), <i>reservationsanslag</i>		400 000
Socialdepartementet:			
2	Lånefonden för bostadsbyggande (V: 2), <i>reservationsanslag</i>		*60 000 000

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
Ecklesiastikdepartementet:			
3	Statens lånefond för universitetsstudier (V: 3), <i>reservationsanslag</i>	850 000	
4	Allmänna studielånefonden (V: 4), <i>reservationsanslag</i>	1 500 000	2 350 000
Jordbruksdepartementet:			
5	Jordbrukets maskinlånefond (V: 5), <i>reservationsanslag</i>		* 900 000
			63 650 000
E. Fonden för låneunderstöd.			
Socialdepartementet:			
1	Tilläggsån till viss bostadsbyggnadsverksamhet (VI: 1), <i>reservationsanslag</i>	*4 350 000	
2	Lån till uppförande och förbättring av lantarbetarbostäder (VI: 2), <i>reservationsanslag</i>	*1 620 000	
3	Lån till anordnande av tvätterier (VI: 3), <i>reservationsanslag</i>	* 125 000	6 095 000
Jordbruksdepartementet:			
4	Lån för anskaffande av grästorkar m. m. (VI: 4), <i>reservationsanslag</i>		* 10 000
			6 105 000
Summa			88 811 100

* Beräknat belopp.

Utgifter för statens kapitalfonder.**IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster.**

		Kronor	Kronor
1	Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster		50 000 000

Bilaga till Utgifter för statens kapitalfonder.

Förslag till stat för riksgäldsfonden för budgetåret 1948/49.

Utgifter.		Kronor
A. Räntor å den fonderade statsskulden:		
Räntelöpande obligationslån:		
1.	Ränta å 1934 års 3 % lån	4 634 688
2.	» » 1937 » 3 % amorteringslån av den $\frac{1}{2}$	3 498 662
3.	» » 1937 » 3 % » » » $\frac{1}{3}$	2 915 550
4.	» » 1939 » $2\frac{3}{4}$ % lån	3 249 997
5.	» » 1940 » $4\frac{1}{2}$ % amorteringslån	4 268 606
6.	» » 1941 » 4 % lån	18 647 756
7.	» » 1941 » 3 % » med vinstutlottning..	4 000 000
8.	» » 1941 » $3\frac{1}{2}$ % »	11 487 207
9.	» » 1942 » $3\frac{1}{2}$ % »	15 158 283
10.	» » 1943 » $3\frac{1}{2}$ % » av den $\frac{15}{3}$	8 144 966
11.	» » 1943 » $3\frac{1}{2}$ % » » » $\frac{15}{4}$	12 710 408
12.	» » 1943 » 3 % » » » $\frac{15}{4}$	8 377 650
13.	» » 1943 » $3\frac{1}{2}$ % » » » $\frac{1}{11}$	12 430 425
14.	» » 1944 » $3\frac{1}{2}$ % » » » $\frac{15}{3}$	7 832 213
15.	» » 1944 » 3 % » » » $\frac{15}{3}$	8 132 175
16.	» » 1944 » $3\frac{1}{2}$ % » » » $\frac{15}{12}$	19 539 940
17.	» » 1945 » 3 % » » » $\frac{1}{7}$	15 775 230
18.	» » 1945 » 3 % » » » $\frac{1}{11}$	10 627 470
19.	» » 1946 » 3 % » » » $\frac{1}{2}$	27 103 800
20.	» » 1946 » 3 % » » » $\frac{15}{12}$, förslagsvis	4 805 000
21.	» » 1940—1945 års 3 % lån (för inlösen av enskilda järnvägar)	2 349 647
		205 689 673
Premieobligationslån:		
22.	Vinster å 1942 års premieobligationslån	9 872 000
23.	» » 1943 »	5 253 000
24.	» » 1944 »	5 991 500
25.	» » 1945 »	7 880 000
26.	» » 1946 »	3 700 000
27.	» » 1947 »	7 400 000
		40 096 500
Sparobligationer m. m.:		
28.	Ränta å sparobligationer, förslagsvis	6 000 000
29.	» » rikskonton, förslagsvis	850 000
30.	» » inlåning från sparbanker, förslagsvis	3 040 050
		9 890 050
Statsskuldförbindelser:		
31.	Ränta å statsskuldförbindelser, förslagsvis	14 602 000
Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.:		
32.	Ränta å lån hos statsinstitutioner och fonder m. m., förslagsvis	21 500 000

		Kronor
Av staten övertagna lån:		
33. Räkta å av staten övertagna lån, <i>förslagsvis</i>		390 000
Övrig fonderad statsskuld:		
34. Årsanslaget till Hans Maj:t Konungen	300 000	
35. Räkta å köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvar- teret Lejonet i Stockholm	90 000	
36. Räkta å konung Carl XIII:s hemgiftskapital	7 500	
37. » » Göta kanals reparationsfond	7 045	
38. » » innehållna felräkningspenningar, <i>förslagsvis</i>	50	404 595
		292 572 818
B. Räkntor å den tillfälliga statsskulden:		
1. Räkntor å skattkamarväxlar, <i>förslagsvis</i>	12 500 000	
2. » » vissa till riksgäldskontorets förvaltning överlämnade medel, <i>förslagsvis</i>	6 500 000	19 000 000
C. Räkntor å beräkntad ny upplånting:		
1. Räkntor å beräkntad ny upplånting, <i>förslagsvis</i>		6 809 282
D. Kapitalrabatter m. m.:		
1. Kapitalrabatter, <i>förslagsvis</i>	1 000 000	
2. Inlösningsprovisioner m. m., <i>förslagsvis</i>	200 000	
3. Kursförluster, <i>förslagsvis</i>	100	1 200 100
Summa		319 582 200
Inkomster.		
A. Räkntor:		
1. Räkntor å uppköpta statsobligationer	3 782 000	
2. » » utlåntade medel m. m.	4 000 000	7 782 000
B. Uppgäld och kursvinster:		
1. Uppgäld	100	
2. Kursvinster	100	200
C. Diverse inkomster:		
1. Preskriberade obligationer och kuponger m. m.	700 000	
2. Depositionsavgifter för premieobligationslånen	50 000	
3. Övriga diverse inkomster	50 000	800 000
Underskott att avföras å riksstatens driftbudget		311 000 000
Summa		319 582 200

Kapitalbudgeten

Inkomsterna å kapitalbudgeten.

		Kronor	Kronor
1	Lånemedel		343 384 500

Förslag till investeringsstater för budgetåret 1948/49.

I. Statens affärsverksfonder.

A. Postverkets fond.

	Kronor		Kronor
Avskrivningsmedel inom fon- den	1 860 000	Summa investeringsanslag .	6 548 000
Övriga kapitalmedel	3 000		
Investeringsbemyndigande..	4 685 000		
	6 548 000		
			6 548 000

B. Telegrafverkets fond.

	Kronor		Kronor
Avskrivningsmedel inom fon- den	58 200 000	Summa investeringsanslag ..	104 940 000
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	46 739 000		
	104 940 000		
			104 940 000

C. Statens järnvägars fond.

	Kronor		Kronor
Avskrivningsmedel från riks- staten	280 000	Summa investeringsanslag ..	78 550 000
Avskrivningsmedel inom fon- den	52 000 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	26 269 000		
	78 550 000		78 550 000

D. Statens vattenfallsverks fond.

	Kronor		Kronor
Avskrivningsmedel inom fon- den	21 050 000	Summa investeringsanslag ..	104 250 000
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande..	83 100 000		
	104 250 000		
			104 250 000

E. Domänverkets fond.

	Kronor		Kronor
Avskrivningsmedel inom fon- den	125 000	Summa investeringsanslag..	150 000
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	24 000		
	150 000		
			150 000

II. Luftfartsfonden.

	Kronor		Kronor
Avskrivningsmedel inom fon- den	1 000	Summa investeringsanslag..	6 700 000
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	6 698 000		
	6 700 000		
			6 700 000

III. Statens allmänna fastighetsfond.

	Kronor		Kronor
Avskrivningsmedel från riks- staten	10 201 100	Summa investeringsanslag..	21 906 600
Avskrivningsmedel inom fon- den	4 371 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Bidrag från kommun.....	265 000		
Investeringsbemyndigande..	7 068 500		
	21 906 600		
			21 906 600

IV. Försvarets fonder.**A. Försvarets fastighetsfond.**

	Kronor		Kronor
Avskrivningsmedel från riks- staten	8 575 000	Summa investeringsanslag..	20 150 000
Avskrivningsmedel inom fon- den	7 740 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	3 834 000		
	20 150 000		
			20 150 000

B. Försvarets fabriksfond.

	Kronor		Kronor
Avskrivningsmedel inom fon-		Summa investeringsanslag..	1 175 000
den	1 900 000		
Övriga kapitalmedel.....	1 000		
Investeringsbemyndigande ..	— 726 000		
	1 175 000		1 175 000

V. Statens utlåningsfonder.

	Kronor		Kronor
Värnpliktslånefonden.			
Avskrivningsmedel från riks-		Investeringsanslag.....	400 000
staten	400 000		
Lånefonden för bostads-			
byggande.		Investeringsanslag	240 000 000
Avskrivningsmedel från riks-	60 000 000		
staten	180 000 000		
Investeringsbemyndigande ..	240 000 000		240 000 000
Statens lånefond för univer-			
sitetsstudier.		Investeringsanslag	850 000
Avskrivningsmedel från riks-	850 000		
staten			
Allmänna studielånefonden.			
Avskrivningsmedel från riks-	1 500 000	Investeringsanslag	1 500 000
staten			
Jordbrukets maskinlånefond.			
Avskrivningsmedel från riks-	900 000	Investeringsanslag	4 500 000
staten	3 600 000		
Investeringsbemyndigande ..	4 500 000		4 500 000
<i>Summa investeringsbemyndi-</i>			
<i>gande för statens utlånings-</i>	183 600 000		
<i>fonder .....</i>			

VI. Fonden för låneunderstöd.

	Kronor		Kronor
Avskrivningsmedel från riks- staten	6 105 000	Summa investeringsanslag..	22 100 000
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	15 994 000		
	22 100 000		
			22 100 000

VII. Fonden för förlag till statsverket.

	Kronor		Kronor
Övriga kapitalmedel.....	1 000	Summa investeringsanslag..	500 000
Investeringsbemyndigande..	499 000		
	500 000		
			500 000

VIII. Diverse kapitalfonder.**A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond.**

	Kronor		Kronor
Avskrivningsmedel inom fon- den	4 900 000	Summa investeringsanslag..	10 700 000
Övriga kapitalmedel	200 000		
Investeringsbemyndigande..	5 600 000		
	10 700 000		
			10 700 000

B. Jordfonden.

	Kronor		Kronor
Investeringsbemyndigande..	10 000 000	Summa investeringsanslag..	10 000 000

Kapitalinvestering.**I. Statens affärsverksfonder.**

		Kronor	Kronor
A. Postverket.			
Posthusbyggnader m. m.:			
1	Posthusbyggnad i Katrineholm	400 000	
2	Posthusbyggnad i Västerås	400 000	
3	Tillbyggnad av posthuset i Uddevalla	345 000	1 145 000
Fastighetsförvärv:			
4	Inköp av fastigheten Blåmannen nr 4 i Stockholm .	903 000	
5	Inköp av tomt i Ulvsunda i Stockholm	300 000	
6	Inköp av tomt i Sundsvall	500 000	1 703 000
7	Anskaffning av automobiler m. m.		600 000
Postverkets diligenstrafik:			
8	Garagebyggnader m. m.	500 000	
9	Anskaffning av bilmateriel för diligenströrelsen ...	1 600 000	
10	Förvärv av billinjer	300 000	2 400 000
11	Postverkets dispositionsanslag		700 000
			6 548 000
B. Telegrafverket.			
Telefonstationsbyggnader m. m.:			
1	Telefonstationsbyggnad i Hökarängen i Stockholm .	650 000	
2	Telefonstationsbyggnad i Nässjö	460 000	
3	På- och tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Ljusdal	300 000	1 410 000
Förrådsbyggnader m. m.:			
4	Utvidgning av telegrafverkets verkstadskapacitet ..		400 000
Fastighetsförvärv:			
5	Inköp av fastigheter		700 000
Telefon- och telegrafanläggningar:			
6	Riks- och landskablar m. m.	27 140 000	
7	Telefon- och telegrafstationer	15 900 000	
8	Nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar	54 750 000	97 790 000
Radioanläggningar för telegrafverket:			
9	Ny rundradiostation i Sundsvall	500 000	
10	Fartygsradiostationer m. m.	800 000	1 300 000
11	Markradiostationer för luftfarten		340 000
12	Telegrafverkets dispositionsanslag		3 000 000
			104 940 000

		Kronor	Kronor
C. Statens järnvägar.			
Byggnader och anläggningar:			
1	Bangårdar	500 000	
2	Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar	8 000 000	
3	Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden ..	3 000 000	
4	Broar m. m.	500 000	
5	Husbyggnader	100 000	
6	Växel- och signalsäkerhetsanläggningar	100 000	
7	Telefonanläggningar m. m.	400 000	
8	Anläggningar för elektrisk tågdrift	100 000	
9	Elektrifiering av linjen Varberg—Borås—Herrljunga—Uddevalla—Strömstad med Smedberg—Lysekil	9 000 000	
10	Fortsatt elektrifiering av statsbanenätet	3 000 000	
11	Lokstations- och driftverkstadsanläggningar	500 000	
12	Anläggningar vid huvudverkstäder	470 000	25 670 000
Försvarsberedskap:			
13	Skydd för inmatningsstationer	120 000	
14	Omändring av slutna godsvagnar för manskaps-transport	160 000	280 000
Rullande materiel:			
15	Ombyggnad av ånglok	150 000	
16	Nyanskaffning av elektrolok	4 425 000	
17	Ombyggnad av elektrolok	565 000	
18	Nyanskaffning av elektromotorvagnar	1 500 000	
19	Nyanskaffning av rälsbussar	4 000 000	
20	Nyanskaffning av lokomotorer	100 000	
21	Nyanskaffning av person- och resgodsvagnar	13 640 000	
22	Ombyggnad av person- och resgodsvagnar	1 320 000	
23	Nyanskaffning av godsvagnar	7 600 000	33 300 000
Biltrafik:			
24	Nyanskaffning av bilmateriel	4 500 000	
25	Förvärv av billinjer	3 000 000	
26	Lån till svenska lastbilaktiebolaget m. m.	2 000 000	9 500 000
27	Statens järnvägars dispositionsanslag		9 800 000
			78 550 000
D. Statens vattenfallsverk.			
Kraftstationer m. m.:			
1	Kraftstation vid Jösseforsen	800 000	
2	Ny ångpanna i Västerås ångkraftstation	500 000	
3	Kraftstation vid Forsmoforsen	5 800 000	
4	Kraftstation vid Hölleforsen	3 000 000	
5	Kraftstation vid Harsprånget	19 000 000	
6	Kraftstation vid Kilforsen	8 500 000	37 600 000
Regleringsföretag:			
7	Årsreglering av Vättern	300 000	
8	Reglering av sjöar inom Dalälvens flodområde	200 000	

		Kronor	Kronor
9	Regleringsåtgärder i Indalsälvens flodområde	650 000	
10	Regleringsåtgärder i Ångermanälvens flodområde	6 000 000	7 150 000
11	Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk		57 000 000
12	Inköp av vattenfall och fastigheter		500 000
13	Statens vattenfallsverks dispositionsanslag		2 000 000
			104 250 000
	E. Domänverket.		
1	Tjänstebostäder för domänverket		150 000
	Summa		294 438 000

Kapitalinvestering.

II. Luftfartsfonden.

		Kronor	Kronor
K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :			
1	Flygfältsbyggen		1 500 000
2	Byggnader		2 300 000
3	Belysningsanläggningar		1 700 000
4	Fordon, maskiner och redskap		200 000
5	Luftfartsväsendets dispositionsanslag		1 000 000
Summa			6 700 000

Kapitalinvestering.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

		Kronor	Kronor
Justitiedepartementet:			
1	Modernisering av tvättstuga m. m. vid centralfängelset i Mariestad	7 000	
2	Bostadshus vid sinnessjukavdelningen å Håga	15 000	
3	Vattenanläggning för fångvårdsanstalten å Hall och sinnessjukavdelningen å Håga	116 000	
4	Verkstadlokal m. m. vid fångvårdsanstalten i Ystad	50 000	
5	Bostadshus vid fångkolonien Skogsgård.....	45 000	233 000
Kommunikationsdepartementet:			
6	Ämbetsbyggnad för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och luftfartsstyrelsen	2 600 000	
7	Inköp av fastighet i Vänersborg	132 000	2 732 000
Finansdepartementet:			
8	Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning		500 000
Ecklesiastikdepartementet:			
9	Nybyggnader för kemiska och biokemiska institutionerna vid universitetet i Uppsala m. m.	500 000	
10	Inredning av vissa lokaler inom zoologiska institutionen vid universitetet i Uppsala.....	18 000	
11	Vissa ombyggnadsarbeten i universitetshuset i Lund m. m.....	* 400 000	
12	Nybyggnad för bakteriologiska institutionen vid universitetet i Lund	500 000	
13	Förvärv av mark för Lunds universitetsräkning	500 000	
14	Nybyggnad för karolinska mediko-kirurgiska institutet	360 000	
15	Uppförande av ett tandläkarinstitut i Malmö	2 000 000	
16	Utbyggande av karolinska sjukhuset	* 500 000	
17	Vissa byggnadsarbeten vid akademiska sjukhuset i Uppsala.....	* 344 000	
18	Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm	2 500 000	
19	Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola	500 000	
20	Vissa byggnadsarbeten vid folkskoleseminarierna ..	*3 000 000	
21	Om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna .	190 000	11 312 000
Jordbruksdepartementet:			
22	Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan	84 600	
23	Byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut	10 000	94 600

* Beräknat belopp.

		Kronor	Kronor
	H a n d e l s d e p a r t e m e n t e t :		
24	Säkerhetsanstalter för sjöfarten		695 000
	I n r i k e s d e p a r t e m e n t e t :		
25	Nybyggnad för statens rättsläkarstation i Stockholm	*1 340 000	
26	Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.	*5 000 000	6 340 000
	Summa		21 906 600

* Beräknat belopp.

Kapitalinvestering.**IV. Försvarets fonder.**

		Kronor	Kronor
A. Försvarets fastighetsfond.			
Arméns delfond:			
1	Smärre nybyggnads- och förändringsarbeten m. m.	600 000	
2	Prisstegringar å byggnadsarbeten m. m.	1 330 000	
3	Anordnande av vissa drivmedelsförråd.....	750 000	
4	Vissa markförvärv.....	600 000	
5	Vissa ytterligare markförvärv.....	*2 400 000	5 680 000
Marinens delfond:			
6	Smärre nybyggnads- och förändringsarbeten m. m.	400 000	
7	Prisstegringar å byggnadsarbeten m. m.	440 000	
8	Anordnande av vissa drivmedelsförråd.....	750 000	
9	Anordnande av artilleriammunitions- och torpedförråd.....	300 000	
10	Anordnande av vissa förråd	*500 000	2 390 000
Flygvapnets delfond:			
11	Smärre nybyggnads- och förändringsarbeten m. m.	400 000	
12	Prisstegringar å byggnadsarbeten m. m.	1 280 000	
13	Vissa flygfältsarbeten m. m.	10 000 000	
14	Anordnande av vissa drivmedelsförråd	400 000	12 080 000
			20 150 000
B. Försvarets fabriksfond.			
1	Anskaffning av maskiner och utrustning m. m. för försvarets fabriksstyrelse		1 000 000
2	Försvarets fabriksverks dispositionsanslag		100 000
3	Vissa byggnadsarbeten vid centrala torpedverkstaden..		75 000
			1 175 000
Summa			21 325 000

* Beräknat belopp.

Kapitalinvestering.

V. Statens utlåningsfonder.

		Kronor	Kronor
	Försvarsdepartementet:		
1	Värnpliktlånefonden		400 000
	Socialdepartementet:		
2	Lånefonden för bostadsbyggande		*240 000 000
	Ecklesiastikdepartementet:		
3	Statens lånefond för universitetsstudier	850 000	
4	Allmänna studielånefonden	1 500 000	2 350 000
	Jordbruksdepartementet:		
5	Jordbrukets maskinlånefond		*4 500 000
	Summa		247 250 000

* Beräknat belopp.

Kapitalinvestering.**VI. Fonden för låneunderstöd.**

		Kronor	Kronor
Socialdepartementet:			
1	Tilläggsån till viss bostadsbyggnadsverksamhet ...	*15 000 000	
2	Lån till uppförande och förbättring av lantarbetar- bostäder	*6 000 000	
3	Lån till anordnande av tvätterier	*500 000	21 500 000
Jordbruksdepartementet:			
4	Lån för anskaffande av grästorkar	100 000	
5	Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.	*500 000	600 000
Summa			22 100 000

* Beräknat belopp.

Kapitalinvestering.**VII. Fonden för förlag till statsverket.**

		Kronor	Kronor
1	K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t : Förskott till vissa plankostnader m. m.		500 000

Kapitalinvestering.**VIII. Diverse kapitalfonder.**

		Kronor	Kronor
K o m m u n i k a t i o n s d e p a r t e m e n t e t :			
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond:			
Maskincentralförråd:			
1	Motorfordon	5 000 000	
2	Vägmaskiner m. m.	4 700 000	
3	Flytande materiel	750 000	
4	Väg- och vattenbyggnadsverkets dispositions- anslag	250 000	10 700 000
Jordbruksdepartementet:			
5	Jordfonden		*10 000 000
Summa			20 700 000

* Beräknat belopp.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1948.*

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Med åberopande av de beslut om förslag till riksdagen angående statsverkets inkomster och utgifter för budgetåret 1948/49, som Kungl. Maj:t på hemställan av vederbörande föredragande enligt statsrådsprotokollet för denna dag fattat, föredrager chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, förslag till proposition angående statsverkets tillstånd och behov under nämnda budgetår av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Departementschefen hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna sistnämnda förslag, vid vilket fogats specifikationer av inkomsterna och utgifterna å riksstaten, och alltså upptaga statsverkets inkomster och utgifter i enlighet med förslaget.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att proposition skall i enlighet med förslaget avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Carl Olov Sommar.

Bilaga 1 till
1948 års statsverksproposition.

Inkomster å driftbudgeten.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3
januari 1948.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför.

Jag anhåller nu att få underställa Kungl. Maj:ts prövning finansplan och beräkning av inkomster å driftbudgeten för budgetåret 1948/49 jämte därmed sammanhängande frågor.

Härvid har jag att anmäla riksräkenskapsverkets skrivelse den 4 december 1947 med inkomstberäkning för nämnda budgetår (*bihang 1*).

Finansplanen.

De budgetförslag som efter det stora krigets slut lagts fram för riksdagen, ha präglats av antaganden om en jämnt fortskridande förbättring av produktionen inom landet och om en därpå grundad fortgående höjning av vårt folks levnadsstandard. Då den budget som nu framlägges vittnar om en mindre gynnsam bedömning av åtminstone den närmaste framtidens utsikter, är det av betydelse att klargöra vari denna förändring i uppfattningen har sin grund och vilken räckvidd man bör tillskriva den. Ett sådant klarläggande sker bäst genom en återblick på efterkrigsåren och en erinran om de förutsättningar som vid de olika tidpunkterna förelegat för omdömen och åtgärder. Det blir då möjligt att få fram en mera nyanserad bild av vad som tilldragit sig, att ange i vilka hänseenden utvecklingen överensstämmt med gjorda antaganden och i vilka den avvikit därifrån.

1946 års program. En sammanfattande framställning av den syn på vårt lands ekonomiska läge som var utmärkande för tiden närmast efter krigets slut gavs i den för 1946 års riksdag framlagda planen för finansiering av utgifter och skattesänkningar. Denna finansieringsplan byggde på vissa antaganden rörande nationalinkomstens utveckling. Dessa antaganden gjordes genomgående i reala termer, alltså utan hänsyn till prisnivåns förändringar. Från 1939 fram till 1951, alltså under en tid av 12 år, antogs en ökning av den reala nationalinkomsten ha kommit att äga rum av samma storleksordning som den under tioårsperioden 1929—1939 iakttaga. Då kriget fördröjt utvecklingen så att vid dess slut endast en mindre höjning över 1939 års nivå ansågs föreligga, innebar antagandet, att de sex åren 1945—1951 skulle uppvisa en relativt snabb höjning av inkomstkurvan. Att stegringsakten skulle vara högst under den första återhämtningstiden efter krigets slut tycktes också vara sannolikt.

Antagandet om en relativt snabbt växande produktion grundade sig på förväntningen att en ökad tillförsel av råvaror, bränsle och förbrukningsartiklar skulle stegra näringslivets effektivitet, att utlandets behov av våra exportvaror skulle visa sig vara betydande, även om de delvis finge tillfredsställas med stöd av svenska krediter, att full sysselsättning därmed skulle vara tryggad för en avsevärd tid framåt, och att de ganska stora reserverna av utlandsvalutor skulle överbrygga tillfälliga och övergående ojämnheter i vår bytesbalans med utlandet.

Det var på flera olika vägar som den väntade produktionsökningen beräknades komma till uttryck i en höjd levnadsstandard. Reallönerna skulle relativt hastigt återföras till nivån före kriget och antagligen höjas ett stycke däröver, jordbrukarnas inkomster skulle stiga i samma takt som lantarbetarnas, ett stort reformprogram, vars främsta delar utgjordes av höjda folkpensioner, kontanta barnbidrag, påskyndat bostadsbygge och ett förbättrat skolväsen, skulle genomföras samtidigt med att de under kriget starkt stegrade skatterna i viss utsträckning reducerades.

Utvecklingen hittills. Hur har utvecklingen svarat mot gjorda antaganden? Först får erinras om att programmet för en standardhöjning, i vad det avsåg de reala inkomsterna, redan från början innebar en påtaglig förskjutning i uppfattningen om vägen till det åsyftade målet. Under kriget hade man ganska allmänt sökt vidhålla förväntningarna på ett kommande prisfall. Ännu under stabiliseringsaktionen från hösten 1942 räknade man med en utveckling som vid bevarade inkomster i pengar skulle leda till en reell standardhöjning genom en sänkning av prisnivån. Utsikterna till en sådan prissänkning hade emellertid under de sista krigsåren blivit allt svagare, både genom läget på världsmarknaden och genom att inom landet lönehöjningar och icke prissänkningar blivit resultatet av en viss produktivitetsstegring. På hösten 1944 ansågs det icke längre möjligt att utan modifieringar hålla det lönestopp som för de statsanställdas del genomförts. En provisorisk höjning av lönerna för de lägre lönegraderna följdes budgetåret 1946/47 av en allmän höjning och 1947/48 av en lönereglering,

som syftade till att återföra den reala lönenivån till ett läge något högre än den varit vid krigsutbrottet och för de s. k. lägre dyrorterna ett gott stycke därutöver.

Löneutvecklingen inom det enskilda näringslivet visar samma bild. Trots vanskligheten vid alla beräkningar av en real lönestandard är slutsatsen ofrånkomlig, att en höjning utöver nivån före kriget ägt rum. Det har skett i växlande omfattning men uppenbarligen i stort sett starkast för tidigare låglönegrupper och genomsnittligt i en takt som åtminstone inte varit långsammare än ökningen av den samlade nationalinkomsten.

Vad höjningen av bostadsstandarden beträffar är det tillräckligt att erinra om den synnerligen livliga byggnadsverksamhet, som utmärkt efterkrigsåren. Slutligen skattesänkningar och socialreformer. Omsättningskatten avvecklades från början av år 1947. Beslutet om sänkning av den statliga inkomstskatten för det övervägande antalet medborgare träder i kraft från januari 1948. Vid samma tidpunkt börjar också utbetalningen av de högre folkpensionerna och de nya barnbidragen.

Den samhällsekonomiska balansen. Det uppställda programmet är sålunda delvis genomfört, delvis i färd med att genomföras. Den allvarliga fråga vi ställas inför är den, om det som vunnits eller håller på att vinnas kan bevaras, därför att det bygger på ett fast underlag i vår produktionsutveckling, eller om det i större eller mindre utsträckning får uppgivas, därför att det haft sin grund i övergående omständigheter, såsom förbrukning av tidigare samlade reserver. Eftersom standardförbättringen tar sig uttryck i stegrade inkomster i pengar, kan ovissheten om framtiden också uttryckas i frågan, om den rådande prisnivån kan väsentligen bevaras.

Detta är inte någon ny och tidigare förbisedd fråga. Den har i själva verket som en skugga följt de av statsmakterna eller inom näringslivet fattade besluten.

Behovet av att uppehålla vad som kallas samhällsekonomisk balans har från alla håll varit erkänt, och inte heller har det rått några delade meningar om vilka faktorer det är som i detta hänseende spela den avgörande rollen. Därför har diskussionen ständigt rört sig kring förhållandet mellan export och import, mellan kapitalinvesteringar och sparande i det inhemska näringslivet, mellan budgetens utgifter och inkomster, liksom om utvecklingen av nationalinkomsten i pengar i jämförelse med varutillgången. Redan i finansplanen för budgetförslaget 1945/46 blev det understruket att risken för en depression efter kriget finge anses ligga något längre fram i tiden och att de närmast väntande svårigheterna i stället hade likhet med dem som möta under en högkonjunktur. I 1946 års finansplan ansågs läget också karakteriseras av en total efterfrågan, som överstiger de tillgängliga resurserna, och alltså bära prägeln av en markerad högkonjunktur.

Den ingående diskussion av faktorerna i den samhällsekonomiska balansen, som i propositionen nr 386 hösten 1946 föregick förslaget att omedelbart avveckla omsättningskatten, vittnade tydligt om svårigheterna

att göra en avvägning mellan önskemålet att fullfölja de uppdragna riktlinjerna för en standardförbättring och de därmed förbundna möjliga riskerna för prisutvecklingen. Att samma vägning av önskemål och risker ägde rum med samma resultat vid riksdagen 1947, då beslut fattades om barnbidrag och sänkning av inkomstskatten, torde ännu vara i färskt minne.

Det är under sådana förhållanden önskvärt att i korthet erinra om hur de olika faktorerna i den samhällsekonomiska balansen efter kriget gestaltat sig. Därigenom belysas de omständigheter som ligga bakom den hittills uppnådda balansen, samtidigt som en bakgrund tecknas för de överväganden som gälla framtiden. Våren 1947 hade redan sådana förändringar i vårt valutaläge inträtt, att en reglering av importen börjat genomföras, och bankofullmäktige hade i maj 1947 fäst uppmärksamheten vid de internationella förhållanden, som syntes ställa vårt land inför ett mycket allvarligt valutaproblem på lång sikt. Dessa synpunkter utvecklades i nya skrivelser från fullmäktige i sept. och okt. 1947.

Den faktor som lättast låter sig redovisas är budgeten. Den visade för 1945/46 ett överskott på omkring 200 miljoner kronor. Under 1946/47 steg överskottet till 450 miljoner kronor, väsentligen genom ökning av reservationerna. Till detta öppet redovisade överskott bör emellertid läggas det dolda överskott på omkring 350 miljoner kronor, som hade sin grund i upp-bördssystemets omläggning, och som ökade summan av de inkomster som under budgetåret undandrogos de skattebetalandes privata förbrukning, till omkring 800 miljoner kronor. Även för 1947/48 torde ett överskott vara att förvänta, som av riksräkenskapsverket uppskattas till 400 miljoner kronor. En del därav får antagas falla på första hälften av budgetåret, alltså på senare halvåret 1947. Under dessa förutsättningar skulle från mitten av år 1945 till slutet av 1947 föreligga samlade överskott i budgeten på 1 200 miljoner kronor. Budgeten har sålunda under den hittills förlupna efterkrigstiden icke varit en inflationsdrivande faktor. Den har tvärtom bidragit till att sterilisera en på andra vägar uppkommen inkomstökning och att motverka tendensen till bristande balans mellan köpkraft och varutillgång. Omfattningen av denna verkan får ett mått genom jämförelse med den samtida statliga kapitalinvesteringen. Nettoutgifterna på kapitalbudgeten kunna för nämnda efterkrigstid beräknas till omkring 1 200 miljoner kronor. Budgetöverskotten ha inneburit ett sparande som kunnat täcka detta belopp. Budgeten har sålunda verkat som balansfaktor i den rätta riktningen. Om den varit det i tillräcklig grad kan endast bedömas i samband med en granskning av de andra faktorerna, alltså investeringsvolym och enskilt sparande, utrikesbalansen och prisutvecklingen.

Den statsfinansiella utvecklingen belyses närmare i en vid protokollet fogad promemoria (*bihang 3*).

Under efterkrigstiden har investeringsvolymen visat tendenser till en kraftig ökning. Det har i betydande omfattning varit fråga om en återhämtning för att tillgodose under kriget eftersatta behov. Detta gäller såväl

för investeringar inom industri, jordbruk, samfärdsmedel etc. som för bostadsbyggandet. Praktiskt taget samtliga investeringar torde i sig själva ha varit ur landets synpunkt önskvärda. Vissa från konjunkturinstitutet erhållna uppgifter torde här få återges för att belysa investeringsvolymens utveckling under 1945, 1946 och 1947:

	1945	1946	1947
Privat inhemsk bruttokapitalbildning	2 932	4 012	4 495
Bostäder	1 215	1 446	1 501
Industri	1 049	1 544	1 843
Jordbruk	253	342	342?
Transportmedel	342	590	714
Övrigt	73	90	95?
Offentlig inhemsk bruttokapitalbildning . .	1 623	1 635	1 720

Vid bedömandet av dessa siffror får man erinra sig att samma förväntningar om en gynnsam ekonomisk utveckling, som satte sin prägel på riktlinjerna för statsmakternas åtgöranden, också togo sig uttryck i det enskilda näringslivets investeringspolitik. Både offentliga och enskilda kapitalinvesteringar fingo under dessa förhållanden en omfattning, som med all sannolikhet väsentligt överstigit storleken av det samtida sparandet. Finansieringen har alltså fått äga rum med stöd av nyskapad kredit eller förutvarande reserver, och en köpkraftsökning har uppstått som måste verka i inflationsdrivande riktning. Endast delvis ha investeringarna legat under någon form av offentlig kontroll. Utom de statliga investeringarna är det väsentligen bostadsbyggandet, som kunnat påverkas med utgångspunkt från antaganden om det tillgängliga sparandet. Mindre än 50 procent av den totala investeringsvolymen har varit under tillståndstvång medan över 50 procent legat utanför byggnadsberedningens kontroll.

Den större återhållsamhet i tillståndsgivningen för investeringar som under år 1946 började tillämpas och som under år 1947 blev ytterligare markerad, har alltså i främsta rummet kommit att gälla bostadsbyggandet. Vad näringslivet i övrigt beträffar ha verkningarna måst bli av begränsad räckvidd, då investeringar i byggnader endast representera en mindre del av de samlade investeringsbeloppen och någon form icke funnits för direkt påverkan av investeringarna i maskiner och andra dylika anläggningar.

Utrymmet för investeringar skulle ha varit snävare, och den inflatoriska effekten av investeringsverksamheten alltså större, om inte bytesbalansen med utlandet medfört en övergående lättnad i trycket på varutillgången.

Detta gäller inte hela efterkrigstiden. Senare delen av år 1945 utmärkes nämligen av ett stort exportöverskott, som minskade varutillgången i landet och sålunda med visst fog ansågs öka det inflatoriska trycket. Sambandet mellan exportutvecklingen och kreditgivningen till utlandet belyses i bankofullmäktiges skrivelse från okt. 1947, varav ett utdrag bifogas (*bihang 4*). Till en början betraktades den endast långsamt stigande importen som en återhållande faktor i vår produktionsutveckling. Omslaget kom under

1946, som visade ett importöverskott på 790 miljoner kronor och ett samlat underskott i bytesbalansen på 160 miljoner kronor. År 1947 beräknas importöverskottet till 2 000 miljoner kronor och underskottet i bytesbalansen till 1 400 miljoner kronor.

Importöverskottet har haft betydelse för prisutvecklingen, i den mån tendenser till prisstegring på grund av varuknapphet hållits tillbaka. Å andra sidan har vår prisnivå påverkats av stigande priser på världsmarknaden. En återhållande faktor har här varit den 1946 företagna apprecieringen av den svenska kronan. Konjunkturinstitutet räknar med en sänkning från mitten av 1945 till mitten av 1946 på 5 procent för grosshandelspriser, medan en höjning på 7 procent skulle ha inträtt från mitten av 1946 till mitten av 1947. Detaljpriserna skulle däremot under samma tidsperioder ha stigit med 1,7 resp. 1 procent. Socialstyrelsens levnadskostnadsindex, med 1935 = 100 och skatterna inte medräknade, höll sig juni 1945 till sept. 1946 oförändrad vid 151 för att sedan under ett år stiga till 158, eller med något under 5 procent.

I och för sig har den inträdda prisstegringen inte varit av sådan storleksordning, att den behövde inge allvarliga farhågor. Vad som gör den närmaste framtidens utsikter ovissa är den ändring i balansfaktorernas inbördes styrka som man har att räkna med. De från och med i år inträdande stora utgiftsökningarna för folkpensioner och barnbidrag jämsides med sänkningen av inkomstskatten tendera till att vända de tidigare budgetöverskotten i underskott. Det ofrånkomliga tvånget att skapa balans i bytet med utlandet begränsar det inhemska utrymmet både för investeringar och konsumtion. Slutligen förefalla förväntningarna om en jämnt fortskridande produktionsökning inte längre lika säkert grundade som tidigare. De svårigheter varmed det ekonomiska livet i stora delar av världen har att kämpa, synas utgöra en fara också för produktionen i vårt eget land.

Regleringarna bristfälliga men ofrånkomliga. Det är under sådana förhållanden naturligt att frågor ställas inte bara om utsikterna att i fortsättningen genomföra det angivna programmet utan också om klokheten i åtskilliga avgöranden som redan träffats. I fråga om framtiden bli dessa frågor föremål för behandling i samband med att riktlinjerna fastställas för den närmaste tidens ekonomiska politik. Vad det förflutna beträffar, skall jag här inskränka mig till att beröra två kritiska synpunkter, av vilka den ena har största möjliga principiella räckvidd, den andra ett omedelbart praktiskt intresse. Den första riktar sig i själva verket mot hela det försök att med statliga åtgärder, regleringar och kontroller av olika slag påverka det ekonomiska läget, som även efter krigets slut fortsatt i vårt land. Kritiken utgår med full rätt ifrån iakttagelsen, att planmässigheten i dessa offentliga ingripanden ofta varit mycket ofullkomlig, och drar därav den icke berättigade slutsatsen, att frånvaron av dessa ingripanden skulle ha givit ett för folkhushållet mera tillfredsställande resultat. Något försök att till stöd för denna mening beskriva den sannolika utvecklingen under antagna oreg-

lerade förhållanden har såvitt är bekant, inte blivit gjort. Det finns intet som talar för, att den brist på samhällsekonomisk balans, vars tillvaro och verkningar nu oroar oss, vid frånvaro av regleringar skulle ha försvunnit, men väl skäl för antagandet att i sådant fall en fortskridande prisstegring skulle ha kommit till stånd.

Vad bytesbalansen med utlandet beträffar, är det uppenbart att det jämna bytet med dollarländerna som blir nödvändigt på grund av omständigheter, som klarläggas i bankofullmäktiges förut anförda skrivelse okt. 1947, inte kan åstadkommas på annat sätt än genom en dirigerings av utrikeshandeln. En sådan dirigering blir inte umbärlig därför att berättigad kritik kan komma att riktas mot det sätt, varpå den handhaves.

Det är denna andra form av kritik, som just i fråga om importregleringen kräver belysning. Att omfattningen av kraven på vår dollarreserv inte tillräckligt tidigt förutsågs, har försatt oss i ett besvärligt tvångsläge. Men därav följer inte, att det importöverskott som förorsakat tvångsläget, till större delen eller helt skulle representera en ogynnsam faktor i vårt näringsliv. Man kan inte bortse från den utveckling, som ägt rum under krigsåren. Dessa karakteriserades nämligen på mycket viktiga områden av en lageruttömning, som så småningom fick produktionshämmande verkningar. Vår valutaställning var efter krigsslutet relativt god men försörjningen med vissa för produktionen betydelsefulla varor hade starkt försämrats i förhållande till förkrigstiden genom att under krigsåren lagren hade måst minskas till ett minimum. En lagerpåfyllnad syntes efter krigets slut vara av den största betydelse för att få till stånd en ökning av produktiviteten. Tveksamheten gällde närmast i vilken omfattning det internationella försörjningsläget beträffande de viktigaste råvarorna kunde lämna utrymme för en dylik återhämtning av lagerställningen. Det är inte självklart, att en stor valuta-reserv alltid är att föredraga framför en lagerreserv eller en ökning av produktionsmedel. Endast i den mån valuta-reserven kommit till användning för att tillfälligt uppehålla en konsumtionsstandard, som överstiger våra mera varaktiga möjligheter, kan importöverskottet karakteriseras som slöseri. Däremot är det antagligen riktigt, att en tidigare genomförd reglering i någon mån skulle ha lett till en annan sammansättning av importen med större hänsyn tagen till redan förefintliga lager och till den lämpligaste fördelningen över en längre tidsperiod. Det sista kan också uttryckas så, att en tidigare genomförd reglering skulle ha medgivit oss en större rörelsefrihet i fråga om vårt utbyte av varor med utlandet.

Under det sannolika antagandet att importöverskottet till sin övervägande del inneburit en ökning av våra produktiva resurser och därjämte bidragit till att förbättra vår lagerhållning av önskvärda ting, minskas dess omedelbara betydelse som en ogynnsam faktor vid bedömandet av utsikterna att ernå samhällsekonomisk balans i fortsättningen. Uppmärksamheten riktas i stället mot frågan varför exporten hållits nere vid en relativt låg nivå och hur en tillfredsställande bytesbalans på längre sikt kan åstadkommas.

Innan jag går in på denna avgörande fråga, synes det vara lämpligt att i all korthet få en överblick av vårt ekonomiska läge sådant det ter sig i lju-

set av den allmänna utvecklingen i världen. Det kan ske genom en kort sammanfattning av huvuddragen i konjunkturinstitutets framställning (bihang 2).

Konjunkturinstitutet om det ekonomiska läget. Till en början har institutet givit en redogörelse för den internationella konjunkturutvecklingen under de senaste åren och därvid framhållit att situationen under året i hög grad försämrats bland annat genom dollarkrisen och upphävandet av det engelska pundets konvertibilitet. Vid en bedömning av det ekonomiska läget i vårt land och den framtida utvecklingen måste givetvis största uppmärksamhet ägnas åt hithörande problem, som ingående belysts vid Pariskonferensen om den s. k. Marshallplanen.

Institutet har i sin översikt bland annat lämnat vissa uppgifter rörande den industriella produktionsvolymen i olika länder, som här torde få återges (år 1937 eller närliggande år = 100):

	1945	1946	1947 ¹
Belgien.....	31	72	84
Danmark.....	74	101	109
Finland.....	52	70	84
Frankrike.....	30—40	79	96
Nederländerna.....	31	74	89
Norge.....	69	100	112
Polen.....	48	91	109
Tyskland: amerikanska zonen.....	.	37	44
engelska zonen.....	.	31	32
Förenta staterna.....	180	151	164
Kanada.....	163	147	161
Sverige.....	113	136	139

I anslutning härtill framhålls att den stegring på ca 40 procent, som redovisas för Sverige, står sig gott vid en internationell jämförelse.

Institutet behandlar därefter frågan om utvecklingen av investeringsverksamheten i olika länder och understryker, att den starka ökningen på detta område varit en internationell företeelse. Orsakerna äro givetvis främst återuppbyggnadsarbetet och strävan att återhämta under krigsåren eftersatta behov. Samtidigt har emellertid sparbenägenheten varit sjunkande eller legat lågt i förhållande till förkrigstiden. Denna utveckling av sparande-investering är i själva verket bestämmande för den för alla länder gemensamma inflationskonjunkturen, framhålls i redogörelsen. I många länder föreligga dessutom stora statliga budgetunderskott, som ytterligare bidraga att öka köpkraftsöverskottet eller inflationsgapet. Detta kan nämligen anges som differensen mellan summan av värdet av konsumtion och investeringar å ena sidan och det löpande värdet av produktionsresultatet vid rådande priser å den andra.

Beträffande den procentuella fördelningen av varuförsörjningen för olika ändamål lämnas följande uppgifter för Sverige.

¹ Indextalen för 1947 omfatta i regel ett medeltal av de 7—9 första månaderna.

	1938/39	1945	1946	1947
1. Bruttokapitalbildning	23·6	22·9	25·0	25·3
1a. Därav: privat inhemsk	17·0	14·7	17·8	18·3
1b. offentlig inhemsk	6·6	8·2	7·3	7·0
2. Konsumtion	76·4	77·1	75·0	74·7
2a. Därav: privat	67·6	64·9	65·3	65·1
2b. offentlig	8·8	12·2	9·7	9·6
3. Total förbrukning av varor och tjänster ..	100	100	100	100

Institutet har vidare behandlat frågan om utvecklingen av mängden cirkulerande betalningsmedel och framhållit bland annat, att den höga likviditeten i många länder betyder ett latent eller aktuellt inflationshot men att detta icke kan anses vara förhållandet för Sveriges vidkommande. Vidare har det statliga budgetunderskottet i vissa länder varit av betydande omfattning och där verkat inflationsdrivande. Den svenska budgeten har däremot under de senaste åren visat överskott. Härtill fogar dock institutet den kommentaren, att i Sverige (och än mer i Förenta staterna) kan tendensen mot budgetöverskott delvis betraktas som en följd av den snabba expansionen av inkomsterna och därmed som ett symptom på inflations-tendensen.

Beträffande prisutvecklingen i olika länder har institutet sammanställt en tabell, som jag här torde få återge (s. 10).

Av största betydelse för den ekonomiska utvecklingen i olika länder har varit förändringarna i *utrikeshandeln*.

Institutet betonar att den snabba expansionen av produktion och inkomster i många länder åtföljts av ökad import och minskad export. Till institutets redogörelse för utrikeshandelns utveckling i olika länder under de senaste åren i jämförelse med förkrigstiden torde få hänvisas. Det är denna utveckling som lett till den nuvarande dollarkrisen, som föregåtts av en uttömning av de olika ländernas guld- och dollartillgångar. Nödvändigheten att eliminera nuvarande importöverskott medför ökade risker för prisstegring genom att den förorsakar ökad spänning mellan efterfrågan och varutillgång. Den minskade utrikeshandeln kan även i och för sig komma att ge upphov till ett ökat tryck på prisnivån, enär de olika länderna i sina strävanden att nå balans i utrikeshandeln även komma att söka höja exportpriserna. Prisstegringar för nödvändiga varor och pris-sänkningar för mera umbärliga kunna äga rum. För den faktiska utvecklingen på här berörda områden kommer det dock att bli av avgörande betydelse, hur konjunkturutvecklingen och det ekonomiska läget kommer att gestalta sig i Förenta staterna. Man kan härvid enligt konjunkturinstitutet inte bortse från möjligheterna av en viss konjunkturredgång men det framstår som snarast mer sannolikt, att inflationskonjunkturen i Förenta staterna består under 1948.

	Grosshandelspris		Detaljhandelspris	
	Juli -45— juli -46	Juli -46— juli -47	Juli -45— juli -46	Juli -46— juli -47
Danmark	- 2·8	+ 14·5	- 1·2	+ 3·8
England	+ 3·2	+ 9·9	- 0·7	± 0
Finland	+ 66·7	+ 13·9	+ 64·9	+ 28·5
Frankrike	+ 51·5	+ 54·5	+ 53·0	+ 69·0
Nederländerna ..	+ 47·8	+ 8·2	+ 15·0 ¹	+ 1·5
Norge	- 4·0	+ 4·8	+ 1·9	+ 1·2
Portugal	- 0·9	+ 10·8	+ 12·0	- 1·5
Schweiz	- 4·0	+ 4·2	- 1·9	+ 5·8
Spanien	+ 18·6	+ 20·7	+ 36·0	+ 17·9
Argentina	+ 8·2	+ 5·7	.	+ 15·6
Australien	- 0·7	+ 5·7	+ 1·6	+ 3·8
Förenta staterna	+ 17·1	+ 20·8	+ 8·7	+ 12·4
Kanada	+ 4·8	+ 17·7	+ 4·2	+ 8·1
Nya Zeeland	+ 1·3	± 0	± 0	+ 2·4
Sverige	- 5·1	+ 7·0	+ 1·7	+ 1·0

¹ September 1945—juli 1946.

Ur konjunkturinstitutets redogörelse torde vidare få anföras en del uppgifter rörande standardläget i vårt land under de senaste åren i jämförelse med förkrigstiden. Institutet framhåller beträffande detta spörsmål bland annat följande.

Enligt gjorda beräkningar har bruttonationalprodukten stigit med 80—85 % mellan 1938/39 och 1946. Eftersom sysselsättningen samtidigt stigit c:a 10 %, skulle stegringen i bruttonationalprodukten per capita uppgå till 65 %. Enligt de officiella prisindexalen bör man räkna med en allmän prisstegring under denna tid med omkring 50 % och skulle därmed nå fram till en stegring i totala produktiviteten med omkring 10 %. Å andra sidan peka särskilda för industri och jordbruk utförda beräkningar i riktningen, att produktionsvolymen per sysselsatt individ knappast överstiger förkrignivån. Det synes därför sannolikt, att ovanstående beräkning överskattar den allmänna produktivetsförbättringen. Viss icke registrerad prisstegring har otvivelaktigt ägt rum under den betraktade perioden. Även om sålunda nationalprodukten per sysselsatt för 1946 knappast kan ha kommit väsentligt över förkrigsläget, bör vid bedömningen av konsumtionsstandardens förändring beaktas, att antalet konsumtionsenheter stigit mindre (med omkring 5 %) än sysselsättningen. Å andra sidan går en något lägre andel av bruttonationalprodukten till den privata konsumtionen. Den ungefärliga slutsatsen kan bli, att volymindextalet för den privata konsumtionen per konsumtionsenhet år 1946 kan ha legat något över förkrignivån. En ökning med drygt 5 % kan ha ägt rum från 1946 till 1947.

Dessa allmänna och ytterst vaga omdömen om standardutvecklingen böra underbyggas med ett studium av de faktiska förändringarna i konsumtionen på olika områden. Av det föreliggande statistiska materialet får man ett starkt intryck av hur ojämn utvecklingen varit, vilket givetvis förmins-

kar värdet av generella omdömen. Sålunda ligger konsumtionen av livsmedel i genomsnitt under förkrignivån (i kalorier per konsumtionsenhet år 1946 omkring 6 % under 1939), innefattande en stark nedgång i förbrukningen av mjöl och bröd, socker, kaffe och en uppgång i konsumtionen av potatis, mjölk och läskedrycker. På textilområdet märkes en nedgång mellan förkrigsåren och 1946 i förbrukningen av kostymer, skjortor och skor men en betydande uppgång i köpen av konfektionssydda klänningar och kappor. Konsumtionsminskning på dessa områden kompenseras till en del av en betydande konsumtionsökning i fråga om bostäder, järnvägsresor, tidningar, cyklar samt radio- och telefonapparater.

Något bestämt omdöme om den reala standardens utveckling i genomsnitt mellan 1939 och 1946 eller 1947 kan på grundval av dessa siffror sålunda knappast göras. Det är därför knappast heller möjligt att mot bakgrunden av sådana osäkra omdömen beträffande den reala bruttonationalinkomstens stegring göra jämförelser med reallöneutvecklingen.

Nationalbudgeten. Den återblick på utvecklingen i vårt land under efterkrigsåren och den korta överblick av det nuvarande läget även utanför våra gränser, som nu lämnats, torde ha klargjort, hur frågorna rimligen böra ställas, då det gäller att överväga riktlinjerna för den närmaste framtidens ekonomiska politik. Uppgiften för en sådan politik förutsättes med visst fog i främsta rummet vara att upprätthålla en samhällsekonomisk balans, som tryggar penningvärdet, det vill säga en i stort sett fast prisnivå, dock tydligen så att den samtidigt medger att landets produktiva tillgångar effektivt utnyttjas.

Då detta mål för den ekonomiska politiken på grund av olika omständigheter inte anses kunna nås, genom att de på en fri marknad härskande krafterna få bli helt bestämmande, söker man skaffa sig hållpunkter för samhällsingripande genom att göra utkast till en budget för hela folkhushållet i likhet med vad enskilda, kommuner och stat sen gammalt äro vana vid i sin hushållning. I den mån en sådan nationalbudget verkligen kan uppgöras med kännedom om faktiska förhållanden inom näringslivet och i den mån möjligheter föreligga att påverka dem, är det tydligt att frågan om att uppnå samhällsekonomisk balans ryckes inom området för praktiskt handlande. I vårt land har arbetet börjat med att samla fakta om näringslivet, som så småningom kan leda till uppgörande av en sådan budget. Jag kan hänvisa till det särskilda bihang, vari de hittills vunna resultaten redovisas liksom planerna för det fortsatta arbetet (*bihang 7*). Fastän detta första utkast inte gör anspråk på att vara mycket mer än en arbetsplan, synes det underlätta diskussionen om den ekonomiska politiken, därför att det i konkret och kvantitativ form ställer fram de olika faktorerna i den samhällsekonomiska balansen.

Den ena sidan av denna balans är tydligen tillgången på alla slags varor och tjänster under året. Den redovisas som en summa av vad jordbruk, industri och alla övriga näringsgrenar beräknas bidra med jämte statens och kommunernas tjänster plus det överskott som kan erhållas från utlandet. Allt räknas i värdet vid rådande prisnivå.

Mot denna tillgång ställes å andra sidan all den efterfrågan från enskilda och från det allmänna, som man kan förutse. Det blir dels efterfrågan för enskild och offentlig kapitalbildning, dels efterfrågan för enskild och offentlig konsumtion. Denna efterfrågan anses vara lika med de inkomster eller den köpkraft, som kommer att användas under året, och om den skulle överstiga värdet av den beräknade tillgången vid förut gällande priser, måste enligt antagandet priserna stiga. Om — för att taga ett förenklat exempel i anslutning till för vårt land rimliga siffror — tillgången under ett kommande år skulle beräknas ha ett värde av 22 000 miljoner kronor och efterfrågan uppgå till 24 000 miljoner kronor blir »det inflationsdrivande gapet» 2 000 miljoner kronor, och för att »jämvikt» skall uppnås kräves en höjning av de 22 000 miljoner kronor med omkring 9 %, vilket alltså skulle vara måttet på den sannolika prisstegringen. Det behöver inte särskilt framhållas, vilken rad ovissa faktorer man i ett sådant räkneexempel har att göra med. Det har skett både i konjunkturinstitutets framställning och i bihanget om nationalbudgeten. Redan måttliga förskjutningar på båda sidor av balansen kunna väsentligen ändra bilden, om de gå i motsatta riktningar. Att varje förbättring av produktiviteten, som ökar tillgången, är en omedelbar hjälp vid strävan att hålla balans, behöver inte understrykas, lika litet som skadan av en produktionsminskning. Mera behov av belysning kräva posterna på efterfrågesidan. De stora summorna där utgöras av utläggerna för kapitalbildning och konsumtion. I det förut anförda stiliserade exemplet kunna de 24 000 miljoner kronor tänkas sammansatta av 5 000 miljoner kronor för kapitalbildning och 19 000 miljoner kronor för konsumtion. Dessa summor måste uppenbarligen minskas, om balans mot de 22 000 miljoner kronor överhuvud taget skall uppnås. Hur är en sådan minskning möjlig?

Då det konventionella svaret brukar bli, att enda vägen går över ökat sparande på konsumtionsutgifter, mötes detta emellanåt av följande invändning. Vad som sparas på konsumtionen tar form av sparmedel i banker och på annat sätt, och dessa medel antagas ju gå till kapitalbildning, d. v. s. att efterfråga produktionsvaror. Den samlade efterfrågan skulle sålunda inte minskas. Enda riktiga form för ett sparande, som hindrar inflation, skulle sålunda vara att tesaurera, d. v. s. lägga pengarna på kistbotten.

Man förbiser vid denna invändning att faran för en prisstegring kommer från en *ökning* av köpkraften i pengar, som inte har sitt upphov i ökad produktion. Det antagande som göres om tillgången på varor under ett följande år vid ett visst pris, i det tänkta fallet de 22 000 miljoner kronor, skulle vid oförändrad penningtillgång betyda, att hela nationalinkomsten också vore 22 000 miljoner kronor, och att endast så mycket kunde användas för att efterfråga både kapitalvaror och konsumtionsvaror. Men erfarenheten lär, att kapitalinvesteringar inte behöva hållas inom ramen för de medel som bli över, sedan inkomsttagarna bestämt sin konsumtion, d. v. s. inom ramen för vad som frivilligt sparas. Investeringarna betalas med kredit som

går utöver vad som frivilligt sparas och som alltså innebär tillskott i köpkraften. Behovet av sådana tillskott minskas i den mån sparmedlen ökas genom att inkomsttagarna begränsa sin konsumtion. Både begränsning av investeringar och ökat sparande är sålunda vägen till att bevara balansen i ett läge med tendenser till inflation.

Liksom köpkraften i pengar kan stegras genom investeringar utöver sparandet, kan den stegras genom höjningar av penninginkomster utan motsvarande höjning av produktiviteten. Det gäller alla slag av inkomster, både företagares och anställdas, både vinster och löner. Om sådana inkomsthöjningar inte genom ökat sparande hindras från att efterfråga varor, måste de verka i prishöjande riktning.

Att budgetens överskott eller underskott verka på samma sätt som enskildas sparande eller skuldsättning, kan anses vara en ganska allmänt omfattad mening. Verkan av ett överskott som motvikt mot tendenser till inflation blir inte tvivelaktig, därför att ett sådant överskott åstadkommes genom skatter, som hålla den enskildes utgifter högre än de annars skulle vara. Avsikten är just att genom beskattningen minska den enskilda köpkraften. En beskattning som alltså inte syftar till att skaffa staten medel till löpande utgifter på driftbudgeten, är en form av tvångssparande med samma verkningar på den samhällsekonomiska balansen som det enskilda sparandet. Detta synes i regel vara klart i fråga om de direkta skatterna, i den mån de betalas ur löpande inkomster. Men det är riktigt också i fråga om konsumtionsskatter, fastän de innebära höjningar av varupriserna. Syftet är här inte, så länge det gäller den inhemska balansen, att minska konsumtionen just av de beskattade varorna, utan att minska konsumtionen i allmänhet. De högre priserna är ett medel liksom den högre inkomstskatten. Däremot är det klart, att en sådan konsumtionsbeskattning också kan vara ett medel till att hålla nere efterfrågan på importerade varor eller på svenska exportvaror, när detta motiveras av strävan att upprätthålla bytesbalansen med främmande länder.

Denna bytesbalans ingår som ett viktigt led i den allmänna samhällsekonomiska balansen. Exportöverskott minskar tillgången på varor, ett importöverskott kan lätta läget. Inte minst utrikeshandeln spelar en roll för en annan viktig men svårberäknelig faktor i balansen, nämligen lagerhållningen. Uttömnda lager innebära ett negativt element, som både på investeringsidan och konsumtionssidan försvårar strävan efter balans, medan möjligheten att ta lager i anspråk kan bli en väsentlig lättnad.

Vid uppställningen av en nationalbudget är det möjligt att föra lagerhållningens förändringar antingen på tillgångssidan eller efterfrågesidan. Den del av lagren, som tages i anspråk, utgör en ökad tillgång. Men den efterfrågan som inriktas mot löpande produktion, minskas genom tillgången på lager, och lagerposten kan därför såsom här skett uppföras på efterfrågesidan i balansen, tydligen såsom en pluspost, när lagren ökas, och som minuspost när de minskas.

Slutligen behöver registreringen av konsumtionsskatterna någon förkla-

ring. De ingår tydligen som del av priset på varorna, och en höjning medför en höjning av summan på tillgångssidan, liksom subventioner kunna föras in där som en prissänkande faktor, som minskar det i pengar uttryckta värdet av hela varutillgången.

Med dessa anmärkningar till innebörden av den hushållsräkning för hela näringslivet, som en nationalbudget representerar, införes här ett sammandrag av en sådan hushållsräkning för året 1947.

Siffrorna äro preliminära men torde få anses återge förloppet så pass noga som vi med nuvarande statistiska hjälpmedel förmå fastställa det. Från denna preliminära budgetredovisning för år 1947 har man sedan att ta sin utgångspunkt vid antaganden om utvecklingen under år 1948.

Efterfrågan	Milj. kronor		Tillgång	Milj. kronor
Privat investering	4 545		Jordbrukets bidrag	1 882
Offentlig investering	1 670	6 215	Övriga företags bidrag	18 810
Lagerförändringar		+ 300	Statens bidrag	835
Bytesbalansens saldo		- 1 400	Kommunernas bidrag	737
Privat konsumtion	16 037		Nettoinkomst från utlandet	30
Offentlig konsumtion	2 373	18 410	Summa	22 294
		Summa 23 525	Indirekta skatter	+ 1 579
			Subventioner	- 348
			Summa	23 525

Som synes gå efterfrågan och tillgång jämnt ihop, vilket de ju måste göra i alla sådana räknestycken, sedan förloppet väl avspelat sig. Ett folkhushåll kan aldrig konsumera och investera mera än de reala tillgångarna medge. Frågan är bara vid vilken prisnivå det sker. Vad som kallas det inflationsdrivande gapet mellan efterfrågan och tillgång, är den skillnad som i förväg antages komma att uppstå mellan efterfrågan och köpkraft i pengar å ena sidan och varutillgången vid rådande priser å den andra, om inga motverkande faktorer skulle göra sig gällande. Den ekonomiska politiken bygger på antagandet, att sådana faktorer avsiktligt kunna sättas in i den ekonomiska utvecklingen och åtminstone i någon mån påverka förloppet.

Vägar till balans. Om tillgången på inom landet producerade varor kunde antagas bli oförändrad under ett kommande år, om likaledes enskild och offentlig investeringsverksamhet hölles uppe vid 1947 års nivå, skulle hela frågan om storleken av ett inflatoriskt gap begränsas till frågan om den sannolika konsumtionsutvecklingen och till följderna för vår försörjning av tvånget att skapa balans i vårt byte med utlandet. Konsumtionen hänger samman med inkomsterna. Om ingen annan inkomstökning behövde förutses än den som följer med de höjda folkpensionerna och barnbidragen jämte skattereformen, skulle omfattningen av inkomstökningen kunna mätas efter förändringarna i budgetutfallet från det föregående till det kommande året. Då ett visst budgetöverskott förelegat under 1947 skulle

samma överskott krävas 1948 för att balansen i detta hänseende skulle bli oförändrad. Kvar stode som rubbningsfaktor den minskade tillgången genom bortfallet av importöverskott. Detta behövde dock inte omedelbart betyda uppkomsten av en inflationsskapande spänning mellan tillgång och efterfrågan, enär hänsyn också måste tas till lagerförändringar. Om bytesbalansens saldo för 1947 sattes till 1 400 miljoner kronor och lagerökningen under detta år hade uppgått till 700 miljoner kronor, skulle importöverskottet efter avdrag för lagerändringar ha medgivit en ökning i förbrukningen under 1947 med 700 miljoner kronor. Om hela importöverskottet faller bort men man antar att de nya lagren på 700 miljoner kronor skulle kunna helt tas i anspråk, finge man alltså för 1948 ett tillskott i varor på 700 miljoner kronor, alltså lika mycket som under 1947. Under de angivna förutsättningarna skulle någon inflationsdrivande spänning alltså inte ha uppkommit.

Exemplet är inte avsett som en antydning om en sannolik utveckling. Allra minst om denna utveckling skulle förlöpa utan något ingripande från den ekonomiska politikens sida. Exemplet har närmast till uppgift att ånyo framhäva de faktorer i den samhällsekonomiska balansen, som den ekonomiska politiken har att inrikta sig på om de inflationsdrivande krafterna skola kunna hållas tillbaka. Det är *varutillgången, investeringarna, konsumtionen, budgetbalansen, inkomstutvecklingen och bytesbalansen med utlandet*.

De stå alla i ett inbördes sammanhang varför ordningen i vilken de behandlas, är av mindre betydelse. Ett ofrånkomligt krav just nu är emellertid att *skapa balans i vårt byte med utlandet*, och denna faktor bör därför rimligtvis komma först till behandling. Planerna för ett jämnt byte, också med dollarländerna, äro utarbetade, och fastän de måste vara underkastade jämkningar och anpassningar efter uppträdande behov och gjorda erfarenheter, vågar man förutsätta att de i stort sett skola leda till det uppställda målet. Jag kan hänvisa till upprättad promemoria angående importplaneringen (*bihang 5*).

Det ovissa och på samma gång viktigaste är frågan hur importbegränsningen kan komma att påverka näringslivets produktivitet och därmed varutillgången. Denna fråga om *produktionsutvecklingen* har central betydelse, och skall närmare behandlas, sedan övriga element i balansen först blivit föremål för granskning. Liksom en plan för utrikeshandeln blivit utarbetad har också pågått planering av en *investeringsbudget*, som söker bestämma omfattningen av såväl offentlig som enskild byggnadsverksamhet. I detta avseende må hänvisas till en upprättad promemoria i ämnet (*bihang 6*). Ett mått på den åsyftade begränsningen finner man vid en jämförelse mellan det för 1947 beräknade beloppet för alla slag av enskilda investeringar på 4 500 miljoner kronor och det preliminärt för 1948 antagna på högst 3 900 miljoner kronor, alltså en minskning med 600 miljoner kronor.

Nuvarande investeringskontroll gäller främst byggnader, men det är inte möjligt att via denna reglering få till stånd den lika önskvärda nedskär-

ningen av övrig investeringsverksamhet omfattande reparationer, underhåll och maskininvesteringar.

Två vägar erbjuda sig för att på detta område vinna ytterligare resultat. Den ena är överenskommelser mellan enskilda företagare om frivillig begränsning, den andra olika slag av kreditrestriktioner. Det borde inte vara omöjligt att på den förra vägen komma ett stycke längre än som förutsattes i de nämnda siffrorna. Vad den andra vägen beträffar, har en räntehöjning varit föremål för livlig diskussion. Det synes mig fortfarande osannolikt att en måttlig räntehöjning — och endast en sådan har varit på tal — skulle utöva någon nämnvärd inverkan på här ifrågakommande investeringar, och då ett ogynnsamt inflytande på hyresnivå och vissa andra poster av levnadskostnaderna allttjämt vore att räkna med, synas andra former av kreditbegränsning vara att föredraga.

Efter vad bankofullmäktige meddelat mig har redan genom överenskommelse med banker och sparbanker en mera restriktiv kreditgivning tillämpats under senare månader. Jag tager för givet att riksbanken kommer att uppmärksamt följa utvecklingen och, när så befinner lämpligt, tillgripa de medel till kreditrestriktioner som föreligga. På denna väg torde en icke oväsentlig verkan kunna nås beträffande den stora del av investeringsverksamheten som icke ligger under direkt kontroll och därigenom ett viktigt bidrag lämnas till att fylla ut klyftan mellan efterfrågan och tillgång under det kommande året.

En reduktion av statens egen investeringsverksamhet har under budgetarbetet eftersträfvats. I fråga om nästa budgetårs anslag har också en icke obetydlig minskning åstadkommits. Emellertid är detta inte tillräckligt för att åstadkomma en omedelbar lättnad i den reella belastningen av kapitalvarumarknaden, då gamla beställningar, finansierade med tidigare års anslag, hålla på att avarbetas. Dessutom är det ofrånkomligt, att under nuvarande förhållanden sådana arbeten som kraftverksbyggen tillåtas att fortgå i snabbast möjliga takt. All den begränsning som i övrigt visar sig möjlig, bör emellertid genomföras och kommer att bidra till minskning av trycket på tillgångarna.

Detsamma gäller förbättringen av *budgetbalansen* överhuvud. Den starka ökning av statsutgifterna som folkpensioner och barnbidrag måste medföra, liksom den belastning av budgeten som lönerregleringar och pensionsregleringar innebära, ha varit förutsedda. Budgetarbetet har i första hand bedrivits med den förutsättningen, att ålla utgifter på driftbudgeten under nästa budgetår skulle rymmas inom tidigare inkomstram, alltså vid oförändrade skattesatser.

Detta har också blivit resultatet. Men då ett överskott tidigare förelåg, skulle en minskning av detta ha inneburit en försämring. Åtgärder ha därför vidtagits för att vidmakthålla en så betydande överbalansering som möjligt. Taxehöjningar för affärsdrivande verk ha redan beslutats. Det program för höjning av skatter på umbärliga varor och tjänster, som delvis anmäles

samtidigt med statsverkspropositionen, beräknas ge en samlad inkomstsumma på omkring 500 miljoner kronor. Med drygt detta belopp beräknas hela driftbudgeten bli överbalanserad.

Innebörderna av överskottet kan såsom förut skett, beskrivas som en ökning av sparandet, varigenom den samlade efterfrågan minskas. Den kvantitativa betydelsen för hela den samhällsekonomiska balansen mätes emellertid bättre om saken uttryckes så, att genom denna överbalansering bibehålles samma budgetöverskott som under föregående år, och budgetutvecklingen kan anses vara neutral, d. v. s. inte medföra vare sig ökat tryck eller lättnad gentemot varutillgången.

En betydelsefull post vid bedömandet av den ekonomiska politiken är storleken av *lagertillgången* och den därav möjliggjorda *lagerförändringen*. Den är så mycket mera betydelsefull som den spelar en stor roll också för bedömningen av produktionsutvecklingen. Några verkliga hållpunkter för en beräkning saknas ännu, men det är tämligen säkert att lagerökningen under år 1947 bör ha varit mycket större än de 300 miljoner kronor som direkt införts i kalkylen och som enbart hänföra sig till textilvaror. Huru mycket av en sådan lagerökning som under 1948 kan tagas i anspråk är ännu ovisst. Det i bilagan om nationalbudgeten försöksvis insatta beloppet på högst 500 miljoner kronor synes vara försiktigt räknat. De ytterligare upplysningar om lagertillgången, som vid fortsatt inventering äro att förvänta, böra komma att ge bättre underlag för det avsedda mera definitiva utkastet till nationalbudget för 1948.

Även om man sålunda inte räknar med att nedskärningen av importen innebär en motsvarande omedelbar minskning av den för 1948 tillgängliga varumängden, är det likväl sannolikt att verkningarna för produktiviteten bli ogynnsamma. Man får emellertid komma ihåg att en något långsammare takt i utvecklingen inte är detsamma som stagnation och ännu mindre som tillbakagång. Produktionsapparatusens utbyggnad kan i ett land, som inte längre räknar med direkt eller indirekt kapitalimport, inte försiggå hastigare än sparandet medgiver, och den sparkvot, som här antagits föreligga för det närmaste året, är likväl inte obetydlig. En samlad investering av mellan 5 000 och 6 000 miljoner kronor brutto på en nationalinkomst av 24 000 à 25 000 miljoner kronor betyder över 20 %, och om 30 % av bruttoinvesteringarna antagas åtgå för att hålla produktionsapparaten vid makt, skulle likväl mer än 3 500 miljoner kronor utgöra nyinvestering till utbyggnad och förbättringar.

Ett mycket allvarigare läge skulle inträda om importbegränsningen ledde till en minskning av den totala produktionen. Även om man nödgas räkna med risken av svårigheter inom vissa områden, synas tillräckliga skäl knappast föreligga att vänta en så ogynnsam utveckling, men det angelägna i att genom ökning av exporten förbättra utsikterna att ernå en tillfredsställande import framstår med all tydlighet. Det bidrag till att få fram ett »inflationsgap» som en produktionsminskning skulle innebära, finge i så fall väsent-

ligen ha sitt upphov i våra egna inhemska förhållanden. Inverkan av 1947 års dåliga skörd är ofrånkomlig, och av kraftbristen likaså, men det förefaller som om det farligaste hotet skulle komma från möjliga konflikter mellan parterna på arbetsmarknaden. Därmed kommer man också fram till den faktor i den samhällsekonomiska balansen, som heter *inkomstutvecklingen och dess inverkan på konsumtion och investeringar*.

Om hela den skildring av det ekonomiska läget som här givits, överensstämmer med verkligheten, är det icke försvarligt att under nästa år räkna med ökat utrymme för den samlade konsumtionen. En förbättring av levnadsstandarden för samhällsgrupper, som mest äro i behov därav, får alltså med all sannolikhet vinnas genom bidrag från de övriga. Ett uttryck för den större knappheten är den begränsning av konsumtionen, som den nya beskattningen syftar till att medföra. Också den pågående *sparkampanjen* har till uppgift att på frivillighetens väg förmå alla, som utan skada kunna göra det, att avstå från någon del av en annars möjlig omedelbar konsumtion och att därigenom öka utrymmet för produktionsfrämjande investeringar och bostadsbygge utan samtidig ökning av det inflatoriska trycket.

Samma syfte att hämma en konsumtionsökning har lagstiftningen om *utdelningsbegränsning*. Den bindning av en viss del av företagets vinster, som också överväges, avser att inskräpa både att investeringsverksamheten under nuvarande förhållanden inte kan utvidgas alldeles i takt med företagets överskott, och att dylika överskott inte heller utgöra en självklar grund för löneökningar, som omedelbart ta sig uttryck i en höjning av konsumtionsutgifterna.

De förhandlingar om fördelningen av produktionens avkastning, som nu pågå, och som syfta till att finna en rimlig avvägning av *penninglönernas* höjd, måste få en avgörande betydelse för det kommande årets ekonomiska utveckling. Vad omfattande och långvariga arbetsinställelser skulle betyda i försämrande riktning, är överflödigt att uppehålla sig vid. Men i den ovisshet som måste råda om utsikterna till att vidmakthålla eller öka produktionen, är det uppenbart att en lösning av spänningen på arbetsmarknaden som ger möjlighet till gemensamma ansträngningar av företagare och anställda är nödvändig för att de inflationsdrivande krafterna skola kunna tyglas.

De förskjutningar inom näringslivet som begränsningen av vissa investeringar för med sig kunna leda till en ur samhällets synpunkt bättre fördelning av arbetskraft och materiella resurser. Men en förutsättning härför är att arbetskraft, som kan komma att friställas inom vissa branscher, söker sig över till branscher med brist på arbetskraft. Särskilda åtgärder för att underlätta en sådan utveckling torde böra vidtagas. Härmed sammanhängande praktiska frågor ha upptagits till behandling av socialministern och komma att dryftas vid fortsatta överläggningar med representanter för industrien och berörda fackorganisationer. En lycklig lösning av ifråvarande problem torde förutsätta dels ett samarbete mellan arbetare, ar-

betsgivare och samhällets arbetsmarknadsorgan och dels sannolikt vissa modifikationer av arbetsvillkoren inom bristområdena.

Att utrymmet för löneökningar som skulle ta sig uttryck i ökad efterfrågan på konsumtionsvaror enligt min mening just nu är mycket begränsat, om nya prisstegringar skall kunna undvikas, framgår av det som redan yttrats. En möjlig lösning av en fördelningsfråga, som blivit vanskelig inte minst genom att betydande företagsvinster framkommit på många områden, kunde sökas i den riktningen att löntagarnas ökade andel i överskotten för viss tid bundes på samma sätt som företagsvinster och alltså i form av ökat sparande hölles undan från konkurrensen om konsumtionsvarorna.

Kan en lösning av arbetsmarknadens frågor vinnas, som banar väg för en gemensam strävan att hålla tillbaka de produktivitetssänkande tendenserna och att i stället utnyttja alla möjligheter till förbättringar, då skulle utsikterna att bevara den samhällsekonomiska balansen och därmed en väsentligen fast prisnivå inte synas små. Kan man utgå ifrån att produktionen hålles uppe, för att inte tala om att den kunde i någon mån ökas, då synas övriga åtgärder, som innefattas i programmet för den ekonomiska politiken, vara av den natur att de ogynnsamma faktorerna skulle uppvägas. Budgetens överbalansering innebär att ingen ökad köpkraft har sitt upphov i de offentliga utgifterna. Begränsningen av investeringarna innebär en minskad efterfrågan, som helt eller delvis kan uppväga andra inkomstökningar. Vilken försämring i varutillgång som blir följd av minskad import, kan inte bedömas, innan lagerförändringarna blivit klarlagda. Att en väsentlig motvikt föreligger genom att lagerhållningen ökats, är sannolikt. Det finns anledning att understryka dessa utsikter till att svårigheterna kunna övervinnas. En realistisk bedömning av läget leder inte till slutsatsen, att de inflationsdrivande krafterna äro oemotståndliga. En mycket ogynnsam utveckling utanför vårt lands gränser kan ändra bilden. Men om förändringarna i Europa går mot bättring, vågar man antaga att förutsättningar för vår egen del inte saknas att vinna framgång i kampen mot de prisstegrande krafterna. Under sådana förhållanden är det hos oss själva avgörandet vilar.

Riksstatsförslagets utgiftssida.

Översikt. Såsom i det föregående anförts, påkallar det ekonomiska läget en stark överbalansering av driftbudgeten. Efter preliminära beräkningar i början av budgetbehandlingen befanns det böra uppställas som ett rimligt mål och som en första förutsättning för uppnående av ett godtagbart balansläge, att driftbudgetens utgifter, automatiska utgiftsstegringar inberäknade, hölles inom ramen av de driftbudgetsinkomster, som vore att påräkna utan skattehöjningar. Beräkningarna utvisade emellertid, att detta icke var möj-

ligt utan att man satte en effektiv spärr för de icke-automatiska utgiftsstegringarna över hela linjen, samtidigt som man måste kompensera de automatiska utgiftsstegringarna genom kraftiga nedskärningar inom vissa grupper av större anslag.

Utgångsläget för budgetbehandlingen har alltså påbjudit en strängt restriktiv utgiftsprövning. Till grund för utgiftsprövningen, vars resultat får sitt budgetmässiga uttryck i anslagssiffrorna, har även måst läggas ett genomgående direkt hänsynstagande till såväl rådande knapphet inom landet på arbetskraft och varor som den allt starkare åtstramningen av importmöjligheterna. Dessa förhållanden, som sätta sin prägel på hela det ekonomiska livet, ha också måst leda till begränsning av det allmännas anlitage av produktionsmöjligheterna. Man har m. a. o. vid budgetbehandlingen haft att ta konsekvenserna av att tillräckliga resurser för närvarande icke finnas för att på alla punkter uppehålla statlig och statsunderstödd verksamhet i den omfattning och på den standard, som man förut ansett sig kunna räkna med.

Under sådana förhållanden har särskild vikt måst fästas vid avvägningen olika anslagsbehov emellan efter angelägenhetsgraden. Man har sålunda vid utgiftsprövningen haft att noggrant skilja mellan å ena sidan utgifter som äro nödvändiga eller direkt ägnade att bidraga till lättnad i bristsituationen — såsom rättsligt eller tekniskt nödvändiga utgifter och utgifter för omedelbart produktionsfrämjande åtgärder eller för omedelbart verkande besparingsåtgärder — och å andra sidan den stora mängden av sådana utgifter för statlig eller statsunderstödd verksamhet som måste avvägas med tanke på att de icke få tränga tillbaka viktigare ändamål inom folkförsörjningen och det ekonomiska livet överhuvud taget.

Det torde icke vara ur vägen att särskilt framhålla nödvändigheten av att konsekvent tillämpa de restriktiva bedömningsgrunderna även i detaljer av till synes ringa statsfinansiell betydelse.

Från de givna utgångspunkterna ha utgiftsfrågorna måst bedömas på tämligen kort sikt. För att icke nu skärpa läget har man sålunda i viss utsträckning blivit tvungen att undanskjuta även sådana utgifter, som visserligen syfta till produktionsökning eller rationalisering eller eljest under normala förhållanden vore förenliga med god ekonomi men vilka först på längre sikt skulle verka i önskad riktning.

Jag torde vid behandlingen av för flera huvudtitlar gemensamma frågor få närmare beröra de anförda principernas tillämpning vid prövningen av myndigheternas avlönings- och omkostnadsanslag.

Driftbudgetens utgiftssida i riksstatsförslaget slutar på 4 230 miljoner kronor. Det belopp, som utöver avskrivningsmedel m. m. erfordras för täckning av utgifterna på riksstatsförslagens kapitalbudget — och vilket på sedvanligt sätt uppförts som »länemedel» på kapitalbudgetens inkomstsida — utgör 343 miljoner kronor.

Beräkningen av inkomsterna på driftbudgeten för nästa budgetår slu-

tar på 4 269 miljoner kronor oberäknat de i finansplanen ingående höjningarna i indirekt beskattning m. m. Dessa höjningar beräknas ge en merinkomst av 500 miljoner kronor, varför slutsumman i inkomstberäkningen upptagits till 4 769 miljoner kronor. Driftbudgeten är alltså överbalanserad med 539 miljoner kronor, vilket belopp med i runt tal 200 miljoner kronor överstiger det såsom »lånemedel» på kapitalbudgeten uppförda beloppet, 343 miljoner kronor.

På sätt i det följande närmare beröres bör man räkna med att den totala medelsförbrukningen under nästa budgetår kan komma att överstiga riksstatens utgiftssiffror med omkring 400 miljoner kronor, vilket belopp utgör en under vissa förutsättningar antagen minskning i de sammanlagda behållningarna under de för budgetåret eller tidigare anvisade reservations- och investeringsanslagen. Ur de anförda siffrorna skulle man alltså kunna kalkylera fram ett eventuellt lånebehov på omkring (400 — 200 =) 200 miljoner kronor. I vad mån den totala medelsförbrukningen i realiteten behöver eller kan stiga till det antagna beloppet blir emellertid i hög grad beroende på den allmänna ekonomiska utvecklingen.

Reservationsanslag och reservationsförbrukning. De spörsmål, som jag nu har att framlägga, gälla såväl driftbudgetens reservationsanslag och reservationer å dylika anslag som kapitalbudgetens investeringsanslag och outnyttjade investeringsmedel. Vad jag i det följande yttrar om reservationsanslag har i tillämpliga delar avseende även å investeringsanslag.

En sammanställning över anslagsreservationerna den 30 juni 1947 torde få fogas som bihang vid statsrådsprotokollet (*Bihang 8*). Sammanställningen upptar totalsummor av reserverade medel om närmare 1,5 miljarder kronor (avskrivningar ej inberäknade) på driftbudgeten och 2,4 miljarder kronor på kapitalbudgeten. Om man undantar stödverksamheten för bostadsbyggande och utlandskrediterna, representera siffrorna huvudsakligen en under kriget och tiden därefter skedd anhopning av materielanskaffnings- samt byggnads- och andra anläggningsföretag, som icke kunnat utföras därför att bristen på arbetskraft och varor och nu senast även valutaförhållandena lagt hinder i vägen. Beträffande anslagen för bostadsbyggande är förhållandet delvis detsamma, men en stor del av eftersläpningen är här att tillskriva den nuvarande tidsskillnaden mellan det preliminära beviljandet av lån å ena sidan och utbetalningarna från anslagen å den andra.

Under särskilda poster kunna siffrorna vid ingången av nästa budgetår komma att förete rätt stora ändringar, men totalintrycket torde likväl bli detsamma.

Såsom förut berörts bör finansplanen taga sikte icke blott på utgiftssummorna i den nya riksstaten utan på den totala medelsförbrukningen under det kommande budgetåret, d. v. s. förbrukningen av såväl nya anslagsmedel som reservationer på äldre drift- eller kapitalbudgetanslag. Väl torde man få räkna med att de förhållanden, som lett till den abnormt

stora anhopningen av anslagsreservationer, också komma att fortsättningsvis bromsa reservationsförbrukningen, åtminstone så länge icke sådana förskjutningar i det ekonomiska läget inträffa som samtidigt skapa ändrade utgångspunkter för kraven på budgetbalansen. Icke desto mindre bör man genom lämpliga, till buds stående åtgärder för begränsning av reservationsförbrukningen tillse att, så länge premisserna för den nya budgeten bestå, den totala medelsförbrukningen icke stegras i en omfattning som äventyrar den på samma premisser eftersträfvade budgetbalansen.

Vid budgetårsskiftet juni/juli 1947 vidtogs, närmast med anledning av det skärpta valutaläget, en serie åtgärder för att begränsa medelsdispositionen under reservationsanslagen. Efter särskilda undersökningar uppskötts beträffande en del anslag meddelandet av beslut om rätt för myndigheterna att disponera anslagen. I andra fall ställdes anslagen endast delvis till disposition. Beträffande åtskilliga anslag som redan ställts till disposition beslutades särskilda inskränkningar i myndigheternas redan erhållna dispositionsrätt. Nya åtgärder i samma riktning ha senare vidtagits. Särskilt må här nämnas att, i avvaktan på fortsatta undersökningar i fråga om medelsdispositionen under försvarets olika materielanslag, inskränkande föreskrifter meddelats i fråga om utläggandet av beställningar.

De i anslutning till budgetarbetet erforderliga undersökningarna i reservationsanslagsfrågan ha utförts under medverkan av en inom finansdepartementet tillkallad utredningsman, riksbanksfullmäktigen *D. E. Hall*. Utredningsmannen har dels biträtt vid samordnandet av undersökningarna olika departement emellan, dels utfört vissa specialundersökningar avseende reservationsmedelsförbrukningen och erforderliga regleringsåtgärder i detta hänseende, dels ock deltagit i överläggningar inom och mellan vederbörande departement om den budgettekniska behandlingen av reservationsanslagen under budgetarbetet.

De budgettekniska övervägandena gälla i främsta rummet de materielanskaffnings- och anläggningsanslag, som ha en väsentlig del i den stora reservationsanhopningen. De åsyftade anslagen avse vissa individuellt bestämda företag eller — i fråga om anslag av kollektivtyp — vissa närmare fixerade anskaffnings- eller anläggningsprogram. Dessa företag eller program kvarstå alltså helt och hållet eller till någon del som utförda. Vad som återstår till utförande innebär kostnadssummor som äro mycket stora i förhållande till beloppen av den totala medelsförbrukning som kan inrymmas för respektive anslagsgrupper inom ramen av en nöjaktigt balanserad budget. Beträffande två grupper, nämligen försvarets reservationsanslag och anslagen till statliga byggnader, äro reservationerna mycket större än den totala medelsförbrukning som kan tillåtas inom respektive anslagsgrupper under ett budgetår. Disproportionen ter sig än starkare i betraktande av att en väsentlig del av denna totala medelsförbrukning måste avses för nya anslagsändamål på riksstaten.

Ur budgetsynpunkt innebär förhållandet stora olägenheter. Till en början kan det givetvis — ehuru det ekonomiska läget i sig självt innefattar sådana

faktorer som automatiskt bromsa medelsförbrukningen — innebära en viss risk för rubbningar i budgetbalansen. Med hänsyn till de i det föregående antydda regleringsåtgärder, som redan vidtagits och som även i fortsättningen få vidtagas, torde emellertid läget icke behöva inge några allvarligare farhågor i detta avseende. Jag ämnar i det följande framlägga siffror som ange hur stor reservationsminskning man vid budgetbehandlingen beräknat vid sidan av riksstatssiffrorna. På en punkt, nämligen i fråga om försvarets materielanskaffningar, föreligger ett osäkerhetsmoment som påkallar uppmärksamhet, i det att reservationsminskningen — i händelse kontrakterade leveranser skulle bli fullgjorda i hastigare takt än som vid beräkningarna antagits efter jämförelse med nu rådande leveransförhållanden — kan tänkas stiga med ett belopp som måhända skulle kunna uppgå till 125 miljoner kronor utöver i finansplanen beräknade 50 miljoner kronor. Den sistnämnda siffran är emellertid den som vid beräkningarna ansetts kunna antagas som en sannolik gräns för förbrukningen; redan denna siffra förutsätter för övrigt en stegrad takt i medelsförbrukningen. Inom försvarsdepartementet har upptagits frågan om de åtgärder som lämpligen böra ifrågakomma för att man i mån av behov skall kunna ytterligare reglera reservationsförbrukningen i denna del.

En allvarlig olägenhet är, att riksstatens siffror på grund av reservationsanhopningen alltför mycket avvika från de beräknade verkliga utgifterna under budgetåret, så att staten icke kan bringas att ge en klar bild av balansläget. De reella svårigheter, som föranledas därav, äro dels att finansplaneringen på utgiftssidan icke kan i önskvärd mån koncentreras till avvägningen av anslagssummorna på den nya riksstaten utan måste inrymma ett starkt hänsynstagande till förändringarna i reservationsstocken och dels att man tvingas att upprätthålla en fortlöpande, mycket ingående central tillsyn å och reglering av medelsdispositionen med besvärande inskränkningar i myndigheternas rörelsefrihet.

Dessa budgettekniska problem få emellertid icke undanskymma de betydligt allvarligare problem som inställa sig, när man tar i betraktande att bakom reservationerna ligger en efter våra förhållanden enorm anhopning av beslutade anskaffnings- och investeringsföretag, som sannolikt under en avsevärd tid framåt icke kunna och av statsfinansiella hänsyn icke heller få tillåtas att komma till utförande annat än i starkt begränsad omfattning. Förhållandet ter sig ännu allvarligare om man betänker att dessa fördröjda företag år efter år utsätta de uppkommande nya anslagsbehoven för hård konkurrens om utrymmet i budgeten.

Redan av det nu anförda framgår, att man icke kan lösa frågan om avveckling av reservationsanhopningen genom att räkna ned anslagen i den nya riksstaten och låta reservationsförbrukningen inta hela det utrymme i budgeten, som kan tillmätas respektive anslagsgrupper.

Den motsatta utvägen skulle vara att beträffande de anslagsgrupper, varom här är fråga, annullera de vid nästa budgetårsskifte kvarstående reservationerna — med undantag av vad som kan anses svara mot normal över-

reservering till nästa budgetår — och i stället beräkna anslagen i den nya riksstaten till belopp som bättre svara mot den totala medelsförbrukningen. De företagna undersökningarna ge emellertid vid handen, att man på denna väg svårigen kan nå en budgettekniskt godtagbar lösning av frågan, om man inte samtidigt anser sig kunna i huvudsakligen motsvarande mån in-hibera tidigare beslutade företag, som ej täckas av de nya anslagen. I annat fall nödgas man nämligen taga upp problem om dispositionsåtgärder utanför riksstaten beträffande dylika äldre företag, och man kommer då lätt in på vägar som leda till nya svårigheter att överblicka och kontrollera den reella budgetutvecklingen.

Det har i varje fall ej varit tekniskt möjligt att i någon större utsträckning bygga årets budgetbehandling på den nu berörda metoden. Ett mera betydande undantag synes vara möjligt beträffande flygvapnets löpande materielanskaffning, där anslag för nästa budgetår ansetts kunna preliminärt beräknas med utgångspunkt från att de anslagsmedel, som under budgetåret behöva stå till förfogande, i huvudsak sammanföras inom det nya riksstatsanslaget.

Självfallet är det emellertid angeläget, att man skall kunna komma vidare på denna väg till avveckling av reservationsanhopningen. Tänkbart är, att det kan ske i samband med en omprövning av vissa tidigare beslutade anslagsändamål som efter vad det vill synas ändock lär tvinga sig fram, om icke förskjutningar i det allmänna ekonomiska läget skulle bereda möjligheter till en mera normal avveckling.

För budgetåret 1948/49 har man sålunda i allmänhet varit hänvisad att lösa reservationsfrågan beträffande nu förevarande anslagstyper på det sätt, att man fullföljer den etablerade skärpta regleringen av anslagsdispositionen och söker i möjligaste mån avvåga reservationsförbrukningen och de nya riksstatsanslagen mot varandra på sådant sätt, att bådadera få rimligt utrymme inom den ram för total medelsförbrukning, som det ekonomiska läget anvisar. Från denna utgångspunkt har avvägningen av utgiftsbeloppen i riksstatsförslaget skett företrädesvis beträffande materielanslag m. m. inom fjärde huvudtiteln samt anslagen under affärsverks- och fastighetsfonderna.

Vad nu anförts har icke avseende å den stora mängden reservationsanslag av mera löpande karaktär, som avse smärre företag eller beräknas kollektivt för serier av likartade ändamål, exempelvis utrustnings- och materielanslag för institutioner eller bidragsanslag för inrättande av sjukvårdsanstalter m. m. Beträffande dessa anslag finnes icke någon anledning att frångå den vanliga metoden att upptaga de nya riksstatsanslagen med de belopp, som utöver beräknade reservationer få förbrukas under budgetåret. I allmänhet kunna beträffande anslag av denna typ riksstatsbeloppen åtminstone genomsnittligt beräknas ungefär svara mot den totala medelsförbrukningen. En viss reservationsanhopning kan emellertid för det innevarande budgetåret förutses inom vissa hithörande anslagsgrupper, delvis som följd av sådana särskilda inskränkningar i myndigheternas dispositionsrätt,

som berörts i det föregående. Detta i förening med nödvändigheten att begränsa den totala utgiftsramen har medfört, att anslagen i riksstatsförslaget i en del fall äro betydligt lägre än den beräknade totala medelsförbrukningen. I den mån så blivit förhållandet har reservationsförbrukningen under budgetåret måst särskilt beaktas vid budgetplaneringen.

Två anslagsgrupper, nämligen anslagen till lån för bostadsbyggande och anslagen till vägväsendet, intaga emellertid en särställning med hänsyn till sin storlek och grunderna för anslagsberäkningen. Låneanslagen för bostadsbyggande beräknas icke efter de blivande utbetalningarna under riksstatsåret utan till belopp som erfordras för att täcka det för riksstatsåret planerade preliminära lånebeviljandet till den del detta icke täckes av för ändamålet disponibla reservationer. Summan av utbetalningarna under nästa budgetår får följaktligen beräknas på grundval av föreliggande uppgifter angående omfattningen av lånebeviljandet under en tidigare period och byggnadstillståndsgivningen. De siffror för reservationsminskningen på låneanslagen, som upptagas i sammanställningen i det följande, äro beräknade i överkant och förutsätta en högre total medelsförbrukning för budgetåret än den nuvarande. Tilläggas må, att beräkningarna i riksstatsförslaget inom förevarande anslagsgrupp av tekniska skäl, sammanhängande med övergången till nya lånevillkor, förutsätta att omkring 150 milj. kronor av föreliggande reservationer icke skola tagas i bruk.

Vad åter angår de till automobilskatte medlens specialbudget hörande anslagen till vägväsendet, ha dessa i riksstatsförslaget avvägs efter den beräknade skatteinkomsten. För vissa anslag ha med hänsyn till förefintliga reservationer endast formella belopp föreslagits. Å andra sidan torde, därest ingen lättnad inträder i arbetsmarknadsläget, en ökning av reservationerna å andra anslag vara att emotse.

Från de i det föregående angivna utgångspunkterna torde man i finansplanen för budgetåret 1948/49 försiktigtvis böra räkna med möjligheten av att budgetbalansen blir belastad med reservationsminskningar — d. v. s. medelsförbrukning utöver riksstatsciffrorna — om sammanlagt omkring 400 miljoner kronor. Denna summa fördelar sig på olika utgiftsgrupper på sätt framgår av följande sammanställning.

Driftbudgeten.

	Beräknad reservationsminskning 1948 49 milj. kr.
Materielanskaffningsanslag m. m. under fjärde huvudtiteln ..	50
Anslag till arbetsmarknadsreglerande åtgärder och bostadsbyggnadssubventioner under femte huvudtiteln	15
Anslag till internationellt återuppbyggnadsarbete under sjunde huvudtiteln	5
Anslag till inredning och utrustning för institutioner under	

	Beräknad reser- vationsminskning 1948/49 milj. kr.
åttonde huvudtiteln	5
Anslag till landsbygdens elektrifiering och till byggnadsarbeten vid vissa institutioner under nionde huvudtiteln	5
Anslag till uppförande av vissa sjukvårdsinrättningar samt till civilförsvaret och brandväsendet under elfte huvudtiteln	5
Planeringsanslag under andra, fjärde, femte, sjätte, åttonde, nionde och tionde huvudtitlarna	5
	S:a 90

Kapitalbudgeten.

Statens affärsverksfonder, luftfartsfonden och väg- och vatten- byggnadsverkets förrådsfond	150
Statens allmänna fastighetsfond och försvarets fastighetsfond ..	35
Lånefonderna för bostadsbyggande	35
Fonden för kreditgivning till utlandet	100
	S:a 320

S:a för drift- och kapitalbudgeten 410.

Det bör anmärkas, att mot utgifterna å kapitalbudgeten svarande avskrivningar icke äro upptagna bland driftbudgetsutgifterna i sammanställningen.

Utgiftsjämförelse mellan riksstatsförslaget och riksstaten jämte tilläggsstat I för innevarande budgetår. Det förslag, som nu framlägges, visar på *driftbudgeten* en utgiftssumma av 4 230 miljoner kronor. På driftbudgeten i riksstaten jämte tilläggsstat I för innevarande budgetår upptagas utgifterna med 3 985 miljoner kronor. Jämföras gällande riksstat och riksstatsförslaget, framträder sålunda en ökning av utgifterna med 245 miljoner kronor.

De största utgiftstegringarna redovisas under socialdepartementet, där kostnaderna för folkpensioner och allmänna barnbidrag föranleda anslagshöjningar med sammanlagt 388 miljoner kronor. Den allmänna löneregleringen medför en automatisk utgiftstegring i förhållande till innevarande budgetår av statsbidragen till avlöning till folkskollärare med 70 miljoner kronor genom att bidragen utbetalas i efterskott. Kostnaderna för det statliga och statsunderstödda pensionsväsendet öka med 25 miljoner kronor. Å andra sidan minska utgifterna för försvarsväsendet med 62 miljoner kronor. En beräknad minskning av automobilskatteintäkterna föranleder en nedräkning av vägsanlag under sjätte huvudtiteln med nära 48 miljoner kronor. Vidare bortfalla vissa större anslag, bl. a. anslaget till prisrabattering å vissa livsmedel om 60 miljoner kronor under jordbruksdepartementet

och anslaget till subventionering av införseln av vissa varor å 35 miljoner kronor under folkhushållningsdepartementet. Slutligen minskar avskrivningsbehovet för kapitalinvesteringar med 51 miljoner kronor i förhållande till riksstat och tilläggsstat för innevarande budgetår.

Jag torde nu få redogöra för de mera framträdande ändringarna under olika huvudtitlar i årets statsverksproposition jämförda med utgifterna i riksstaten jämte tilläggsstat I för innevarande budgetår.

A n d r a h u v u d t i t e l n s totalsumma visar en nettominskning med 1,9 miljoner kronor i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår. Uppräkningen av anslagsposterna till rörligt tillägg medför en höjning med 0,6 miljon kronor, varvid dock är att märka att anslagsposten till rörligt tillägg för fångvårdsanstalterna preliminärt upptagits med samma belopp, 0,4 miljon kronor, som anvisats för innevarande budgetår. Korrigeringen av de med hänsyn till löneregleringen för innevarande budgetår approximativt beräknade avlöningsanslagen föranleder en minskning med 2,1 miljoner kronor. Kostnaderna för inrättande av nya hovrätter m. m. beräknas nedgå med 1,5 miljoner kronor. Bland höjda anslag kan nämnas en ökning av ersättningen till statens allmänna fastighetsfond med 0,4 miljon kronor.

T r e d j e h u v u d t i t e l n visar en ökning med 1,5 miljoner kronor, varav huvudparten faller på anslaget till avlöningar vid beskickningar och konsulat.

F j ä r d e h u v u d t i t e l n s anslagssumma minskar med 62 miljoner kronor. Återhållsamhet beträffande materielanskaffningarna medför preliminärt en anslagsminskning av 32 miljoner kronor. En förutsatt förkortning av de värnpliktigas utbildningstid medför en minskning av anslagen till avlöningar till värnpliktiga samt mathållnings- och intendenturmaterielanslagen med sammanlagt 23 miljoner kronor. Övningsanslagen beräknas kunna sänkas med 3,5 och kostnaderna för beredskapens avveckling med 6 miljoner kronor. Slutligen medför en omläggning av redovisningen av de vid garnisonssjukhusen influtna vårdavgifterna en minskning av anslagen till garnisonssjukhusen med sammanlagt inemot 4 miljoner kronor.

F ö r f e m t e h u v u d t i t e l n förutses en ökning i förhållande till gällande riksstat jämte tilläggsstat I med 383 miljoner kronor. Utvecklingen under huvudtiteln domineras av anslagsökningar å 176 resp. 212 miljoner kronor för folkpensioner och allmänna barnbidrag. Anslaget till åtgärder för arbetsmarknadens reglering samt kostnaderna för överflyttning av arbetskraft uppräknas med sammanlagt 14 miljoner kronor. Anslaget till hyresrabatter höjes med 7 miljoner kronor, medan bidragen till främjande av bostadsbyggande på landsbygden och till inrättande av pensionärshem minska med tillhoppa 23,5 miljoner kronor. Kostnaderna för fria resor för barn m. fl. och för bidrag till husmoderssemester uppräknas med 2,1 miljoner kronor. Bland höjningarna märkas vidare uppräknningar av anslagen till mödrahjälp och åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet med vardera 1,4 miljoner kronor samt av anslaget till bidrag till sjukkassor med

1,6 miljoner kronor. Uppräkning av det rörliga tillägget höjer slutsumman med 2 miljoner kronor. Bidraget till uppförande eller inrättande av barnhem uppföres med allenast formellt belopp, innebärande en minskning med 6 miljoner kronor. Inga medel beräknas till byggnadsarbeten vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, vilket innebär en minskning med 1,6 miljoner kronor. Anslaget till flyktingverksamheten beräknas kunna minskas med 3,4 miljoner kronor och anslagen till erkända arbetslöshetskassor med 3,1 miljoner kronor. Slutligen har ersättningsanslaget till allmänna fastighetsfonden sänkts med 2,3 miljoner kronor.

Sjätte huvudtiteln minskar med 48 miljoner kronor. Väganslagen nedgå med 47,5 miljoner kronor motsvarande en beräknad minskning av intäkterna av automobilskattemedlen. Reservationsanslaget till planering av allmänna arbeten, som i gällande riksstat uppförts med 1,5 miljoner kronor, upptages endast med ett formellt belopp av 100 kronor. Uppräkningen av rörligt tillägg medför en sammanlagd ökning av i runt tal 1 miljon kronor.

Sjunde huvudtiteln slutsumma minskar med nära 41 miljoner kronor, varav 40 miljoner kronor hänföra sig till bortfall av den för samtliga huvudtitlar gemensamma posten till täckning av beräknat överskridande av anslagsmedlen för rörliga löne- och pensionsförmåner. Den automatiska uppräkningsanslaget av rörliga tillägget utgör 2,3 miljoner kronor. Tullverkets avlöningsanslag — bortsett från kostnaderna för rörligt tillägg — och anslag till omkostnader föreslås skola höjas med tillhoppa 1,7 miljoner kronor. Vidare beräknas tolagsersättningarna stiga med 3 miljoner kronor, medan bidragen till skattetyngda kommuner väntas minska med 4,8 miljoner kronor. Bidragsanslagen till internationellt återuppbyggnadsarbete å tillhoppa 3,8 miljoner kronor bortfalla.

Ättonde huvudtiteln utvisar en ökning med i runt tal 92 miljoner kronor. Av denna ökning belöpa sig 87 miljoner kronor på bidragsanslaget till avlöning åt folkskollärare. Bland övriga höjda bidragsanslag kan nämnas en höjning med 6,2 miljoner kronor till de kommunala läroverken. Vidare begäras ytterligare 4 miljoner kronor till anordnande av skolmåltider. Anslaget till vissa byggnadsarbeten vid folkskoleväsendet höjes med samma belopp. Uppräkningen av anslagsposterna för rörligt tillägg under huvudtiteln föranleder en utgiftsökning med i runt tal 6 miljoner kronor. Bland större anslagssänkningar märkes en nedräkning av anslaget till provisoriskt lönetillägg med 17 miljoner kronor.

Nionde huvudtiteln utvisar i förhållande till för innevarande budgetår å riksstaten och tilläggsstat I anvisade medel en minskning med 42 miljoner kronor. Anslaget till prisrabattering å vissa livsmedel å 60 miljoner kronor bortfaller. Anslagen till bidrag för byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter samt befrämjande av landsbygdens elektrifiering ha nedsatts med sammanlagt 7 miljoner kronor. Vidare ha vissa sänkningar av olika anslag, bl. a. med sammanlagt 1,2 miljoner kronor i fråga om anslagen till skogsvårdsåtgärder, vidtagits. Utgiftssänkningarna

motverkas av en ökning av utgifterna för rationaliseringsverksamhet inom jordbruket med 10,8 miljoner kronor och höjning av anslagen till hushållningssällskapen med 1,4 miljoner kronor. Bland de automatiska utgiftsstegringarna märkas främst förhöjda anslag till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område samt för spannmålsaktiebolagets verksamhet med tillhoppa 12 miljoner kronor samt uppräknig av anslagsposterna för rörligt tillägg med sammanlagt 2,2 miljoner kronor.

Tionde huvudtitelns utgiftssumma minskar med 2,5 miljoner kronor. Anslagen till djupborrning efter salt och olja m. m. i Skåne å 3 miljoner kronor samt till täckning av vissa vid skifferoljeverket vid Kinne-Kleva uppkomna driftsförluster och avvecklingskostnader å 1,4 miljoner kronor bortfalla. Vidare minskas anslagen till avsättning till fonden för friluftslivets främjande samt till lotterimedelsfonden med sammanlagt 2,3 miljoner kronor. Överföringen från tolfte till tionde huvudtiteln av statens handelskommission medför en kostnadsökning med 3 miljoner kronor och uppräknig av rörliga tillägget en automatisk utgiftsstegring med 0,7 miljon kronor.

Elfte huvudtitelns slutsumma ökar med 17,7 miljoner kronor. Den automatiska uppräknig av rörliga tillägget för huvudtiteln uppgår till 5,5 miljoner kronor. Anslagen till statens sinnessjukhus uppräknas preliminärt med sammanlagt 3 miljoner kronor utöver ökningen för rörligt tillägg. Bidragsanslagen till olika sjukvårdsändamål utvisa en utgiftsökning av 9 miljoner kronor, till övervägande delen föranledd av genomförda löneförbättringar. Anslagen till överståthållarämbetet och landsstaten öka, bortsett från höjningen för rörligt tillägg, med tillhoppa 2 miljoner kronor. Ersättningsanslaget till byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond, som i gällande riksstat endast är uppfört med ett formellt belopp av 100 kronor, upptages nu till 2,5 miljoner kronor. För samma anslag under femte huvudtiteln minskar belastningen i stället med motsvarande belopp. Reservationsanslag till inrättande av olika sjukvårdsanstalter m. m. bortfalla eller minskas med i runt tal 3,4 miljoner kronor och reservationsanslagen under brandväsendet med 1 miljon kronor.

Tolfte huvudtiteln visar en minskning av 31 miljoner kronor. Anslaget till subventionering av införseln av vissa varor, i gällande riksstat upptaget med 35 miljoner kronor, bortfaller. Anslaget till statlig lagerhållning beräknas kunna sänkas med 1 miljon kronor och överförandet av handelskommissionen till tionde huvudtiteln medför en minskning med 0,8 miljon kronor. Utgiftsminskningarna motverkas av höjningar av anslagen till krisförvaltningsorganen.

Trettonde huvudtiteln visar en ökning av 25 miljoner kronor, varav huvuddelen förorsakas av automatiska kostnadsstegringar samt av inkomstminskning vid pensionsanstalten till följd av bortfall av pensionsavdragen för vissa personalkategorier inom skolväsendet.

För luftfartsfonden beräknas i riksstatsförslaget ett underskott av 5 miljoner kronor. I riksstaten för innevarande budgetår har underskottet uttagits med ett formellt belopp av 100 kronor.

Huvudtiteln avskrivning av nya kapitalinvesteringar beräknas i förhållande till riksstaten jämte tilläggsstat I för innevarande budgetår totalt minska med 51 miljoner kronor. Avskrivningarna å investeringar i statens allmänna fastighetsfond nedgå med 10 miljoner kronor, försvarets fonder med 12 miljoner kronor, statens utlåningsfonder med 17 miljoner kronor samt fonden för låneunderstöd med 11 miljoner kronor.

I riksstatsförslaget under *kapitalbudgeten* uppföres under rubriken låne-medel 343 miljoner kronor, vilket belopp utgör skillnaden mellan summan av de äskade investeringsanslagen 635 miljoner kronor och de belopp i avskrivningsmedel, inberäknat avskrivning av oreglerade kapitalmedelsför-luster, samt övriga kapitalmedel å tillhopa 292 miljoner kronor, som stå till förfogande för investeringarnas genomförande. I riksstaten för innevarande budgetår upptagas lånemedlen med 458 miljoner kronor utgörande saldot mellan investeringsanslagen å sammanlagt 835 miljoner kronor och avskrivningsmedel och övriga likvida medel å tillhopa 377 miljoner kronor. Medräknas å tilläggsstat I anvisade investeringsanslag å tillhopa 306 miljoner kronor samt häremot svarande avskrivningsanslag 93 miljoner kronor, blir lånemedelssumman 671 miljoner kronor. Riksstatsförslaget utvisar således en minskning av 328 miljoner kronor för lånemedelsbehovet å kapitalbudgeten jämfört med riksstaten och tilläggsstat I för innevarande budgetår.

I följande sammanställning har angivits den ökning och minskning av investeringarna i de statliga kapitalfonderna, som föreligger i riksstatsförslaget i förhållande till riksstat och tilläggsstat I för innevarande budgetår.

Fonder	Anslag 1947/48 milj. kr.	Förslag 1948/49 milj. kr.	Ökning Minskning milj. kr.
Statens affärsverksfonder	423·8	294·4	— 129·4
Luffartsfonden	18·1	6·7	— 11·4
Statens allmänna fastighetsfond.....	46·8	21·9	— 24·9
Försvarets fonder	43·7	21·3	— 22·4
Statens utlåningsfonder	218·2	247·3	+ 29 1
Fonden för låneunderstöd	125·0	22·1	— 102·9
Fonden för statens aktier.....	44·0	—	— 44·0
Fonden för förslag till statsverket	6·5	0·5	— 6·0
Diverse kapitalfonder	214·9	20·7	— 194·2
	Summa 1 141·0	634·9	— 506·1

Riksstatsförslagets inkomstsida.

Översikt.

I samband med beräkningen av inkomsterna för budgetåret 1948/49 har riksräkenskapsverket även beräknat utfallet av driftbudgetens inkomstsida för innevarande budgetår. Enligt denna beräkning skulle de å drift-

budgeten uppförda inkomstitlarna väntas lämna en inkomst om 4 351 miljoner kronor, mot i riksstaten beräknade 4 175 miljoner kronor, innebärande en merinkomst av 176 miljoner kronor. Merinkomsten hänför sig huvudsakligen till sex inkomstitlar, nämligen preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m., krigskonjunkturskatt, arvsskatt och gåvoskatt (inklusive kvarlåtenskapsskatt), tullmedel och varuskatt samt folkpensionsavgifter, vilka tillsammans uppvisa ett överskott av 240 miljoner kronor. Mot merinkomsterna stå i främsta rummet inkomstminskningar för de affärsdrivande verken med 67 miljoner kronor. Automobilskattemedlen väntas lämna underskott om 15 miljoner kronor.

De totala statsintäkterna under budgetåret 1948/49 ha av riksräkenskapsverket uppskattats till 4 248 miljoner kronor, innebärande en ökning i förhållande till de å gällande riksstat uppförda inkomstbeloppen med 73 miljoner kronor men en minskning med 103 miljoner kronor vid jämförelse med det av riksräkenskapsverket beräknade utfallet av inkomsterna å riksstaten för löpande budgetår. Skatteintäkterna beräknas i förhållande till gällande riksstat stiga från 3 605 till 3 694 miljoner kronor eller med 89 miljoner kronor, medan inkomsterna av uppörd i statens verksamhet beräknas öka med 5 miljoner kronor samt folkpensionsavgifterna med 20 miljoner kronor. Däremot beräknas en minskning i förhållande till gällande riksstat av diverse inkomster med 17 miljoner kronor samt av inkomsterna av statens kapitalfonder med 24 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för nästa budgetår visar i övrigt följande mera framträdande förändringar i förhållande till gällande riksstat.

I fråga om skatterna beräknas preliminär skatt å inkomst och förmögenhet öka med 100, arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt med 25 samt varuskatt med 10 miljoner kronor. Å andra sidan bortfaller krigskonjunkturskatten, som i gällande riksstat upptagits med 10 miljoner kronor, och beräknas automobilskattemedlen nedgå med 35 miljoner kronor.

Vad rör inkomsterna av statens kapitalfonder beräknas intäkterna av statens affärsverksfonder sammanlagt nedgå med 30 miljoner kronor. Inkomsterna av övriga kapitalfonder beräknas sammanlagt stiga med 6 miljoner kronor.

Numera meddelade beslut om taxehöjningar vid telegrafverket och statens järnvägar torde emellertid kunna beräknas medföra en inkomsthöjning för nästa budgetår med 25 miljoner kronor utöver vad riksräkenskapsverket beräknat. I övrigt har jag ansett mig böra i detta sammanhang godtaga riksräkenskapsverkets uppskattningar under de olika inkomstitlarna med ett fåtal jämkningar, som innebära en sänkning av ämbetsverkets beräkningar med omkring 4 miljoner kronor.

Mina beräkningar utmyнна alltså i en uppräknning av den av riksräkenskapsverket till 4 248 miljoner kronor beräknade totalinkomsten till 4 269 miljoner kronor. I detta belopp ingå icke de höjningar i vissa konsumtions-skatter m. fl. inkomster, som beröras i det följande.

Såsom riksräkenskapsverket framhållit, måste beträffande åtskilliga inkomsttitlar en viss osäkerhet vidlåda de inkomstberäkningar, som nu kunna göras. Med hänsyn härtill och till det läge, i vilket frågan om vissa höjningar i den indirekta beskattningen för närvarande befinner sig, förutsätter jag, att inkomstberäkningarna senare under riksdagen underkastas en allmän översyn. Det nu framlagda förslaget är alltså endast preliminärt.

Den 28 november 1947 erhöll jag Kungl. Maj:ts bemyndigande att tillkalla särskilda utredningsmän att biträda med utredning av frågan om skärpning av den indirekta beskattningen. De med stöd härav tillkallade utredningsmännen — 1947 års konsumtionsskatteberedning — ha i ett den 20 december 1947 dagtecknat yttrande framlagt vissa förslag rörande höjda indirekta skatter m. m. De skattehöjningar m. m., beträffande vilka jag senare i dag, med utgångspunkt från vad majoriteten inom beredningen förordat, föreslår propositioner till riksdagen, äro beräknade att medföra en sammanlagd inkomstökning av i runt tal 400 miljoner kronor för nästa budgetår. Härav belöpa omkring 350 miljoner kronor på beskattning av tobaksvaror, spritdrycker, vin, maldrycker och läskedrycker samt på nöjesskatt, varuskatt och fordons- och drivmedelsskatter, medan omkring 50 miljoner kronor belöpa på totalisator-, tips- och lotterimedel. Dessa belopp böra inberäknas i riksstatsförslaget för nästa budgetår. Emellertid har beredningen att i fortsättningen undersöka ytterligare vissa frågor rörande indirekt beskattning. I avvaktan på resultatet av dessa undersökningar förordar jag, att den sammanlagda merinkomsten av de i förevarande sammanhang ifrågakommande skattehöjningarna tills vidare beräknas till 100 miljoner kronor utöver nyssnämnda belopp av 350 miljoner kronor eller till 450 miljoner kronor, vartill skulle komma 50 miljoner kronor för ökade totalisator-, tips- och lotterimedel.

Frågan om sättet för infogande i riksstaten av de ifrågavarande inkomsthöjningarna inrymmer olika spörsmål som behöva närmare övervägas i anslutning till resultatet av konsumtionsskatteberedningens fortsatta arbete och den i det föregående berörda översyn av inkomstberäkningarna som senare torde få äga rum. Jag förordar därför, att för inkomsthöjningarna i riksstatsförslaget preliminärt beräknas två särskilda inkomsttitlar, den ena som en undertitel under den gemensamma skattetiteln och den andra som en undertitel under den gemensamma titeln diverse inkomster.

Till den förut angivna inkomstsumman 4 269 miljoner kronor kommer alltså summan av nämnda två preliminära inkomsttitlar, 500 miljoner kronor, varför slutsumman på riksstatsförslagets inkomstsida blir 4 769 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverkets beräkning av de särskilda inkomsttitlarna.

Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse. Riksräkenskapsverket föreslår, att inkomstiteln krigskonjunkturskatt uteslutes och att ännu utgående sådan skatt överföres till titeln övriga diverse inkomster. Enligt riksräken-

skapsverket bör vidare inkomstiteln arvsskatt och gåvoskatt med hänsyn till den nya kvarlåtenskapsskatten rubriceras arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt.

I fråga om preliminärskatt å inkomst och förmögenhet m. m. har riksräkenskapsverket verkställt beräkning av preliminärskatten för såväl budgetåret 1947/48 som 1948/49. Ämbetsverket framhåller, att för bedömandet av utfallet av inkomstiteln är väsentligt avgörande det vid den årliga taxeringen framkommande underlaget för den statliga inkomst- och förmögenhetsbeskattningen. Det gällde alltså att med utgångspunkt från de kända uppgifterna om detta skatteunderlag vid de senast verkställda taxeringarna söka bilda sig en uppfattning om skatteunderlagets utveckling t. o. m. den tidsperiod, som enligt den nya uppbördsförordningen vore bestämmande för de skattebelopp, vilka kunde väntas inflyta under ifrågasvarande budgetår.

Riksräkenskapsverket har verkställt en analys av utfallet av taxeringarna till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för verksamhetsåren 1943, 1944, 1945 och 1946 (motsvarande taxeringsåren 1944, 1945, 1946 och 1947). Vid granskning av siffermaterialet konstateras, att de särskilda inkomstkällornas överskott i regel visat betydligt större stegring från år 1945 till år 1946 än vad som var fallet mellan de föregående åren. En jämförelse beträffande fysiska personer av de särskilda inkomstkällornas överskott mellan åren 1943 och 1946 visar, att inkomsten av jordbruksfastighet ökat med 32,9 procent, inkomsten av rörelse m. m. med 49,7 procent och inkomsten av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet med 32,8 procent. Den samlade inkomsten för fysiska personer efter vederbörliga avdrag har under dessa tre år stigit med sammanlagt 34,1 procent. Aktiebolagen, vilkas huvudsakliga inkomst-källa redovisas som inkomst av rörelse, utvisa en inkomststegring under samma tid med 98,9 procent. Från 1943 till 1944 minskade aktiebolagens taxerade belopp med 6 procent, medan sedermera inträtt en ökning från år till år med 23,5 procent under 1945 och 71,7 procent under 1946. För övriga skattskyldiga har inkomsten efter gjorda avdrag under de tre här avsedda åren stigit med sammanlagt 25,0 procent. Det totala taxerade beloppet har år 1946 stigit med 22,3 procent i förhållande till 1945. Motsvarande stegring från 1943 till 1944 var 4,1 procent och från 1944 till 1945 9,8 procent.

På grund av i skrivelsen redovisade antaganden om inkomstutvecklingen för olika grupper av skattskyldiga uppskattar riksräkenskapsverket utfallet av inkomstiteln preliminärskatt å inkomst och förmögenhet m. m. för innevarande budgetår till i runt tal 2 000 miljoner kronor.

Till grund för beräkningen av utfallet av preliminärskatttiteln för nästa budgetår har riksräkenskapsverket lagt vissa antaganden rörande den fortsatta utvecklingen av skatteunderlaget intill maj månad 1949. Vad beträffar fysiska personer innebära dessa antaganden i huvudsak, att inkomsterna av jordbruksfastighet icke komma att mera avsevärt understiga 1946 års nivå, att inkomst av rörelse för år 1948 och närmaste tiden därefter kommer att uppvisa en icke oväsentlig nedgång, att lönesumman för år 1947 kommer

att utvisa en stegring med 15 procent i jämförelse med år 1946, samt att för år 1948 en viss stegring av den samlade inkomsten av arbetsanställning utöver 1947 års nivå kommer att inträda.

Med utgångspunkt från dessa antaganden beräknar riksräkenskapsverket skatteunderlaget för nästa budgetår för fysiska personer, som preliminärbeskattas genom A-skatt, till i runt tal 12 400 miljoner kronor samt det skatteunderlag, som beskattas genom B-skatt, till omkring 2 700 miljoner kronor. Den totala taxerade inkomsten under budgetåret 1948/49 för fysiska personer beräknas sålunda till 15 100 miljoner kronor. Efter omräkning med hänsyn till skatteomläggningen fr. o. m. den 1 januari 1948 beräknar riksräkenskapsverket den sammanlagda skatten för fysiska personer till 1 350 miljoner kronor. Ämbetsverket har härvid förutsatt, att den statliga inkomstskatten för fysiska personer även efter den 1 juli 1948 skall utgå med 100 procent av grundbeloppet.

I fråga om aktiebolagen beräknar riksräkenskapsverket, att vinstresultaten under verksamhetsåren 1947 och 1948 komma att understiga vinstresultaten under år 1946 med 10 resp. 20 procent. För år 1948 räknas med ett skatteunderlag på i runt tal 1 620 miljoner kronor, vilken inkomstnivå vid beräkningen antages gälla även för år 1949. Skatten på detta belopp utgör i runt tal 650 miljoner kronor.

För övriga skattskyldiga antages en nedgång i skatteunderlaget av ungefär samma relativa storleksordning som för aktiebolagen. Skatten beräknas under denna förutsättning till i runt tal 35 miljoner kronor.

Under uppbördsåret 1948/49 beräknas sålunda en skatteuppbörd av tillsammans 2 035 miljoner kronor. Till denna skatteinkomst skola läggas dels huvudparten av det belopp, varmed den jämlikt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen utgående skatten för inkomstökning kan beräknas inflyta, och dels beloppet av inflytande restantier. Å andra sidan avgå nytillkommande restantier ävensom utbetalade restitutioner. Till statsverket inflytande kommunala skatter och utbetalningar till kommunerna beräknas av riksräkenskapsverket i huvudsak uppväga varandra.

Riksräkenskapsverket framhåller, att den gjorda beräkningen av utfallet av preliminärskatttiteln i olika hänseenden är behäftad med stor osäkerhet, vilken närmast hänför sig dels till antagandena om den framtida inkomstutvecklingen, dels till de ovissa verkningarna av det nya uppbörds-systemet, dels slutligen till svårigheten att bedöma skatteutfallet enligt de nya beskattningsreglerna.

Riksräkenskapsverket — som antager, att uppbörden under inkomsttiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. under nästa budgetår kommer att ligga mellan 1 900 och 2 100 miljoner kronor — förordar, att inkomsttiteln uppföres i riksstaten med 2 000 miljoner kronor.

I överensstämmelse med av överståthållarämbetet gjorda beräkningar har riksräkenskapsverket upptagit inkomsten av k u p o n g s k a t t för nästa budgetår till 5,8 miljoner kronor eller 0,3 miljon kronor mera än innevarande budgetår.

Riksräkenskapsverket har upptagit utskiftningskatt och ersättningsskatt för budgetåret 1948/49 till oförändrat belopp, 1 miljon kronor. Verket har därvid förutsatt, att befrielse medgives från den utskiftningskatt, uppgående till 27 å 28 miljoner kronor, som kommer i fråga när de till trafikförvaltningen Göteborg—Dalarna—Gävle anslutna företagen införlivas med statens järnvägar.

Inkomsttiteln skogsvårdsavgifter har för innevarande budgetår i riksstaten upptagits med 4,5 miljoner kronor. Enligt förordningen om skogsvårdsavgift (SFS 1946: 324) skall sådan avgift erläggas för jordbruksfastighet, vilken vid fastighetstaxering åsatts särskilda värden för skogsmark och växande skog, och utgå med högst en och en halv promille av summan av nämnda värden. För varje år bestämmes med vilket promilletal avgiften skall utgå. I skrivelse den 23 oktober 1947 har skogsstyrelsen upptagit de taxeringsvärden, på vilka avgift beräknas, till 3 miljarder kronor och räknat med samma promillesats som för löpande budgetår, eller en och en halv promille. Riksräkenskapsverket har med utgångspunkt härifrån beräknat den sammanlagda inkomsten av skogsvårdsavgiftsmedel för nästa budgetår till 4,5 miljoner kronor.

Inkomsttiteln bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter har för innevarande budgetår i riksstaten upptagits med 200 000 kronor. Riksräkenskapsverket har för nästa budgetår beräknat inkomsterna under inkomsttiteln till 150 000 kronor.

Av generalpoststyrelsen gjorda beräkningar av inkomsterna av arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt sluta på 60 miljoner kronor för innevarande budgetår och 75 miljoner kronor för budgetåret 1948/49. Riksräkenskapsverket framhåller att beräkningen innefattar vissa svårigheter med hänsyn till den verkan, det nya skatteförslagets genomförande kan ha såväl i fråga om inkomsterna av den nuvarande arvs- och gåvobeskattningen som avkastningen av den nya kvarlåtenskapsskatten. Riksräkenskapsverket förordar emellertid att i riksstaten för budgetåret 1948/49 under inkomsttiteln beräknas ett belopp av 75 miljoner kronor, vilket med 25 miljoner kronor överstiger beloppet i gällande riksstat för titeln arvsskatt och gåvoskatt.

Lotterivinstskatten, som för budgetåren 1945/46 och 1946/47 har uppgått till 20,8 resp. 24,3 miljoner kronor, har av riksräkenskapsverket för nästa budgetår uppskattats till 25 miljoner kronor, eller samma belopp som uppförts å innevarande års riksstat.

Inkomsterna av stämpelavgifter under inkomsttiteln omsättningsskatt och expeditionsstämplor m. m., som i gällande riksstat uppförts med 50 miljoner kronor, beräknas av generalpoststyrelsen för löpande budgetår till 52 miljoner kronor. För budgetåret 1948/49 räknar generalpoststyrelsen däremot med väsentligt lägre uppbörd, 41 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som icke anser sig böra räkna med så stark nedgång, föreslår, att inkomsttiteln upptages med oförändrat 50 miljoner kronor.

Automobilskattemedel. I gällande riksstat ha intäkterna av fordonsskatten och bensinskatten upptagits till 85 resp. 160 miljoner kronor. För fordonsskattens del har riksräkenskapsverket — under förutsättning att någon avregistrering av fordon på grund av restriktionsåtgärder med avseende å fordonstrafiken icke genomföres — ansett avkastningen under innevarande budgetår kunna beräknas till 80 miljoner kronor. Inkomstititeln har av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för nästa budgetår uppskattats till 83 miljoner kronor, medan riksräkenskapsverket under nyss angivna förutsättning ansett den böra upptagas till 80 miljoner kronor. Enligt beräkningar av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen kommer bensinskattens för budgetåren 1947/48 och 1948/49 att uppgå till 147 resp. 157 miljoner kronor. Styrelsen har härvid räknat med en förhållandevis låg bensinbesparing till följd av förbudet mot viss biltrafik under söndagar. Riksräkenskapsverket anser sig böra utgå från att planerna på en reducering av bensinkonsumtionen med 25 procent komma att realiseras. I överensstämmelse härmed och med beaktande jämväl av beräkningar från generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen har riksräkenskapsverket beräknat uppbörden av bensinskatt för budgetåret 1947/48 till 150 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till 130 miljoner kronor.

Tullmedel. Inkomstiteln tullmedel, som under budgetåret 1946/47 gav en behållen intäkt av 271 miljoner kronor, är i riksstaten för löpande budgetår upptagen till 220 miljoner kronor. Vid en i november 1947 gjord beräkning har generaltullstyrelsen beräknat nettouppbörden för innevarande budgetår till 300 miljoner kronor och för nästa budgetår till 220 miljoner kronor. Därvid har styrelsen räknat med en av införselrestriktioner föranledd importminskning motsvarande 30 procent å importvärdet under tolv månadersperioden oktober 1946—september 1947. Vidare förutsättes, att företräde för import kommer att lämnas råvaror, halvfabrikat och andra dylika varuslag, medan nedskärningen av importen kommer att i första hand drabba mera umbärliga varor. Enär sistnämnda varuslag i regel droge högre tull än den genomsnittliga, måste den väntade minskningen i tulluppbörden komma att bli procentuellt något större än nedskärningen av importvolymen. Med utgångspunkt från dessa överväganden och enär verkan av importrestriktionerna först efter hand kunnat göra sig gällande, har riksräkenskapsverket funnit uppbörden av tullmedel kunna för innevarande och nästkommande budgetår beräknas till 290 resp. 220 miljoner kronor.

Vissa skatter å omsättningen m. m. I riksstaten för innevarande budgetår är varuskattens, varunder även redovisas intäkten av pålsvaruskatten samt den allmänna omsättningsskatt, som icke avvecklats fr. o. m. den 1 januari 1947, upptagen till ett belopp av 90 miljoner kronor. I anslutning till beräkningar av kontrollstyrelsen, generaltullstyrelsen och länsstyrelserna om utfallet av inkomstiteln förordar riksräkenskapsverket, att för löpande budgetår beräknas ett belopp av 125 miljoner kronor, och föreslår,

att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1948/49 upptages till 100 miljoner kronor.

Trafikskatten, som i riksstaten för löpande budgetår upptagits till 28 miljoner kronor, beräknas av järnvägsstyrelsen — som emellertid framhållit angelägenheten av att statens järnvägar få inräkna skatten i sina trafikinkomster — till i runt tal 30 miljoner kronor för detta och 32 miljoner kronor för nästa budgetår. Riksräkenskapsverket har anslutit sig till järnvägsstyrelsens beräkningar.

Riksräkenskapsverket har, i överensstämmelse med av generaltullstyrelsen gjord beräkning, uppskattat inkomsterna av accis å silke, som för löpande budgetår i riksstaten uppförts med 5 miljoner kronor, till 3,5 miljoner kronor.

Inkomstiteln accis å margarin och vissa andra fettvaror anser riksräkenskapsverket, med stöd av livsmedelskommissionens och kontrollstyrelsens beräkningar, böra för nästa budgetår uppföras med 18 miljoner kronor, innebärande en höjning med 4 miljoner kronor.

I nära överensstämmelse med av livsmedelskommissionen uppgjord kalkyl beräknar riksräkenskapsverket, att skatt å kaffe skall inflyta under löpande budgetår med 13 miljoner kronor, och föreslår, att i riksstaten för nästa budgetår inkomstiteln upptages till 11 miljoner kronor.

I gällande riksstat har tobaksskatten upptagits till 370 miljoner kronor, till vilket belopp skattemedel enligt beräkningar av aktiebolaget svenska tobaksmonopolet även beräknas inflyta såväl för innevarande som för nästkommande budgetår. I anslutning härtill förordar riksräkenskapsverket, att inkomstiteln upptages till oförändrat 370 miljoner kronor.

Brännvinstillverkningskatten, som i gällande riksstat upptagits till 21 miljoner kronor, beräknas av kontrollstyrelsen inflyta med 19 miljoner kronor. För budgetåret 1948/49 har styrelsen beräknat intäkten till 21 miljoner kronor. Mot denna uppskattning har riksräkenskapsverket icke haft någon erinran.

Inkomsterna av partihandelsbolag ha för innevarande budgetår upptagits med 25 miljoner kronor. Kontrollstyrelsen har nu beräknat denna inkomst till 30 miljoner kronor för löpande och 27 miljoner kronor för nästkommande budgetår, vilka beräkningar riksräkenskapsverket godtagit.

Inkomsterna av detaljhandelsbolag ha i riksstaten för löpande budgetår upptagits med 45 miljoner kronor. I anslutning till av kontrollstyrelsen gjorda beräkningar uppskattar riksräkenskapsverket här avsedda inkomster för innevarande budgetår till 43 miljoner kronor och föreslår, att inkomstiteln för nästa budgetår upptages till 30 miljoner kronor. Sänkningen föranledes av antaganden om dels vissa förskjutningar i konsumtionen och dels starka utgiftstegringar för detaljhandelsbolagen till följd av löneökningar och skärpningen av den statliga aktiebolagsbeskattningen.

Omsättnings- och utskänkningskatten å spritdrycker har i riksstaten för löpande budgetår uppförts med ett belopp av 370 miljoner kronor. Den totala inleveransen av omsättnings- och utskänk-

ningsskatt å spritdrycker har av kontrollstyrelsen beräknats komma att under budgetåret 1947/48 uppgå till 375 miljoner kronor. För nästa budgetår har styrelsen — i betraktande av den omsvängning till ett lägre konsumtionsläge, som under sommaren 1947 tydligt framträtt inom den konjunktur känsliga utskänknings — i avvaktan på närmare översyn av beräkningarna vid tidpunkten för riksstatens fastställande räknat med 360 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket föreslår däremot, att förevarande inkomsttitel, som under de senaste budgetåren varit i stadig stegring, upptages i riksstaten till samma belopp som beräknats inflyta under innevarande budgetår eller 375 miljoner kronor.

Omsättnings- och utskänknings skatten å vin har i riksstaten för löpande budgetår upptagits till 30 miljoner kronor och torde enligt av kontrollstyrelsen nu gjorda beräkningar ge denna intäkt. Med hänsyn till den ovissa konjunktur utvecklingen har styrelsen ansett inkomsterna för nästa budgetår böra tills vidare upptagas med 25 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket, som beräknat inkomsterna för budgetåret 1947/48 till 30 miljoner kronor, har för nästa budgetår räknat med oförändrat belopp, 30 miljoner kronor.

Malt drycksskatten, som i gällande riksstat upptagits till 50 miljoner kronor, beräknas av kontrollstyrelsen inflyta med 52 miljoner kronor, till vilket belopp styrelsen uppskattat inkomsten jämväl för nästa budgetår. Riksräkenskapsverket har beräknat inkomsterna av skatten för löpande budgetår till 52 miljoner kronor men ansett sig böra räkna med något lägre inkomster under nästa budgetår och föreslår, att inkomsttiteln upptages till 50 miljoner kronor.

I gällande riksstat har under skatt å läskedrycker upptagits 15 miljoner kronor. Inkomsten beräknas nu av kontrollstyrelsen till avrundat 20 miljoner kronor, mot vilken beräkning riksräkenskapsverket intet haft att erinra. För nästa budgetår räknar kontrollstyrelsen med oförändrad intäkt, 20 miljoner kronor, medan riksräkenskapsverket anser inkomstposten böra upptagas till 18 miljoner kronor.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsten å titeln statlig nöjesskatt, som i riksstaten för löpande budgetår upptagits till 18 miljoner kronor, komma att uppgå till 17 miljoner kronor under budgetåret 1947/48 och obetydligt lägre belopp under budgetåret 1948/49. Riksräkenskapsverket beräknar uppbörden av skatten för innevarande budgetår till 17 miljoner kronor och föreslår att inkomstposten för nästa budgetår upptages till likaledes 17 miljoner kronor.

Uppbörd i statens verksamhet. Under denna rubrik har i riksstaten för löpande budgetår upptagits 65,⁶⁷ miljoner kronor, medan utfallet av inkomstsumman av riksräkenskapsverket beräknats till 69,⁷⁹ miljoner kronor. För nästa budgetår har ämbetsverket upptagit ett sammanlagt belopp av 70,⁵¹ miljoner kronor.

Enligt riksräkenskapsverkets förslag skall titeln inkomster vid statens

uppfostringsanstalt å Bona till följd av anstaltens nedläggande utgå ur riksstaten. Inkomstiteln avgifter för besiktning av motorfordon bör enligt förslaget ersättas med en ny titel benämnd förrättningsavgifter vid statens bilinspektion. Vidare föreslår ämbetsverket att en ny inkomstitel upptages under benämningen inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket.

Beträffande den hittillsvarande inkomstiteln avgifter för besiktning av motorfordon har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen erinrat, att dylika avgifter icke vidare skola erläggas. Inkomstiteln avgifter för besiktning av motorfordon komme fr. o. m. nästa budgetår att avse inkomster, vilka helt utgjordes av förrättningsavgifter vid statens bilinspektion. Då anslagen för denna organisation skulle täckas av automobilskattemedel, borde även inkomsten av densamma tillföras automobilskattemedlens specialbudget. Riksräkenskapsverket, som avstyrkt detta förslag, har under den nya inkomstiteln förrättningsavgifter vid statens bilinspektion i enlighet med styrelsens beräkningar upptagit ett belopp av 750 000 kronor.

Under diverse inkomster ha för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen under de senaste budgetåren redovisats vissa belopp, företrädesvis s. k. administrationskostnadspålägg, som uttagas vid utförande av arbete åt utomstående. Styrelsen har föreslagit att inkomsterna för nästa budgetår redovisas över särskild inkomstitel och, såsom väsentligen härrörande från verksamhet som finansieras med automobilskattemedel, tillföras dessa medel. Riksräkenskapsverket har, med avstyrkande av förslaget i sistnämnda del, upptagit den nya inkomstiteln inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket, vilken verket i enlighet med styrelsens beräkningar uppfört med 500 000 kronor.

Beträffande inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut har riksräkenskapsverket anfört, att frågan om inkomsternas storlek bl. a. vore beroende av om kostnaderna för aerologiska stationer och väderleksstation i Nordatlanten skulle belasta luftfartsfonden eller icke. I avvaktan på Kungl. Maj:ts beslut i ämnet hade sagda inkomster för nästa budgetår upptagits till 1,8 miljoner kronor. Där- est nyssnämnda kostnader icke skulle belasta luftfartsfonden, komme inkomstiteln att reduceras med 0,6 miljon kronor.

I fråga om patent- och varumärkes- samt registreringsavgifterna, i gällande riksstat upptagna till 3 miljoner kronor, har patent- och registreringsverket uppskattat inkomsterna under budgetåret 1948/49 till 3,5 miljoner kronor, under förutsättning att höjda avgiftssatser för aktiebolagsregistreringar i enlighet med ämbetsverkets förslag komme att gälla under hela budgetåret, eljest till 3,3 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket har beräknat inkomsterna enligt nuvarande grunder till 3,5 miljoner kronor.

Folkpensionsavgifter. Under denna titel har innevarande budgetår upptagits ett belopp av 100 miljoner kronor. Pensionsstyrelsen har nu funnit

inkomsterna kunna beräknas till 98 miljoner kronor för löpande och 92 miljoner kronor för nästa budgetår. Riksräkenskapsverket har, med utgångspunkt från sina antaganden om inkomstutvecklingen, funnit denna beräkning väl låg och föreslår, att inkomsten av folkpensionsavgifter för budgetåret 1947/48 uppskattas till 115 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till 120 miljoner kronor.

Diverse inkomster. Inkomstposterna b ö t e s m e d e l, t o t a l i s a t o r m e d e l, t i p s m e d e l och l o t t e r i m e d e l, som i gällande riksstat äro upptagna med 6, 6, 16 och 45 miljoner kronor, ha av riksräkenskapsverket för nästa budgetår beräknats till 5,5, 7, 17 resp. 45 miljoner kronor. Beträffande övriga diverse inkomster — i gällande riksstat 19 miljoner kronor — har riksräkenskapsverket förutsatt, att i fortsättningen inflytande krigskonjunkturskatt kommer att redovisas under denna inkomsttitel, samtidigt som restitution av krigskonjunkturskatt avföres såsom utgift å samma inkomsttitel. Då betydande restitutioner av krigskonjunkturskatt kunna motses, förordar riksräkenskapsverket, att till mötande av dessa restitutioner titeln övriga diverse inkomster i riksstaten upptages med allena ett formellt belopp av 1 miljon kronor.

Statens affärsverksfonder. I riksstaten för löpande budgetår äro överskotten av statens affärsverksfonder upptagna till sammanlagt 165 miljoner kronor. Riksräkenskapsverket beräknar emellertid att, även om hänsyn tagas till föreslagna taxehöjningar, endast 98,5 miljoner kronor skola komma att inflyta under detta budgetår och 135 miljoner kronor under nästa budgetår.

Postverkets inlevererade överskott 1946/47 uppgick till cirka 39 miljoner kronor och har i gällande riksstat upptagits till 30 miljoner kronor. Enligt generalpoststyrelsens beräkningar torde postverkets rörelse komma att visa underskott för löpande budgetår med 1,6 miljoner kronor och för nästkommande budgetår med 7,9 miljoner kronor, allt under förutsättning av oförändrade portosatser.

Vid beräkningen av inkomsterna har generalpoststyrelsen emotsett en ökning från budgetåret 1946/47 till budgetåret 1947/48 med cirka 1,2 miljoner kronor samt från sistnämnda budgetår till budgetåret 1948/49 med inemot 2,2 miljoner kronor, varigenom de sammanlagda bruttoinkomsterna för nästkommande budgetår skulle uppgå till cirka 212,4 miljoner kronor. Häremot skulle emellertid svara driftskostnader, uppgående till 220,3 miljoner kronor, vilket innebär en ökning i jämförelse med budgetåret 1946/47 av 46,6 miljoner kronor och i jämförelse med innevarande budgetår av 8,5 miljoner kronor. Ökningen är huvudsakligen betingad av den år 1947 genomförda löne- och pensionsregleringen.

Styrelsen har med hänsyn till de beräknade underskotten hos Kungl. Maj:t gjort framställning om vissa portohöjningar — dock ej beträffande brevportot — avsedda att träda i kraft den 1 mars 1948. Styrelsen räknar

med att, om dessa höjningar komma till stånd, under löpande budgetår till statsverket kunna inleverera sammanlagt cirka 12 miljoner kronor. Under samma förutsättning beräknas för budgetåret 1948/49 uppkomma ett inkomstöverskott av 14 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket erinrar om att med de föreslagna taxehöjningarna endast kommer att uppnås den inkomstnivå, som för postverkets olika rörelsegrenar kan anses vara ekonomiskt betingad. Postverkets inkomster hade emellertid karaktären av bevillning och taxorna hade därför hittills regelmässigt fixerats vid en nivå som gäve staten högre inkomst än som enbart ur affärsmässiga synpunkter skulle anses vara motiverad. Om postverket även i fortsättningen skulle kunna lämna en inkomst, som svarade mot de överskott som tidigare erhållits från postverket, torde även en höjning av brevpottot vara erforderlig.

Riksräkenskapsverket, som emellertid icke ansett sig böra räkna med högre inkomster än de, som kunna erhållas, därest de av generalpoststyrelsen ifrågasatta höjningarna genomföras, har beräknat inkomsterna av postverket för budgetåret 1947/48 till 12 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till i runt tal 15 miljoner kronor.

Telegrafverkets överskott för budgetåret 1946/47 uppgick till 57,5 miljoner kronor. I riksstaten för löpande budgetår är inkomstiteln uppförd med 35 miljoner kronor. Telegrafstyrelsen har beräknat överskottet för budgetåret 1947/48 till cirka 20,4 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till 14,2 miljoner kronor.

Vid beräkningen av inkomsterna för budgetåret 1947/48 har styrelsen förutsatt att abonnentökningen och ökningen av rikssamtalstrafiken skall fortgå i ungefär samma takt som för närvarande, under det att den utländska telegramtrafiken väntas nedgå avsevärt. Det beräknade överskottet innebär en nedgång från 1946/47 med 33,8 miljoner kronor, vilken styrelsen företrädesvis tillskriver kostnadsökningar i anledning av löne- och pensionsregleringen.

Vad angår budgetåret 1948/49 har styrelsen ansett sig kunna räkna med en kontinuerlig stegring av antalet telefonabonnemang. Däremot antages ökningen av antalet rikssamtal bli något mindre än under innevarande budgetår och telegramtrafiken väntas ytterligare minska. Inkomsterna beräknas till 327,7 miljoner kronor, vilket innebär en ökning från budgetåret 1947/48 med 13,9 miljoner kronor. Styrelsen reserverar sig dock i fråga om de återverkningar på inkomsterna, som eventuella inskränkningar i anläggningsarbetena kunna få. Sådana inskränkningar kunna föranledas bl. a. av vissa importsvarigheter. Driftkostnaderna, som beräknats med den förutsättningen att avlöningar och materialpriser icke komma att ytterligare höjas, antagas uppgå till 313,5 miljoner kronor, motsvarande en ökning i förhållande till löpande budgetår med 20,1 miljoner kronor.

Styrelsen framhåller att det beräknade överskottet 14,2 miljoner kronor, blir liktydigt med ett underskott på 11,7 miljoner kronor, om hänsyn tages

till riksgäldskontorets ränteutgifter för i telegrafverkets anläggningar investerade lånemedel, då dessa utgifter för nästa budgetår torde uppgå till 25,9 miljoner kronor.

Vidare påpekar styrelsen att den kraftiga ansvällningen under senare år av telegrafverkets anläggningsarbeten kommer att medföra en hastig ökning av telegrafverkets utgifter för avskrivningar.

Med hänsyn till de förut berörda osäkerhetsmomenten i beräkningarna föreslår styrelsen att såsom överskott för budgetåret 1948/49 upptages ett belopp av 10 miljoner kronor.

I anledning av den förutsedda försämringen av det ekonomiska resultatet av telegrafverkets rörelse har styrelsen i en framställning till Kungl. Maj:t hemställt om höjning av abonnemangsvavgifterna. Under förutsättning att denna höjning genomföres från den 1 april 1948, skulle överskottet öka för budgetåret 1947/48 med cirka 8 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 med cirka 35 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har accepterat telegrafstyrelsens beräkning, enligt vilken överskottet vid oförändrade taxor uppskattas till i runt tal 20 miljoner kronor för innevarande budgetår och 10 miljoner kronor för budgetåret 1948/49.

Inräknat redan inlevererade överskottsmedel från föregående budgetår torde telegrafverkets under innevarande budgetår inlevererade överskott, därest den föreslagna taxehöjningen genomföres från och med den 1 april 1948, kunna uppskattas till 33 miljoner kronor. För nästkommande budgetår torde styrelsen under samma förutsättning kunna inleverera 45 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket föreslår att inkomsttiteln telegrafverket i riksstaten för budgetåret 1948/49 uppföres med 45 miljoner kronor.

Statens järnvägars till statsverket inlevererade överskott för budgetåret 1946/47 uppgick till 64,5 miljoner kronor. I gällande riksstat ha inkomsterna från statens järnvägar uppskattats till 30 miljoner kronor. Järnvägsstyrelsen har vid sina beräkningar av driftresultatet för innevarande och nästkommande budgetår utgått ifrån att en till Kungl. Maj:t överlämnad framställning med förslag till taxehöjningar kommer att bifallas. Det understrykes emellertid att vid oförändrade taxor skulle uppkomma underskott för budgetåret 1947/48 med 28 miljoner kronor samt för budgetåret 1948/49 med 42 miljoner kronor.

Styrelsen framhåller att den allmänna ekonomiska utvecklingen f. n. svårigen kan överblickas. Man kunde ej med någon säkerhet förutse i vad mån sådana omständigheter som ransoneringen av elektrisk kraft, den skärpta importregleringen och begränsningar av investeringsverksamheten skulle påverka järnvägskonjunkturen. Styrelsen förutsätter emellertid att konjunkturläget ej kommer att undergå någon större förändring under de närmaste åren. I fråga om inkomstberäkningen antager styrelsen att persontrafiken i jämförelse med innevarande kalenderår kommer att bli

av oförändrad eller möjligen något ökad omfattning. För godstrafikens del finnes däremot skäl att räkna med en successiv minskning; transporter-
na av lapplandsmalm torde dock ge något större inkomster än under år
1947.

Med dessa förutsättningar och med hänsyn tagen till taxehöjningarna
beräknas inkomsterna för budgetåret 1947/48 till 645 miljoner kronor,
innebärande en ökning i förhållande till budgetåret 1946/47 med cirka 19
miljoner kronor. För budgetåret 1948/49 skulle inkomsterna stiga med
ytterligare 24 miljoner kronor till 669 miljoner kronor.

Samtidigt väntas utgifterna stiga från 567 miljoner kronor för budget-
året 1946/47 till 645 miljoner kronor för budgetåret 1947/48 och till 651
miljoner kronor för nästkommande budgetår. Denna stegring å 78 respek-
tive 84 miljoner kronor sammanhänger till större delen med stegrade löne-
och pensionskostnader.

En sammanställning av de beräknade inkomsterna och utgifterna ger
vid handen att för innevarande budgetår intet överskott skulle uppstå samt
att för budgetåret 1948/49 ett överskott av cirka 18 miljoner kronor skul-
le vara att påräkna.

Järnvägsstyrelsen har under innevarande budgetår till statsverket in-
levererat 3,5 miljoner kronor, utgörande resterande överskottsmedel från
budgetåret 1946/47. Riksräkenskapsverket har, under förutsättning att
järnvägsstyrelsens förslag angående taxehöjningarna bifalles, funnit sig
kunna acceptera järnvägsstyrelsens beräkning. Härvid förutsättes dock,
att till trafikförvaltningen Göteborg—Dalarna—Gävle anslutna bolag vid
införlivning med statens järnvägar befrias från utskiftningsskatt. Om så
ej skedde, uppkomme vid angivna övriga förutsättningar för statens järn-
vägar under budgetåret 1948/49 underskott på 7 å 8 miljoner kronor. Riks-
räkenskapsverket föreslår, att inkomstiteln statens järnvägar i rikssta-
ten för budgetåret 1948/49 uppföres med 20 miljoner kronor.

Inkomsterna från statens vattenfallsverk, som för budgetåret
1946/47 utgjorde 43 miljoner kronor, äro i gällande riksstat uppförda med
40 miljoner kronor. Inkomstöverskottet för innevarande budgetår beräk-
nas emellertid av vattenfallsstyrelsen stanna vid 25 miljoner kronor, me-
dan för budgetåret 1948/49 beräknas ett överskott av 32,5 miljoner kro-
nor. Nedgången är föranledd av utgiftstegringar till följd av löneökningar
och brist på vattenkraft och bränsle.

I fråga om resultatet för budgetåret 1947/48 har hänsyn tagits till hittills
föreliggande förhållanden, kännetecknade av långvarig torka och att även
ett flertal små och oekonomiska värmekraftanläggningar måst utnyttjas,
under det att nederbördsförhållandena i fortsättningen antagits någorlunda
normala. För budgetåret 1948/49 har styrelsen räknat med fortsatt ökning
av kraftbehoven, normal vattentillgång, färdigställande av nya kraftanlägg-
ningar enligt föreliggande program samt oförändrade bränslepriser. Med
hänsyn även till den eftersläpning som inträder genom att kraftavgifterna

till stor del inflyta i efterskott, beräknar styrelsen det levererbara överskottet för budgetåret 1948/49 till 30 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket förordar, att överskottet av statens vattenfallsverk i riksstaten för budgetåret 1948/49 uppföres med 30 miljoner kronor.

Domänverket s inlevererade överskott för 1946/47 uppgick till 32,4 miljoner kronor och har i riksstaten för budgetåret 1947/48 upptagits till 30 miljoner kronor.

Domänstyrelsen beräknar att det för år 1947 uppkommande överskottet, vilket är avsett att inlevereras till statsverket under budgetåret 1947/48, kommer att uppgå till 25 miljoner kronor. Styrelsen anför, att det är svårt att nu bedöma, vilket överskott som kan komma att uppstå å domänverkets rörelse under år 1948. Med hänsyn till den ovissa utvecklingen på trävarumarknaden och förutsedda utgiftstegringar finner styrelsen rimligt att uppskatta överskottet till 23 miljoner kronor, däri inberäknat domänverket tillfallande utdelning å aktier i statens skogsindustrier.

Riksräkenskapsverket förordar för sin del att inkomsterna av domänverket i riksstaten för budgetåret 1948/49 uppföras med 25 miljoner kronor.

Riksbanksfonden. I riksstaten för innevarande budgetår har endast ett formellt belopp av 100 kronor upptagits under denna rubrik. Riksräkenskapsverket har erinrat om att en vid apprecieringen av den svenska kronan uppkommen bokföringsförlust på 182 miljoner kronor överförts till riksgäldskontoret mot det att riksgäldskontoret tillhandahållit riksbanken en icke räntebärande skuldförbindelse å beloppet. Enligt proposition nr 370 till 1946 års riksdag skulle några vinster å riksbankens verksamhet icke inlevereras till statsverket utan tillsvidare fonderas inom banken, så länge ifrågavarande förlust på detta sätt balanserades. I anledning därav har ämbetsverket föreslagit, att inkomsterna från riksbanksfonden även i riksstaten för nästa budgetår upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor.

Fonden för statens aktier. Den hittillsvarande uppdelningen av inkomsterna under fonden för statens aktier på särskilda undertitlar bör enligt riksräkenskapsverkets förslag upphöra. Under den gemensamma inkomstiteln beräknar verket ett belopp av 20 miljoner kronor för nästa budgetår.

Beräkningen i riksstatsförslaget av de särskilda inkomstitlarna.

Beträffande uppställningen under riksstatens inkomstsida förordar jag följande ändringar. I enlighet med riksräkenskapsverkets förslag bör titeln krigskonjunkturskatt utgå och ännu utgående sådan skatt överföras till titeln övriga diverse inkomster. Titeln arvsskatt och gåvoskatt bör erhålla den av ämbetsverket föreslagna rubriken arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt. Av skäl som förut anförts bör efter tullar och acciser

upptagas en preliminär ny skattetitel med bevillnings karaktär under rubriken särskild konsumtionsbeskattning. Titeln inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona bör i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag utgå. Titeln inkomster vid garnisonssjukhusen bör likaledes utgå, enär dessa inkomster enligt förslag som framställes vid anmälan av fjärde huvudtiteln äro avsedda att redovisas som uppbörd å garnisonssjukhusens anslag. Titeln avgifter för besiktning av motorfordon bör enligt vad riksräkenskapsverket tillstyrkt ersättas med en ny titel benämnd förrättningsavgifter vid statens bilinspektion. Enligt vad riksräkenskapsverket vidare tillstyrkt bör en ny titel uppföras med benämningen inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket. På sätt förut anförts, bör under diverse inkomster upptagas en preliminär ny titel, vilken torde kunna benämnas särskilda totalisator-, tips- och lotterimedel. I enlighet med riksräkenskapsverkets förslag bör uppdelningen av inkomsterna under fonden för statens aktier på särskilda undertitlar upphöra.

I fråga om beräkningen av de olika inkomstitlarna ansluter jag mig, där icke annat anges i det följande, till riksräkenskapsverkets förslag.

I avvaktan på den översyn av inkomstberäkningen, som enligt vad i det föregående anförts är avsedd att företagas längre fram under riksdagen, förordar jag, att inkomstiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. upptages i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag till 2 000 miljoner kronor.

Vad angår titeln utskiftningskatt och ersättningskatt har jag för avsikt att föreslå proposition till riksdagen angående befrielse från utskiftningskatt vid de till trafikförvaltningen Göteborg—Dalarna—Gävle anslutna företagens införlivning med statens järnvägar. Jag beräknar därför inkomstiteln till det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet 1 miljon kronor.

Jag gör i det följande hemställan om att skogsvårdsavgifterna för år 1948, liksom för år 1947, fastställas till det i förordningen om skogsvårdsavgift angivna maximitalet 1,5 promille. I enlighet härmed beräknar jag titeln skogsvårdsavgifter till av riksräkenskapsverket föreslaget belopp av 4,5 miljoner kronor.

Beräkningen av de till automobilskattemedel hörande titlarna erbjuder i nuvarande läge avsevärda svårigheter. Jag anser emellertid riksräkenskapsverkets beräkningar, som sluta på sammanlagt 210 miljoner kronor, tills vidare böra godtagas. Senare i dag anmäler jag förslag om proposition till riksdagen angående bl. a. vissa höjningar av såväl fordonskatten som bensinskatten. Ehuru dessa höjningar böra komma vägväsendet till godo, böra de i nuvarande ekonomiska läge — liksom övriga samtidigt ifrågakommande höjningar i konsumtionsbeskattning m. m. — icke anlitas för täckning av nya eller ökade utgifter på driftbudgeten. De ha därför icke tagits i beräkning vid avvägande av väganlagen för nästa budgetår. Tills vidare böra de inberäknas under den nya preliminära inkomstiteln särskild konsumtionsbeskattning.

Även beträffande titeln tullmedel är det svårt att nu beräkna inkomsterna för nästa budgetår. Riksräkenskapsverkets beräkning, som slutar på 220 miljoner kronor, synes böra godtagas i avvaktan på ytterligare erfarenhet.

Då jag för närvarande icke kan förorda trafikskattens borttagande, föreslår jag att titeln trafikskatt fortfarande upptages och beräknas till det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet, 32 miljoner kronor.

Med avseende å titeln rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag torde jag få anmäla, att inom aktiebolaget vin- och spritcentralen uppkommit fråga om en omläggning av grunderna för pensionering av bolagets personal. Det har därvid framstått såsom önskvärt, att i fråga om bolagets bidrag till pensionskostnaderna en betungande fondbildning kunde undvikas och i stället ett fördelningssystem tillämpas, där i stort sett varje år skulle få bära sina kostnader. För underlättande av en sådan omläggning får jag förorda, att i likhet med vad som skett beträffande tobaksmonopolet och systembolagen (1940 års statsverksproposition, inkomsterna s. 41, och 1947 års statsverksproposition, inkomsterna s. 28) garanti lämnas från statens sida för bolagets pensionsutfästelser. I det följande gör jag hemställan härom.

I anslutning till vad i det föregående anförts beträffande höjd indirekt beskattning förordar jag, att den nya preliminära inkomsttiteln särskild konsumtionsbeskattning upptages till 450 miljoner kronor.

I fråga om titlarna förrättningsavgifter vid statens bilinspektion och inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets förslag. Jag har sålunda utgått ifrån att inkomsterna icke skola tillföras automobilskattemedlens specialbudget och beräknar titlarna till 750 000 resp. 500 000 kronor.

Vad rör inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut räknar jag med att kostnaderna för de aerologiska stationerna och väderleksstationen i Nordatlanten skola belasta luftfartsfonden. Det av riksräkenskapsverket för detta alternativ upptagna beloppet å 1,8 miljoner kronor, vilket bygger på meteorologiska och hydrologiska institutets anslagsäskanden för nästa budgetår, bör emellertid, med hänsyn till vad chefen för kommunikationsdepartementet i annat sammanhang denna dag anför rörande utgifterna vid institutet, sänkas till 1,6 miljoner kronor.

Vad åter angår titeln patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter har viss höjning av taxorna för aktiebolagsregistreringar numera fastställts. På grund av svårigheterna vid beräkningen av denna inkomstpost är jag emellertid icke beredd att föreslå, att högre belopp upptages än 3,5 miljoner kronor, eller det belopp varmed riksräkenskapsverket räknat.

I anslutning till vad förut anförts förordar jag, att den nya preliminära titeln särskilda totalisator-, tips- och lotterimedel beräknas till 50 miljoner kronor.

Inkomsterna av statens affärsverksfonder ha, företrädesvis till följd av regleringen av löner och pensioner, starkt minskats. Riksräkenskapsverket har vid beräkningen utgått från av generalpost-, telegraf- och järnvägsstyrelserna föreslagna höjningar av avgifter och taxor. Utfallet av inkomsterna från affärsverksfonderna för löpande budgetår, som endast i mindre mån kommer att påverkas av en avgifts- och taxehöjning, har av verket beräknats till 98 miljoner kronor eller 67 miljoner kronor mindre än det i gällande riksstat uppförda beloppet. För nästa budgetår skulle enligt verkets beräkningar den totala inkomstminskningen i förhållande till gällande riksstat uppgå till 30 miljoner kronor. Kungl. Maj:t har den 5 december 1947 meddelat beslut angående höjning av avgifter och taxor vid telegrafverket och statens järnvägar, innebärande en viss ökning utöver verkens förslag. Enligt inom verken gjorda uppskattningar föranleder den av Kungl. Maj:t beslutade höjningen, att överskotten för innevarande och nästa budgetår i förhållande till riksräkenskapsverkets beräkningar komma att stiga med ytterligare för telegrafverket 4 respektive 10 miljoner kronor och för statens järnvägar 5 respektive 15 miljoner kronor. I fråga om höjning av posttaxorna, vilka tillhöra bevillningarna, har Kungl. Maj:t ännu icke tagit ställning till generalpoststyrelsens förslag. Proposition i ämnet kan väntas bli framlagd senare under riksdagen. I avbidan på slutligt ställningstagande till frågan om en taxehöjning för postverket torde överskottet från postverket i riksstatsförslaget i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag upptagas till 15 miljoner kronor. I fråga om inkomsterna från statens vattenfallsverk och domänverket har jag ingen erinran mot riksräkenskapsverkets beräkningar. De sammanlagda inkomsterna från affärsverksfonderna skulle alltså i riksstatsförslaget tills vidare kunna upptagas till 160 miljoner kronor eller 5 miljoner kronor mindre än i gällande riksstat.

I annat sammanhang denna dag anmäler jag förslag till statens allmänna fastighetsfond. Härvid har fondens överskott upptagits till 12 596 000 kronor, vilket belopp i förhållande till riksräkenskapsverkets beräkningar innebär en ökning med 90 000 kronor. Vad beträffar försvarets fastighetsfond har riksräkenskapsverket framlagt ett preliminärt förslag, vilket emellertid ännu icke granskats inom försvarsdepartementet. Enligt detta förslag upptages överskottet av fonden till 18 460 000 kronor. I avbidan på närmare prövning av medelsbehovet under de olika posterna på fondens stat, vilken senare kommer att i särskild proposition anmälas på försvarsdepartementets föredragning, torde överskottet av försvarets fastighetsfond böra upptagas till det av riksräkenskapsverket förordade beloppet.

Den närmare utformningen av statförslagen framgår av bilagorna 1 och 2 till den i det följande framlagda inkomstspecifikationen.

I anslutning till av de fondförvaltande myndigheterna gjorda beräkningar har riksräkenskapsverket uppskattat inkomsterna för nästa budgetår från statens utlåningsfonder till sammanlagt 26 723 300 kronor. I

Kungl. Maj:ts skrivelse nr 264 till 1947 års riksdag anmäldes, att enligt bemyndigande av Kungl. Maj:t en särskild utredningsman den 9 maj 1947 tillkallats för att verkställa en översyn av bestämmelserna rörande villkoren för erhållande av lån från statens utlåningsfonder. Vid denna utredning skulle även upptagas till behandling frågan om nedsättning av räntan å vissa utestående lån. Utredningsmannen har med skrivelse den 17 december 1947 överlämnat den verkställda utredningen. Den översyn av inkomsterna från statens utlåningsfonder, som kan föränledas av det slutliga ställningstagandet till i utredningen berörda frågor rörande storleken av räntan å vissa lån torde först senare under riksdagen kunna komma till stånd. Med hänsyn härtill synas ifrågasvarande inkomstitlar tills vidare böra upptagas med av riksräkenskapsverket förordade belopp.

Till statsrådsprotokollet i detta ärende torde — i enlighet med vad i det föregående nämnts — få fogas

Bihang 1: Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1948/49;

Bihang 2: Konjunkturläget (ur Konjunkturläget hösten 1947);

Bihang 3: PM angående den statsfinansiella utvecklingen;

Bihang 4: Utdrag ur fullmäktiges i riksbanken skrivelse den 17 oktober 1947;

Bihang 5: PM angående importplaneringen;

Bihang 6: PM angående den reglerade byggnads- och anläggningsverksamheten;

Bihang 7: Diskussion av problemet om den samhällsekonomiska balansen under 1948; samt

Bihang 8: Sammanställning över behållningar å riksstatsanslag vid utgången av budgetåret 1946/47.

Under åberopande av det anförda och med hänvisning jämväl till riksräkenskapsverkets skrivelse med inkomstberäkning för nästa budgetår hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att, i avvaktan på slutlig översyn av inkomstberäkningen, beräkna inkomsterna å riksstaten för budgetåret 1948/49 enligt följande

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.

	Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster.		
I. Skatter:		
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a. Preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i> ..	2 000 000 000	
b. Kupongskatt, <i>bevillning</i>	5 800 000	
c. Utskiftningsskatt och ersättningskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	
d. Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i> ..	4 500 000	
e. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	150 000	
f. Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt, <i>bevillning</i> .	75 000 000	
g. Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i> ..	25 000 000	
h. Omsättnings- och expediti- stämplor m. m., <i>bevillning</i> ...	50 000 000	2 161 450 000
2. Automobilskattemedel:		
a. Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	80 000 000	
b. Bensinskatt, <i>bevillning</i>	130 000 000	210 000 000
3. Tullar och acciser:		
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	220 000 000	
b. Varuskatt, <i>bevillning</i>	100 000 000	
c. Trafikskatt, <i>bevillning</i>	32 000 000	
d. Accis å silke, <i>bevillning</i>	3 500 000	
e. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i>	18 000 000	
f. Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	11 000 000	
g. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	370 000 000	
h. Brännvinstillverkningskatt, <i>be- villning</i>	21 000 000	
i. Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i> ..	27 000 000	
j. Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i> ..	30 000 000	
k. Omsättnings- och utskänknings- skatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	375 000 000	
l. Omsättnings- och utskänknings- skatt å vin, <i>bevillning</i>	30 000 000	
m. Maltdrycksskatt, <i>bevillning</i> ...	50 000 000	
n. Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i>	18 000 000	
o. Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i> ..	17 000 000	1 322 500 000
4. Särskild konsumtionsbeskattning, <i>be- villning</i>	450 000 000	4 143 950 000

	Kronor	Kronor
II. Uppbörd i statens verksamhet:		
1. Vattendomstolsavgifter	50 000	
2. Inkomster vid fångvården.....	600 000	
3. Inkomster vid sjökarteverket.....	150 000	
4. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	3 200 000	
5. Bidrag till pensionsstyrelsen.....	40 000	
6. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter	250 000	
7. Inkomster vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården	200 000	
8. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	1 000 000	
9. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	100 000	
10. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	80 000	
11. Inkomster vid statens sinnessjukhus.....	17 700 000	
12. Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa.....	90 000	
13. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	260 000	
14. Inkomster vid statens institut för folkhälsan ..	260 000	
15. Inkomster vid statens geotekniska institut	300 000	
16. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion...	750 000	
17. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket .	500 000	
18. Avgifter för registrering av motorfordon	1 200 000	
19. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	1 600 000	
20. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	18 000	
21. Inkomster vid länsarkitektsorganisationen	850 000	
22. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.....	41 000	
23. Inkomst av myntning och justering	8 000 000	
24. Kontrollstämpelmedel	500 000	
25. Bidrag till bank- och fondinspektionen	200 000	
26. Bidrag till sparbanksinspektionen	170 000	
27. Bidrag för tillsyn över sparbankerna	265 000	
28. Inkomster vid tandläkarinstituten.....	20 000	
29. Inkomster vid karolinska sjukhuset	6 300 000	
30. Inkomster vid serafimerlasarettet	3 300 000	
31. Avgifter för granskning av biografbilder	250 000	
32. Inkomster vid lantbruksingenjörsorganisationen	500 000	
33. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt	340 000	
34. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	900 000	
35. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	150 000	
36. Inkomster vid lantmäteriets distriktsorganisation	3 700 000	
37. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	200 000	
38. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	20 000	

	Kronor	Kronor
39. Inkomster vid statens provningsanstalt	850 000	
40. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten...	250 000	
41. Fyr- och båkmedel	3 000 000	
42. Lotspenningar	3 500 000	
43. Inkomster vid statens skeppsprovninganstalt..	250 000	
44. Patent- och varumärkes- samt registrerings- avgifter	3 500 000	
45. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	300 000	
46. Bidrag till försäkringsinspektionen	360 000	
47. Vissa licensavgifter m. m.	250 000	66 314 000
III. Folkpensionsavgifter		120 000 000
IV. Diverse inkomster:		
1. Bötesmedel	5 500 000	
2. Totalisatormedel	7 000 000	
3. Tipsmedel	17 000 000	
4. Lotterimedel	45 000 000	
5. Särskilda totalisator-, tips- och lotterimedel ..	50 000 000	
6. Övriga diverse inkomster	1 000 000	125 500 000
		4 455 764 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder.		
I. Statens affärsverksfonder:		
1. Postverket, <i>bevillning</i>	15 000 000	
2. Telegrafverket	55 000 000	
3. Statens järnvägar	35 000 000	
4. Statens vattenfallsverk	30 000 000	
5. Domänverket	25 000 000	160 000 000
II. Riksbanksfonden		100
III. Statens allmänna fastighetsfond:		
1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	345 000	
3. Utrikesdepartementets »	365 000	
4. Medicinalstyrelsens »	1 890 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	9 090 000	
6. Generaltullstyrelsens »	60 000	
7. Uppsala universitets »	190 000	
8. Lunds universitets »	230 000	
9. Karolinska sjukhusets »	370 000	
10. Lotsstyrelsens »	55 000	12 596 000
IV. Försvarets fonder:		
1. Försvarets fastighetsfond:		
a. Arméns delfond	8 520 000	
b. Marinens »	4 060 000	
c. Flygvapnets »	5 880 000	18 460 000
2. Försvarets bostadsanskaffningsfond	215 000	
3. Försvarets fabriksfond	1 330 000	20 005 000

	Kronor	Kronor
V. Statens utlåningsfonder:		
1. Värnpliktslånefonden	100	
2. Statens bostadslånefond	100 000	
3. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	15 000	
4. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre be- medlade, barnrika familjer	8 700 000	
5. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadslänkande samhällen	265 000	
6. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	920 000	
7. Lånefonden för bostadsbyggande	950 000	
8. Lånefonden för lantarbetarbostäder	1 500	
9. Statens bosättningslånefond	1 650 000	
10. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	11 000	
11. Vattenkraftslånefonden	175 000	
12. Luftfartslånefonden	1 250 000	
13. Tullverkets båtlånefond	5 000	
14. Statens lånefond för universitetsstudier	7 000	
15. Allmänna studielånefonden	55 000	
16. Statens lånefond för hästavelns befrämjande ..	100	
17. Statens kaninavelslånefond	100	
18. Statens fjäderfållånefond	100	
19. Gödselvärdslånefonden	17 000	
20. Statens kalkbrukslånefond	6 000	
21. Statens fruktodlingslånefond	100	
22. Frukt- och potatislagerhusfonden	17 000	
23. Statens mejerilånefond	7 000	
24. Jordbrukets maskinlånefond	400 000	
25. Spannmålslagerhusfonden	135 000	
26. Spannmålskreditfonden	100	
27. Statens sekundärlånefond för jordbrukare.	530 000	
28. Statens slakterilånefond	4 000	
29. Kraftledningslånefonden	110 000	
30. Elektrifieringslånefonden	2 000	
31. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för mo- tordrift	100	
32. Egnahemslånefonden	9 100 000	
33. Jordförmedlingsfonden	100	
34. Arrendelånefonden	100	
35. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
36. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	2 000	
37. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond..	100	
38. Statens avdikningslånefond	1 525 000	
39. Täckdikningslånefonden	100 000	
40. Bevattningslånefonden	4 000	
41. Allmänna nyodlingsfonden	1 000	
42. Norrländska nyodlingsfonden	100	
43. Fiskerilånefonden	100 000	

	Kronor	Kronor
44. Statens fiskredskapslånefond.....	100	
45. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för fiskebåtar.....	100	
46. Kommunskogslånefonden.....	1 000	
47. Virkesmätningslånefonden	100	
48. Skogsväglånefonden	1 000	
49. Kronotorparnas inventarielånefond	100	
50. Hemslöjdslånefonden	350 000	
51. Industrilånefonden	20 000	
52. Statens hantverkslånefond	30 000	
53. Fonden för hantverks- och småindustrikredit..	10 000	
54. Rederilånefonden	100	
55. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten..	7 000	
56. Statens sekundärlånefond för rederinäringen...	89 000	
57. Statens lånefond för anskaffande av gasgenera- torer för vissa fartyg.....	100	
58. Lotsverkets båtlånefond	49 000	26 723 300
VI. Fonden för låneunderstöd:		
1. Statskontorets delfond.....	18 550 000	
2. Egnahemsstyrelsens delfond	1 100 000	
3. Riksbankens delfond	10 000	
4. Riksgäldskontorets delfond	1 470 000	21 130 000
VII. Fonden för statens aktier		20 000 000
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden.....	27 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 140 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	140 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden.....	3 250 000	
5. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk.....	20 000	31 550 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
1. Fonden för kreditgivning till utlandet	19 000 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	2 500 000	21 500 000
		318 504 400
Summa		4 769 268 400

*Bilaga 1 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.***Förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1948/49.**

Inkomster.		Kronor
A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:		
1. Slottsbyggnadernas delfond	382 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	686 000	
3. Utrikesdepartementets »	1 265 000	
4. Medicinalstyrelsens »	4 321 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	16 855 000	
6. Generaltullstyrelsens »	121 000	
7. Uppsala universitets »	1 008 000	
8. Lunds universitets »	511 000	
9. Karolinska sjukhusets »	1 104 000	
10. Lotsstyrelsens »	303 000	
		26 556 000
B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:		
1. Slottsbyggnadernas delfond	200 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	200 000	
3. Utrikesdepartementets »	45 000	
4. Medicinalstyrelsens »	795 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	1 190 000	
6. Generaltullstyrelsens »	55 000	
7. Uppsala universitets »	18 000	
8. Lunds universitets »	25 000	
9. Karolinska sjukhusets »	240 000	
10. Lotsstyrelsens »	58 000	
		2 826 000
C. Diverse inkomster:		
1. Slottsbyggnadernas delfond:		
a. Djurgårdsförvaltningens överskottsmedel	144 000	
b. Bidrag från Haga och Ulriksdals slotts försäljningsmedels fonder	54 000	
c. Övriga diverse inkomster	40 000	
		238 000
2. Fångvårdsstyrelsens delfond	1 000	
3. Utrikesdepartementets »	1 000	
4. Medicinalstyrelsens »	1 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	69 000	
6. Generaltullstyrelsens »	1 000	
7. Uppsala universitets delfond:		
a. Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning	250 000	

			Kronor
	b. Bidrag från Uppsala läns landsting ...	89 000	
	c. Övriga diverse inkomster	1 000	340 000
8.	Lunds universitets delfond:		
	a. Bidrag från universitetets egendoms- förvaltning	50 800	
	b. Övriga diverse inkomster	200	51 000
9.	Karolinska sjukhusets delfond		1 000
10.	Lotsstyrelsens		4 000
		Summa	707 000
			80 089 000
Utgifter.			
A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:			
1.	Slottsbyggnadernas delfond:		
	a. Reparations- och underhållskostnader för de kungl. slotten med tillhörande byggnader	511 000	
	b. Reparations- och underhållskostnader för uthyrda lägenheter vid Drott- ningholm, Ulriksdal och Haga	69 000	
	c. Reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m.	185 000	
	d. Vissa iståndsättningsarbeten	54 000	819 000
2.	Fångvårdsstyrelsens delfond		369 000
3.	Utrikesdepartementets delfond:		
	a. Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	265 000	
	b. Bränsle och lyse för vissa tjänstebostä- der, <i>förslagsvis</i>	154 000	419 000
4.	Medicinalstyrelsens delfond		1 838 000
5.	Byggnadsstyrelsens		3 533 000
6.	Generaltullstyrelsens		60 000
7.	Uppsala universitets delfond:		
	a. Akademiska sjukhuset	234 000	
	b. Övriga fastigheter	388 000	622 000
8.	Lunds universitets delfond		245 000
9.	Karolinska sjukhusets delfond:		
	a. Karolinska sjukhuset	290 000	
	b. Serafimerlasarettet	100 000	390 000
10.	Lotsstyrelsens delfond		240 000
			8 535 000
B. Avsättning till värdeminskningsskonto:			
2.	Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>		128 000
3.	Utrikesdepartementets , <i>förslagsvis</i>		83 000

		Kronor
4.	Medicinalstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	1 370 000
5.	Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	1 605 000
6.	Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	12 000
7.	Uppsala universitets delfond:	
	a. Akademiska sjukhuset, <i>förslagsvis</i> ...	220 000
	b. Övriga fastigheter, <i>förslagsvis</i>	316 000
		536 000
8.	Lunds universitets delfond, <i>förslagsvis</i>	92 000
9.	Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>	510 000
10.	Lotsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	35 000
		4 371 000
C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:		
2.	Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	45 000
3.	Utrikesdepartementets » , <i>förslagsvis</i>	444 000
4.	Medicinalstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	19 000
5.	Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	3 886 000
6.	Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	45 000
7.	Uppsala universitets » , <i>förslagsvis</i>	18 000
8.	Lunds universitets » , <i>förslagsvis</i>	20 000
9.	Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>	75 000
10.	Lotsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	35 000
		4 587 000
Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:		
1.	Slottsbyggnadernas delfond	1 000
2.	Fångvårdsstyrelsens »	345 000
3.	Utrikesdepartementets »	365 000
4.	Medicinalstyrelsens »	1 890 000
5.	Byggnadsstyrelsens »	9 090 000
6.	Generaltullstyrelsens »	60 000
7.	Uppsala universitets »	190 000
8.	Lunds universitets »	230 000
9.	Karolinska sjukhusets »	370 000
10.	Lotsstyrelsens »	55 000
		12 596 000
	Summa	80 089 000

*Bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten.***Beräknat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1948/49.**

Inkomster.		Kronor
A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:		
1. Arméns delfond	21 122 000	
2. Marinens »	7 488 000	
3. Flygvapnets »	12 481 000	41 091 000
B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:		
1. Arméns delfond	2 200 000	
2. Marinens »	700 000	
3. Flygvapnets »	430 000	3 330 000
C. Diverse inkomster:		
1. Arméns delfond	405 000	
2. Marinens »	750 000	
3. Flygvapnets »	120 000	1 275 000
	Summa	45 696 000
Utgifter.		
A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:		
1. Arméns delfond	10 822 000	
2. Marinens »	3 428 000	
3. Flygvapnets »	2 976 000	17 226 000
B. Avsättning till värdeminskningskonto:		
1. Arméns delfond, förslagsvis	3 310 000	
2. Marinens » , förslagsvis	1 050 000	
3. Flygvapnets » , förslagsvis	3 380 000	7 740 000
C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:		
1. Arméns delfond, förslagsvis	1 075 000	
2. Marinens » , förslagsvis	400 000	
3. Flygvapnets » , förslagsvis	795 000	2 270 000
Överskott att tillföras riksstatsens driftbudget:		
1. Arméns delfond	8 520 000	
2. Marinens »	4 060 000	
3. Flygvapnets »	5 880 000	18 460 000
	Summa	45 696 000

Vidare hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

besluta, att skogsvårdsavgift enligt förordningen om skogsvårdsavgift skall för år 1948 utgå med en och en halv promille.

Slutligen hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

besluta, att staten skall med avseende på personalen hos aktiebolaget vin- och spritcentralen ikläda sig garanti för utgåendet av personalen tillkommande pensionsförmåner.

Vad departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt och föreslagit i avseende å beräkningen av statens i det föregående omförmälda inkomster och därmed sammanhängande ämnen behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Carl Olov Sommar.

Bihang 1.

Till KONUNGEN.

Enligt den för riksräkenskapsverket gällande instruktionen åligger det detta ämbetsverk att årligen till Kungl. Maj:t avlämna förslag till beräkning av statsverkets inkomster vid nästföljande statsreglering ävensom

Bihang till riksdagens protokoll 1948. 1 saml. Nr 1. Bil. 1. Bihang 1.

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

meddela upplysningar rörande förhållanden i övrigt av beskaffenhet att böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom i och för uppgörande av proposition till riksdagen angående statsverkets tillstånd och behov.

Riksräkenskapsverket inleder denna inkomstberäkning med en orienterande översikt av utfallet av driftbudgeten från och med budgetåret 1938/39. Uppgifterna, vilka sammanfattats i efterföljande tabell, avse de enligt budgetredovisningarna redovisade inkomsterna och utgifterna. Skillnaden mellan redovisade inkomster och redovisade utgifter betecknas i tabellen såsom utfallet av driftbudgeten, och budgetutfallet upplöses i tabellen i sina komponenter, d. v. s. de förändringar i avseende å budgetutjämningsfondens behållning och beloppet av utestående reservationer, till vilka budgetutfallet givit upphov.

Driftbudgetens utfall under budgetåren 1938/39—1946/47.

Miljoner kronor.

Inkomst- och utgiftsgrupper m. m.	1938/ 39	1939/ 40	1940/ 41	1941/ 42	1942/ 43	1943/ 44	1944/ 45	1945/ 46	1946/ 47
<i>Inkomster.</i>									
Inkomst- och förmögenhets- skatter ¹	367	513	750	794	930	1 105	1 247	1 298	1 042
Övriga skatter	737	856	847	1 007	1 234	1 395	1 438	1 665	1 981
Uppbörd i statens verksam- het, folkpensionsavgifter och diverse inkomster..	140	201	133	141	166	187	190	210	214
Inkomster av statens affärs- verksfonder m. fl. kapi- talfonder	198	279	307	326	374	419	376	355	369
Summa inkomster	1 442	1 849	2 037	2 268	2 704	3 106	3 251	3 528	3 606
<i>Utgifter.</i>									
Civila utgifter (även avskriv- ningar för civila ändamål)	951	1 063	1 179	1 456	1 612	1 668	1 904	2 108	1 996
Försvarsutgifter (fjärde hu- vudtiteln och avskriv- ningar för försvarsändamål)	248	1 298	2 031	1 893	2 117	2 060	1 825	857	736
Pensionskostnader för ci- vila och militära ändamål	59	54	58	70	81	79	86	92	112
Räntor å statskulden m. m.	91	98	146	185	227	265	288	272	311
Summa utgifter	1 349	2 513	3 414	3 604	4 037	4 072	4 103	3 329	3 155
<i>Utfallet av driftbudgeten</i>	+ 93	- 664	- 1 377	- 1 336	- 1 333	- 966	- 852	+ 199	+ 451
<i>Förändring i budgetutjämnings- fondens behållning</i>	+ 46	- 924	- 1 608	- 2 034	- 1 234	- 928	- 947	+ 235	+ 23
<i>Förändring i beloppet av ute- stående reservationer</i>	+ 47	+ 260	+ 231	+ 698	- 99	- 38	+ 95	- 36	+ 428

¹ Inkomst- och förmögenhetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å aktiebolags inkomst, utjämningskatt, värnsskatt, särskild skatt å förmögenhet, preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. (budgetåret 1946/47), utskiftningsskatt och ersättningskatt samt krigskonjunkturskatt ävensom mantalsspenningar.

Av tabellen framgår, att inkomsternas totalsumma under de båda första efterkrigsåren fortsatt att stiga, men att de samlade utgifterna under samma år starkt minskats. Bland inkomsterna visa dock de under inkomst- och förmögenhetsskatterna redovisade beloppen en betydande nedgång under budgetåret 1946/47, vilken nedgång emellertid sammanhänger med omläggningen i uppördssystemet för den direkta statsbeskattningen. Bland utgifterna hava försvarsutgifterna under efterkrigsåren sjunkit långt under hälften av krigsårens utgiftsnivå. Under budgetåret 1946/47 hava även de civila utgifterna gått tillbaka, vilket emellertid sammanhänger med minskade avskrivningar för utländsk kreditgivning. Övriga utgiftsgrupper utvisa däremot ökning. Resultatet av inkomst- och utgiftsutvecklingen under budgetåren 1945/46 och 1946/47 har blivit, att driftbudgeten båda åren utfallit med överskott, vilket icke förekommit sedan budgetåret 1938/39. Överskottet under budgetåret 1945/46 har kommit budgetutjämningsfonden till godo, medan beloppet av utestående reservationer för detta budgetår utvisat en om ock obetydlig minskning. För budgetåret 1946/47 har åter överskottet främst framträtt i en ökning i beloppet av utestående reservationer, medan tillskottet till budgetutjämningsfonden varit ringa.

Till denna översikt av driftbudgetens utfall under budgetåren 1938/39—1946/47 torde riksräkenskapsverket få foga en analys av utfallet av statsregleringen för det sista i översikten ingående budgetåret. Närmare uppgifter härutinnan inhämtas i en härvid såsom bilaga A fogad sammanställning. I denna sammanställning angivas såväl i riksstaten (inklusive tilläggsstaten) beräknade som i budgetredovisningen redovisade inkomst- och utgiftsbelopp å budgetens olika huvudtitlar ävensom i riksstaten beräknat och i budgetredovisningen redovisat underskott att avföras å budgetutjämningsfonden eller överskott att tillföras fonden samt i budgetredovisningen redovisad ökning eller minskning av utestående anslagsreservationer. Av tabellen framgår, att utgifterna under nämnda budgetår hava belöpt sig till 3 155 miljoner kronor och inkomsterna till 3 606 miljoner kronor. Budgeten har sålunda utfallit med ett reellt överskott av 451 miljoner kronor. Detta överskott fördelar sig vid redovisningen sålunda, att bristen å budgetutjämningsfonden minskats med 23 miljoner kronor och beloppet av utestående reservationer ökats med 428 miljoner kronor.

Av tabellen framgår vidare, att det i riksstaten beräknade underskottet att avföras å statens budgetutjämningsfond, 212 miljoner kronor, i budgetredovisningen förbytt i ett överskott å 23 miljoner kronor, innebärande en med 235 miljoner kronor minskad belastning av budgetutjämningsfonden. Då den under budgetåret inträdda ökningen av kvarstående reservationer, såsom nyss nämnts, uppgått till 428 miljoner kronor, har budgetutfallet i förhållande till beräkningen i riksstaten medfört en total förbättring i budgetläget om 663 miljoner kronor.

Av den å driftbudgetens inkomstsida uppkomna merinkomsten hänföra

sig 234 miljoner kronor till allmänna budgetens inkomsttitlar och bland dem främst till skatterna, vilka svara för en nettomerinkomst av 168 miljoner kronor. Betydande överskott hava lämnats av krigskonjunkturskatt, stämpelmedel, fordonsskatt, bensinskatt, tullmedel, varuskatt, tobaksskatt samt omsättnings- och utskänkningskatterna å spritdrycker och vin. Det till statens kapitalfonder hänförliga inkomstöverskottet sammanhänger närmast med utfallet å statens affärsverk med undantag för vattenfallsverket; inkomsttiteln riksbanksfonden har lämnat ett underskott av 10 miljoner kronor. Inkomstöverskottet skulle ha blivit avsevärt större, därest icke den allmänna omsättningsskatten, som i riksstaten beräknats för hela budgetåret 1946/47, avskaffats från och med ingången av år 1947.

Den allmänna budgetens utgiftssida utvisar en nettobesparing om 358 miljoner kronor. Betydande nettobesparingar hava uppkommit på fjärde, sjunde och nionde huvudtitlarna samt å huvudtiteln för avskrivning av nya kapitalinvesteringar.

Å specialbudgeternas inkomsttitlar har uppstått en nettomerinkomst om 25 miljoner kronor, hänförlig till automobilskattemedlens specialbudget. I fråga om denna specialbudget torde här i övrigt böra erinras, att det i riksstaten beräknade underskottet om 8 miljoner kronor förbyttts i ett överskott av 62 miljoner kronor genom dels inkomstökning och dels besparingar. Beloppet av utestående reservationer å automobilskattemedel har ökat med 54 miljoner kronor, och statens budgetutjämningsfond har tillförts 8 miljoner kronor. Den samlade bristen å denna fond avseende automobilskattemedel belöper sig vid utgången av budgetåret 1946/47 till 333 miljoner kronor.

Närmare uppgifter rörande avkastningen av de särskilda inkomsttitlarna under budgetåret 1946/47 lämnas i tabellbilagan B, i vilken jämväl intagits motsvarande uppgifter om inkomstillflödet under budgetåren 1938/39, 1940/41—1945/46.

Beträffande inkomstutvecklingen under det löpande budgetåret föreligga ännu räkenskapsmässiga uppgifter allenast för tiden juli—oktober. Driftbudgetens inkomster hava under denna tidsperiod uppgått till 1 521 miljoner kronor mot 826 miljoner kronor under motsvarande tid nästföregående budgetår. Till inkomstökningen hava bidrag lämnats främst av preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m., automobilskattemedel och tullmedel. Bortfallet i huvudsak av mot den slojade omsättningsskatten svarande inkomster har däremot medfört en betydande inkomstminskning, varjämte inleveranserna från de affärsdrivande verken utvisa fortsatt nedgång.

I närslutna bilaga C har riksräkenskapsverket intagit en av ämbetsverket med ledning av från vederbörande myndigheter infordrade uppgifter upprättad sammanställning över det beräknade utfallet av driftbudgetens inkomstsida för innevarande budgetår. Enligt denna beräkning skulle de å driftbudgeten uppförda inkomsttitlarna kunna väntas lämna en inkomst om

4 351 miljoner kronor mot beräknat 4 175 miljoner kronor, innebärande en merinkomst av 176 miljoner kronor. De i riksstaten uppförda mot budgetutjämningsfonden reglerade inkomstitlarna beräknas härvid lämna en nettomerinkomst att tillföras nämnda fond om 190 miljoner kronor. Inkomstitlar reglerade över specialbudgeter åter väntas redovisa ett underskott av 14 miljoner kronor.

Den sammanlagda merinkomsten hänför sig huvudsakligen till sex inkomstitlar, nämligen preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m., krigskonjunkturskatt, arvsskatt och gåvoskatt (inklusive kvarlåtenskaps-skatt), tullmedel och varuskatt samt folkpensionsavgifter, vilka tillsammans uppvisa ett överskott av 240 miljoner kronor. Mot merinkomsterna stå i främsta rummet inkomstminskningar för de affärsdrivande verken med 67 miljoner kronor. Automobilskattemedlen, som icke ingå i de mot budgetutjämningsfonden reglerade inkomstitlarna, väntas lämna underskott om 15 miljoner kronor.

Driftbudgetens utgiftssida slutar enligt riksstaten på en summa av 3 407 miljoner kronor. Härtill komma anslagen å tilläggsstat I om sammanlagt 578 miljoner kronor. I riksstat och tilläggsstat I för driftbudgeten beräknade utgiftsbelopp uppgå alltså till sammanlagt 3 985 miljoner kronor. Vid bedömningen av utfallet av driftbudgetens utgiftssida för innevarande budgetår bör å ena sidan beaktas, att det beslutade ökade stödet till jordbruksnäringen, den erforderliga förstärkningen av anslaget till bidrag till avlöning åt lärare vid folkskolor, det väntade underskottet å luftfartsfonden samt eventuella mindre nettomerutgifter å förslagsanslag i övrigt eller oundvikliga smärre medelsanvisningar för nya utgiftsändamål kunna beräknas medföra en betydande samlad merbelastning å driftbudgeten, vilken merbelastning här gissningsvis uppskattas till 140 å 150 miljoner kronor. Å andra sidan torde nödvändigheten att begränsa utgifterna å äldre anslagsreservationer kunna antagas få till följd, att summan kvarstående anslagsreservationer ytterligare ökas under innevarande budgetår. Antages denna ökning av kvarstående reservationer komma att uppgå till något högre belopp än nyss angivna merbelastning, skulle utgifterna å driftbudgeten komma att understiga det i riksstaten och tilläggsstat I uppförda anslagsbeloppet.

Med utgångspunkt från förestående uppskattningar av driftbudgetens inkomster och utgifter under budgetåret 1947/48 har riksräkenskapsverket ansett sig kunna räkna med att driftbudgeten för nämnda budgetår skall komma att uppvisa ett överskott av omkring 400 miljoner kronor.

Det viktigaste underlaget för statens finanser utgöres av de enskilda fysiska och juridiska personernas inkomster. Av väsentlig betydelse för bedömning av utvecklingen av statens inkomster är därför att analysera, hur de enskildas inkomster utvecklats sig i förfluten tid. Riksräkenskapsverket torde fördenskull här få meddela en återblick på utvecklingen av de en-

skildas inkomster, sådana dessa komma till uttryck i det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet. För sådant ändamål ha va i efterföljande tabell till en början sammanställts uppgifter om det taxerade beloppet och dess förändringar för olika grupper av skattskyldiga under verksamhetsåren 1938—1946 (motsvarande taxeringsåren 1939—1947), vad angår verksamhetsåret 1946 (taxeringsåret 1947) enligt preliminära uppgifter från statistiska centralbyrån.

Utvecklingen av taxerat belopp för olika grupper av skattskyldiga under verksamhetsåren 1938—1946 (vid taxeringarna åren 1939—1947).

Verksamhetsår	Taxeringsår	Fysiska personer m. fl.		Svenska aktiebolag		Övriga skattskyldiga		Tillsammans	
		Taxerat belopp milj. kr.	Index	Taxerat belopp milj. kr.	Index	Taxerat belopp milj. kr.	Index	Taxerat belopp milj. kr.	Index
1938	1939	6 480	100	720	100	96	100	7 296	100
1939	1940	6 790	105	826	115	97	101	7 713	106
1940	1941	7 006	108	798	111	92	96	7 896	108
1941	1942	7 816	121	797	111	107	111	8 720	120
1942	1943	9 039	139	870	121	107	111	10 016	137
1943	1944	9 996	154	1 019	142	115	120	11 130	153
1944	1945	10 513	162	956	133	115	120	11 584	159
1945	1946	11 423	176	1 180	164	122	127	12 725	174
1946	1947	13 391	207	2 027	282	142	148	15 560	213

Av tabellen framgår, att det totala taxerade beloppet sedan verksamhetsåret 1938 undergått en kraftig stegring på sammanlagt 113 procent, vilken stegring varit starkt markerad för åren 1941, 1942, 1943 och 1946. Inkomstutvecklingen har emellertid varit väsentligt olikartad för fysiska personer (inklusive oskifta dödsbon och familjestiftelser), för svenska aktiebolag samt för övriga skattskyldiga. Den förstnämnda gruppen, som starkt överväger till sitt absoluta belopp, visar praktiskt taget samma utveckling som det taxerade beloppet i dess helhet, medan svenska aktiebolag under större delen av redovisningsperioden förete en avsevärt mindre stegring av det taxerade beloppet. Medan det taxerade beloppet för fysiska personer successivt stigit med sammanlagt 107 procent, har stegringen för svenska aktiebolag år 1945 nått 64 procent och år 1946 ända till 182 procent. Utvecklingen av det taxerade beloppet för aktiebolagen bör ses i belysning därav, att, sedan den fria avskrivningsrätten införlivats med skattesystemet, det taxerade beloppet i hög grad bestämmas av bolagens avskrivningspolitik och sålunda kan avvika från den verkliga inkomsten. För övriga skattskyldiga har stegringen i det taxerade beloppet hela tiden varit avsevärt svagare än för fysiska personer och svenska aktiebolag och år 1946 endast uppnått 48 procent.

För en mera ingående analys av utvecklingen under ifrågakommande tidsperiod av det vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt upp-

nådda taxeringsresultatet erfordras uppgifter rörande dels vid taxeringen uppskattade inkomster av olika förvärvskällor, medgivna allmänna avdrag och redovisad sammanlagd förmögenhetsdel, dels antalet vid taxeringen upptagna inkomsttagare och för dessa redovisade nettoinkomster med fördelning efter näringsgrenar och inkomsttagarens ställning i näringen samt efter storleken av inkomsttagarens inkomst.

Statistiska centralbyrån utarbetar årligen en inkomst- och verksamhetsstatistik, avseende vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhets-skatt uppskattad sammanräknad nettoinkomst för i A-längden redovisade fysiska personer (inklusive oskifta dödsbon och familjestiftelser). För denna inkomststatistik uppdelas inkomsttagarna efter verksamhetens art (näringsgrenar) i följande åtta grupper, nämligen jordbruk med binärningar, industri och hantverk, samfärdsel, handel, allmän förvaltningstjänst, fria yrken, husligt arbete samt i övrigt. Inom var och en av dessa grupper fördelas inkomsttagarna vidare på dels yrkesverksamma och icke yrkesverksamma personer dels ock, såvitt angår den förra kategorien, på företagare och anställda. Till de icke yrkesverksamma hänförs f. d. yrkesutövare, pensionärer etc. För statistikens genomförande har i inkomstlängden inlagts en kolumn, i vilken av taxeringsnämndens ordförande införts vederbörliga littera för angivande av inkomsttagarnas verksamhet och ställning. Vid littereringen skall visserligen ledning sökas i storleken av inkomsterna ur olika förvärvskällor, men inkomstens storlek får icke vara ensamt avgörande. Det är vederbörandes huvudsakliga sysselsättning, som skall vara bestämmande. Vidare är att anteckna, att äkta makar, som samtaxerats, i föreliggande statistik behandlats som en inkomsttagare (vars inkomst utgör summan av de båda makarnas) och därvid hänförts till den yrkesgrupp, dit den av makarna hör, som haft den största inkomsten, under förutsättning att denna härrör från stadigvarande yrkesverksamhet (således icke räntor av kapital o. d.). Den sammanräknade nettoinkomsten, som gjorts till föremål för den statistiska bearbetningen, utgör summan av enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt uppskattade inkomster av olika förvärvskällor, sedan avdrag gjorts för eventuellt underskott å förvärvskälla. I statistiken ingå ej skattskyldiga, vilkas sammanräknade nettoinkomst understiger 600 kronor.

Resultaten av denna statistik sammanförs av statistiska centralbyrån i en i serien Sveriges officiella statistik ingående berättelse, benämnd »Skatt-taxeringarna samt inkomstfördelningen inom yrkesgrupper». Denna berättelse innehåller även i utvidgad form den statistik rörande taxeringsutfallet, som tidigare av statistiska centralbyrån offentliggjorts i publikationen »Skatt-taxeringarna». Av berättelsen hava hittills utkommit redogörelser för 1944, 1945 och 1946 års taxeringar (verksamhetsåren 1943, 1944 och 1945). Riksräkenskapsverket har vidare fått del av vissa preliminära resultat från den inom statistiska centralbyrån nu pågående bearbetningen av materialet för

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

Antalet inkomsttagare och sammanräknad nettoinkomst för olika grupper av företagare och anställda samt för icke yrkesverksamma enligt A-längden under verksamhetsåren 1943, 1944, 1945 och 1946 (taxeringsåren 1944, 1945, 1946 och 1947).

	Antal inkomsttagare			
	¹ 1943	² 1944	³ 1945	⁴ 1946
<i>Företagare.</i>				
Jordbruk med binärningar.....	330 674	332 079	331 512	331 438
Industri och hantverk.....	75 392	75 813	79 371	83 760
Samfärdsel.....	18 768	19 172	19 896	21 237
Handel.....	70 189	71 823	73 424	76 883
Fria yrken.....	11 653	11 608	12 106	12 423
I övrigt.....	7 881	5 849	4 935	4 588
Säger för företagare	514 557	516 314	521 244	530 329
<i>Anställda.</i>				
Jordbruk med binärningar.....	398 598	392 352	386 100	357 278
Industri och hantverk.....	943 004	970 199	1 003 208	1 053 292
Samfärdsel.....	182 174	185 099	197 170	207 478
Handel.....	291 871	307 032	320 762	333 321
Allmän förvaltningstjänst.....	251 807	263 599	262 751	262 327
Fria yrken.....	16 891	19 894	20 774	21 954
Husligt arbete.....	124 749	117 810	115 419	112 948
I övrigt.....	35 466	29 752	27 261	25 089
Säger för anställda	2 244 560	2 285 737	2 333 445	2 373 687
<i>Icke yrkesverksamma.....</i>	196 773	201 892	220 304	227 051
Summa	2 955 890	3 003 973	3 074 993	3 131 067
Nettoinkomst i miljoner kronor				
	¹ 1943	² 1944	³ 1945	⁴ 1946
<i>Företagare.</i>				
Jordbruk med binärningar.....	1 119·1	1 130·2	1 183·5	1 413·2
Industri och hantverk.....	356·4	374·3	446·5	534·1
Samfärdsel.....	91·4	101·0	114·8	139·1
Handel.....	476·4	501·3	563·0	682·2
Fria yrken.....	125·8	134·0	149·8	170·7
I övrigt.....	29·2	22·2	18·6	20·3
Säger för företagare	2 198·3	2 263·0	2 476·2	2 959·6
<i>Anställda.</i>				
Jordbruk med binärningar.....	733·2	750·4	829·8	867·9
Industri och hantverk.....	3 614·4	3 890·8	4 194·7	5 023·2
Samfärdsel.....	776·0	809·8	896·1	1 058·5
Handel.....	1 185·6	1 294·0	1 435·7	1 686·0
Allmän förvaltningstjänst.....	1 311·0	1 406·9	1 473·5	1 615·0
Fria yrken.....	89·1	106·2	113·7	134·2
Husligt arbete.....	159·6	163·5	171·1	179·9
I övrigt.....	111·1	96·9	96·4	90·9
Säger för anställda	7 980·0	8 518·5	9 211·0	10 655·6
<i>Icke yrkesverksamma.....</i>	617·8	638·2	632·1	738·8
Summa	10 796·1	11 419·7	12 369·3	14 354·0

¹ Motsvarar taxeringsåret 1944. — ² Motsvarar taxeringsåret 1945. — ³ Motsvarar taxeringsåret 1946. — ⁴ Motsvarar taxeringsåret 1947.

inkomst- och verksamhetsstatistiken avseende 1947 års taxering (verksamhetsåret 1946).

I det följande har riksräkenskapsverket sammanfattat huvudresultaten av centralbyråns ifrågavarande statistik. Vid utnyttjande av tabellernas siffror i lönestatistiskt syfte må uppmärksammas den felmarginal, som sammanhänger med reglerna för taxeringen och med brister i taxeringsförfarandet.

I den *första* tabellen (s. 8) redovisas för verksamhetsåren 1943—1946 antalet inkomsttagare och sammanräknad nettoinkomst för olika grupper av företagare och anställda samt för icke yrkesverksamma enligt A-längden. Av tabellen framgår till en början att totala antalet inkomsttagare i hela riket stigit från i runda tal 2 956 000 år 1943 till 3 131 000 år 1946. Ökningen har utgjort 5,9 procent eller 1,9 procent per år. Av ökningen kommer den övervägande delen på anställda. Inkomsttagarnas sammanlagda nettoinkomst har stigit från 10 796 miljoner kronor år 1943 till 14 354 miljoner kronor år 1946 eller med 33 procent eller i genomsnitt 10,0 procent per år. Under år 1946 har ökningen i nettoinkomsten uppgått till 16,0 procent. För företagarna har stegringen under år 1946 varit 19,5 procent, medan den för anställda uppgått till 15,7 procent. Av det i tabellen redovisade sammanlagda antalet inkomsttagare voro år 1946 16,9 procent företagare, 75,8 procent anställda och 7,3 procent icke yrkesverksamma. Proportionen mellan företagare och anställda har varit ungefär densamma som de tidigare redovisningsåren. Av den redovisade sammanlagda nettoinkomsten år 1946, 14 354 miljoner kronor, hänförde sig 20,6 procent till företagare, 74,2 procent till anställda och 5,2 procent till icke yrkesverksamma. Ej heller dessa relationer hava nämnvärt förändrat sig under redovisningsåren.

I den *andra* tabellen (s. 10) redovisas medelinkomsten per inkomsttagare för olika grupper av företagare och anställda samt för icke yrkesverksamma (enligt A-längden) åren 1943—1946. En granskning av medelinkomsterna för varje år för sig utvisar, att de för samtliga företagare, samtliga anställda och samtliga icke yrkesverksamma framräknade medelinkomsterna uppvisa relativt små avvikelser. Vad angår de i tabellen redovisade medelinkomsterna för företagare eller anställda inom olika näringsgrenar, må här allenast påpekas, att de låga medelinkomsterna för anställda inom jordbruk med binärningar samt inom husligt arbete delvis förklaras därav, att i dessa grupper redovisade inkomsttagare mera renodlat utgöras av arbetare, medan inom övriga grupper medelinkomstens storlek i avsevärd mån påverkas av förekomsten av högre avlönad förvaltningspersonal. Medelinkomsten har fortsatt att stiga för såväl företagare som anställda. Stegringen under åren 1943—1946 utgjorde för företagare 31 procent och för anställda 26 procent, för året 1945 var stegringen i båda fallen 11 procent.

I den *tredje* tabellen (s. 11) redovisas för åren 1943—1946 antalet inkomsttagare enligt A-längden, fördelade på företagare, anställda och icke yrkesverksamma samt efter den sammanräknade nettoinkomstens storlek. Tabellens sifferuppgifter lämna en summarisk bild av företagarnas, de an-

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

Medelinkomst per inkomsttagare för olika grupper av företagare och anställda samt för icke yrkesverksamma enligt A-längden under verksamhetsåren 1943, 1944, 1945 och 1946 (taxeringsåren 1944, 1945, 1946 och 1947).

	Medelinkomst i kronor			
	¹ 1943	² 1944	³ 1945	⁴ 1946
<i>Företagare.</i>				
Jordbruk med binärningar	3 384	3 403	3 570	4 264
Industri och hantverk	4 728	4 938	5 626	6 377
Samfärdsel	4 868	5 271	5 769	6 551
Handel	6 787	6 979	7 668	8 874
Fria yrken	10 794	11 543	12 313	13 739
I övrigt.....	3 708	3 797	3 769	4 415
Samtliga företagare	4 272	4 383	4 751	5 581
<i>Anställda.</i>				
Jordbruk med binärningar	1 840	1 913	2 149	2 429
Industri och hantverk	3 833	4 010	4 181	4 769
Samfärdsel	4 260	4 375	4 545	5 102
Handel	4 062	4 215	4 476	5 058
Allmän förvaltningstjänst	5 206	5 337	5 608	6 156
Fria yrken	5 278	5 339	5 472	6 114
Husligt arbete.....	1 279	1 388	1 483	1 592
I övrigt.....	3 133	3 256	3 539	3 622
Samtliga anställda	3 555	3 727	3 947	4 489
<i>Icke yrkesverksamma.....</i>	3 139	3 161	3 096	3 254
Samtliga inkomsttagare	3 652	3 802	4 023	4 584

¹ Motsvarar taxeringsåret 1944. — ² Motsvarar taxeringsåret 1945. — ³ Motsvarar taxeringsåret 1946. — ⁴ Motsvarar taxeringsåret 1947.

ställdas och de icke yrkesverksamma liksom samtliga inkomsttagares fördelning på olika inkomstlägen. Såsom naturligt är, utvisar tabellen, att de anställdas fördelning på olika inkomstlägen nära sammanfaller med samtliga inkomsttagares fördelning samt att i jämförelse med denna fördelning för företagare redovisas en förskjutning mot något högre inkomstlägen och för icke yrkesverksamma en förskjutning i motsatt riktning.

Av en jämförelse mellan de fyra årens siffror framgår en förskjutning av antalet inkomsttagare från lägre till högre inkomstklasser. Antalet inkomsttagare i inkomstklasserna upp till 3 000 kronor har härigenom undergått en icke obetydlig minskning, medan antalet inkomsttagare i klasserna över 3 000 kronor företer en i stort sett motsvarande ökning.

Vad därefter angår aktiebolagens inkomstförhållanden kan en närmare analys av utvecklingen verkställas med ledning av ett inom riksräkenskapsverket upplagt register över ett antal svenska aktiebolags skatteförhållanden, avseende aktiebolag med ett aktiekapital av minst 1 miljon kronor. Registret, som omfattar inemot 900 aktiebolag, är uppdelat efter arten av bolagens verksamhet. Varje höst kompletteras registret genom införskaflande från länsstyrelserna av bland annat uppgifter om antaget beskatt-

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.

Antalet inkomsttagare enligt A-längden under verksamhetsåren 1943, 1944, 1945 och 1946 (taxeringsåren 1944, 1945, 1946 och 1947) fördelade på företagare, anställda och icke yrkesverksamma samt efter den sammanräknade nettoinkomstens storlek.

Sammanräknad nettoinkomst Kronor	Antal inkomsttagare				I procent av totala antalet			
	¹ 1943	² 1944	³ 1945	⁴ 1946	¹ 1943	² 1944	³ 1945	⁴ 1946
<i>Företagare.</i>								
600— 999.....	29 553	26 516	23 419	19 221	5·7	5·1	4·5	3·6
1 000— 1 999.....	119 883	112 113	100 159	81 764	23·3	21·7	19·3	15·4
2 000— 2 999.....	118 336	117 437	111 252	96 514	23·0	22·7	21·4	18·1
3 000— 3 999.....	83 729	85 890	89 273	87 045	16·3	16·6	17·1	16·4
4 000— 4 999.....	50 678	54 186	59 109	65 544	9·8	10·5	11·3	12·4
5 000— 6 999.....	52 472	56 607	63 293	77 332	10·2	11·0	12·1	14·6
7 000— 9 999.....	29 386	31 799	36 937	49 348	5·7	6·2	7·1	9·3
10 000—19 999.....	21 647	22 807	27 079	38 514	4·2	4·4	5·2	7·3
20 000—49 999.....	7 505	7 642	9 095	12 475	1·5	1·5	1·7	2·4
50 000 och däröver.....	1 368	1 347	1 628	2 572	0·3	0·3	0·3	0·5
Säger för företagare	514 557	516 344	521 244	530 329	100·0	100·0	100·0	100·0
<i>Anställda.</i>								
600— 999.....	214 414	186 628	158 083	128 622	9·6	8·2	6·8	5·4
1 000— 1 999.....	564 616	529 101	489 466	412 438	25·1	23·2	20·9	17·4
2 000— 2 999.....	441 278	444 205	435 367	374 706	19·7	19·4	18·7	15·8
3 000— 3 999.....	362 171	380 486	408 190	375 600	16·1	16·6	17·5	15·9
4 000— 4 999.....	257 952	285 192	316 493	361 712	11·5	12·5	13·6	15·2
5 000— 6 999.....	234 153	265 596	299 156	408 463	10·4	11·6	12·8	17·2
7 000— 9 999.....	100 027	116 984	137 482	192 344	4·5	5·1	5·9	8·1
10 000—19 999.....	55 665	62 008	71 990	96 629	2·5	2·7	3·1	4·1
20 000—49 999.....	12 331	13 463	14 959	19 952	0·5	0·6	0·6	0·8
50 000 och däröver.....	1 953	2 074	2 259	3 221	0·1	0·1	0·1	0·1
Säger för anställda	2 244 560	2 285 737	2 333 445	2 373 687	100·0	100·0	100·0	100·0
<i>Icke yrkesverksamma.</i>								
600— 999.....	44 945	45 255	49 061	48 363	22·9	22·5	22·3	21·3
1 000— 1 999.....	64 777	65 940	74 780	75 398	33·0	32·7	34·0	33·2
2 000— 2 999.....	30 369	31 006	31 998	32 646	15·4	15·4	14·6	14·4
3 000— 3 999.....	20 091	20 814	22 527	23 918	10·2	10·3	10·2	10·5
4 000— 4 999.....	11 108	11 746	12 831	13 997	5·6	5·8	5·8	6·2
5 000— 6 999.....	10 754	11 764	12 437	14 046	5·5	5·8	5·6	6·2
7 000— 9 999.....	6 724	6 941	7 591	8 477	3·4	3·4	3·4	3·7
10 000—19 999.....	5 557	5 911	6 419	7 166	2·8	2·9	2·9	3·2
20 000—49 999.....	2 007	2 072	2 205	2 544	1·0	1·0	1·0	1·1
50 000 och däröver.....	450	443	455	496	0·2	0·2	0·2	0·2
Säger för icke yrkesverksamma	196 773	201 892	220 304	227 051	100·0	100·0	100·0	100·0
<i>Samtliga.</i>								
600— 999.....	288 912	258 399	230 563	196 206	9·8	8·6	7·5	6·3
1 000— 1 999.....	749 276	707 154	664 405	569 600	25·3	23·6	21·7	18·2
2 000— 2 999.....	589 974	592 648	578 617	503 866	19·9	19·8	18·8	16·1
3 000— 3 999.....	465 991	487 190	519 990	486 563	15·8	16·2	16·9	15·5
4 000— 4 999.....	319 738	351 124	388 433	441 253	10·8	11·7	12·6	14·1
5 000— 6 999.....	297 379	333 967	374 886	499 841	10·1	11·1	12·2	16·0
7 000— 9 999.....	136 137	155 724	182 010	250 169	4·6	5·2	5·9	8·0
10 000—19 999.....	82 869	90 726	105 488	142 309	2·8	3·0	3·4	4·5
20 000—49 999.....	21 843	23 177	26 259	34 971	0·7	0·7	0·9	1·1
50 000 och däröver.....	3 771	3 864	4 342	6 289	0·2	0·1	0·1	0·2
Summa	2 955 890	3 003 973	3 074 993	3 131 067	100·0	100·0	100·0	100·0

¹ Motsvarar taxeringsåret 1944. — ² Motsvarar taxeringsåret 1945. — ³ Motsvarar taxeringsåret 1946. — ⁴ Motsvarar taxeringsåret 1947.

ningsbart belopp vid årets taxering. De ifrågavarande bolagens sammanlagda beskattningsbara belopp omfattar cirka 70 procent av hela det beskattningsbara beloppet för aktiebolagen. Återstoden representeras alltså av företag med ett aktiekapital av mindre än en miljon kronor. En bearbetning av registret ger sålunda en fyllig bild av utvecklingen av bolagens skatteförhållanden inom skilda näringsgrenar.

Såsom framgår av uppgifterna i tabellen å s. 6 har det taxerade beloppet för samtliga aktiebolag successivt stegrats från och med verksamhetsåret 1944. Stegringen uppgick år 1945 till 23 procent och år 1946 till 72 procent i jämförelse med närmast föregående år. Motsvarande stegringsprocent för de i riksräkenskapsverkets register upptagna storbolagen utgjorde 20 respektive 76 procent, medan stegringen för övriga (mindre) bolag uppgick till 31 respektive 62 procent. Från 1944 till 1946 uppvisade såväl storbolagen som övriga bolag en stegring av taxeringsresultaten med 112 procent. Beträffande de i riksräkenskapsverkets register upptagna storbolagen ha särskilt stora öknings av de taxerade beloppen konstaterats för bankir-, finans- och förvaltningsbolag, tändsticksfabriker, bagerier, bröd- och kexfabriker, choklad- och konfektfabriker, snickerier och möbelfabriker, pappersmassefabriker, pappersbruk och pappfabriker, glasbruk samt rederier och ångbåtsbolag.

Vid beräkningen av statens inkomster under nästkommande budgetår har riksräkenskapsverket i första hand att med utgångspunkt från de sålunda redovisade taxeringsresultaten för verksamhetsåret 1946 uppskatta de framtida förändringarna i skatteunderlaget för tiden fram till våren 1949. Skatteunderlagets utveckling är härvid närmast avgörande allenast för de direkta statsskatternas avkastning, vilken avkastning emellertid numera representerar inemot hälften av driftbudgetens hela inkomstsumma. Skatteunderlagets utveckling är därjämte i väsentlig mån bestämmande för de indirekta statsskatternas avkastning liksom för de statliga affärsverkens bruttoinkomster.

Vid uppskattningen av skatteunderlagets utveckling under innevarande och nästkommande år samt de första månaderna av år 1949 är nödvändigt att verkställa särskilda kalkyler för å ena sidan fysiska personer och med dem likställda skattskyldiga och å andra sidan svenska aktiebolag.

Vad först angår skatteunderlaget för fysiska personer bestämmas utvecklingen — såsom ock närmare framgår av sammanställningen i tabellen å s. 24—25 — väsentligen av inträdda eller väntade förändringar i enskildas inkomst av jordbruksfastighet, av rörelse och av arbetsanställning.

Inkomsten av jordbruksfastighet, som för verksamhetsåret 1946 utvisade en stegring av 25 procent i jämförelse med närmast föregående år, har på grund av det svaga skördeutfallet otvivelaktigt starkt reducerats under innevarande år. Även om förutsättningarna för uppnåendet av medelgod skörd under år 1948 äro osäkra i vad avser höstsåden, har riksräkenskaps-

verket med hänsyn till den tillämpade ordningen för prissättningen å jordbruksprodukter likväl ansett sig kunna räkna med att inkomsten av jordbruksfastighet under nämnda och närmast följande år icke kommer att mera avsevärt understiga motsvarande inkomst under år 1946.

Inkomsten av rörelse, som för verksamhetsåret 1946 utvisat en stegring av omkring 20 procent i jämförelse med närmast föregående år, beräknas under innevarande år icke fullt uppnå 1946 års nivå samt förutsättes för år 1948 och närmaste tiden därefter komma att uppvisa en icke oväsentlig nedgång. Den väntade, mindre gynnsamma framtida utvecklingen av rörelseinkomsten anses bliva en följd av den investeringsbegränsning och den importreglering, som ur allmänna ekonomiska synpunkter visat sig ofrånkomliga. Även den av särskilda omständigheter påtvungna elkraftransoneringen hämmar avsevärt produktionen inom vissa arbetsområden, varigenom vinstresultaten reduceras.

Inkomsten av arbetsanställning slutligen, vilken förvärvskälla är den ojämförligt mest omfattande, har för verksamhetsåret 1946 utvisat en stegring av 15 procent. Med hänsyn till den betydande höjningen av arbetarlönerna från och med ingången av år 1947 och den stora höjningen av lönerna för statliga och vissa kommunala befattningshavare, som inträtt från och med den 1 juli 1947, har riksräkenskapsverket — då sysselsättningen inom industrien med flera arbetsområden fortfarande varit mycket god — räknat med en genomsnittlig stegring av inkomsten av arbetsanställning innevarande år av 15 procent i jämförelse med år 1946. För år 1948 och början av år 1949 har riksräkenskapsverket räknat med minskad sysselsättning inom vissa arbetsområden, sammanhängande med de omständigheter som ovan antagits medföra framtida nedgång av rörelseinkomstens storlek och som i det följande beräknas medföra minskade driftöverskott för aktiebolagen. Verkningarna av den minskade sysselsättningen torde emellertid komma att motvägas av höjning av lönesatserna för sådana arbetargrupper, vilka ännu icke uppnått den för flertalet arbetargrupper gällande lönenivån. Erinras må ock, att den till statliga och vissa kommunala befattningshavare under år 1948 utgående lönesumman — även bortsett från eventuellt ökat rörligt tillägg — kommer att avsevärt överstiga lönesumman för år 1947 av den anledningen, att 1947 års löneroglering trädde i kraft först från och med den 1 juli detta år. En viss stegring av den samlade inkomsten av arbetsanställning utöver 1947 års nivå kan vid sådant förhållande sannolikt påräknas för tiden efter 1948 års ingång.

Beträffande därefter de svenska aktiebolagens inkomstförhållanden vill riksräkenskapsverket till en början uttala, att den i det föregående konstaterade mycket höga inkomstnivån under verksamhetsåret 1946 otvivelaktigt delvis är att återföra på omständigheter av bokföringsteknisk art. Vid övergången från och med den 1 januari 1947 till det nya uppbördssystemet gällde i princip, att skatten å 1945 års inkomster delvis och skatten å 1946 års inkomster helt efterskänktes. Härigenom öppnades möjlighet att med utnytt-

jande av den fria avskrivningsrätten redovisa särskilt goda vinstresultat för nämnda delvis eller helt skattefria år och i motsvarande mån begränsa den skattepliktiga inkomsten för efterföljande år. Vidare må uppmärksammas, att den beslutade höjningen av bolagsbeskattningen från och med år 1948 kan tänkas komma att framkalla relativt låga avskrivningar jämväl för år 1947 för att möjliggöra förhöjda avskrivningar och minskade vinstresultat för år 1948. Även bortsett från nu angivna bokföringstekniska avvägningar räknar riksräkenskapsverket för såväl innevarande som närmast följande år med en fortgående sänkning av bolagens egentliga driftresultat. Den av valutahänsyn framtvingade importregleringen torde nämligen efter hand medföra, att verksamheten inom viktiga specialområden måste begränsas och att indirekt produktionen inom ett flertal näringsgrenar försvåras. Även elkrafttransoneringen kan beräknas ogynnsamt påverka det sammanlagda produktionsresultatet. Emellertid torde ansträngningarna för ökning av exporten kunna beräknas medföra ytterligare stegrade vinstresultat särskilt inom gruvindustrien men även i viss mån inom massa- och pappersindustrien. Efter verkställd särskild undersökning rörande de för verksamhetsåren 1947 och 1948 väntade taxeringsresultaten för de i riksräkenskapsverkets förenämnda register ingående storbolagen och med ledning av vissa allmänna överväganden har riksräkenskapsverket kommit till den uppfattningen, att taxeringsresultaten för samtliga aktiebolag för verksamhetsåren 1947 och 1948 kunna beräknas komma att understiga motsvarande utomordentligt höga taxeringsresultat för år 1946 med respektive 10 och 20 procent.

Sedan riksräkenskapsverket sålunda angivit de antaganden rörande skatteunderlagets utveckling, som legat till grund för ämbetsverkets förevarande inkomstberäkning, får verket beträffande sambandet mellan skatteunderlagets utveckling och det väntade utfallet av de direkta statsskatterna hänvisa till den efterföljande beräkningen av inkomstiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. (s. 16 o. f.). I detta sammanhang vill riksräkenskapsverket allenast betona, att beräkningen av nämnda, för utfallet av driftbudgetens inkomstsida avgörande inkomstitels avkastning med hänsyn till omläggningen av uppördssystemet från och med den 1 januari 1947 och särskilt ändringen av skattereglerna från och med den 1 januari 1948 självklart måste bli mycket osäker.

Såsom redan antytts påverkas skatteunderlagets och därmed statsinkomsternas utveckling i väsentlig mån av förändringarna i utrikeshandelns omfattning och sammansättning. För vissa av driftbudgetens inkomstitlar är importens utveckling av helt avgörande betydelse för inkomstutfallet. Den nödvungna framtida minskningen av importen beräknas medföra en mycket stark nedgång under år 1948 och den närmaste tiden därefter av inkomsterna av bensinskatt och tullmedel samt förhindra en eljest väntad inkomststegring för ett flertal acciser. Erinras må, att vad riksräkenskapsverket nu anfört gäller under den förutsättning, som legat till grund för

ämbetsverkets förevarande inkomstberäkning, nämligen att nu gällande skattesatser förbliva orubbade.

Vad vidare angår de affärsdrivande verkens avkastning har den från och med den 1 juli 1947 genomförda höjningen av tjänstemännens löner till följd, att de verk, för vilka avlöningskostnaderna dominera utgiftsstaterna, komma att redovisa starkt minskade överskott under innevarande och nästkommande budgetår. För postverket, telegrafverket och statens järnvägar har riksräkenskapsverket verkställt beräkningen av överskotten med utgångspunkt från de av verken i underdåniga skrivelser begärda höjningarna av avgifter och taxor.

Det må slutligen erinras, att de här gjorda beräkningarna äro grundade på förutsättningen, att den ekonomiska utvecklingen icke störes genom mera omfattande arbetskonflikter.

Innan riksräkenskapsverket övergår till beräkningen av de särskilda inkomsttitlarna å riksstaten för budgetåret 1948/49, torde ämbetsverket få omnämna vissa förändringar i uppställningen av riksstatens inkomstsida.

Från och med budgetåret 1940/41 har i riksstaten varit uppförd en inkomsttitel krigskonjunkturskatt. Denna inkomsttitel bör nu utgå ur riksstaten och i fortsättningen inflytande krigskonjunkturskatt redovisas under inkomsttiteln övriga diverse inkomster, samtidigt som restitutioner av krigskonjunkturskatt avföras såsom utgift å inkomsttiteln övriga diverse inkomster.

Den förut i riksstaten förekommande titeln stämpelmedel har i riksstaten för budgetåret 1947/48 uppdelats på tre titlar, benämnda »arvsskatt och gåvoskatt», »lotterivinstskatt» samt »omsättnings- och expeditionsstäm- lar m. m.». I samband med framläggande av förslag till ny beräkning av statsverkets inkomster under de större inkomsttitlarna för budgetåret 1947/48 föreslog riksräkenskapsverket, att till den förstnämnda titeln skulle läggas avkastningen av kvarlåtenskapsskatten och att i det slutliga riksstatsförslaget sålunda skulle upptagas en inkomsttitel, benämnd, »arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt». Vid riksstatens fastställande kunde emellertid vid inkomstberäkningen hänsyn icke tagas till kvarlåtenskapsskatten, och i riksstaten för budgetåret 1947/48 är titeln benämnd sålunda »arvsskatt och gåvoskatt». Till fullföljande av det förut framlagda förslaget förordar riksräkenskapsverket nu, att i riksstaten för budgetåret 1948/49 inkomsttiteln »arvsskatt och gåvoskatt» erhåller benämningen »arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt».

Från och med den 1 januari 1947 avvecklades med vissa undantag den allmänna omsättningsskatten. Omsättningsskatt skulle dock utgå även efter nämnda dag dels på varor, för vilka skärpt omsättningsskatt gällde, dels ock vid försäljning eller import av personbilar samt tyngre motorcyklar och sidvagnar till motorcyklar. Vid sin inkomstberäkning för budgetåret 1947/

48 utslöt riksräkenskapsverket inkomsttiteln allmän omsättningsskatt och beräknade titeln varuskatt provisoriskt så mycket högre som antogs svara mot den kvarstående omsättningsskatten på vissa varor. Något förslag om reviderad varuskatt blev icke framlagt för 1947 års riksdag. Riksräkenskapsverket förutsätter, att den kvarstående allmänna omsättningsskatten även i fortsättningen provisoriskt beräknas under rubriken varuskatt.

Under rubriken uppörd i statens verksamhet skall den inkomsttitel, å vilken redovisats inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona, från och med budgetåret 1948/49 utgå ur riksstaten, då anstalten skall nedläggas och i stället anordnas såsom en sinnesslöanstalt, varav inkomsterna skola redovisas under inkomsttiteln inkomster vid sinnessjukhusen.

Inkomsttiteln avgifter för besiktning av motorfordon bör utgå ur riksstaten för budgetåret 1948/49 och ersättas av en ny inkomsttitel med benämning »förrättningsavgifter vid statens bilinspektion». Vidare bör bland uppörd i statens verksamhet upptagas en ny inkomsttitel under benämning »inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket», å vilken den huvudsakliga inkomsten utgöres av s. k. administrationskostnadspålägg, som uttagas vid utförande av arbete åt utomstående, m. m.; dessa inkomster hava hittills redovisats under inkomsttiteln övriga diverse inkomster.

Slutligen har den hittillsvarande uppdelningen av inkomsterna under fonden för statens aktier på särskilda undertitlar, avseende olika aktieposter eller grupper av aktieposter, slopats och fondens samlade inkomster redovisats å en gemensam inkomsttitel.

Resultatet av riksräkenskapsverkets inkomstberäkning återgives i den härvid fogade tabellen (bilaga D) med specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1948/49. Beträffande de i denna tabell för de särskilda inkomsttitlarna beräknade beloppen får riksräkenskapsverket här efter anföra följande.

A. Egentliga statsinkomster.

I. Skatter.

1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse.

Preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

Inkomsttiteln »preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m.» inrymmer å ena sidan uppörd av såväl statsskatter som kommunalskatter och å andra sidan utbetalningar av kommunerna tillkommande belopp. De inkomster, vilka under budgetåret 1947/48 beräknas inflyta å denna inkomsttitel, äro att hänföra till *dels* de förutvarande statliga skatterna inkomst- och förmögenhetsskatt, värnskatt och särskild skatt å förmögenhet

ävensom skogsvårdsavgifter, folkpensionsavgifter och olycksfallsförsäkringsavgifter, dels de nya skatterna statlig inkomstskatt och statlig förmögenhetsskatt, dels ock kommunalskatt i form av kommunal fastighetsskatt, kommunal inkomstskatt, skogsaccis, landstingsmedel och tingshusmedel. För erhållande av den faktiska uppbördens avdrages från summan av beräknad bruttouppbörd ett belopp för beräknade restantier (icke inflytande skattemedel). Den faktiska uppbörd, som beräknas inflyta till statsverket, skall disponeras sålunda, att dels skogsvårdsavgifter och folkpensionsavgifter omföras till vederbörliga i riksstaten upptagna inkomstitlar varjämte beloppet av under budgetåret uppdebiterade olycksfallsförsäkringsavgifter förutsättes skola i sin helhet utanordnas från inkomstiteln, dels ock till kommunerna utbetalas fastighetsskatt, kommunal inkomstskatt, skogsaccis, landstingsmedel och tingshusmedel. Inkomstiteln belastas slutligen av restititioner. Skillnaden mellan den faktiska uppbördens och de sammanlagda utgifterna blir den nettoinkomst för statsverket, som motsvarar den i riksstaten upptagna inkomstiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. Till detta belopp skola läggas de medel, som kunna antagas inflyta av äldre restantier.

Den första posten i bruttoupbördens å inkomstiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. är sålunda de tre förutvarande statsskatterna inkomst- och förmögenhetsskatt, värnsskatt och särskild skatt å förmögenhet. De huvudsakliga bestämmelserna om dessa skatter äro följande.

Den vid 1938 års riksdag beslutade inkomst- och förmögenhetsskatten är uppdelad i en rörlig bottensskatt och en fast tilläggsskatt. Bottensskatten omfattar dels en progressiv inkomst- och förmögenhetsskatt å fysiska personer, oskifta dödsbon samt familjestiftelser, dels en proportionell inkomstskatt å svenska aktiebolag och övriga juridiska personer m. fl. Vid uträkandet av bottensskatten för fysiska personer m. fl. bestämmes först ett grundbelopp, vilket uträknas efter en progressiv skala. Det procenttal, som grundbeloppet skall motsvara, utgör lägst 4,5 procent och högst 6,5 procent. För juridiska personer utgör bottensskattens grundbelopp, i fråga om aktiebolag, ekonomiska föreningar och därmed likställda skattskyldiga 10 procent av det beskattningsbara beloppet samt för ideella föreningar, stiftelser m. fl. 5 procent av detsamma. Riksdagen fastställer för varje år de procenttal av stadgade grundbelopp, varmed bottensskatten skall utgå; senast fastställda procenttal utgöra för fysiska personer 150 och för aktiebolagen 200. Den fasta tilläggsskatten, som åvilar allenast fysiska personer och med dem jämställda skattskyldiga med beskattningsbara belopp överstigande 8 000 kronor, utgår efter en progressiv skiktsskala, vari lägsta skattesatsen är 2 procent och högsta skattesatsen 28 procent.

Värnsskatt har utgått i huvudsak efter de grunder som beslutades av 1942 års riksdag beträffande värnsskatten för budgetåret 1942/43. För skattskyldiga fysiska personer, oskifta dödsbon samt familjestiftelser gällde en

särskild progressiv skatteskala. Värnskatt skulle härvid även gäldas av vissa fysiska personer, för vilka till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp icke fastställts, och i fråga om sådana skattskyldiga utgå med ett belopp av 5 kronor. För svenska aktiebolag och vissa andra juridiska personer utgick värnskatten med 12 procent och för andra skattskyldiga med 6 procent av det beskattningsbara beloppet.

Särskild skatt å förmögenhet, som åvilar fysiska personer, oskifta dödsbon, vissa utländska juridiska personer samt familjestiftelser, är uppbyggd efter samma allmänna grunder som den tidigare utgående förmögenhetsskatten, vilken vid 1938 års taxering omlades i samband med förenkling av skattesystemet. Underlaget för den särskilda skatten å förmögenhet, den beskattningsbara förmögenheten, utgöres i regel av den till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktiga förmögenheten. I vissa fall reduceras dock den skattepliktiga förmögenheten vid taxeringen, nämligen om den för annan skattskyldig än familjestiftelse eller utländskt bolag överstiger 25 gånger det enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet, i vilket fall den beskattningsbara förmögenheten utgör ett belopp motsvarande 25 gånger det taxerade beloppet. Den särskilda förmögenhetsskatten drabbar beskattningsbara förmögenheter över 20 000 kronor och utgår enligt en progressiv skala, börjande med 1 promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 20 000 men icke 40 000 kronor, dock lägst 1 krona, och stigande till 6 promille för den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 1 miljon kronor.

1947 års riksdag har fattat beslut om en omläggning av den direkta statsbeskattningen på grundval av ett av 1945 års statsskatteberedning framlagt förslag. Förslaget framlades i proposition nr 212 till 1947 års riksdag och blev i allt väsentligt bifallet av riksdagen. Den genomförda omläggningen innebär i huvudsak följande.

Vad angår skattesystemet och skatteskalan för inkomstbeskattningen av fysiska personer, har den förutvarande kombinationen mellan inkomst- och förmögenhetsbeskattningen upphört. Den statliga beskattningen av inkomst och förmögenhet skall sålunda ske genom två från varandra fristående skatter, en inkomstskatt och en förmögenhetsskatt. Anordningen med en rörlig bottenskatt och en fast tilläggsskatt (den senare för beskattningsbara belopp över 8 000 kronor) har upphävts. Den statliga inkomstskatten skall sålunda utgå efter en enda progressiv skatteskala och vara i sin helhet rörlig, dock med maximering så att skatten icke får i något skikt överstiga 70 procent. Inkomstskatteskalan i det nya systemet har konstruerats så, att detta tillämpat på skatteunderlaget vid 1945 års taxering och med hänsyn tagen till de föreslagna ändringarna i fråga om Ortsavdragen vid grundbeloppsnivå skulle avkasta omkring 260 miljoner kronor mindre än det dåvarande skattesystemet. Grundbeloppet för inkomstskatten stiger från

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.

10 procent, när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 1 000 kronor, till nämnda 70 procent för den del av den beskattningsbara inkomsten, som överstiger 200 000 kronor. 1947 års riksdag har beslutat, att den statliga inkomstskatten skall utgå med 100 procent i preliminär skatt för senare hälften av budgetåret 1947/48.

Ändrade bestämmelser hava genomförts beträffande familjebeskattningen. Den förutvarande uppdelningen av ortsavdraget i grundavdrag och familjeavdrag har upphört, likaså har bankningen försvunnit. Dyrortsgrupperingen av ortsavdragen har bibehållits, men spännvidden mellan högsta och lägsta ortsgrupp har minskats. Ortsavdraget för gift skattskyldig har höjts, ortsavdraget för ensamstående skattskyldig har bestämts till ungefär två tredjedelar av ortsavdraget för makar; reduktionen av ortsavdraget för ensamstående med stigande taxerat belopp har bibehållits. Systemet med barnavdrag har avskaffats och ersatts av ett system med direkta skattefria barnbidrag å 260 kronor per barn.

Den s. k. sambeskattningen av äkta makar har lindrats så tillvida som förvärvsarbetande gift kvinna berättigats till ett särskilt avdrag motsvarande hälften av hennes arbetsinkomst, dock högst 1 000 kronor.

Även i fråga om inkomstbeskattningen av juridiska personer hava beslutats väsentliga ändringar. För svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter, som icke äro aktiebolag, sparbankernas säkerhetskassa samt vissa utländska juridiska personer skall den statliga inkomstskatten utgöra 40 procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån icke försäkringsanstalterna driva livförsäkringsrörelse, i vilket fall skatten skall utgöra 25 procent av den beskattningsbara inkomsten. För svenska ekonomiska föreningar, sparbanker, Sveriges allmänna hypoteksbank, konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar skall skatten utgöra 32 procent av den beskattningsbara inkomsten. För andra skattskyldiga juridiska personer skall skatten utgöra 15 procent av den beskattningsbara inkomsten.

Förmögenhetsskatten, som skall utgå som en enda enhetlig skatt och vara helt fristående från inkomstskatten, skall uttagas efter en progressiv skatteskala, så beskaffad, att när den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 30 000 kronor, någon skatt icke utgår, och skatten sedan stiger från 6 promille till 18 promille, sistnämnda skattesats för den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 300 000 kronor. För vissa juridiska personer utgår statlig förmögenhetsskatt med 1 ½ promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 5 000 kronor.

De nya bestämmelserna om inkomstskatt och om förmögenhetsskatt, varom förordningar utfärdats den 26 juli 1947 (nr 576 respektive nr 577), skola träda i kraft den 1 januari 1948.

För den kommunala fastighetsskatten och den kommunala inkomstskatten gälla bestämmelserna i 1928 års kommunalskattelag, och skogsaccisen

utgår enligt lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsaccis. Lands-tingsmedel utgå enligt lagen om landsting den 20 juni 1924 (nr 349). Skogsvårdsavgift skall erläggas enligt förordningen den 28 juni 1946 (nr 324) om skogsvårdsavgift. Folkpensionsavgifterna utgå enligt lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering. Tingshusmedel utdebiteras enligt förordningen den 31 december 1945 om utdebitering av tingshusmedel (nr 903) och bygga på det kommunala skatteunderlaget.

Den av 1945 års riksdag beslutade reformen av uppbördsväsendet innebär, att under det år inkomst förvärvas eller förmögenhet äges, inkomst-året, skall utgå preliminär skatt så beräknad, att den kan antagas väsentligen täcka den slutliga skatt, som efter verkställd taxering påföres för berörda inkomst och förmögenhet. Den preliminära skatten, som i princip utgår å inkomst från samtliga förvärvskällor, beräknas efter olika metoder för skilda förvärvskällor: på grundval av preliminär taxering (eventuellt med ledning av preliminär självdeklaration) eller enligt särskilt upprättade skattetabeller, vilka för olika inkomstbelopp ange den därå under vissa förutsättningar belöpande skatten, eller slutligen efter viss procent av inkomsten.

Debitering skall ske gemensamt av krono- och kommunalutskylder. Den debiterade eller med ledning av skattetabell eller efter procentsats beräknade preliminärskatten förfaller till betalning under sex uppbördsterminer, vilka infalla under månaderna mars, maj, juli, september, november och januari under uppbördsåret (mars ett år till och med februari nästföljande år). Understiger vid avräkningen den preliminära skatten motsvarande slutliga skatt, förfaller därefter skillnaden, om den uppgår till minst 5 kronor, såsom kvarstående skatt till betalning under de första uppbördsterminerna under det uppbördsår, som infaller näst efter vederbörligt taxeringsår. Överstiger den preliminära skatten motsvarande slutliga skatt, återbetalas med begränsning det överskjutande beloppet till den skattskyldige. Fastighetsskatten, som icke är föremål för preliminär uppbörd, förfaller till betalning under uppbördsterminerna i september, november och januari, dock att under år 1947 fastighetsskatt på grund av 1946 års taxering har förfallit till betalning under uppbördsterminerna i mars, maj och juli och under år 1948 fastighetsskatt på grund av 1947 års taxering — till den del densamma icke är efterskönt på grund av övergångsbestämmelserna — skall förfalla till betalning under uppbördsterminen i mars 1948. Under en eller flera uppbördsterminer under uppbördsåret förfaller likaledes tillkommande skatt, varmed i huvudsak förstås skatt, som debiteras på grund av beslut, vilket fattats av prövningsnämnd senare än den 10 oktober taxeringsåret eller av kammarrätten eller av Kungl. Maj:t, eller som avser eftertaxering.

Arbetsgivare eller annan, vilken utbetalar belopp, som för mottagaren utgör sådan inkomst av tjänst, vilken hänför sig till skattskyldigs huvud-

sakliga arbetsanställning eller eljest är dennes huvudsakliga inkomst av tjänst, skall i regel vara skyldig verkställa avdrag å utbetalt belopp för gäldande av preliminär och kvarstående skatt.

Enär preliminär skatt, som beräknas enligt de nyss angivna grunderna, i många fall kan komma att skilja sig från motsvarande slutliga skatt, har föreskrivits, att i de fall, då skillnaden kan antagas bliva avsevärd, rättelse (jämkning) skall av den lokala skattemyndigheten kunna vidtagas i preliminärskatten, så att den bättre överensstämmer med den slutliga skatt, som kan antagas komma att påföras. Skatt skall inbetalas genom postverket eller penninginrättning till vederbörande uppbördsmyndighet.

Till kommun eller annan kommunal samfällighet skall av länsstyrelsen utbetalas vad sådan samfällighet beslutat utdebitera såsom skatt. Härvid göres intet avdrag för restantier.

De nya uppbördsbestämmelserna hava trätt i kraft den 1 januari 1947.

I bruttoupbörderna å inkomsttiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. ingå under budgetåren 1946/47 och 1947/48 i första hand de tre hittillsvarande statsskatterna inkomst- och förmögenhetsskatt, värnsskatt och särskild skatt å förmögenhet. I den följande sammanställningen av förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna å dessa inkomsttitlar hava till inkomst- och förmögenhetsskatt jämväl räknats de tidigare utgående skatterna extra inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å aktiebolags inkomst samt utjämningskatt ävensom mantalspenningar. Sammanställningen har följande utseende.

Budgetår	Inkomst- och förmögen- hetsskatt m. fl. skatter	Värnsskatt	Särskild skatt å förmögen- het	Preliminär skatt å inkomst och förmögen- het m. m.	Summa nettoinkomst	Beräknad inkomst
M i l j o n e r k r o n o r						
1936/37	219·73	—	13·56	—	233·29	218·80
1937/38	250·22	—	14·91	—	265·13	255·65
1938/39	331·87	—	30·35	—	362·22	361·10
1939/40	325·44	157·73	29·33	—	512·50	509·00
1940/41	436·99	265·94	25·88	—	728·81	677·00
1941/42	447·48	277·04	26·38	—	750·90	717·00
1942/43	491·50	374·51	28·22	—	894·23	847·00
1943/44	576·82	440·81	30·20	—	1 047·83	1 000·00
1944/45	659·64	507·01	31·16	—	1 197·81	1 217·00
1945/46	682·70	530·37	33·13	—	1 246·20	1 214·00
1946/47 ¹	413·17	30·63	18·52	434·14	896·46	950·00

Förenämnda skatter komma att från och med den 1 januari 1948, såsom också förut nämnts, ersättas med en statlig inkomstskatt och en statlig

¹ Enligt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen efterskänktes de skatter, vilka jämlikt äldre bestämmelser skolat erläggas under år 1947. Preliminärskatten avser allenast de två av uppbördsårets sex uppbördsterminer, vilka inföllo under budgetåret.

förmögenhetsskatt. Beräkningen av preliminärskatten kommer i det följande att avse såväl budgetåret 1947/48 som budgetåret 1948/49.

Av den lämnade översikten rörande den beskattning, som är avsedd att redovisas å inkomstiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m., framgår, att för bedömandet av utfallet av inkomstiteln är väsentligt avgörande det vid den årliga taxeringen framkommande underlaget för den statliga inkomst- och förmögenhetsbeskattningen. Det gäller alltså att med utgångspunkt från de kända uppgifterna om detta skatteunderlag vid de senast verkställda taxeringarna söka bilda sig en uppfattning om skatteunderlagets utveckling till och med den tidsperiod, som enligt den nya uppböndsordningen är bestämmande för de skattebelopp, vilka kunna väntas inflyta under budgetåren 1947/48 respektive 1948/49. De senast kända taxeringsresultaten avse verksamhetsåret 1946. Inkomsterna för detta år synas därför böra bilda utgångspunkten för beräkningarna rörande inkomstiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m.

Till belysning av resultaten av taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt är en uppdelning av den vid taxeringen uppskattade totala inkomsten på olika inkomstkällor av betydelse. En sådan uppdelning av inkomsten, vilken möjliggjorts från och med år 1943, föreligger i de tabellsammanställningar å s. 24 och 25, i vilka redovisas utfallet av taxeringarna till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för verksamhetsåren 1943, 1944, 1945 och 1946 (motsvarande taxeringsåren 1944, 1945, 1946 och 1947).

Vid studiet av det i tabellen ingående siffermaterialet konstateras, att de särskilda inkomstkällornas överskott i regel visat betydligt större stegring från år 1945 till år 1946 än vad som var fallet mellan de föregående åren. Beträffande fysiska personer m. fl. gäller detta såväl beträffande inkomst av jordbruksfastighet och av rörelse m. m. som inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet, varemot inkomst av annan fastighet och av kapital visat betydligt lägre stegringssiffror. Om man jämför utvecklingen av de särskilda inkomstkällornas överskott mellan åren 1943 och 1946, befinnes, att inkomsten av jordbruksfastighet under dessa tre år har ökat med 32,9 procent, inkomsten av rörelse m. m. med 49,7 procent och inkomsten av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet med 32,8 procent. Den återstående inkomsten för fysiska personer har under dessa tre år stigit med sammanlagt 34,1 procent. Svenska aktiebolag, vilkas huvudsakliga inkomstkälla redovisas under rubriken inkomst av rörelse m. m., hava mellan åren 1943 och 1946 utvisat en stegring på sammanlagt 98,9 procent. Av tabellen framgår, att från 1943 till 1944 inträdde en sänkning med 6 procent av aktiebolagens taxerade belopp, medan under de följande åren inträtt en ökning från år till år med 23,5 procent under 1945 och 71,7 procent under år 1946. För övriga skattskyldiga har den återstående inkomsten visat en sammanlagd stegring under de tre här ifrågavarande åren om sammanlagt 25,0 procent.

Det totala taxerade beloppet har, såsom framgår av tabellen å s. 25,

stigit till 15 560 miljoner kronor, vilken stegring utgör 22,3 procent i förhållande till 1945. Motsvarande stegring under de föregående åren var från 1943 till 1944 4,1 procent och från 1944 till 1945 9,8 procent.

En närmare analys av utvecklingen av aktiebolagens taxerade inkomster har i det föregående verkställt med ledning av det inom riksräkenskapsverket upplagda registret över ett antal svenska aktiebolags skatteförhållanden avseende aktiebolag med ett aktiekapital av minst 1 miljon kronor.

Med utgångspunkt från de antaganden, som inledningsvis gjorts rörande inkomstutvecklingen för olika grupper av skattskyldiga, uppskattar riksräkenskapsverket nu utfallet av inkomstiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. för budgetåret 1947/48 till i runt tal 2 000 miljoner kronor.

Beträffande därefter beräkningen av utfallet av preliminärskatttiteln under budgetåret 1948/49 förutsätter riksräkenskapsverket, att den statliga inkomstskatten för fysiska personer även efter den 1 juli 1948 skall utgå med 100 procent av grundbeloppet. I övrigt läggas till grund för beräkningen de inledningsvis gjorda antagandena rörande den fortsatta utvecklingen av skatteunderlaget intill maj månad 1949.

Vad först beträffar fysiska personer kunna enligt dessa antaganden inkomsterna för jordbruksfastighet beräknas icke mera avsevärt understiga 1946 års nivå. Inkomst av rörelse torde för år 1948 och närmaste tiden därefter komma att uppvisa en icke oväsentlig nedgång. Lönesumman för år 1947 torde utvisa en stegring av 15 procent i jämförelse med år 1946, och för år 1948 kan en viss stegring av den samlade inkomsten av arbetsanställning utöver 1947 års nivå anses sannolik.

Med utgångspunkt från dessa antaganden kan under budgetåret 1948/49 en stegring förväntas inträda i det för fysiska personer beräknade skatteunderlag, som preliminärbeskattas genom A-skatt, varigenom skatteunderlaget för dessa skattskyldiga kan beräknas uppgå till i runt tal 12 400 miljoner kronor. Det skatteunderlag, som under budgetåret 1948/49 kommer att beskattas genom B-skatt, bör med hänsyn till grunderna för den debiterade preliminärskattens bestämmande beräknas under beaktande av såväl taxeringsutfallet 1947 som de nyss gjorda antagandena om inkomstutvecklingen under 1948 och i viss mån under 1949. Riksräkenskapsverket har på grund härav ansett sig böra räkna med att ifrågavarande skatteunderlag kommer att uppgå till omkring 2 700 miljoner kronor.

Den totala taxerade inkomsten under budgetåret 1948/49 för fysiska personer beräknas därför till $(12\,400 + 2\,700 =)$ 15 100 miljoner kronor, varå skatten enligt äldre grunder kan beräknas efter 10,5 procent och alltså uppgå till i runt tal 1 585 miljoner kronor. Det sålunda beräknade beloppet skall därefter omräknas med hänsyn till den skatteomläggning, som

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

Utfallet av taxeringarna till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för verksamhetsåren 1943, 1944, 1945 och 1946 (taxeringsåren 1944, 1945, 1946 och 1947).

(På grundval av taxeringsnämndernas beslut.)

	1943 ¹	1944 ²	1945 ³	1946 ⁴	Procentuell förändring från		
	Miljoner kronor				1943 till 1944	1944 till 1945	1945 till 1946
Fysiska personer m. fl.							
Inkomst av jordbruksfastighet	958·7	975·9	1 016·8	1 274·3	+ 1·8	+ 4·2	+ 25·3
› › annan fastighet	222·3	225·0	242·0	255·5	+ 1·2	+ 7·6	+ 5·6
› › rörelse m. m.	913·2	962·7	1 139·0	1 367·5	+ 5·4	+ 18·3	+ 20·1
› › tjänst el. tillfällig förvärvs- verksamhet	8 350·8	8 894·5	9 622·1	11 086·3	+ 6·5	+ 8·2	+ 15·2
› › kapital	415·3	430·3	430·9	441·8	+ 3·6	+ 0·1	+ 2·5
Summa	10 860·3	11 488·4	12 450·8	14 425·4	+ 5·8	+ 8·4	+ 15·9
Avdrag för underskott å förvärvskälla	50·9	54·9	61·4	63·2	+ 7·9	+ 11·8	+ 2·9
Sammanräknad nettoinkomst	10 809·4	11 433·5	12 389·4	14 362·2	+ 5·8	+ 8·4	+ 15·9
Allmänna avdrag, som icke avse under- skott å förvärvskälla	1 018·9	1 136·0	1 219·6	1 235·7	+ 11·5	+ 7·4	+ 1·3
Återstående inkomst	9 790·5	10 297·5	11 169·8	13 126·5	+ 5·2	+ 8·5	+ 17·5
Förmögenhetsdel	205·8	215·9	252·9	265·0	+ 4·9	+ 17·1	+ 4·8
Taxerat belopp	9 996·3	10 513·4	11 422·2	13 391·5	+ 5·2	+ 8·6	+ 17·2
Utnyttjade orsavsdrag	4 754·0	4 899·8	5 105·0	5 305·1	+ 3·1	+ 4·2	+ 3·9
Beskattningsbart belopp	5 242·3	5 613·6	6 317·7	8 086·4	+ 7·1	+ 12·5	+ 28·0
Svenska aktiebolag.							
Inkomst av jordbruksfastighet	38·0	36·6	37·8	52·1	- 3·7	+ 3·3	+ 37·8
› › annan fastighet	34·4	33·7	37·0	41·8	- 2·0	+ 9·8	+ 13·0
› › rörelse m. m.	1 050·8	991·5	1 211·5	2 029·0	- 5·6	+ 22·2	+ 67·5
› › kapital	16·9	19·1	15·9	24·7	+ 13·0	- 16·8	+ 55·3
Summa	1 140·1	1 080·9	1 302·2	2 147·6	- 5·2	+ 20·5	+ 64·9
Avdrag för underskott å förvärvskälla	6·6	10·9	7·9	7·9	+ 65·2	- 27·5	0·0
Sammanräknad nettoinkomst	1 133·5	1 070·0	1 294·3	2 139·7	- 5·6	+ 21·0	+ 65·3
Allmänna avdrag, som icke avse under- skott å förvärvskälla	114·2	113·8	113·8	112·6	- 0·4	0·0	- 1·1
Återstående inkomst	1 019·3	956·2	1 180·5	2 027·1	- 6·2	+ 23·5	+ 71·7
Förmögenhetsdel	—	—	—	—	—	—	—
Taxerat belopp	1 019·3	956·2	1 180·5	2 027·1	- 6·2	+ 23·5	+ 71·7
Utnyttjade orsavsdrag	—	—	—	—	—	—	—
Beskattningsbart belopp	1 019·3	956·2	1 180·5	2 027·1	- 6·2	+ 23·5	+ 71·7

¹ Motsvarar taxeringsåret 1944. — ² Motsvarar taxeringsåret 1945. — ³ Motsvarar taxerings-
året 1946. — ⁴ Motsvarar taxeringsåret 1947.

Utfallet av taxeringarna till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för verksamhetsåren 1943, 1944, 1945 och 1946 (taxeringsåren 1944, 1945, 1946 och 1947) (forts.).

(På grundval av taxeringsnämndernas beslut.)

	1943 ¹	1944 ²	1945 ³	1946 ⁴	Procentuell förändring från		
	Miljoner kronor				1943 till 1944	1944 till 1945	1945 till 1946
Övriga skattskyldiga.							
Inkomst av jordbruksfastighet	8·0	8·1	8·2	14·2	+ 1·3	+ 1·2	+73·2
» » annan fastighet	26·0	23·1	25·6	29·5	-11·2	+10·8	+15·2
» » rörelse m. m.	68·5	72·4	78·0	89·2	+ 5·7	+ 7·7	+14·4
» » kapital.....	21·4	20·1	18·0	17·1	- 6·1	-10·4	- 5·0
Summa	123·9	123·7	129·8	150·0	- 0·2	+ 4·9	+15·6
Avdrag för underskott å förvärvskälla	1·1	1·3	1·6	1·3	+18·2	+23·1	-18·7
Sammanräknad nettoinkomst	122·8	122·4	128·2	148·7	- 0·3	+ 4·7	+16·0
Allmänna avdrag, som icke avse underskott å förvärvskälla	17·6	17·0	16·2	17·2	- 3·4	- 4·7	+ 6·2
Återstående inkomst.....	105·2	105·4	112·0	131·5	+ 0·2	+ 6·3	+17·4
Förmögenhetsdel.....	9·4	9·4	9·8	10·0	0·0	+ 4·3	+ 2·0
Taxerat belopp.....	114·6	114·8	121·8	141·5	+ 0·2	+ 6·1	+16·2
Utnyttjade ortsavdrag	—	—	—	—	—	—	—
Beskattningsbart belopp	114·6	114·8	121·8	141·5	+ 0·2	+ 6·1	+16·2
Samtliga skattskyldiga.							
Inkomst av jordbruksfastighet.....	1 004·7	1 020·6	1 062·8	1 340·6	+ 1·6	+ 4·1	+26·1
» » annan fastighet	282·7	281·8	304·6	326·8	- 0·3	+ 8·1	+ 7·3
» » rörelse m. m.	2 032·5	2 026·6	2 428·5	3 485·7	- 0·3	+19·8	+43·5
» » tjänst el. tillfällig förvärvsverksamhet	8 350·8	8 894·5	9 622·1	11 086·3	+ 6·5	+ 8·2	+15·2
» » kapital.....	453·6	469·5	464·8	483·6	+ 3·5	- 1·0	+ 4·0
Summa	12 124·3	12 693·0	13 882·8	16 723·0	+ 4·7	+ 9·4	+20·5
Avdrag för underskott å förvärvskälla	58·6	67·1	70·9	72·4	+14·5	+ 5·7	+ 2·1
Sammanräknad nettoinkomst	12 065·7	12 625·9	13 811·9	16 650·6	+ 4·6	+ 9·4	+20·6
Allmänna avdrag, som icke avse underskott å förvärvskälla	1 150·7	1 266·8	1 349·6	1 365·5	+10·1	+ 6·5	+ 1·2
Återstående inkomst.....	10 915·0	11 359·1	12 462·3	15 285·1	+ 4·1	+ 9·7	+22·7
Förmögenhetsdel	215·2	225·3	262·7	275·0	+ 4·7	+16·6	+ 4·7
Taxerat belopp.....	11 130·2	11 584·4	12 725·0	15 560·1	+ 4·1	+ 9·8	+22·3
Utnyttjade ortsavdrag	4 754·0	4 899·8	5 105·0	5 305·1	+ 3·1	+ 4·2	+ 3·9
Beskattningsbart belopp	6 376·2	6 684·6	7 620·0	10 255·0	+ 4·8	+14·0	+34·6

¹ Motsvarar taxeringsåret 1944. — ² Motsvarar taxeringsåret 1945. — ³ Motsvarar taxeringsåret 1946. — ⁴ Motsvarar taxeringsåret 1947.

träder i kraft från och med den 1 januari 1948. En sådan omräkning kan verkställas med ledning av de beräkningar, som framlagts i propositionen nr 212 år 1947. Den resulterar i en sammanlagd skatt för fysiska personer på 1 350 miljoner kronor.

I fråga om aktiebolagen beräknar riksräkenskapsverket, att vinstresultaten under verksamhetsåren 1947 och 1948 komma att understiga vinstresultatet under år 1946 med 10 respektive 20 procent. Då skatteunderlaget under år 1946 för aktiebolagen enligt den föreliggande taxeringsstatistiken utvisat ett beskattningsbart belopp av 2 027 miljoner kronor, kan sålunda för år 1948 räknas med ett skatteunderlag på i runt tal 1 620 miljoner kronor, vilken inkomstnivå vid beräkningen antages gälla även för år 1949. Skatten på detta belopp efter 40 procent utgör i runt tal 650 miljoner kronor.

För övriga skattskyldiga antages likaledes en nedgång i skatteunderlaget från det år 1946 uppnådda vinstresultatet, som var 142 miljoner kronor, av ungefär samma relativa storlek som för aktiebolagen. Skatten under budgetåret 1948/49 för dessa skattskyldiga kan under denna förutsättning beräknas till i runt tal 35 miljoner kronor.

Under uppbördsåret 1948/49 beräknas sålunda för fysiska personer en skatteuppbörd av 1 350 miljoner kronor, för aktiebolagen en skatteuppbörd av 650 miljoner kronor och för övriga skattskyldiga en skatteuppbörd av 35 miljoner kronor eller tillsammans 2 035 miljoner kronor.

Beräkningen är verkställd under den förutsättningen, att den inflytande skatteuppbörden nära svarar mot den antagna framtida utvecklingen av skatteunderlaget. Den preliminära A-skatten kan utan vidare förväntas komma att tämligen nära anpassa sig till den faktiska inkomstutvecklingen, alldenstund det här gäller verklig källskatt. Motsvarande kan icke antagas gälla beträffande B- och C-skatterna. Uppbörden av sistnämnda skatter bestämmes i princip av preliminärtaxering, vilken taxering dock icke utföres av de vanliga taxeringsorganen och vid vilken man saknar de fasta hållpunkter som dessa hava i de efter inkomstårets utgång under ansvar avgivna självdeklarationerna i regel grundade på verkställda bokslut. Visserligen ingår i preliminärskattesystemet, att preliminära självdeklarationer under vissa förutsättningar skola avgivas, men sådana deklarerationer bygga likväl allenast på bedömanden i förhand. Som regel torde väl kunna antagas, att skattskyldiga, vilka erlägga preliminär B- och C-skatt vid ett gynnsamt bedömande av inkomstutvecklingen äro benägna att låta den senast fastställda taxeringen utgöra underlag för preliminärbeskattningen, medan de i tider då anledning till ett mera pessimistiskt bedömande föreligger bliva än mera angelägna om en försiktig förhandsuppskattning. I detta senare sammanhang kan likviditetssynpunkten självfallet icke förbises. Slutsatsen av det nu anförda synes bliva, att den kvarstående skatten beträffande ifrågavarande kategorier av skattskyldiga mås-

te komma att bli relativt betydande ej mindre vid uppåtgående konjunktur än även vid nedåtgående. Riksräkenskapsverket förutsätter vid sådant förhållande, att den kvarstående skatten i olika konjunkturlägen kan beräknas till beloppet bli av ungefär samma storleksordning. Under denna förutsättning har ämbetsverket ansett sig kunna utgå från att den under budgetåret 1948/49 inflytande kvarstående skatten i stort sett skall motsvara de belopp, varmed den under samma budgetår inflytande debiterade preliminärskatten kan förväntas komma att understiga den å taxeringsunderlaget belöpande skatten.

Till den förut sålunda beräknade skatteinkomsten, 2 035 miljoner kronor, skola läggas dels huvudparten av det belopp, varmed den jämlikt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen utgående skatten för inkomstökning kan beräknas inflyta, och dels beloppet av inflytande restantier.

Å andra sidan avgå nyttillkommande restantier ävensom utbetalade restitutioner.

För beräkandet av utfallet å preliminärskatttiteln måste vidare hänsyn tagas till resultatet av avräkningen med kommunerna. Å denna titel inflyta nämligen, förutom statsskatter och vissa statliga avgifter, jämväl de kommunala skatter, vilka uppbäras vid den allmänna uppbörden. Medan de statliga avgifter, varom här är fråga (skogsvårdsavgifter, folkpensionsavgifter och olycksfallsförsäkringsavgifter), avföras från preliminärskatttiteln, sker till kommuner och kommunala samfälligheter utbetalningar enligt särskilda grunder av kommunalskatt, vilka utbetalningar jämväl belasta titeln. Till statsverket inflytande kommunala skatter och utbetalningarna till kommunerna antagas i förestående beräkning i huvudsak uppväga varandra.

Den sålunda gjorda beräkningen av utfallet av preliminärskatttiteln är självfallet i olika hänseenden behäftad med stor osäkerhet. Osäkerheten i beräkningen hänför sig närmast dels till de gjorda antagandena om den framtida inkomstutvecklingen inom landet, dels till de ovissa verkningarna av det nya uppbördssystemet, dels slutligen till svårigheten att bedöma skatteutfallet enligt de nya beskattningsreglerna.

Under hänsynstagande till de olika i det föregående berörda omständigheterna har riksräkenskapsverket funnit sig kunna antaga, att uppbörden av preliminärskatt å inkomst och förmögenhet m. m. under budgetåret 1948/49 skall komma att ligga någonstans mellan 1 900 och 2 100 miljoner kronor. Enligt beräkningen skulle alltså utfallet av förevarande inkomsttitel under budgetåret 1948/49 nära sammanfalla med det beräknade utfallet för innevarande budgetår. Vid bedömandet av detta resultat bör beaktas, att riksräkenskapsverket räknat med någon höjning av skatteunderlaget samt att de nya beskattningsreglerna innebära dels att barnavdragen bortfalla, dels ock att skatten för det stora flertalet skattskyldiga nedsät-

tes. Beträffande aktiebolagen är att taga hänsyn till att riksräkenskapsverket räknat med en väsentlig nedsättning av skatteunderlaget, vilken emellertid motväges av den för dessa skattskyldiga fastställda högre skattesatsen.

I detta läge förordar riksräkenskapsverket, att inkomsttiteln preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. i riksstaten för budgetåret 1948/49 uppföres med 2 000 000 000 kronor.

Kupongskatt.

Enligt förordning den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt skola i utlandet bosatta och vissa med dem likställda aktieägare erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt i form av kupongskatt för utdelning å aktie i svenskt aktiebolag. Kupongskatten utgår i regel med 20 procent av utdelningen. Skatten innehålles vid utdelningens lyftande och inbetalas av bolagen till ett under överståthållarämbetet lydande organ, benämnt kupongskattekon-toret.

Kupongskatten har under nedan angivna budgetår influtit med följande belopp:

Budgetår	Milj. kr.	Budgetår	Milj. kr.
1942/43	1'29	1945/46	5'18
1943/44	5'27	1946/47	5'67
1944/45	4'87		

I skrivelse den 7 november 1947 har överståthållarämbetet beräknat inkomsten av kupongskatt till 5,80 miljoner kronor för ett vart av budget-åren 1947/48 och 1948/49.

I överensstämmelse med överståthållarämbetets beräkning har riksräkenskapsverket upptagit inkomsten av kupongskatt under budgetåret 1948/49 till 5 800 000 kronor.

Utskiftningsskatt och ersättningsskatt.

Utskiftningsskatten utgår från och med år 1940 efter 30 procent. Under budgetåret 1946/47 hava utskiftningsskatt och ersättningsskatt lämnat behållen inkomst av 5,64 miljoner kronor. Vid 1947 års taxering har enligt uppgift från statistiska centralbyrån utskiftningsskatt debiterats med 2,85 miljoner kronor.

Inkomsttiteln har under senare år tillförts utskiftningsskatt från med statens järnvägar införlivade företag. I övrigt är uppbörden obetydlig. När de till trafikförvaltningen Göteborg—Dalarna—Gävle anslutna bolagen införlivas med statens järnvägar, uppkommer en utskiftningsskatt, som beräknas till 27 å 28 miljoner kronor. Järnvägsstyrelsen har hemställt om be-

frielse från denna skatt. Riksräkenskapsverket har tillstyrkt framställningen.

Riksräkenskapsverket har därför upptagit utskiftningskatt och ersättningskatt för budgetåret 1948/49 till 1 000 000 kronor.

Skogsvårdsavgifter.

Enligt förordning den 28 juni 1946 (nr 324) om skogsvårdsavgift skall sådan avgift erläggas för jordbruksfastighet, vilken vid fastighetstaxering åsatts särskilda värden för skogsmark och växande skog dock med vissa undantag. Dessa taxeringsvärden hava av 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning uppskattats till cirka 3 miljarder kronor. Avgiften utgår i förhållande till nämnda taxeringsvärden, dock högst en och en halv promille. För varje år bestämmes, med vilket promilletal avgiften för det året skall utgå.

Skogsvårdsavgiften inflöt under budgetåret 1946/47 med 4,16 miljoner kronor mot beräknade 4,00 miljoner kronor. I riksstaten för budgetåret 1947/48 är titeln upptagen till 4,50 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 23 oktober 1947 har skogsstyrelsen anfört, att även för budgetåret 1948/49 hade de taxeringsvärden, på vilka avgift beräknades, upptagits till 3 miljarder kronor, enär tillförlitligare beräkningar för närvarande ej stode att erhålla. Vidare hade Kungl. Maj:t i överensstämmelse med riksdagens beslut bestämt, att avgiften för år 1947 skulle utgå efter en promillesats av en och en halv. Ämbetsverket har i sina beräkningar utgått från att detta promilletal komme att uttagas jämväl för de närmaste åren. Enär ingen ändring väntades ske vare sig i fråga om taxeringens storlek eller promilletalet under budgetåret 1948/49, uppskattades inkomsterna under detta budgetår till 4,50 miljoner kronor.

Under förutsättning, att skogsvårdsavgiften för år 1948 fastställs i enlighet med skogsstyrelsens beräkningar, förordar riksräkenskapsverket, att inkomstiteln skogsvårdsavgifter i riksstaten för budgetåret 1948/49 upptages till 4 500 000 kronor.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

De under denna titel redovisade inkomsterna uppgingo under budgetåret 1946/47 till 151 408 kronor. För de tolv månaderna november 1946—oktober 1947 har uppbörden utgjort 188 851 kronor. Med hänsyn härtill beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna för budgetåret 1947/48 till 150 000 kronor.

Riksräkenskapsverket förordar, att inkomstiteln bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter i riksstaten för budgetåret 1948/49 upptages till 150 000 kronor.

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt, lotterivinstskatt, omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.

Från och med budgetåret 1947/48 äro de inkomster, vilka tidigare redovisats i riksstaten under inkomstiteln stämpelmedel, uppdelade på tre titlar, nämligen arvsskatt och gåvoskatt, lotterivinstskatt samt omsättnings- och expeditionsstämplor m. m.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av stämpelmedel under de tio senast förflutna budgetåren framgå av nedanstående sammanställning.¹

Stämpelmedel.

(Miljoner kronor.)

Budgetår	Arvsskatt och gåvoskatt			Lotteri- vinst- skatt	Omsätt- nings- och expedi- tions- stämplor m. m.	Summa inkomst	Beräknad inkomst
	Stämpel å bouppteckningar	Stämpel å gåvobrev	Summa arvsskatt och gåvo- skatt				
1937/38	.	.	30·59	4·66	35·27	70·52	65 00
1938/39	.	.	37·17	4·89	27·38	69·44	65 00
1939/40	.	.	31·06	5·25	27·97	64·28	65 00
1940/41	27·02	2·02	29·04	5·02	15·02	49·08	60·00
1941/42	28·13	2·10	30·23	5·40	21·47	57·10	55·00
1942/43	22·77	2·17	24·94	11·78	26·46	63·17	60·00
1943/44	29·29	2·67	31·86	14·81	26·97	73·64	65·00
1944/45	25·89	5·04	30·93	17·41	34·66	83·00	70·00
1945/46	29·15	16·40	45·55	20·81	43·77	110·13	80·00
1946/47	33·09	25·74	58·83	23·95	49·32	132·10	100·00

Statsverkets inkomster under förenämnda tre titlar äro i riksstaten för innevarande budgetår upptagna till sammanlagt 125 miljoner kronor, varav 50 miljoner kronor under vardera av titlarna arvsskatt och gåvoskatt samt omsättnings- och expeditionsstämplor m. m. och 25 miljoner kronor under titeln lotterivinstskatt.

Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1947 har generalpoststyrelsen för budgetåren 1947/48 och 1948/49 rörande titeln arvsskatt och gåvoskatt samt kvarlåtenskapsskatt anfört bland annat följande:

»Uppbördens av gåvoskatt började stiga från och med december månad 1944 och har sedan dess varje år visat ökade siffror. Ökningen anses i främsta rummet ha föranletts av de emotsedda skärpningar i statsbeskattningen, som numera godkänts av riksdagen, och som komma att träda i kraft den 1 januari 1948. Efter ingången av sistnämnda år kan därför en

¹ Den i sammanställningen gjorda uppdelningen är delvis grundad på statistisk beräkning.

avsevärd nedgång i gåvoskatteuppbörden vara att vänta. Det torde dock vara omöjligt att nu förutsäga, hur stor denna nedgång kommer att bli. Någon mera markerad nedgång torde dock ej vara att vänta de första månaderna av år 1948, enär de gåvodeklarationer, efter vilka skatten uttages, ej behöva vara inlämnade till vederbörande beskattningsmyndighet förrän fyra månader efter gåvans fullbordande.

I detta sammanhang må framhållas, att leveranserna av stämpelmedel från postverket till statskontoret ske en månad efter den, under vilken ifrågavarande medel influtit till postverket. Stämpelmedelsleveranserna under ett budgetår motsvara sålunda nettouppbörden från och med juni månad det ena året till och med maj månad påföljande år.

Bruttouppbörden av gåvoskatt under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår framgår av efterföljande tablå, vari till jämförelse även gåvoskatteuppbörden för motsvarande tid under åren 1945 och 1946 intagits.

År	Belopp kr.
1945	6 306 401
1946	3 804 449
1947	6 955 246

Uppbörden av gåvoskatt under de två återstående månaderna av innevarande år torde kunna uppskattas till ungefär samma belopp, som influtit i gåvoskatt under motsvarande period föregående år eller till sammanlagt 8 miljoner kronor.

Under tiden januari—maj för vart och ett av åren 1944—1947 ha i gåvoskatt influtit följande belopp:

År	Belopp kr.
1944	1 163 363
1945	2 961 979
1946	4 003 531
1947	13 486 492

Med anledning av vad ovan sagts beträffande en väntad minskning av gåvoskatteuppbörden efter ingången av år 1948, synes man under tiden januari—maj nästa år böra räkna med högst omkring 5 miljoner kronor i gåvoskatt.

Den sammanlagda gåvoskatteuppbörden under löpande budgetår synes sålunda nu kunna beräknas på följande sätt:

Verklig uppbörd under juni—oktober 1947	6·9 milj. kr.
Beräknad uppbörd under tiden november—december 1947.....	8·0 » »
Beräknad uppbörd under tiden januari—maj 1948.....	5·0 » »

Summa 19·9 milj. kr.

Vid beräkningen av arvsskatteuppbörden har man icke att räkna med sådana fluktuationer i uppbörden som fallet är beträffande gåvoskatten. Som grund för beräkandet av arvsskattens storlek under återstoden av innevarande budgetår torde därför kunna läggas uppbörden av arvsskatt under den hittills förflutna delen av år 1947. Vid beräkningen uppdelas uppbörden dels i normal uppbörd, d. v. s. den sammanlagda uppbörden av arvsskatt med frånräknande av tillfällig uppbörd av större skattebelopp,

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

vilka var för sig överstiga 100 000 kronor, dels ock i förenämnda uppbörd av tillfällig natur.

Den normala uppbörden har under tiden januari—oktober 1947 belöpt sig till 21 359 435 kronor. I medeltal per månad har den sålunda utgjort omkring 2,1 miljoner kronor. Med ungefär enahanda medeltalsbelopp synes man kunna räkna under de återstående månaderna av innevarande budgetår.

Den tillfälliga uppbörden har under motsvarande tid uppgått till 3 790 000 kronor eller 0,4 miljon kronor i genomsnitt per månad.

Nedanstående tablå utvisar bruttoinkomsterna av arvsskatt dels under månaderna juni—oktober för vart och ett av åren 1945—1947, dels ock under tiden november 1945—maj 1946 samt tiden november 1946—maj 1947.

Period	Belopp kr.
<i>Juni—oktober:</i>	
1945	11 519 556
1946	13 529 695
1947	12 160 439
 <i>November—maj:</i>	
1945—1946	17 175 466
1946—1947	19 638 606

På grund av vad ovan sagts skulle sålunda bruttouppbörden av arvsskatt för innevarande budgetår kunna beräknas på följande sätt:

Verklig uppbörd under tiden juni—oktober 1947	12,2 milj. kr.
Beräknad normal uppbörd för tiden november 1947—maj 1948 (7 × 2,1)	14,7 » »
Beräknad uppbörd av tillfällig natur för tiden november 1947—maj 1948 (7 × 0,4)	2,8 » »
	Summa 29,7 milj. kr

Den totala bruttoinkomsten genom postverket under titeln arvsskatt och gåvoskatt för budgetåret 1947/48 skulle sålunda nu kunna uppskattas till i runt tal 50 miljoner kronor eller samma belopp, som är upptaget i riksstaten.

Sammanlagda beloppet av de utav generalpoststyrelsen verkställda restitutioner och utbetalningar av stämpelprovisioner, som hänföra sig till denna titel, uppgick under sistförflutna budgetår till omkring 77 000 kronor. Vid den inkomstberäkning, varom här är fråga, torde man kunna bortse från detta belopp.

För budgetåret 1948/49 torde man av förut anförda skäl böra räkna med en mycket stark nedgång i gåvoskatteuppbörden. Uppbörden av gåvoskatt för vart och ett av budgetåren 1940/41—1943/44 framgår av efterföljande tablå:

Budgetår	Belopp
1940/41	2,0 milj. kr.
1941/42	2,1 » »
1942/43	2,2 » »
1943/44	2,6 » »

Med hänsyn bl. a. till penningvärdets försämring och de höjda taxeringsvärdena på fast egendom synes man kunna räkna med ett belopp av 5 miljoner kronor i gåvoskatteuppbörd under nästa budgetår.

Efter genomförandet av kungl. förordningen den 26 juli 1947 om kvarlåtenskapsskatt, vilken träder i kraft den 1 januari 1948, skall från dödsbos behållning först kvarlåtenskapsskatten frändragas, innan arvsskatten beräknas. Den härav föranledda minskningen av arvsskatteuppbörden torde dock vara mycket svår att beräkna, innan erfarenhet vunnits rörande kvarlåtenskapsskattens verkningar. Arvsskatteuppbörden uppskattas därför till samma belopp som beräknas komma att inflyta under löpande budgetår eller ungefär 30 miljoner kronor. De sammanlagda stämpelintäkterna under titeln 'arvsskatt och gåvoskatt' för nästkommande budgetår synas sålunda kunna i riksstaten för budgetåret 1948/49 upptagas till 35 miljoner kronor.

Kungl. Maj:ts förordning den 26 juli 1947 om kvarlåtenskapsskatt träder i kraft den 1 januari 1948. Den på grund härav inflytande skatten har av 1945 års statsskatteberedning beräknats lämna en årlig skatteintäkt av omkring 40 miljoner kronor.

Det av skatteberedningen framlagda förslaget, på vilket ovannämnda beräkning grundat sig, undergick sedermera en viss jämkning, innan lagförslaget slutgiltigt antogs. Huruvida skatteinkomsterna till följd härav komma att bli mindre än de beräknade, undandrar sig generalpoststyrelsens bedömande.

Om man utgår från det ursprungligen beräknade beloppet, 40 miljoner kronor för helt budgetår, torde i varje fall högst omkring $\frac{1}{4}$ härav komma att inlevereras under innevarande budgetår.

Under hänvisning till vad ovan sagts, skulle sålunda inkomsterna av kvarlåtenskapsskatt kunna beräknas till högst 10 miljoner kronor under innevarande budgetår och till högst 40 miljoner kronor under budgetåret 1948/49.»

I det föregående har riksräkenskapsverket förordat, att under en ny titel »arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt» skola redovisas de inkomster, som utgå enligt den nya lagstiftningen om kvarlåtenskapsskatt.

De av generalpoststyrelsen gjorda beräkningarna av inkomsterna av arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt slutar på 60 miljoner kronor för innevarande budgetår och 75 miljoner kronor för budgetåret 1948/49. Beräkningen innefattar vissa svårigheter med hänsyn till den verkan, det nya skatteförslagets genomförande kan hava både i fråga om inkomsterna av den nuvarande arvs- och gåvobeskattningen och avkastningen av den nya kvarlåtenskapsskatten. För närvarande anser sig ämbetsverket emellertid böra godtaga generalpoststyrelsens föreliggande beräkningar och får sålunda förorda, att i riksstaten för budgetåret 1948/49 upptages en inkomstitel med benämning »arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlåtenskapsskatt», under vilken titel beräknas ett belopp av 75 000 000 kronor.

L o t t e r i v i n s t s k a t t .

Härom har generalpoststyrelsen i skrivelsen den 11 november 1947 anfört följande:

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

»Bruttoinkomsterna av lotterivinstskatt under budgetåret 1946/47 har utgjort 24 272 867 kronor. Motsvarande belopp under närmast föregående budgetår utgjorde 20 811 216 kronor. I efterföljande tablå hava nyssnämnda belopp uppdelats på olika skatteällor:

Vinstskatt genom	Budgetåret	
	1945/46 kr	1946/47 kr
Premieobligationer	5 190 300	6 188 500
Penninglotteriet	11 792 685	13 420 400
Tipstjänst	3 626 408	3 899 647
Övriga lotterier	201 823	764 320
Summa	20 811 216	24 272 867

Under det senast förflutna budgetåret har genom postverkets huvudkassa restituerats vinstskatt till ett belopp av omkring 320 000 kronor, utgörande skatt för vinster, vilka antingen ej blivit av vinnare lyftade inom föreskriven tid, eller vilka utfallit å icke försålda lottsedlar.

Vinstskatten genom premieobligationslånen kommer under budgetåret 1947/48 att öka med minst 370 000 kronor i jämförelse med motsvarande siffra föregående budgetår med anledning av första vinstutlottningen i statens premieobligationslån av år 1947, vilken kommer att äga rum i december 1947. Å andra sidan kommer sagda vinstskatt att minska med 163 000 kronor, utgörande vinstskatt, som bortfallit på grund av inlösen av 1936 års premieobligationslån.

Vinstskatten från Svenska Penninglotteriet AB och AB Tipstjänst beräknas enligt inhämtade upplysningar komma att uppgå till 13,7 resp. 3,8 miljoner kronor under innevarande budgetår.

Från övriga lotterier torde vinstskatten i stort sett komma att uppgå till samma belopp som under föregående budgetår eller till omkring 700 000 kronor.

Bruttouppbörderna av lotterivinstskatten under löpande budgetår skulle sålunda på grund av vad ovan anförts kunna beräknas på följande sätt:

Premieobligationer	6·4 milj. kr.	
Penninglotteriet	13·7 »	»
Tipstjänst	3·8 »	»
Övriga lotterier	0·7 »	»

Summa 24·6 milj. kr.

Efter avdrag av de restitutioner av vinstskatt, som äger rum genom postverkets huvudkassa, och som under det sistförflutna budgetåret såsom redan nämnts uppgått till omkring 300 000 kronor, synes statsverkets nettoinkomst under titeln 'lotterivinstskatt' under budgetåret 1947/48 kunna beräknas till 24,3 miljoner kronor eller i runt tal 24 miljoner kronor.

För budgetåret 1948/49 kommer uppbörden av lotterivinstskatt att öka med ytterligare minst 370 000 kronor utgörande vinstskatt på grund av andra dragningen i 1947 års premieobligationslån (i juli 1948). Å andra sidan beräknas inkomsterna av lotterivinstskattemedel komma att nedgå genom minskat antal lottsedlar i Penninglotteriet. Enligt inhämtad uppgift

beräknas sålunda vinstskatten från sagda lotteri under nästa budgetår komma att nedgå till 12,2 miljoner kronor. Under förutsättning att inkomsterna från Tipstjänst och övriga lotterier bli oförändrade, skulle följaktligen bruttouppbörden av lotterivinstskatt under nästkommande budgetår kunna beräknas komma att uppgå till 23,5 miljoner kronor, vilket skulle motsvara en nettouppbörd av 23,2 miljoner kronor eller i runt tal 23 miljoner kronor, vilket belopp alltså synes kunna upptagas under titeln 'lotterivinstskatt' för sistnämnda budgetår.»

Med hänsyn till utvecklingen av uppbörden av lotterivinstskatten finner riksräkenskapsverket icke anledning beräkna uppbörden under budgetåret 1947/48 till lägre belopp än 25 miljoner kronor, och ämbetsverket får även förorda, att inkomsttiteln lotterivinstskatt i riksstaten för budgetåret 1948/49 uppföres med 25 000 000 kronor.

Omsättnings- och expeditionsstämplarna m. m.

Till ledning för hithörande inkomstberäkning har generalpoststyrelsen i skrivelsen den 11 november 1947 anfört följande:

»Under titeln 'omsättnings- och expeditionsstämplarna m. m.' redovisas de övriga stämpelmedel, vilka ej upptagits under någon av de båda föregående titlarna. Här komma sålunda att redovisas stämpelavgifter för lagfarter och inteckningar, inkomster genom försäljning av helarksstämplarna, enkla beläggningsstämplarna, överlåtelsestämplarna och kortkonvolut, vidare stämpelavgifter för aktie- och obligationsemissioner samt lottsedlar.

Bruttouppbörden av stämpelavgifter för lagfarter och inteckningar dels under månaderna juni—oktober för vart och ett av åren 1945—1947, dels ock under tiden november 1945—maj 1946 samt tiden november 1946—maj 1947 framgår av nedanstående tablå:

Period	Lagfarter kr.	Inteckningar kr.
<i>Juni—oktober:</i>		
1945	7 872 970	2 875 787
1946	8 772 936	3 092 023
1947	9 854 109	3 382 865
<i>November—maj:</i>		
1945—1946	12 064 704	4 257 873
1946—1947	11 656 524	4 199 992

Under tiden januari—oktober 1947 ha i lagfarts- och inteckningsskatt influtit sammanlagt 18 173 805 resp. 6 309 871 kronor, vilket motsvarar en genomsnittsuppbörd per månad av omkring 1,8 resp. 0,6 miljoner kronor. Man torde dock icke böra räkna med mer än omkring 1,5 resp. 0,5 miljoner kronor såsom genomsnittlig uppbörd per månad under återstoden av innevarande budgetår bl. a. med hänsyn till en väntad nedgång av byggnadsverksamheten.

Bruttouppbörden hos stämpelförsäljare av avgifter för enkla beläggningsstämplarna och helarksstämplarna m. m. har — — — under budgetåret 1946/47 ökat med omkring 3,6 miljoner kronor i jämförelse med föregående budgetår. I nu nämnda slag av stämpelinkomster kunna även ingå vissa skatte-

belopp i arvs- och gåvoskatteärenden, om vilkas storlek generalpoststyrelsen med nu gällande bestämmelser rörande redovisningen av stämpelmedel icke erhåller någon kännedom. Uppgifterna rörande stämpelförsäljarnas uppbörd av bl. a. arvs- och gåvoskatt erhållas nämligen med ledning av de förteckningar, vilka stämpelförsäljarna jämlikt 39 § andra stycket stämpelförordningen ha att månatligen insända till generalpoststyrelsen. Emellertid är en stämpelförsäljare i vissa fall icke skyldig att i sådan förteckning upptaga medel som influtit för dubbel beläggningsstämpel (som bl. a. användas för stämpelbeläggning av bouppteckningar och gåvbrev), nämligen i de fall, då stämpeln åsättes vederbörande handling samtidigt med att stämpelavgiften erlägges.

Inkomsterna genom dylik omedelbar stämpelbeläggning torde dock vara av underordnad betydelse i jämförelse med inkomsterna genom försäljning av helarksstämplor m. m.

Nedanstående tablå utvisar bruttouppbörden hos stämpelförsäljarna av stämpelmedel vid försäljning av enkla beläggningsstämplor och helarksstämplor m. m. dels under tiden juni—oktober för vart och ett av åren 1945—1947, dels ock under tiden november 1945—maj 1946 samt tiden november 1946—maj 1947.

Period	Belopp kr.
<i>Juni—oktober:</i>	
1945	1 350 181
1946	5 194 016
1947	5 426 515
<i>November—maj:</i>	
1945—1946	7 291 506
1946—1947	7 045 122

Under tiden januari—oktober 1947 har sistnämnda slag av stämpelinkomster utgjort sammanlagt 11 959 710 kronor, vilket motsvarar omkring 1,2 miljoner kronor i medeltal per månad. Med hänsyn till väntad nedgång i bl. a. antalet pass- och körkortsärenden synes icke böra räknas med så hög genomsnittlig uppbörd under återstående månader av löpande budgetår. Å andra sidan beräknas här ifrågavarande stämpeluppbörd komma att öka med omkring 300 000 kronor per budgetår på grund av vissa ändrade taxor i stämpelförordningen, vilka föranletts av processreformen. Av detta belopp torde dock högst $\frac{1}{3}$ komma att inflyta under budgetåret 1947/48.

På grund av vad ovan anförts skulle uppbörden genom stämpelförsäljarna av avgifter för enkla beläggningsstämplor m. m. i medeltal per månad under återstoden av innevarande budgetår kunna uppskattas till 0,9 miljoner kronor.

Vid postanstalterna försäljas enkla beläggningsstämplor, överlåtelse- (fond-)stämplor samt kortkonvolut för stämpling av spelkort. Här nedan följer en sammanställning av stämpelförsäljningen vid postanstalterna under åren 1945 och 1946:

	1945 kr.	1946 kr.
Enkla beläggningsstämplor.....	1 078 038	1 544 846
Överlåtelsestämplor.....	2 097 262	2 670 239
Kortkonvolut.....	742 168	762 649

Stämpeluppbörden genom postanstalterna dels under tiden juni—oktober för vart och ett av åren 1945—1947 dels ock under tiden november 1945—maj 1946 samt november 1946—maj 1947, framgår av följande tablå:

Period	Belopp kr.
<i>Juni—oktober:</i>	
1945	1 570 764
1946	1 935 653
1947	2 908 579
<i>November—maj:</i>	
1945—1946	2 853 909
1946—1947	3 563 967

Under tiden januari—oktober 1947 har stämpelinkomsterna från postanstalterna utgjort sammanlagt 5 552 375 kronor, vilket motsvarar omkring 0,5 miljon kronor i medeltal per månad. Under de återstående månaderna av innevarande budgetår torde man kunna räkna med i medeltal samma belopp.

Stämpelskatten för aktier och obligationer, som under budgetåret 1944/45 utgjorde 2 427 596 kronor, uppgick under det därpå följande budgetåret till 4 311 523 kronor och under budgetåret 1946/47 till 4 359 417 kronor.

Nedanstående tablå utvisar bruttouppbörden av stämpelavgifter för aktiebrev och obligationer dels under tiden juni—oktober för vart och ett av åren 1945—1947, dels ock under tiden november 1945—maj 1946 samt tiden november 1946—maj 1947.

Period	Belopp kr.
<i>Juni—oktober:</i>	
1945	1 223 660
1946	1 912 524
1947	2 904 030
<i>November—maj:</i>	
1945—1946	3 087 858
1946—1947	2 446 891

Under tiden januari—oktober 1947 har stämpelavgifterna för aktie- och obligationsemissioner utgjort sammanlagt 4 349 466 kronor. Efter frånräkande av uppbörd av mera tillfällig natur, såsom stämpelavgifter över 100 000 kronor för en och samma aktie- eller obligationsemission, skulle den normala uppbörden av denna stämpelskatt ha utgjort omkring 0,4 miljoner kronor i medeltal per månad under den hittills förflutna delen av innevarande år. Man torde dock icke böra räkna med högre genomsnittlig uppbörd per månad än 0,3 miljoner kronor under de återstående månaderna av löpande budgetår med hänsyn till en väntad minskning dels av antalet nybildade bolag, dels av de kapitalökningar, genom fondemissioner, som under året ägt rum i avsevärd omfattning.

Den tillfälliga uppbörden av större skattebelopp för en och samma aktie- eller obligationsemission har under tiden januari—oktober 1947 uppgått till 813 502 kronor eller omkring 0,1 miljon kronor i genomsnitt per månad.

Uppbörden av stämpelavgifter för lottsedlar har hållit sig ungefär konstant omkring 500 000 kronor under de tre senaste budgetåren, vilket framgår av följande sammanställning:

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

Budgetår	Belopp kr.
1944/45	475 626
1945/46	486 759
1946/47	565 752

Stämpelskatten för lottsedlar dels under tiden juni—oktober för vart och ett av åren 1945—1947, dels ock under tiden november 1945—maj 1946 samt november 1946—maj 1947 har uppgått till följande belopp:

Period	Belopp kr.
<i>Juni—oktober:</i>	
1945.....	251 465
1946.....	299 919
1947.....	367 074
<i>November—maj:</i>	
1945—1946.....	235 289
1946—1947.....	265 831

Under tiden januari—oktober 1947 har stämpelavgifterna för lottsedlar uppgått till sammanlagt 545 018 kronor, vilket motsvarar en genomsnittsuppbörd av omkring 54 000 kronor per månad. Då inkomsterna för lottsedelsstämplar brukar vara lägre under första halvåret än under det senare, synes man böra räkna med en uppbörd av högst c:a 40 000 kronor i medeltal per månad under återstoden av innevarande budgetår.

På grund av vad ovan anförts skulle sålunda inkomsterna under titeln 'omsättnings- och expeditionsstämplarna m. m.' för budgetåret 1947/48 kunna beräknas på följande sätt:

	Lagfar- arter	Inteck- ningar	Uppbörd genom stämpelförsäljarna av avgifter för enkla beläggnings- stämplar, helarks- stämplar m. m.	Post- anstal- terna	Emis- sions- stämplar för aktier o. obliga- tioner	Lott- sedels- stämp- lar	S:a
Verklig uppbörd under tiden juni-oktober 1947	9·8	3·4	5·4	2·9	2·9	0·8	24·7
Beräknad normal uppbörd under tiden november 1947—maj 1948	10·5	3·5	6·3	3·5	2·1	0·3	26·2
Tillfällig uppbörd (större belopp för en och samma aktie- eller obligationsemission).....	—	—	—	—	1·0	—	1·0
Summa	20·3	6·9	11·7	6·4	6·0	0·6	51·9

Sammanlagda beloppet av de utav generalpoststyrelsen verkställda restitutioner och utbetalningar av stämpelprovisioner, vilka hänföra sig till titeln 'omsättnings- och expeditionsstämplarna m. m.' beräknas ha uppgått till endast omkring 85 000 kronor, varför man vid här ifrågakvarande beräkning torde kunna bortse från detta belopp.

Inkomsterna å sistnämnda titel skulle sålunda enligt vad ovan sagts nu kunna beräknas till omkring 52 miljoner kronor.

För budgetåret 1948/49 torde man böra räkna med fortsatt nedgång av stämpelinkomsterna för lagfararter och inteckningar. Vidare torde en rätt av-

sevärd minskning vara att vänta beträffande stämpelskatten för aktie- och obligationsemissioner med hänsyn till den i det föregående omnämnda väntade nedgången i antalet nybildade bolag samt minskningen av kapitalökningar i bolagen genom fondemissioner. Under år 1946 ävensom under den förflutna delen av år 1947 ha dylika kapitalökningar förekommit i stor omfattning, vilket torde få anses som en tillfällig företeelse.

Även beträffande övriga under nu ifrågakarande titel ingående slag av stämpelmedel synes försiktigheten bjuda, att man för det kommande budgetåret räknar med något lägre siffror än under det innevarande.

Under återopandande av vad som ovan sagts skulle inkomsterna under titeln 'omsättnings- och expeditiönsstämplor m. m.' för budgetåret 1948/49 nu kunna uppskattas till i runt tal 41 miljoner kronor.»

Av den i det föregående återgivna tabellen inhämtas en översiktlig framställning av sammansättningen uti det belopp, som kan beräknas i omsättnings- och expeditiönsstämplor m. m. Tabellen utvisar, att denna stämpelintäkt till stor del härrör från stämplor för lagfarter och inteckningar samt från avgifter för enkla beläggningsstämplor, helarksstämplor m. m. ävensom från emissionsstämplor för aktier och obligationer. Avkastningen av stämpelavgifterna under ifrågakarande titel beräknas av generalpoststyrelsen för budgetåret 1947/48 till 52 miljoner kronor, vilken beräkning riksräkenskapsverket anser sig böra godtaga. För budgetåret 1948/49 räknar generalpoststyrelsen däremot med väsentligt lägre uppbörd. Riksräkenskapsverket för sin del anser sig i betraktande av den successivt stigande uppbörden icke böra räkna med så stark nedgång, som generalpoststyrelsen förutsatt, ehuru riksräkenskapsverket dock antager att någon avmattning i underlaget för ifrågakarande stämpeluppbörd sannolikt inträder. Riksräkenskapsverket föreslår sålunda, att inkomstiteln omsättnings- och expeditiönsstämplor m. m. för budgetåret 1948/49 upptages till 50 000 000 kronor.

2. Automobilskattemedel.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av automobilskattemedel under de tio senast förflutna budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Fordons- skatt	Gummi- ringsskatt	Bensin- skatt	Summa netto- inkomst	Beräknad inkomst
Milj o n e r k r o n o r					
Budgetåret 1937/38	33·16	13·58	70·38	117·12	106·00
» 1938/39	43·00	—4·07	91·28	130·21	115·00
» 1939/40	38·20	—	89·14	127·34	136·00
» 1940/41	13·62	—	15·88	29·50	110·00
» 1941/42	27·67	—	2·73	30·40	25·00
» 1942/43	28·02	—	2·77	30·79	13·00
» 1943/44	27·42	—	7·00	34·42	28·50
» 1944/45	28·36	—	3·79	32·15	31·00
» 1945/46	54·85	—	28·35	83·20	55·00
» 1946/47	70·85	—	131·98	202·83	180·00

I anslutning till dessa uppgifter torde här få erinras om de huvudsakliga bestämmelserna rörande automobilbeskattningen.

Beskattningen av motorfordon infördes år 1922 genom förordningarna den 2 juni 1922 (nr 260 och 261), enligt vilka skatt lades dels å själva fordonet och dels å automobilgummiringar. Denna beskattning utvidgades genom förordningen den 23 maj 1924 (nr 126) till att avse även en särskild skatt å bensin och motorsprit. Skatten å motorsprit skulle emellertid icke träda i tillämpning förrän den 1 juli 1929, varefter successivt medgivits skattefrihet för motorsprit. Skatterna på motorfordon, gummiringar och bensin höjdes genom förordningar den 3 juni 1927, och den 2 juni 1931 utfärdades en förordning om en provisorisk tilläggsskatt å bensin att gälla från och med den 4 juni 1931 till och med den 30 juni 1933. Genom förordningar den 29 april 1932 fastställdes nya bestämmelser för automobilskatten, varjämte gummiringsskatten och bensinskatten höjdes. Enligt förordning den 3 maj 1935 lades skatt även å sådan petroleumprodukt, som användes för drivande av automobil och för vilken icke utginge skatt enligt bestämmelserna om skatt å bensin och motorsprit. År 1938 höjdes ånyo beskattningen av fordon och bensin, varjämte gummiringsskattningen upphävdes.

Nu gällande bestämmelser angående automobilbeskattningen utfärdades den 30 november 1945, innefattande ändringar i 1922 års förordningar; de trädde i kraft från och med den 1 januari 1946.

Fordonsskatt.

I en till riksräkenskapsverket den 17 november 1947 avlåten skrivelse har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat den under budgetåret 1947/48 inflytande fordonsskatten till 83 miljoner kronor. För budgetåret 1948/49 har styrelsen beräknat inkomsten av fordonsskatten till likaledes 83 miljoner kronor. Till stöd för sistnämnda beräkning har styrelsen åberopat två vid skrivelsen fogade promemorior, vari anföres följande:

»I riksdagspetita för budgetåret 1947/48 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat de sammanlagda automobilskattemedlen till 235 miljoner kronor, därav fordonsskatt 82 miljoner kronor och bensinskatt 153 miljoner kronor. Beräkningen grundade sig på vissa antaganden rörande motorfordonsbeståndets storlek vid kalenderårsskiftet 1947/48.

Statistiska uppgifter från trafikkommissionen per den 1 juli 1947 gör det möjligt att med större säkerhet bedöma motorfordonsbeståndet den 1 januari 1948. Det kan antagas utgöra 165 000 personbilar, 67 000 lastbilar, 5 000 bussar och 130 000 tyngre motorcyklar. Den från dessa fordon inflytande fordonsskatten kan beräknas till 75 miljoner kronor (tidigare beräkning 72 miljoner kronor). Härtill skall läggas skatten för fordon, som inregistreras dels under andra halvåret 1947, dels efter februari månad 1948. På grund av svårigheter att numera få körtillstånd för nya bilar torde detta skattebelopp icke böra upptagas till mer än 8 miljoner kronor (10 miljoner kronor). Den totala fordonsskatten kan således beräknas till 83 miljoner kronor (82 miljoner kronor).»

»Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i riksdagspetita den 27 september

1947 beräknat automobilskattemedlen för budgetåret 1948/49 till 285 miljoner kronor, därav fordonsskatt 100 miljoner kronor och bensinskatt 185 miljoner kronor. Beräkningen har grundats på antagandet, att fordonsbeståndet den 1 januari 1949 skulle uppgå till 185 000 personbilar, 78 000 lastbilar, 5 200 bussar och 150 000 motorcyklar.

Sedan denna beräkning gjordes, hava förhållandena på ifrågavarande område undergått kraftiga ändringar. I bensinbesparande syfte har förbud mot s. k. söndagskörningar införts, och en landsomfattande bensinbesparingskampanj skall igångsättas. Några motorcyklar få icke längre importeras och för andra slag av motorfordon torde en ytterligare nedgång av importen vara att emotse. Nämnade förhållanden komma att medföra en snedvridning av den mera normala utveckling, som var att förutse då styrelsen i september beräknade inflytande bilskattemedel för budgetåret 1948/49.

Importen av personbilar kommer troligen att nedgå till en obetydlighet under nästkommande budgetår. Detsamma gäller lastbilar. För motorcyklar gäller redan nu importspärr. Den inhemska tillverkningen av motorfordon torde icke bliva större än att den tages i anspråk för ersättning av förslitna fordon. Med hänsyn härtill kan motorfordonsbeståndet den 1 januari uppskattas till 165 000 personbilar, 130 000 motorcyklar, 70 000 lastbilar och 5 000 bussar, givetvis under förutsättning, att inga fordon 'slås ut' genom statliga regleringsåtgärder. Fordonsskatten för denna fordonspark kan på sätt som angives i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens riksdagspetita beräknas till 78 miljoner kronor. Härtill kommer skatten för sådana fordon, som inregistreras under sista halvåret 1948 och första halvåret 1949 efter huvuddebiteringen i februari. Med hänsyn till den ringa insättningen av nya fordon torde denna uppbörd icke böra upptagas till mer än 5 miljoner kronor eller sammanlagt 83 miljoner kronor.»

Den beräkning rörande fordonsskatten, som verkställdes av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, synes riksräkenskapsverket optimistisk. Ämbetsverket anser sig, under förutsättning att någon avregistrering av fordon på grund av restriktionsåtgärder med avseende å fordonstrafiken icke genomföres, kunna beräkna fordonsskatten till 80 miljoner kronor för innevarande budgetår och samma belopp nästa budgetår. Skulle någon mera omfattande avregistrering av fordon genomföras, komma dessa belopp givetvis att sjunka.

Med utgångspunkt från vad sålunda anförts har riksräkenskapsverket beräknat inkomsttiteln fordonsskatt för budgetåret 1948/49 till 80 000 000 kronor.

Bensinskatt.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 17 november 1947 har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat uppbörden av bensinskatten för budgetåret 1947/48 till 147 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till 157 miljoner kronor. I vid skrivelsen till stöd för beräkningen fogade promemorior anföres i fråga om budgetåret 1947/48 följande:

»Bensinskatten beräknas genom proportionering till 159 miljoner kronor (153 miljoner kronor). Detta belopp bör emellertid minskas med hänsyn till

det nyligen genomförda förbudet mot s. k. söndagskörning. Denna minskning är dock svår att uppskatta. Enligt 1936 års trafikräkning utgjorde antalet räknade personbilar under söndagen ca 20 % av hela veckans personbilstrafik. Förbudet drabbar emellertid icke droskbilarna, som ha väsentligt större årlig körlängd och därigenom även större bensinförbrukning per dag än privata personbilar. Förbudet torde även medföra ökad användning av droskbilar och viss ökning av den privata personbilstrafiken, strax före och efter 'söndagsdygnet'. Besparingen i bensinförbrukning på grund av förbudet torde därför icke kunna beräknas uppgå till mer än 10 % av den totala förbrukningen för personbilarna. Om denna beräknas uppgå till 165 000 (antal fordon) $\times$ 1 500 (körlängd i mil/år) $\times$ 1,5 (bensinförbrukning lit./mil $\Rightarrow$) 370 miljoner liter/år, blir alltså minskningen i bensinskatt genom förbudet $0,10 \times 370,00 \times 0,18 = 6,7$ miljoner kronor. Lägges härtill även minskningen i motorcyklarnas bensinförbrukning (lastbilarnas torde helt kunna försummas) kan den totala nedgången genom förbudet beräknas till c:a 7 miljoner kronor. Hänsyn bör emellertid även tagas till den bensinbesparingskampanj, som skall insättas. Verkningarna av densamma äro givetvis ytterst vanskliga att uppskatta. Förslagsvis kan den möjligen tänkas medföra en bensinbesparing av samma storleksordning som förbudet mot söndagskörning, och den på grund härav uppstående minskningen av bensinskatten upptages här till 5 miljoner kronor. Den totala bensinskatten skulle sålunda bli 147 miljoner kronor.»

Beträffande bensinskatteuppbörden under budgetåret 1948/49 anföres i särskild promemoria.

»Bensinskatten kan genom proportionering i förhållande till antalet registrerade automobiler och under antagande av oförändrade skattesatser beräknas till ca 170 miljoner kronor. Detta belopp bör emellertid minskas med hänsyn till förbudet mot söndagskörning och bensinbesparingskampanjen. Dessa beräknas medföra en nedgång av bensinskatten med 13 miljoner kronor.»

Generaltullstyrelsen har i skrivelse den 11 november 1947 rörande beräkningen av avkastningen av bensinskatt anfört, att den å tiden juli—oktober 1947 belöpande uppbörden av bensinskatt, nära 63 miljoner kronor, med hänsyn till en säsongmässig avmattning av importen under vinterperioden kunde anses motsvara en för helt budgetår beräknad uppbörd av 160 miljoner kronor, därav 75 miljoner kronor för budgetårets senare hälft, allt under förutsättning av utebliven skärpt importbegränsning. Om däremot bensinimporten förutsattes bli procentuellt lika starkt beskuren som varuinförseln i allmänhet, eller med 30 procent, skulle vid den lägre importnivån uppbörden utgöra endast omkring 110 miljoner kronor, motsvarande den importvolym av något mer än 600 000 m³ bensen, som redovisats under kalenderåret 1946. I enlighet härmed hade bruttoinkomsterna av bensinskatt, vilka för första hälften av innevarande budgetår antagits nå ett belopp av omkring 85 miljoner kronor, beräknats utgöra 140 miljoner kronor för budgetåret 1947/48 och 110 miljoner kronor för budgetåret 1948/49. Nettouppbörden, efter avdrag av restitutioner, har av generaltullstyrelsen angivits till respektive 130 miljoner kronor och 100 miljoner kronor.

Vidare har kontrollstyrelsen i skrivelse den 15 november 1947 anfört:

»Skatt å inom riket tillverkad bensin utgår med 18 öre för liter. Skatten erlægges för den under varje kalenderkvartal utlämnade myckenheten bensin under månaden näst efter kvartalets utgång. Den bensinskatt, som erlægges under ett budgetår, är således hänförlig till utlämningen av skattepliktig bensin under kvartalet näst före budgetårets början samt under de tre därpå följande kvartalen.

Vid föregående års beräkning av statsverkets inkomst av bensinskatt under budgetåret 1947/48 antogs utlämningen av skattepliktig bensin under tiden 1 april 1947—31 mars 1948 komma att omfatta i runt tal 120 miljoner liter bensin. På grundval härav beräknades, att statsverket under budgetåret 1947/48 skulle komma att tillföras 21 miljoner kronor i skatt för inom riket tillverkad bensin. Vid förnyad i april månad innevarande år verkställd beräkning av ifrågavarande skatteinkomst uppskattades denna till allenast 19 miljoner kronor, svarande mot en skattepliktig utlämning av 105 miljoner liter.

Enligt nu inhämtade uppgifter kunna emellertid skatteintäkterna av inhemsk bensin under budgetåret 1947/48 icke väntas uppgå till tidigare beräknade belopp. Under tiden 1 april—30 september 1947 ha från raffinaderierna i Nynäshamn och Kvarntorp utlämnats tillhopa 37,2 miljoner liter skattepliktig bensin, för vilken myckenhet bensinskatten utgör 6,7 miljoner kronor. Under tiden 1 oktober 1947—31 mars 1948 beräknas utlämningen av skattepliktig bensin komma att omfatta ca 40 miljoner liter, motsvarande 7,2 miljoner kronor i bensinskatt. Under budgetåret 1947/48 kan skatteintäkten, i vad avser inom riket tillverkad bensin, sålunda väntas uppgå till $(6,7 + 7,2 =)$ 13,9 miljoner kronor, eller avrundat 14 miljoner kronor.

Under tiden 1 april 1948—31 mars 1949 beräknas enligt inhämtade uppgifter den skattepliktiga bensinutlämningen från raffinaderierna i Nynäshamn och Kvarntorp komma att omfatta ca 90 miljoner liter. Enligt vad kontrollstyrelsen erfarit, väntas under senare delen av nu avsedd tidsperiod ytterligare en inhemsk anläggning för raffinering av råoljor igångsätta driften. Utlämningen av bensin från sistnämnda raffinaderi kan enligt gjorda kalkyler beräknas komma att till och med den 31 mars 1949 uppgå till omkring 60 miljoner liter. Sammanlagt skulle alltså å budgetåret 1948/49 belöpa en skattepliktig utlämning av inhemsk bensin om $(90 + 60 =)$ 150 miljoner liter, motsvarande en skatteintäkt under sagda budgetår om i runt tal 27 miljoner kronor.»

Enligt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens beräkningar skulle bensinskatten för budgetåren 1947/48 och 1948/49 uppgå till 147 respektive 157 miljoner kronor. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har härvid såsom framgår av styrelsens ovan citerade promemorior räknat med en förhållandevis låg besparing till följd av förbudet mot viss biltrafik under söndagar. Riksräkenskapsverket anser sig för sin del böra utgå från att planerna på en reducering av bensinkonsumtionen med 25 procent komma att realiseras samt att, om detta icke kan genomföras med hittills beslutade åtgärder, andra åtgärder måste vidtagas. Ämbetsverket anser sig alltså böra räkna med, att bensinskatten för nästa budgetår icke skall inflyta med högre belopp

än som svarar mot 75 procent av den skatt som skolat inflyta under innevarande budgetår, därest inga restriktioner vidtagas. Med utgångspunkt från de skattemedel som influtit under juli—oktober månader 1947, jämförda med motsvarande månader föregående år, anser sig riksräkenskapsverket kunna räkna med, att bensinskatten under budgetåret 1947/48, därest några restriktioner icke genomförts och bensinimporten kunnat upprätthållas i samma utsträckning som hittills under år 1947, bensinskatten skulle komma att uppgå till 170 å 175 miljoner kronor. Med utgångspunkt härifrån skulle skatten efter 25 procents reduktion av bensinkonsumtionen, om nuvarande skattesatser bibehållas, kunna beräknas inflyta med 130 miljoner kronor under helt år. För innevarande budgetår kommer denna reduktion endast att drabba halva budgetåret. Denna beräkning överensstämmer nära med de beräkningar, som gjorts av generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen, enligt vilka skatten för importerad respektive inom riket tillverkad bensin skulle utgöra för innevarande budgetår (130 + 14 =) 144 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 (100 + 27 =) 127 miljoner kronor.

I överensstämmelse med vad sålunda anförts har riksräkenskapsverket beräknat uppbörden av bensinskatt för budgetåret 1947/48 till 150 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till 130 000 000 kronor.

3. Tullar och acciser.

Tullmedel.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av tullmedel under de tio senast förflutna budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Debiterad uppbörd	Influten brutto- inkomst	Utbetalade restitu- tioner	Netto- inkomst	Beräknad inkomst
M i l j o n e r k r o n o r					
Budgetåret 1937/38	192·12	189·55	9·73	179·82	165·00
» 1938/39	217·55	218·09	11·15	206·94	175·00
» 1939/40	217·30	217·55	9·78	207·77	190·00
» 1940/41	133·92	138·42	10·14	128·28	120·00
» 1941/42	105·41	106·70	4·93	101·77	140·00
» 1942/43	117·49	115·57	4·00	111·57	100·00
» 1943/44	116·07	116·40	3·98	112·42	110·00
» 1944/45	83·15	87·06	5·37	81·69	110·00
» 1945/46	136·71	130·84	2·98	127·86	70·00
» 1946/47	284·17	275·95	4·67	271·28	170·00

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1947 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen av tullmedelsinkomsterna under innevarande och under nästkommande budgetår samt vissa andra av tullverket redovisade statsinkomster framhållit följande:

»Då varuinförselns utveckling är beroende av de för import tillgängliga valutornas storlek och fördelning å varugrupper, skulle för en mera noggrann uppbördsberäkning erfordras närmare kännedom om den blivande importplanen. I avsaknad härav har styrelsen kunnat basera sin härefter framlagda beräkning endast på vissa allmänna förutsättningar i fråga om utrikeshandeln. Styrelsen har vidare bortsett från sådana ändringar i gällande tull- eller skattesatser, som kunna bliva genomförda under den tid, uppgifterna avse.

Till grund för beräkningen har styrelsen lagt det antagandet, att rådande knappa tillgång på valutor ej kommer att medgiva import till högre värde, än som motsvarar exporten. För tolv månadersperioden oktober 1946—september 1947 har importvärdet utgjort nära 5 miljarder kronor men har värdet av exporten något understigit 3 miljarder kronor. Då exporten under de närmaste åren icke torde kunna bringas upp till högre belopp än 3,5 miljarder kronor per år, skulle för erhållande av balans bliva nödvändigt att genom skärpta införselrestriktioner eliminera ett importöverskott av åtminstone 1,5 miljarder kronor, motsvarande 30 procent å nyssnämnda importvärde.

Vid bedömandet av importbegränsningens inverkan på medelsuppbörden har styrelsen vidare förutsatt, att företräde för import kommer att lämnas åt råvaror, halvfabrikat och andra dylika varuslag, medan nedskärningen av importen kommer att i första hand drabba mera umbärliga varor. Enär sistnämnda slag av varor i regel draga högre tull än den genomsnittliga, har i fråga om tullmedel antagits, att den väntade minskningen i uppbörd kommer att bliva procentuellt något större än nedskärningen av importvolymen. Vad beträffar varuskattemedlen, som belöpa å sådana varuslag, exempelvis vissa konfityrer, kosmetiska medel och pälsverk, vilkas karaktär av umbärliga är särskilt starkt framträdande, har en än större relativ minskning i uppbörden beräknats. Slutligen har styrelsen ansett sig icke kunna räkna med att den avsedda lägre importnivån kan bliva nådd förrän tidigast vid ingången av år 1948. Med hänsyn till den eftersläpning, som betingas av att varor finnas upplagda å tullnederlag och transitupplag, har styrelsen tillika förutsatt, att minskningen i uppbörd av tull- och andra varuavgifter icke får full storlek förrän vid en något senare tidpunkt än den ovan angivna.»

I efterföljande tabell lämnas i sammandrag av generaltullstyrelsen utarbetad översikt av den debiterade tulluppbörden under budgetåren 1943/44—1946/47 samt 3:e kvartalet 1947, med särskilt angivande av vissa varuslag:

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

Debiterad tulluppbörd för olika varugrupper. Miljoner kronor.

Varuslag	1943— 1944	1944— 1945	1945— 1946	1946—1947					1947 juli— sept.
				juli— sept.	okt.— dec.	jan.— mars	april —juni	Sum- ma	
Fruktar och bär, ätbara:									
färska	1·5	0·9	5·4	1·9	4·6	2·0	1·5	10·0	1·0
torkade	1·2	1·2	2·3	0·5	2·1	0·9	0·9	4·4	0·8
Kaffe	7·3	10·3	18·1	5·4	5·9	5·6	5·0	21·9	4·9
Spannmål, omalen	0·7	0·0	2·9	0·0	0·3	0·4	0·6	1·3	1·4
, malen, malt, stjär- kelse etc.	0·4	0·2	0·4	0·1	0·1	0·2	0·3	0·7	0·8
Sockar	1·6	1·0	0·1	0·2	0·2	0·3	0·4	1·1	0·5
Sirap och melass	—	—	0·0	0·0	0·0	0·0	0·0	0·0	—
Konserver	0·0	0·0	1·6	0·5	0·6	1·3	1·8	4·2	1·3
Vin	3·8	3·5	6·4	2·1	1·8	1·8	1·4	7·1	1·9
Spritdrycker	1·0	0·7	2·1	1·2	1·2	1·2	1·3	4·9	1·9
Andra arbeten, ej s. n. av mjuk kautschuk	0·0	0·0	0·3	0·1	0·2	0·2	0·1	0·6	0·1
Silke	18·0	13·7	10·1	3·2	4·0	4·4	5·4	17·0	4·5
Linoleummattor etc.	0·0	0·0	0·2	0·2	0·3	0·1	0·4	1·0	0·3
Vävnader, inneh. silke	8·8	6·8	14·6	3·2	2·5	2·6	3·8	12·1	4·4
av ull	1·9	1·9	2·5	1·2	2·2	2·3	3·2	8·9	3·3
Strumpstolsarbeten, inneh. silke Hattar	1·9	2·6	2·0	1·5	1·5	2·0	2·8	7·8	2·5
Hattar	0·8	0·7	1·3	0·6	0·5	0·4	0·6	2·1	0·4
Varmvalsat järn	2·9	1·3	3·1	1·2	1·6	1·2	1·3	5·3	2·5
Järnplåtar, varmvalsade	2·1	0·8	2·7	1·4	1·5	1·7	1·0	5·6	1·4
Maskiner och apparater ej s. n. Automobiler och motorcyklar etc.	3·9	2·9	3·7	1·8	1·8	2·0	2·6	8·2	4·0
För tillverkning av automobiler avsedda delar	0·0	0·0	1·1	0·7	0·9	1·3	2·3	5·2	2·4
Säger	58·8	48·7	84·0	31·0	37·2	35·4	40·6	144·2	45·7
Övrig uppbörd av tullmedel	57·2	34·4	52·6	27·1	33·2	35·0	44·7	140·0	51·3
Summa	116·0	83·1	136·6	58·1	70·4	70·4	85·3	284·2	97·0

Enligt av generaltullstyrelsen likaledes meddelade uppgifter har den debiterade tulluppbörden för varje månad från och med budgetåret 1936/37 till och med november månad 1947 uppgått till följande belopp:

Debiterad tulluppbörd månadsvis. Miljoner kronor.

	1936 /37	1937 /38	1938 /39	1939 /40	1940 /41	1941 /42	1942 /43	1943 /44	1944 /45	1945 /46	1946 /47	1947 /48
Juli	12·9	15·4	14·9	20·3	10·3	8·2	9·8	9·9	8·1	2·4	18·6	32·2
Augusti	13·0	17·0	17·6	22·5	10·2	9·5	11·1	8·9	8·9	4·0	19·6	30·5
September	16·3	18·0	19·6	19·6	12·2	12·1	10·3	8·8	9·2	7·6	19·9	34·3
Oktober	16·2	18·2	19·2	19·4	11·6	10·8	10·0	9·2	8·8	9·7	23·9	32·9
November	14·8	16·8	19·6	22·8	12·4	8·2	9·8	9·6	8·3	10·3	24·5	28·8
December	13·7	14·4	16·4	20·3	11·8	9·2	10·6	8·6	8·3	9·5	23·0	
Januari	11·9	13·5	15·6	19·5	11·0	9·2	10·5	10·2	8·7	11·6	25·5	
Februari	13·6	13·4	15·9	13·6	8·1	5·5	8·8	10·8	5·3	12·2	23·9	
Mars	16·3	17·2	19·3	11·0	10·7	4·0	10·3	12·1	4·9	14·2	21·0	
April	19·1	16·2	18·2	19·3	13·4	6·9	8·8	8·6	3·9	18·6	24·9	
Maj	16·1	17·2	22·4	17·2	12·8	11·2	8·8	9·1	5·6	19·1	29·6	
Juni	15·5	14·8	18·9	11·8	9·4	10·6	8·7	10·2	3·2	17·5	30·8	
Summa	179·4	192·1	217·6	217·3	133·9	105·4	117·5	116·0	83·2	136·7	284·2	

I sin föreliggande skrivelse den 11 november 1947 har generaltullstyrelsen i enlighet med ovan anförda riktlinjer rörande beräkningen av tullmedelsuppbörden under budgetåren 1947/48 och 1948/49 vidare anført följande:

»Beträffande tullmedel har den uppbörd, som svarar mot härovan för tolv månadersperioden oktober 1946—september 1947 redovisade importvärde av i runt tal 5 miljarder kronor, belöpt sig till omkring 325 miljoner kronor, och skulle följaktligen vid full tillämpning av de skärpta importbestämmelserna uppbörden för tolv månadersperiod utgöra ett med något mer än 30 procent minskat belopp, eller omkring 225 miljoner kronor. Tullmedelsinkomsterna, vilka för tiden juli—oktober 1947 uppgått till nära 130 miljoner kronor och för tiden juli—december 1947 väntas stiga till 190 miljoner kronor, skulle då med hänsyn till importens nedgång och med beaktande jämväl av ovan berörda eftersläpning i fråga om uppbördens minskning kunna för andra hälften av innevarande budgetår beräknas komma att stanna vid omkring 120 miljoner kronor.»

I enlighet härmed har bruttouppbörden av tullmedel uppskattats till 310 miljoner kronor för budgetåret 1947/48 och 225 miljoner kronor för budgetåret 1948/49, och har nettouppbörden, efter avdrag av restitutioner, av generaltullstyrelsen beräknats till respektive 300 miljoner kronor och 220 miljoner kronor.

Såsom generaltullstyrelsen upplyser, har importvärdet under tolv månadersperioden oktober 1946—september 1947 utgjort nära 5 miljarder kronor. För ernående av balans mellan export och import är det nödvändigt att genom införselrestriktioner eliminera ett importöverskott av åtminstone 1,5 miljard kronor, motsvarande 30 procent å nyssnämnda importvärde. Då såsom generaltullstyrelsen förutsätter, företräde för import kommer att lämnas å råvaror, halvfabrikat och andra dylika varuslag, medan nedskärningen av importen kommer att i första hand drabba mera umbärliga varor och sistnämnda varuslag i regel draga högre tull än den genomsnittliga, måste den väntade minskningen i tulluppbörden komma att bli procentuellt något större än nedskärningen av importvolymen. Med utgångspunkt från dessa överväganden och enär verkan av importrestriktionerna först efter hand kunnat göra sig gällande, har riksräkenskapsverket funnit uppbörden av tullmedel kunna under budgetåret 1947/48 beräknas till 290 miljoner kronor. För budgetåret 1948/49 beräknar riksräkenskapsverket ett belopp i tullmedel av 220 000 000 kronor.

Varuskatt.

Genom beslut av 1941 års riksdag infördes en ny skatt, benämnd varuskatt. Förordning i ämnet utfärdades den 25 maj 1941, nr 251, och trädde i kraft påföljande dag. Enligt denna förordning skall varuskatt erläggas för vara, som är upptagen i en vid förordningen fogad förteckning, därest den tillverkas yrkesmässigt inom riket för avsalu eller för vidare bearbetning eller ock införes till riket; skatten utgår icke för vara, som å apotek beredes

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

för försäljning enligt recept av läkare, veterinär eller tandläkare. Skatten skall för vara, som tillverkas inom riket, erläggas av tillverkaren och för vara, som införes till riket, av den för vars räkning införseln äger rum. Skatten utgår med det procenttal av varans beskattningsvärde, som angives i förteckningen; dock skall den, som inom riket tillverkar skattepliktig vara, erlägga varuskatt med lägst 50 kronor för varje månd, varunder han ägt bedriva rörelsen. Den vid förordningen fogade förteckningen omfattar *dels* choklad och sötvaror, för vilka skattesatsen utgör 40 procent av beskattningsvärdet, *dels ock* vissa tekniska preparat, för vilka skattesatsen utgör i regel 20 procent men 75 procent såvitt angår essenser och extrakter, avsedda för beredning av alkoholhaltiga drycker, puder, med undantag av ströpuder, samt smink, läppstift härunder inbegripna. Tillverkningen inom riket av ifrågavarande varor står under statens kontroll, som utövas av kontrollstyrelsen. Tillverkaren skall under månaden efter varje kalenderkvartals utgång hos kontrollstyrelsen deklarerera beskattningsvärdet av tillverkade varor och samtidigt erlägga enligt deklarationen upplupen skatt. För skattepliktig vara, som införes till riket, skall skatten erläggas till tullverket samtidigt med tullavgiften.

Varuskatten lämnade en behållen uppbörd av 75,¹² miljoner kronor för budgetåret 1944/45, 77,⁹⁸ miljoner kronor för budgetåret 1945/46 och 92,⁵³ miljoner kronor för budgetåret 1946/47. Under denna titel redovisas jämväl den skatt, som inflyter enligt förordningen den 30 juni 1943 (nr 477) om skatt å vissa pälsvaror ävensom den allmänna omsättningsskatt som utgår efter det denna skatt i huvudsak avvecklats från och med den 1 januari 1947.

Å riksstaten för budgetåret 1947/48 har varuskatten beräknats till 90 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1947 har kontrollstyrelsen beräknat inkomsten av varuskatt, i vad avser inom riket tillverkad vara för budgetåret 1947/48 till 77 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till 75 miljoner kronor och därvid anfört:

»I riksstaten för budgetåret 1947/48 är varuskatten upptagen med 90 miljoner kronor, vilket belopp innefattar kontrollstyrelsens och tullverkets uppbörd av varuskatt och pälsvaruskatt samt överståthållarämbetets och länsstyrelsernas uppbörd av omsättningsskatt.

Vidkommande kontrollstyrelsens uppbörd av varuskatt under sagda budgetår beräknades densamma av styrelsen till 75 miljoner kronor, varav

för choklad- och konfityrvaror	63 miljoner kronor,			
» tekniska preparat	10	»	»	samt
» vissa pälsvaror	2	»	»	.

Under den gångna delen av budgetåret har till styrelsen erlagts varuskatt

för choklad- och konfityrvaror	med 30·5 miljoner kronor,			
» tekniska preparat	» 4·9	»	»	samt
» vissa pälsvaror	» 1·4	»	»	eller

tillhopa med 36·8 miljoner kronor.

Då de skattskyldiga i regel åtnjuta en månads anstånd med erläggande av den under varje kalenderkvartal upplöpande skatten, är skatteinkomsten för återstoden av innevarande budgetår närmast hänförlig till de leveranser av skattepliktiga varor, som kunna komma att äga rum under fjärde kvartalet 1947 och första kvartalet 1948. Vissa skattskyldiga ha dock att erlagga varuskatt månadsvis inom femton dagar efter varje kalendermånads utgång, varför vid inkomstberäkningen hänsyn även bör tagas till de leveranser av skattepliktiga varor, som dessa skattskyldiga kunna komma att verkställa under april och maj månader 1948.

Den ojämförligt största delen av varuskatten hänför sig till varugruppen choklad- och konfityrer. Enär efterfrågan på dessa varor kan antagas bliva oförändrad, torde det totala värdet av tillverkarnas leveranser till köpare bli väsentligen beroende av produktionsbetingelser och varupriser. Enligt inhämtade upplysningar är en viss inskränkning att räkna med i fråga om tillgång till råvaror för ifrågavarande tillverkningsområde. I någon mån uppväges den på grund härav reducerade varuvolymen av en ökning av tillverkningsvärdet till följd av prisförhöjning. Med hänsyn härtill och med utgångspunkt från skatteinkomsten av ifrågavarande varuslag under motsvarande del av föregående budgetår har styrelsen ansett sig kunna uppskatta varuskatteinkomsten, hänförlig till choklad- och konfityrvaror, för den återstående delen av budgetåret till cirka 33 miljoner kronor. För hela budgetåret skulle alltså varuskatten för dessa varor kunna beräknas inflyta med $(30,5 + 33,0 =)$ 63,5 miljoner kronor eller i runt tal med 63 miljoner kronor.

Vad angår varugruppen tekniska preparat har såsom ovan anförts under den gångna delen av budgetåret till kontrollstyrelsen erlagts varuskatt med 4,9 miljoner kronor. Med iakttagande av att en viss ökning i avsättningen av dessa varor kunnat konstateras och med ledning av skatteintäkten under motsvarande tid av föregående budgetår beräknar kontrollstyrelsen för återstoden av innevarande budgetår en varuskatteinkomst av tekniska preparat om cirka 6 miljoner kronor. Styrelsens uppbörd av varuskatt å tekniska preparat skulle alltså för budgetåret 1947/48 utgöra $(4,9 + 6,0 =)$ 10,9 miljoner kronor eller avrundat 11 miljoner kronor.

Kontrollstyrelsens uppbörd av pälsvaruskatt avser skatt å skinn, som utlämnas från skinnberederierna. Enär samtliga skattskyldiga erlagga skatt inom en månad efter varje kalenderkvartals utgång, blir denna skatteintäkt avhängig av den utlämning av beredda pälsskinn, som kan komma att äga rum under fjärde kvartalet 1947 och första kvartalet 1948. De skattskyldiga ha under senaste åren till större delen inriktat sin verksamhet på beredning av importerade, i regel dyrbarare pälsskinn. Importen av dylika skinn kan på grund av importreglering främdeles beräknas nedgå, i följd varav skatteintäkten också skulle komma att minska. Som ovan anförts har under den gångna delen av budgetåret till kontrollstyrelsen influtit pälsvaruskatt med 1,4 miljoner kronor. Med beaktande av nyss angivna förhållanden uppskattar kontrollstyrelsen ämbetsverkets uppbörd av pälsvaruskatt för återstående del av budgetåret till 1,6 miljoner kronor. För hela budgetåret 1947/48 skulle alltså denna skatteintäkt kunna angivas till $(1,4 + 1,6 =)$ 3 miljoner kronor.

Kontrollstyrelsens uppbörd av varuskatt under budgetåret 1947/48 skulle enligt dessa beräkningar komma att uppgå till $(63 + 11 + 3 =)$ 77 miljoner kronor.

Vad angår storleken av kontrollstyrelsens uppbörd av varuskatt under budgetåret 1948/49 saknas säkra hållpunkter för ett närmare bedömande.

Varuskatten å choklad- och konfityrvaror torde på grund av troligen skärpta svårigheter med råvaruförsörjningen kunna beräknas till något lägre belopp än som angivits för innevarande budgetår eller till omkring 60 miljoner kronor. I fråga om tekniska preparat torde en något stegrad skatteinkomst kunna uppstå på grund av viss ökning i den inhemska tillverkningen till följd av minskad import av hithörande varor. Skatteintäkten för sagda varuslag synes på grund härav kunna angivas till omkring 12 miljoner kronor. Vad slutligen angår skatteinkomsten för inom riket beredda lösa pälsskinn synes denna med hänsyn till att en minskning av importen av oberedda skinn väntas komma att inträda böra angivas till förslagsvis omkring 2 miljoner kronor. På grund härav synes inkomsten av varuskatt, i vad avser inom riket tillverkad vara, för budgetåret 1948/49 böra upptagas till $(60 + 12 + 2 =)$ 74 miljoner kronor eller avrundat till 75 miljoner kronor.»

Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1947 beräknat inkomsterna av den varuskatt och pälsvaruskatt, vilken inflyter genom tullverket, på följande sätt:

»För såväl varuskatt som den till varuskattmedlen jämväl hänförliga pälsvaruskatt har av skäl, som i det föregående anförts, minskningen i uppbörd antagits bliva relativt större än i fråga om tull och bensinskatt. På grund härav hava de under dessa titlar belöpande inkomsterna, som för det innevarande budgetårets första hälft väntas nå respektive 4,7 miljoner och 3 miljoner kronor, ansetts icke böra upptagas till mer än omkring 50 procent härav för de efterföljande sexmånadersperioderna.»

Enligt dessa beräkningsgrunder hade uppbörden av varu- och pälsvaruskatt beräknats till för budgetåret 1947/48 7,0 miljoner kronor i varuskatt och 4,5 miljoner kronor i pälsvaruskatt eller tillhoppa 11,5 miljoner kronor samt för budgetåret 1948/49 5,0 miljoner kronor i varuskatt och 3,0 miljoner kronor i pälsvaruskatt eller tillhoppa 8,0 miljoner kronor. Då restitutionerna av berörda medel uppgå till endast obetydliga belopp, har även nettouppbörden av varu- och pälsvaruskatt angivits till nämnda belopp.

Enligt från länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas den kvarstående uppbörden av allmän omsättningsskatt till omkring 35 miljoner kronor under budgetåret 1947/48 och till omkring 15 miljoner kronor under budgetåret 1948/49.

De från myndigheterna avlämnade beräkningarna om utfallet av inkomstiteln varuskatt, å vilken titel redovisas förutom varuskatt även pälsvaruskatt och den allmänna omsättningsskatten, som icke avvecklats från och med den 1 januari 1947, till ett sammanlagt belopp av 124 miljoner kronor för budgetåret 1947/48 och 98 miljoner kronor för budgetåret 1948/49. I anslutning till dessa beräkningar förordar riksräkenskapsverket med avjämnande av myndigheternas förslag, att under inkomstiteln varuskatt för budgetåret 1947/48 beräknas ett belopp av 125 miljoner kronor och föreslår, att i riksstaten för budgetåret 1948/49 titeln varuskatt upptages till 100 000 000 kronor.

Trafikskatt.

Vid 1942 års riksdag infördes en ny skatt, benämnd trafikskatt, i syfte att tillgodose behovet av en ökning av statsinkomsterna. Skatten utgår enligt de grunder, som angivas i förordningen den 19 juni 1942 (nr 375) om trafikskatt, vilken förordning trätt i kraft den 1 juli 1942.

Under budgetåren 1942/43—1946/47 har i trafikskatt influtit respektive 19,⁹³, 28,¹⁷, 29,⁰¹, 28,⁸⁹ samt 28,⁰⁶ miljoner kronor.

I riksstaten för budgetåret 1947/48 är trafikskatten upptagen med 28 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 december 1947 har järnvägsstyrelsen beräknat den behållna inkomsten av trafikskatten för ett vart av budgetåren 1947/48 och 1948/49 till 30 respektive 32 miljoner kronor samt anfört följande:

»Trafikskatten torde vid här antagna trafikomfattning och taxeläge kunna uppskattas till i runt tal 30 miljoner kronor för budgetåret 1947/48 och 32 miljoner kronor för budgetåret 1948/49.

Det må emellertid i detta sammanhang beaktas, att järnvägsstyrelsen — — — framhållit angelägenheten av att statens järnvägar få inräkna den nuvarande trafikskatten i sina trafikinkomster.»

Trafikskatten, som för de tolv månaderna november 1946—oktober 1947 lämnat en uppbörd av 28,⁵⁴ miljoner kronor, torde för budgetåret 1947/48 kunna beräknas inflyta med cirka 30 miljoner kronor. För budgetåret 1948/49 beräknar riksräkenskapsverket inkomsten av trafikskatt till 32 000 000 kronor.

Accis å silke.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1947 har generaltullstyrelsen beträffande beräkningen av accis å silke meddelat, att under hand inhämtade upplysningar givit vid handen, att en minskning i produktionen av inhemskt konstsilke, vilken särskilt framträtt under första hälften av budgetåret 1947/48, icke vore att betrakta såsom tillfällig och att inkomsterna av accisen, vilka för tiden juli—oktober 1947 uppgått till omkring 1,8 miljoner kronor, antagits stanna vid ungefär samma belopp även för de följande sexmånadersperioderna. Med hänsyn härtill har uppbörden av silkeaccis av generaltullstyrelsen beräknats till brutto 3,⁵⁰ miljoner kronor för vardera budgetåret 1947/48 och 1948/49, vilka belopp även angivits såsom nettouppbörd.

Riksräkenskapsverket har uppskattat inkomsterna av accis å silke för budgetåret 1948/49 i överensstämmelse med generaltullstyrelsens beräkning till 3 500 000 kronor.

Accis å margarin och vissa andra fettvaror.

Nu gällande bestämmelser rörande dessa skatter hava meddelats i förordningarna den 7 juni 1935, nr 259, och den 30 juni 1943, nr 481, samt i kun-

görelserna den 30 juni 1943, nr 482, den 23 februari 1945, nr 39, den 2 mars 1945, nr 40 och den 28 februari 1947, nr 77.

För de accispliktiga fettvaror, som för närvarande i nämnvärd omfattning för försäljning tillverkas inom riket, utgår accisen med följande belopp för varje kilogram av varans nettovikt, nämligen för margarin — såväl hushållsmargarin som bagerimargarin — med 38 öre, för matolja med 60 öre jämte tilläggsaccis å 40 öre och för fettemulsion, beroende på varans fetthalt, förpackning o. s. v., med antingen 44 öre, 60 öre eller 60 öre jämte tilläggsaccis å 65 öre. För konstister, kokosfett och vissa andra ersättningsprodukter för smör eller flott skall enligt bestämmelserna för varje kilogram av varans nettovikt erläggas accis med 60 öre jämte tilläggsaccis, beroende på varans beskaffenhet med antingen 10 eller 98 öre.

För budgetåret 1946/47 har margarinaccisen influtit med 8,¹⁰ miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1947 har kontrollstyrelsen beräknat denna inkomstitel för budgetåret 1947/48 till 16 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till 18 miljoner kronor. Till stöd för denna beräkning har kontrollstyrelsen därvid anfört följande:

»I riksstaten för budgetåret 1947/48 är inkomsten av margarinaccisen upptagen med ett belopp av 14 miljoner kronor. Under den gångna delen av budgetåret har i margarinaccis influtit ett belopp av omkring 6,2 miljoner kronor. På grund av det anstånd med accisens erläggande, vartill tillverkarna i regel äro berättigade, kunna vid beräkning av inkomsten för den återstående delen av budgetåret endast tagas i betraktande de leveranser av accispliktiga fettvaror, som kunna komma att äga rum under tiden 1 oktober 1947—31 mars 1948. Under sagda tid kan, enligt vad som från statens livsmedelskommission under hand upplysts, försäljningen av margarin beräknas uppgå till 22 500 ton och av matolja till 390 ton. Härav inflytande accis skulle efter nu gällande accissatser uppgå till cirka 8,⁹ miljoner kronor. Vad angår accisinkomsten för övriga accispliktiga fettvaror (fettemulsion m. m.) synes densamma för motsvarande del av budgetåret kunna angivas till omkring 0,7 miljoner kronor.

För hela budgetåret 1947/48 skulle enligt denna beräkning margarinaccisen inflyta med $(6,2 + 8,9 + 0,7 =) 15,8$ miljoner kronor, eller avrundat 16 miljoner kronor.

Statsverkets inkomst av margarinaccisen under budgetåret 1948/49 blir i huvudsak beroende av storleken av försäljningen av accispliktiga varor under tiden 1 april 1948—31 mars 1949. Enligt vad som under hand upplysts från statens livsmedelskommission torde försäljningen av hushålls- och bagerimargarin under ovannämnda tid kunna beräknas uppgå till omkring 1 500 ton, varjämte försäljningen av övriga accisbelagda fettvaror kan antagas bliva lika stor som för närvarande. Under förutsättning att accisatserna bliva oförändrade, torde på grund härav inkomsten av margarinaccisen under budgetåret 1948/49 kunna angivas till i runt tal 18 miljoner kronor.»

För budgetåren 1947/48 och 1948/49 har livsmedelskommissionen i skrivelse den 14 november 1947 beräknat inkomsterna av accis å margarin och vissa andra fettvaror till 16,¹² respektive 17,⁹¹ miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket förordar, att accis å margarin och vissa andra fettvaror för budgetåret 1948/49 uppföres med 18 000 000 kronor.

Skatt å kaffe.

Skatten å kaffe har införts genom beslut av 1939 års urtima riksdag och utgår enligt förordning den 22 december 1939 (nr 877) som trätt i kraft den 27 december 1939. En sänkning av skatten å orostat kaffe från 65 öre till 35 öre för kilogram och för rostat kaffe samt kaffesurrogat med tillsats av kaffe från 80 öre till 45 öre för kilogram har skett från och med den 23 november 1946 enligt författningar den 22 november 1946 (nr 698 och 699).

Avkastningen av skatten å kaffe utgjorde för budgetåret 1945/46 23,6 miljoner kronor och för budgetåret 1946/47 24,6 miljoner kronor. I riksstaten för nu löpande budgetår har inkomsten av skatt å kaffe beräknats till 13 miljoner kronor.

Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1947 rörande beräkningen av avkastningen av skatten å kaffe meddelat, att kaffeskatt utgått under kalenderåret 1946, då ransonering av kaffe ej förekommit, på en kvantitet av cirka 49 000 ton kaffe. Den av nuvarande ransonering förorsakade minskningen i konsumtionen av kaffe hade beräknats för en tolv månadersperiod motsvara cirka 6 000 ton, eller omkring 12 procent av den tidigare kvantiteten. Den lägre kvantitet av cirka 43 000 ton, till vilken förbrukningen med gällande ransoneringsbestämmelser uppginge, motsvarade en uppbörd av omkring 15 miljoner kronor kaffeskatt för budgetår. En i samband med den skärpta importregleringen genomförd ny konsumtionsminskning av ungefär samma storleksordning som den föregående skulle nedbringa konsumtionen till omkring 37 000 ton och de häremot svarande inkomsterna av kaffeskatt till omkring 13 miljoner kronor för budgetår. Emellertid hade generaltullstyrelsen icke ansett sig hava anledning att basera den nu ifrågavarande uppbördsberäkningen på ett antagande om skärpta ransoneringsbestämmelser för kaffe. Uppbörden av kaffeskatt, vilken uppbörd för tiden juli—december 1947 kunde förutses nå 8 miljoner kronor, hade därför ansetts böra upptagas till 15 miljoner kronor för budgetåret 1947/48 och likaledes 15 miljoner kronor för budgetåret 1948/49, vilka belopp även angivits såsom nettouppbörd.

Vidare har statens livsmedelskommission i sin skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 november 1947 anfört följande:

»Enligt förordningen den 22 december 1939 (nr 877) om skatt å kaffe, i den lydelse förordningen erhållit enligt förordning den 22 november 1946 (nr 698), skall för kaffe, som införes till riket, erläggas skatt med 35 öre per kilogram för orostat kaffe och med 45 öre per kilogram för rostat kaffe.

Förtullningen av kaffe under de fyra första månaderna av innevarande budgetår uppgår till sammanlagt c:a 15 700 ton, räknat i orostat vara. För hela budgetåret räknar livsmedelskommissionen alltså med samma förtullning, som angivits i kommissionens skrivelse till Eder den 15 april 1947 eller med en förtullning av 37 000 ton, räknat i orostat kaffe, vilken kvan-

titet utgör c:a 70 procent av vad som beräknats komma att bli förtullat vid fri konsumtion. För att den sålunda angivna kvantiteten ej skall överstridas, måste alltså konsumtionen under återstående två tredjedelar av detta budgetår inskränkas på sådant sätt, att förtullningen icke överstiger c:a 21 000 ton. Kaffeskatten kan under sådan förutsättning och vid oförändrad skattesats beräknas till $(37\,000\,000 \times 0,35 =) 12\,950\,000$ kronor.

För budgetåret 1948/49 förutsätter kommissionen en sådan inskränkning av kaffekonsumtionen, att förtullningen ej väsentligt kommer att överstiga 30 000 ton, räknat i orostad vara. Kaffeskatten skulle därvid, under förutsättning av oförändrad skattesats, komma att uppgå till c:a 10 500 000 kronor.»

I nära överensstämmelse med livsmedelskommissionens föreliggande kalkyl beräknar riksräkenskapsverket, att skatt å kaffe skall inflyta under budgetåret 1947/48 med 13,00 miljoner kronor och föreslår, att i riksstaten för budgetåret 1948/49 inkomsttiteln skatt å kaffe upptages till ett belopp av 11 000 000 kronor.

Tobaksskatt.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av tobaksskatt under de tio senast förflutna budgetåren framgå av efterföljande sammanställning.

	Netto- inkomst	Beräknad inkomst		Netto- inkomst	Beräknad inkomst
	Miljoner kronor			Miljoner kronor	
Budgetåret 1937/38...	97·11	92·00	Budgetåret 1942/43...	238·66	200·00
» 1938/39...	103·39	101·00	» 1943/44...	265·17	200·00
» 1939/40...	128·83	124·00	» 1944/45...	289·54	260·00
» 1940/41...	166·22	160·00	» 1945/46...	318·68	290·00
» 1941/42...	197·35	180·00	» 1946/47...	354·12	320·00

Enligt gällande bestämmelser utgår tobaksskatten dels med viss procent av varans priskurantpris eller varans värde, dels ock med visst efter varans myckenhet bestämt belopp. Skattesatserna återfinnas i 16 § lagen den 11 juni 1943 (nr 346) angående statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror. Denna lag innebar i huvudsak, att monopolrättigheten, som tidigare avsett endast tillverkningen av tobaksvaror, utsträcktes att, med vissa undantag, omfatta jämväl importen av tobaksvaror. Skattesatserna hava under åren 1939—1943 blivit föremål för jämkning vid flera olika tillfällen, senast genom nyssnämnda lag, vilken trätt i kraft den 1 juli 1943. Ransoneringslag av tobaksvaror infördes från och med den 1 juni 1942 och upphörde den 21 september 1945.

Närmare uppgifter rörande kvantitet och värde å totalförsäljningen av tobaksvaror under kalenderåren 1937—1946 ävensom den på respektive år belöpande tobaksskatten lämnas i efterföljande tabell.

Totalförsäljningen av tobaksvaror (värde och kvantitet) samt därå belöpande tobaksskatt.

År	Skatt Milj. kr.	Värde Milj. kr.	Kvan- titet Ton	Kvantitativ fördelning på olika varuslag					
				Cigarrer	Cigarr- cigaretter	Cigar- retter	Rök- tobak	Tugg- tobak	Snus
				%	%	%	%	%	%
1937	93·4	166·9	8 637	2·1	6·2	24·4	15·3	1·1	50·9
1938	100·7	178·7	8 813	2·0	6·2	26·4	15·2	1·0	49·2
1939	113·8	193·2	8 919	1·8	6·1	28·1	15·4	1·0	47·6
1940	152·0	230·9	8 588	1·6	5·5	29·2	17·1	0·9	45·7
1941	179·0	264·9	8 439	1·9	5·7	27·8	18·3	1·0	45·3
1942	224·8	310·2	7 233	2·1	5·6	21·7	23·1	0·8	46·7
1943	242·6	332·6	7 324	2·8	5·1	23·5	23·0	0·7	44·9
1944	284·5	386·9	8 545	2·1	4·6	28·0	23·6	0·6	41·1
1945	301·9	410·3	8 850	2·0	4·4	31·8	21·9	0·6	39·3
1946	344·2	464·7	9 544	2·0	4·1	38·8	17·8	0·5	36·8

Av sammanställningen framgår, att storleken av de omsatta totala varukvantiteterna under åren 1937—1939 visat en fortskridande icke obetydlig stegring av omsättningen om sammanlagt 3,3 procent. Därefter har en nedgång ägt rum under åren 1939—1942 på sammanlagt 18,9 procent; under år 1943 har en viss återhämtning inträtt och under år 1944 en betydande uppgång, som fortsatt under åren 1945 och 1946. Under redovisningsperioden har en anmärkningsvärt stor förskjutning ägt rum i fråga om förbrukningen av de olika varuslagen. Särskilt framträdande är minskningen av snusförbrukningens andel av den totala konsumtionen eller från 50,9 procent år 1937 till 36,8 procent år 1946. Mot denna minskning av snusförbrukningen svarar emellertid en ökning av cigarettkonsumtionen, vars andel av den totala förbrukningen ökats från 24,4 procent år 1937 till 29,2 procent år 1940 för att åren 1941 och 1942 visa tillbakagång till 21,7 procent; år 1943 inträdde ånyo någon ökning nämligen till 23,5 procent. Under år 1944 uppgick cigarettkonsumtionen till 28,0 procent av den totala tobakskonsumtionen och under år 1946 till 38,8 procent. Konsumtionen av röktoak, som år 1937 uppgick till 15,3 procent av den totala omsättningen, svarar år 1946 för 17,8 procent av detta års totala omsättning. Den fortgående förskjutningen mellan de olika varuslagen har verksamt bidragit till ökningen av såväl den totala tobaksförsäljningens värde som skatteavkastningens storlek. Försäljningsvärdet exklusive skatt, vilket år 1937 uppgick till 73,5 miljoner kronor, har därefter stigit till 120,5 miljoner kronor år 1946 eller sammanlagt för 10-årsperioden med cirka 64 procent.

Den till statsverket inlevererade tobaksskatten, efter avdrag av utgiven gottgörelse för inköpt svensk tobak, för varje månad från och med budgetåret 1938/39 framgår av efterföljande tabell, i vilken jämväl intagits det belopp, som enligt preliminär uppgift kommer att inlevereras under december 1947.

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

Tobaksskatt.
Miljoner kronor.

	1938 /39	1939 /40	1940 /41	1941 /42	1942 /43	1943 /44	1944 /45	1945 /46	1946 /47	1947 /48
Juli	9·04	9·87	16·94	14·74	21·56	19·85	26·84	25·31	32·12	31·63
Augusti	8·84	9·63	14·17	17·10	20·31	20·05	23·49	25·41	33·24	34·78
September ...	9·12	10·24	14·05	16·07	18·43	18·14	24·44	24·08	32·63	31·76
Oktober	8·44	10·55	12·69	14·23	20·67	19·41	23·12	25·92	27·65	31·55
November	8·04	10·95	13·86	15·49	20·30	20·85	22·66	26·31	27·15	31·48
December	8·31	9·40	13·05	18·02	18·71	22·18	23·35	26·49	27·86	30·39
Januari	10·24	13·02	14·66	19·16	21·97	29·45	26·37	31·66	31·17	
Februari	7·82	9·86	12·73	17·98	20·08	23·65	24·74	27·24	27·94	
Mars	7·42	9·26	11·83	12·07	17·33	21·54	22·01	23·76	24·47	
April	8·36	10·07	12·56	14·85	19·31	22·69	23·83	25·95	32·16	
Maj	8·76	12·48	14·12	19·25	20·14	23·48	23·26	27·96	28·32	
Juni	9·00	13·50	15·56	18·39	19·85	23·88	25·43	28·59	29·40	
Summa	103·39	128·83	166·22	197·35	238·66	265·17	289·54	318·68	354·12	

Vid studiet av de i denna tabell meddelade uppgifterna för senare tid bör beaktas, att den föreskrivna förskottsbetalningen var tionde dag höjdes från och med juli 1940 från 3 till 4 miljoner kronor, från och med december 1941 från 4 till 5 miljoner kronor, från och med augusti 1943 från 5 till 5,5 miljoner kronor, från och med januari 1944 från 5,5 till 6,5 miljoner kronor, från och med juli 1944 från 6,5 till 7 miljoner kronor, från och med januari 1946 till 8 miljoner kronor, från och med juli 1946 till 8,5 miljoner kronor samt från och med juli 1947 till 9,5 miljoner kronor. Vidare må erinras, att Tobaksmonopolet nödgats under den närmaste tiden efter ransoneringens ikraftträdande den 1 juni 1942 lämna återförsäljarna erforderlig förskottstildelning som ingångslager, varigenom försäljningen under samma tid i avsevärd grad överstigit ransoneringsplanen.

Under första hälften av innevarande budgetår skulle tobaksskatten enligt förestående tabell uppgå till 191,⁵⁹ miljoner kronor mot 180,⁶⁶ miljoner kronor under motsvarande tid nästföregående budgetår.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 19 oktober 1947 har Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet beträffande beräkningen av tobaksskatt anført följande:

»I vår skrivelse den 18 november 1946 meddelade vi riksräkenskapsverket, att vi då beräknade tobaksskatten för budgetåret 1947/48 till 370 miljoner kronor, och i skrivelse den 16 sistlidne april framhöllo vi, att enligt förnyade beräkningar denna uppgift borde bibehållas oförändrad. Nu företagna nya beräkningar ge vid handen, att tobaksskatten för budgetåret 1947/48 kan förväntas uppgå till nämnda belopp, 370 miljoner kronor. — — —

Vid beräkningen av tobaksskatten för budgetåret 1948/49 hava vi utgått ifrån en något stegrad konsumtion av cigarretter gentemot förbrukningen under budgetåret 1946/47 men till något lägre genomsnittspris än som framkom under sist nämnda budgetår. Vidare hava vi tagit hänsyn till att under sistlidna juli månad inlevererades 3 miljoner kronor extra i tobaksskatt genom höjning av delbetalningarna från 8,5 till 9,5 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.

Under förutsättning av någorlunda oförändrade konjunkturförhållanden samt oförändrade skattesatser och i stort sett samma genomsnittspriser som för närvarande beräkna vi tobaksskatten under budgetåret 1948/49 till samma belopp som under innevarande budgetår eller 370 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverket föreslår, att inkomsttiteln tobaksskatt i riksstaten för budgetåret 1948/49 upptages till 370 000 000 kronor.

Brännvinstillverkningskatt.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1947 har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av statsverkets inkomst av brännvinstillverkningskatt under budgetåren 1947/48 och 1948/49 anfört följande:

»I riksstaten för budgetåret 1947/48 är brännvinstillverkningskatten upptagen med 21 miljoner kronor. Utfallet av skatten har år från år pläгат växla avsevärt, vilket väsentligen berott på rådande förhållanden rörande spritproduktionen i landet. Till grund för beräkningen av nyssnämnda i riksstaten upptagna belopp har legat en något större kvantitet råbrännvin än som ansetts motsvara Spritcentralens normala årsbehov för tillverkning av konsumtionsbrännvin och beskattad sprit för vissa tekniska o. d. ändamål. Då Spritcentralen enligt inhämtad uppgift med hänsyn till nu rådande produktionsförhållanden väntar, att bolagets inköp av råbrännvin för framställning av konsumtionsbrännvin m. m. sannolikt komma att bli något begränsade, synes brännvinstillverkningskatten för budgetåret 1947/48, med avdrag för restitutioner, böra beräknas inflyta med ett lägre belopp än som ovan angivits eller med 19 miljoner kronor.

Inkomsten av brännvinstillverkningskatt under budgetåret 1948/49 synes med stöd av upplysningar, som inhämtats hos Spritcentralen, såvitt nu kan bedömas böra upptagas med 21 miljoner kronor.»

Mot kontrollstyrelsens kalkyl har riksräkenskapsverket intet att erinra och beräknar alltså brännvinstillverkningskatten för budgetåret 1948/49 till 21 000 000 kronor.

Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag.

Inkomsterna från partihandelsbolag hänföra sig i första hand till Aktiebolaget Vin- & spritcentralen jämte vissa agentbolag. Därjämte redovisas å inkomsttiteln i fråga ränta och amortering på de under fonden för förlag till statsverket beviljade medlen till anläggningsskapital för nya sulfitsprittfabriker. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1947 har kontrollstyrelsen beräknat förevarande inkomsttitel till 30 miljoner kronor för budgetåret 1947/48 och till 27 miljoner kronor för budgetåret 1948/49. Kontrollstyrelsen har härvid åberopat en från Aktiebolaget Vin- & spritcentralen inkommen skrivelse, vari bland annat anförts följande:

»I riksstaten för budgetåret 1947/48 har inleveransen från Spritcentralen upptagits till 25 miljoner kronor. Vid de beräkningar, som gjordes föregående år, antogs varuomsättningen 1947 bli i stort sett densamma som under

år 1946. Då emellertid omsättningen ökats, torde inleveranserna för innevarande år komma att uppgå till omkring 30 miljoner kronor.

För nästa år har som en rimlig arbetshypotes räknats med ungefär samma omsättningsvolym som 1946. Vissa omkostnader beräknas komma att stiga, såsom fabriks- och pensionskostnader. Å andra sidan kommer den billigare sulfitspriten att i ökad utsträckning ersätta potatisspriten, då tillstånd icke lämnats till bränning av potatis av årets skörd. Under sådana förhållanden torde inleveranserna från Spritcentralen för 1948 — under förutsättning av ostörd drift och att importen kan upprätthållas i beräknad omfattning — kunna preliminärt uppskattas till omkring 27 miljoner kronor.

I de anförda siffrorna ingå de belopp, som av bolaget innehållas för täckande av annuiteterna på de nya sulfitsprittfabrikernas anläggningsskapital. De på åren 1947 och 1948 belöpande avsättningarna härför ha upptagits till respektive 1 och 0,5 miljon kronor.»

Riksräkenskapsverket har för innevarande budgetår beräknat inkomsterna å titeln rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag till 30 miljoner kronor. I riksstaten för budgetåret 1948/49 torde samma inkomsttitel med hänsyn till vad Spritcentralen anført lämpligen böra upptagas till 27 000 000 kronor.

Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag.

Beträffande rusdrycksförsäljningsmedlen av detaljhandelsbolagen har kontrollstyrelsen i förenämnda skrivelse till riksräkenskapsverket i fråga om beräkningen för budgetåren 1947/48 och 1948/49 anført följande:

»Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1947/48 upptagna med 45 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av samma medel var budgetåret 1946/47 54,14 miljoner kronor. Av sistnämnda belopp voro drygt 19 miljoner kronor engångsinkomst i samband med uppboresreformens genomförande.

Enligt från systembolagen infordrade uppgifter skulle inleveransen till statsverket i form av vinstmedel komma att uppgå till i runt tal 36 miljoner kronor. Då systembolagens kalkyler ej sällan visa sig vara hållna i underkant och framställningar om tillstånd till medelsreservationer för byggnadsändamål och till fastighetsavskrivningar ej torde komma att av kontrollstyrelsen bifallas i av bolagen beräknad omfattning, synes sannolikt, att inleveransen till statsverket kommer att stiga med ytterligare någon eller några miljoner kronor, och detta synnerligast som rusdrycksförsäljningen så sent som i oktober var i mycket stark stegring. Skäl finnes att antaga, att inleveransen av vinstmedel under budgetåret 1947/48 kommer att bli cirka 38 miljoner kronor. Då vidare under budgetåret till statsverket komma att inlevereras pensionsfondsmedel från detaljhandelsbolagen till ett beräknat belopp av cirka 5 miljoner kronor, skulle följaktligen den totala inleveransen av rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag under budgetåret 1947/48 komma att utgöra ungefär 43 miljoner kronor.

Huru utvecklingen under år 1948 kommer att bli, undrandes sig varje bedömning. Enär konsumtionsstegringen de senaste månaderna till en del förorsakats av lagringsinköp inför väntad prisstegring och befarad brist å utländska rusdrycker och alltså till motsvarande del får anses vara av övergående natur och vissa tecken till vikande försäljning inom den för vinst-

resultatet så betydelsefulla utskänknigen under sommaren gjort sig märkbara, torde man sannolikt ej kunna räkna med större omsättning år 1948 än år 1947. Genom förskjutningen inom konsumtionen från utskänkta till utminuterade rusdrycker, å vilka senare handelsvinsten är lägre, komma bruttovinsterna att nedgå. Genom löneökningar och främst den skärpta statliga inkomstbeskattningen av aktiebolagen komma vidare utgifterna att ganska starkt stegras. Under beaktande i görlig mån av samtliga dessa omständigheter, vilka alla samverka till att nedbringa nettovinsten, torde enligt vad nu kan överblickas ifrågavarande vinst för år 1948, d. v. s. rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag under budgetåret 1948/49 komma att uppgå till ungefär 30 miljoner kronor.»

I anslutning till vad kontrollstyrelsen anfört har riksräkenskapsverket beräknat rusdrycksförsäljningsmedlen av detaljhandelsbolagen för budgetåret 1947/48 till 43 miljoner kronor. Jämväl för nästa budgetår har riksräkenskapsverket ansett sig böra godtaga kontrollstyrelsens beräkning och alltså upptagit inkomsterna för budgetåret 1948/49 å förevarande titel till 30 000 000 kronor.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.

Förändringarna i de beräknade och behållna inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker under de tio senast förflutna budgetåren framgå av följande sammanställning.

	Omsättnings- skatt å spritdrycker	Utskänk- ningsskatt	Omsätt- ningsskatt å vin	Summa netto- inkomst	Beräknad inkomst
M i l j o n e r k r o n o r					
Budgetåret 1937/38	91·01	5·33	0·48	96·82	93·00
» 1938/39	96·62	5·91	0·50	103·03	97·00
» 1939/40	138·60	5·43	—	144·03	143·00
» 1940/41	181·80	5·39	—	187·19	170·00
» 1941/42	191·53	6·66	—	198·19	186·00
» 1942/43	233·64	8·48	—	242·12	200·00
» 1943/44	270·36	25·38	—	295·74	265·00
» 1944/45	282·98	25·08	—	308·06	290·00
» 1945/46	294·73	27·11	—	321·84	290·00
» 1946/47	320·65	30·98	—	351·63	320·00

För att i rådande krisläge tillföra statskassan ökade inkomster beslöt 1939 års urtima riksdag en avsevärd höjning av den skatt, som från och med den 1 juli 1920 upptagits för omsättning och utskänkning av spritdrycker. Den höjda beskattning, som enligt riksdagens beslut från och med den 1 november 1939 pålades spritkonsumtionen, innebar i fråga om *omsättningskatten*, att dennas grundavgift höjdes med 3 kronor för liter, eller från förutvarande 2 kronor till 5 kronor, under det att den procentuella delen av omsättningskatten bibehölls oförändrad. Från och med den 16 mars 1942 höjdes grundavgiften till 6 kronor för liter och från och med den 1 juni 1943 till 7 kronor för liter. Den procentuella delen av omsätt-

ningsskatten utgår sålunda fortfarande med 60 procent av det belopp, som, skatten oberäknad, betingas vid inköp av dryckerna i buteljerat skick. I fråga om sprit för tekniska, industriella med flera ändamål innebar den år 1939 vidtagna skärpningen av omsättningsskatten, att grundavgiften för sprit avsedd för tillverkning av essenser och extrakter för beredning av alkoholhaltiga drycker höjdes från 1 krona 40 öre till 10 kronor för liter; denna höjning bortföll vid varuskattens införande. Omsättningsskatt å vin, som tidigare tillgodoförts denna titel, redovisas från och med budgetåret 1939/40 å en särskild inkomsttitel, numera benämnd omsättnings- och utskänkningsskatt å vin. Beträffande *utskänkningsskatten* å spritdrycker vidtogs vid 1939 års urtima riksdag ingen ändring i tidigare gällande skattesatser, utan denna skatt utgick intill den 1 juni 1943 med 2 kronor för liter egentligt brännvin och 4 kronor för liter av andra spritdrycker; renat egentligt brännvin av högst 40 procent alkoholhalt var fritt från utskänkningsskatt. Från och med nyss angivna dag belades emellertid sistnämnda slag av brännvin med utskänkningsskatt av 4 kronor för liter och höjdes skattesatsen för övriga spritdrycker med 4 kronor för liter till respektive 6 kronor och 8 kronor för liter.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1947 har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker för budgetåren 1947/48 och 1948/49 anfört följande:

»Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1947/48 upptagna med 370 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av samma medel var under budgetåret 1946/47 351,⁶³ miljoner kronor.

Inleveransen för juni—oktober 1947, d. v. s. statsverkets behållna inkomst under juli—november 1947, jämfört med inleveransen under motsvarande tid år 1946, utgjorde:

	Inleverans under		Ökning
	juli—november 1946	1947	
	Miljoner kronor		Procent
Omsättningsskattens grundavgift (konsumtionsändamål)	107·09	120·13	12·2
Omsättningsskattens procentavgift	21·94	24·73	12·7
Omsättningsskatt för tekniska m. fl. ändamål.....	0·82	0·90	9·8
Utskänkningsskatt	13·39	13·98	4·4
	<hr/>		
Tillsammans	143·24	159·74	11·5

Försäljningen var under juni—oktober 1947 10,⁶ procent större än under motsvarande tid 1946. Under juni—augusti 1947 stannade dock stegringen vid 9,8 procent. Den ytterligare stegring, som skett under september—oktober, torde väsentligen bero på inköp i lagringssyfte och kan antagas vara av övergående natur. Då härtill kommer, att ökningen i utskänkning föregående dessa lagringsinköp var i starkt avtagande samt försäljningen redan januari—maj 1947 var påfallande hög, synes man för november 1947—maj 1948 ej böra räkna med en på långt när så stark stegring i försäljningen som under juni—oktober 1947. Ökningen torde i genomsnitt kunna antagas stanna vid cirka 4 procent och den totala försäljningen bli något över 23 (23,²) miljoner liter mot 22,³⁴ miljoner liter motsvarande tid budgetåret 1946/47.

Då grundavgiften är 7 kronor för liter, svarar häremot en inkomst av denna avgift å 162,4 miljoner kronor. Procentavgiften för liter har under den hittills gångna delen av innevarande budgetår utgjort i genomsnitt 1,44 kronor. Då åtminstone under de närmaste månaderna en obetydlig förskjutning inom konsumtionen kan väntas inträda från billigare till dyrare varuslag, synes man för återstoden av budgetåret böra räkna med en procentavgift av 1,45 kronor för liter. Mot den beräknade försäljningen skulle alltså under november 1947—maj 1948 svara en procentavgift å 33,6 miljoner kronor.

Omsättningsskatten å spritdrycker för tekniska m. fl. ändamål, vilken under budgetårets fem första månader inbringat 0,90 miljon kronor, väntas under återstoden av budgetåret inflyta med 1,30 miljoner kronor.

Utskänkningsskatten har för juni—oktober influtit med 13,98 miljoner kronor. Då den häremot svarande kvantiteten är 2,38 miljoner liter, har alltså skatten under nämnda tid influtit med 5,88 kronor för liter. Då genomsnittsbeloppet under budgetåret 1946/47 var 5,97 kronor och detsamma alltså de senare månaderna nedgått, torde man för återstoden av budgetåret böra räkna med ett genomsnitt av 5,85 kronor för liter. Med hänsyn till att utskänkingen under juni—augusti i jämförelse med samma tid år 1946 ökat endast 0,8 procent mot 12,1 procent för januari—maj och den till 14,2 procent uppgående stegringen under september och oktober till stor del torde förklaras av lagringsinköp, synes man för november 1947—maj 1948 böra räkna med en endast obetydlig stegring utöver den under motsvarande månader närmast föregående budgetår utskänkta myckenheten av 2,94 miljoner liter, eller till ungefär 3,0 miljoner liter. Enligt dessa kalkyler skulle alltså utskänkningsskatten under de sju sista månaderna av innevarande budgetår kunna beräknas inflyta med 17,6 miljoner kronor.

Den sammanlagda omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker under återstoden av löpande budgetår kan alltså beräknas till $(162,4 + 33,6 + 1,3 + 17,6 =)$ 215,0 miljoner kronor. Då inleveransen under juli—november 1947 utgör 159,74 miljoner kronor, skulle alltså den totala inleveransen under budgetåret 1947/48 komma att uppgå till avrundat 375 miljoner kronor.

Att för närvarande närmare beräkna det belopp, med vilket omsättnings- och utskänkningsskatten kommer att inflyta under budgetåret 1948/49, är med hänsyn till den ovissa konjunkturutvecklingen ogörligt. I betraktande av den omsvängning till ett lägre konsumtionsläge, som under sommaren 1947 tydligt framträtt inom den konjunkturkänsliga utskänkingen, synes, i avvaktan på närmare översyn av beräkningarna vid tidpunkten för riksstatsens fastställande, här förevarande skattetitler under budgetåret 1948/49 kunna upptagas med ett till 360 miljoner kronor nedsatt belopp.»

Riksräkenskapsverket har beträffande kontrollstyrelsens beräkning av omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker för budgetåret 1947/48 funnit sig böra godtaga styrelsens beräkning till 375 miljoner kronor. För budgetåret 1948/49 föreslår riksräkenskapsverket däremot, att titeln omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, som under de senaste budgetåren varit i stadig stegring, upplages i riksstaten till samma belopp, som beräknats inflyta under innevarande budgetår eller 375 000 000 kronor.

Omsättnings- och utskänkningsskatt å vin.

Inkomsttiteln omsättningsskatt å vin uppfördes första gången å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1939/40 och omfattade avkastningen av dels den gamla omsättningsskatten å inhemskt vin — som utgick för mousserande viner eller viner med en alkoholhalt överstigande 14 volymprocent med 70 öre för liter och för andra viner med 35 öre för liter — dels en av 1939 års urtima riksdag beslutad, från och med den 22 oktober 1939 tillämpad, särskild omsättningsskatt å alla slag av viner utgående med 50 procent av det belopp, som — denna skatt oberäknad — betingades vid systembolagens inköp av viner i buteljerat skick. För vin med en alkoholhalt över 14 volymprocent utgick den särskilda omsättningsskatten dock med lägst 2 kronor för helbutelj och 1 krona för halvbutelj samt i fall då vinet tillhandahölls på andra buteljstorlekar med 3 kronor för liter räknat. Genom beslut vid 1943 års riksdag har vinbeskattningen skärpts genom införande av en utskänkningsskatt å vin, normerad i förhållande till priset å den beskattade varan med en viss minimibesättning i fråga om starkvin. Skattesatserna äro desamma, som gälla för den särskilda omsättningsskatten, d. v. s. 50 procent av inköpspriset (med inräknande för svenskt vin av omsättningsskatten men oberäknat den särskilda omsättningsskatten), för starkvin dock lägst 3 kronor för liter, 2 kronor för helbutelj och 1 krona för halvbutelj. Bestämmelserna om vinbeskattningen hava i samband med denna skattesärpning sammanförts i en den 28 maj 1943 utfärdad förordning (nr 259) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å vin, vilken förordning trätt i kraft den 1 juni 1943.

Nettoinkomsten av omsättningsskatten å vin uppgick för budgetåret 1943/44 till 20,⁸² miljoner kronor, för budgetåret 1944/45 till 23,²⁰ miljoner kronor och för budgetåret 1945/46 till 24,²⁹ miljoner kronor. Uti omsättnings- och utskänkningsskatt å vin har under budgetåret 1946/47 influtit ett belopp av 30,³⁴ miljoner kronor, därav 25,⁹⁹ miljoner kronor i omsättningsskatt och 4,³⁵ miljoner kronor i utskänkningsskatt.

Å riksstaten för budgetåret 1947/48 har omsättnings- och utskänkningsskatten å vin beräknats till 30 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1947 har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av inkomsterna av omsättnings- och utskänkningsskatten å vin för budgetåren 1947/48 och 1948/49 anfört följande:

»Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1947/48 upptagna med 30 miljoner kronor. Den behållna inkomsten av skattetiteln var under budgetåret 1946/47 30,³⁴ miljoner kronor.

Inleveransen för juni—oktober 1947, d. v. s. statsverkets behållna inkomst under juli—november 1947, jämfört med inleveransen under motsvarande tid 1946, utgjorde:

	Inleverans under juli—november		Ökning + Minskning — procent
	1946	1947	
	Miljoner kronor		
Omsättningsskattens grundavgift	0·21	0·14	— 33·3
Omsättningsskattens procentavgift.....	9·18	9·78	+ 6·5
Utskänkningskatt	1·75	1·73	— 1·2
Tillsammans	11·14	11·65	+ 4·6

Försäljningen var under juni—oktober 1947 3,²⁴ miljoner liter mot 2,⁹⁶ miljoner liter under samma tid 1946. Stegringen är 9,5 procent. Under juni—augusti 1947, eller under de tre månaderna innan inköpen i lagrings-syfte började förmärkas, stannade dock stegringen vid endast 4,8 procent. För november 1947—maj 1948 torde man närmast böra räkna med en stegring av några procent utöver försäljningen under samma månader när-mast föregående budgetår, vilken var 5,⁴⁵ miljoner liter, eller till cirka 5,6 miljoner liter. Procentavgiften har under den hittills gångna delen av inne-varande budgetår utgjort cirka 3,⁰⁰ kronor för liter. Då emellertid det se-naste året inom konsumtionen förmärkts en stark förskjutning från stark-viner till svagare viner, torde man icke kunna räkna med en högre pro-centavgift än i genomsnitt 2,⁹⁰ kronor för liter. Mot den antagna försälj-ningen skulle alltså under återstoden av innevarande budgetår svara en in-komst av procentavgiften å cirka 16,² miljoner kronor. Av den i detta fall oansenliga grundavgiften kan inkomsten under samma tid anslås till 0,2 miljon kronor.

I fråga om utskänkningskatten märkes, att densamma för juni—oktober, d. v. s. under juli—november, influerades med cirka 1,⁷³ miljoner kronor mot 1,75 miljoner kronor under samma tid 1946. Den häremot svarande kvantiteten uppgick till 0,⁵¹ miljon liter mot 0,⁴⁹ miljon liter år 1946. Ökningen, vilken helt förklaras av lagringsinköp, utgör 4,0 procent. Den totala försäljningen under november 1947—maj 1948 synes böra anslås till högst 0,⁷⁵ miljon liter mot 0,⁷⁷ miljon samma tid närmast föregående budgetår. Då samtidigt ut-skänkningskatten sjunkit från i genomsnitt 3,⁴⁰ till 3,³⁷ kronor för liter och förskjutningen från starkviner till svagare viner ännu i oktober var mycket stark, synes man för november 1947—maj 1948 böra räkna med ett genomsnittligt skattebelopp av 3,²⁰ kronor för liter. Utskänkningskatt å vin torde alltså för återstoden av budgetåret kunna beräknas inflyta med cirka 2,⁴ miljoner kronor.

Sammanlagt synes följaktligen omsättnings- och utskänkningskatt å vin under december 1947—juni 1948 kunna beräknas inflyta med (16,2 + 0,2 + 2,4 =) 18,8 miljoner kronor. Lägges härtill inleveransen under juli—novem-ber 1947 å cirka 11,⁶⁵ miljoner kronor, skulle således den totala inleveran-sen å skattetiteln under budgetåret 1947/48 komma att uppgå till avrundat 30 miljoner kronor.

Då vinförsäljningen är starkt avhängig av konjunkturutvecklingen och denna under andra halvåret 1948 och förra delen av år 1949 är mycket oviss, kan inkomsten å denna skattetitel under denna tid svårigen låta sig beräkna. Med hänsyn till att stegringen i vinförsäljningen det senaste halv-året starkt avtagit, synes lämpligt, att för närvarande, i avvaktan på senare översyn av beräkningarna, omsättnings- och utskänkningskatten å vin un-der budgetåret 1948/49 i riksstaten upptages med förslagsvis 25 miljoner kronor.»

Riksräkenskapsverket har i överensstämmelse med kontrollstyrelsens förslag beräknat omsättningsskatten å vin för budgetåret 1947/48 till 30 miljoner kronor. För budgetåret 1948/49 har riksräkenskapsverket ansett sig böra beräkna denna inkomsttitel till samma belopp som beräknats inflyta under innevarande budgetår eller 30 000 000 kronor.

Maltdrycksskatt.

Enligt beslut av 1939 års urtima riksdag har från och med den 1 januari 1940 den tidigare utgående maltskatten ersatts av en maltdrycksskatt. Allt efter alkoholstyrkan och stamvörtstyrkan indelas maltdryckerna i tre klasser. Första klassen omfattar svagdricka och maltdricka, som ej innehåller mer än 1,8 viktprocent alkohol. Andra klassen omfattar sådana till första klassen icke hänförliga maltdrycker, som ej innehålla mer än 3,2 viktprocent alkohol, och tredje klassen omfattar alkoholstarkare maltdrycker. Enligt förordning den 15 december 1939, nr 887, utgår maltdrycksskatten med 30 öre för liter för maltdrycker av andra klassen och med 54 öre för liter för maltdrycker av tredje klassen. Undantagna från maltdrycksskatt äro hemtillverkade maltdrycker samt maltdrycker av första klassen.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1947 har kontrollstyrelsen i fråga om beräkningen av inkomsten av maltdrycksskatten för budgetåren 1947/48 och 1948/49 anfört följande:

»I riksstaten för budgetåret 1946/47 upptogs inkomsten av maltdrycksskatt till 42 miljoner kronor men inflöt med 46 miljoner kronor. För budgetåret 1947/48 är inkomsten å denna skattetitel upptagen med 50 miljoner kronor.

Försäljningen av skattepliktiga maltdrycker har under nedan angivna tillverkningsår (1 oktober—30 september) uppgått till:

1938/39	172 milj. liter	1944/45	137 milj. liter
1942/43	134 » »	1945/46	147 » »
1943/44	128 » »	1946/47	163 » »

Fluktuationerna kvartalsvis i nämnda försäljning, uttryckt i procent av försäljningen under motsvarande kvartal under tillverkningsåret 1938/39, belysas av följande sammanställning:

	1939/40	1942/43	1943/44	1944/45	1945/46	1946/47
	%	%	%	%	%	%
Oktober—december	99·8	80·4	77·2	76·3	82·5	90·6
Januari—mars	88·7	78·5	73·4	83·8	81·0	85·9
April—juni	88·8	80·3	69·5	76·5	85·0	97·4
Juli—september	82·3	71·7	76·0	80·3	84·5	101·4

Såsom framgår av förestående sammanställningar har under de två senaste åren en ökning i försäljningen av skattepliktiga maltdrycker inträtt, och det finnes anledning antaga, att försäljningsökningen skall fortsätta. Den särskilt kraftiga försäljningsökningen under andra och tredje kvar-

talen 1947 synes i viss utsträckning bero på den ur försäljningssynpunkt ovanligt gynnsamma sommaren.

Inkomsten av maldrycksskatten under tiden juli—oktober 1947 har uppgått till 21,0 miljoner kronor. Skatteinkomsten för tiden november 1946—juni 1947 uppgick till 28,0 miljoner kronor, vilket innebar en inkomstökning jämfört med samma tid föregående år av omkring 10 procent. Enär man synes ha anledning att räkna med ungefär samma inkomstökning jämväl för tiden november 1947—juni 1948, torde skatteinkomsten för ifrågavarande tid kunna angivas till $\left(\frac{110}{100} \cdot 28 =\right)$ 30,8 miljoner kronor. För-

utsatt att icke bristande malttillgång kommer att lägga hinder i vägen för produktionen av skattepliktiga maldrycker, synes sålunda maldrycksskatten för hela budgetåret 1947/48 kunna angivas till $(21,0 + 30,8 =)$ 51,8 miljoner kronor, eller avrundat till 52 miljoner kronor.

Vad beträffar inkomsten av maldrycksskatten under budgetåret 1948/49 finnes anledning antaga, att densamma skall komma att inflyta med minst samma belopp som för innevarande budgetår. Styrelsen har fördenskull funnit sig böra föreslå, att inkomsten av maldrycksskatten för budgetåret 1948/49 upptages till samma belopp som för innevarande år eller till 52 miljoner kronor.»

I efterföljande sammanställning har upptagits den månadsvis influtna uppbörderna av maldrycksskatt under såväl budgetåren 1939/40—1946/47 som under det nu löpande budgetårets första månader.

Maldrycksskatt

Miljoner kronor.

	1939/40	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44	1944/45	1945/46	1946/47	1947/48
Juli	—	4·72	3·62	3·70	4·33	3·66	4·37	4·44	5·29
Augusti	—	4·59	4·03	3·83	4·14	4·23	4·63	5·41	5·73
September	—	4·27	3·49	3·90	3·57	4·25	4·35	4·57	5·60
Oktober	—	3·41	2·99	3·24	3·15	3·12	3·38	3·60	4·44
November	—	3·15	2·66	3·01	2·89	2·81	3·13	3·42	
December	—	2·87	2·26	2·51	2·51	2·52	2·82	3·14	
Januari	—	3·49	3·28	3·72	3·59	3·68	3·93	4·86	
Februari	2·42	1·92	2·02	2·25	2·24	2·38	2·59	2·84	
Mars	2·48	2·00	1·86	2·33	2·23	2·31	2·41	2·47	
April	3·26	2·48	2·27	2·84	2·55	3·38	2·87	3·11	
Maj	3·49	2·95	2·84	3·50	2·91	2·93	3·82	3·69	
Juni	3·83	3·39	2·99	3·22	3·13	3·46	3·88	4·91	
Summa	15·48	39·24	34·31	38·05	37·24	38·73	42·13	45·96	

I överensstämmelse med kontrollstyrelsens förslag beräknar riksräkenskapsverket inkomsterna av maldrycksskatt under budgetåret 1947/48 till 52 miljoner kronor. Med hänsyn till att det stora inkomstillflöde, som kan emotses för budgetåret 1947/48, delvis är att återföra på innevarande års varma sommar och höst, har riksräkenskapsverket ansett sig böra räkna med något lägre inkomster under nästkommande budgetår och föreslår, att inkomstiteln i riksstaten för budgetåret 1948/49 upptages till 50 000 000 kronor.

Skatt å läskedrycker.

Skatten å läskedrycker, som införts genom beslut av 1939 års urtima riksdag, utgår jämlikt förordningen den 22 december 1939, nr 919, vilken trädde i kraft den 1 januari 1940. Skattesatsen utgjorde från början 10 öre för liter, dock lägst 50 kronor för månad av varje tillverkare. Genom förordning den 25 maj 1941, nr 253, har skatten höjts från 10 till 12 öre för liter.

Nettoinkomsten av skatten å läskedrycker har under nedannämnda budgetår uppgått till härefter angivna belopp:

Budgetår	Milj. kr.	Budgetår	Milj. kr.
1941/42	7·39	1944/45	12·67
1942/43	8·09	1945/46	14·03
1943/44	10·28	1946/47	15·49

I riksstaten för budgetåret 1947/48 har ifrågavarande skatt upptagits till 15 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1947 har kontrollstyrelsen beräknat inkomsten av skatt å läskedrycker för ett vart av budgetåren 1947/48 och 1948/49 till 20 miljoner kronor samt anfört följande:

»I riksstaten för budgetåret 1947/48 är inkomsten å denna skattetitel upptagen med 15 miljoner kronor. Under den gångna delen av budgetåret har kontrollstyrelsens uppbörd av läskedrycksskatt, avseende skatt för tillverkarnas utlämning under månaderna juni—september 1947, uppgått till 9 miljoner kronor; uppbörden för samma tid föregående år utgjorde 6,1 miljoner kronor. Sålunda har en skatteökning å 2,9 miljoner kronor eller 47 procent uppkommit. Denna skatteökning, vilken saknar motsvarighet under något tidigare år, är till stor del beroende på den ur läskedrycksförsäljningssynpunkt ovanligt gynnsamma sommaren. Även bortsett från den särskilda ökning i skatteinkomsten, som kan hänföras till väderleksförhållandena, synes åtminstone under det närmaste halvåret jämfört med samma tid föregående år vara att räkna med tämligen stark ökning i läskedryckskonsumtionen och därmed i skatteintäkterna. Sålunda läser enligt inhämtade uppgifter tillverkarnas utlämning under oktober månad 1947 utgöra omkring 25 procent större myckenhet än under samma månad föregående år. Med denna kraftiga stegring torde man i förevarande sammanhang icke böra räkna för hela återstående delen av budgetåret. Då inkomsten av läskedrycksskatten under tiden 1 november 1946—30 juni 1947 uppgått till 9,3 miljoner kronor, skulle motsvarande inkomst för tiden 1 november 1947—30 juni 1948 med en beräknad ökning å omkring 15 procent av nyssnämnda belopp, kunna angivas till 10,7 miljoner kronor. På grund härav torde inkomsten av läskedrycksskatten under hela budgetåret 1947/48 kunna angivas till $(9,0 + 10,7 =)$ 19,7 miljoner kronor, eller avrundat 20 miljoner kronor.

Vad angår inkomsten av läskedrycksskatten under budgetåret 1948/49 är densamma synnerligen vanskelig att beräkna. Såvitt kontrollstyrelsen kan finna, är den ovan berörda mera bestående ökningen i läskedryckskonsumtionen beroende på nu rådande köpkraftsoverskott samt på viss omläggning av allmänhetens konsumtionsvanor. Då det icke är möjligt att nu göra något uttalande om huru dessa förhållanden skola gestalta sig under

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.

kommande budgetår, har kontrollstyrelsen ansett sig böra stanna vid att upptaga läskedrycksskatten för budgetåret 1948/49 till samma belopp som för innevarande budgetår, eller till 20 miljoner kronor.»

Mot kontrollstyrelsens kalkyl av läskedrycksskatten i vad avser uppbörden under budgetåret 1947/48 till 20 miljoner kronor har riksräkenskapsverket intet att erinra. Av enahanda skäl som anförts i fråga om beräkningen av inkomsterna av maltdrycksskatt vill riksräkenskapsverket förorda, att läskedrycksskatten i riksstaten för budgetåret 1948/49 upptages till 18 000 000 kronor.

Statlig nöjesskatt.

Den statliga nöjesskatten är en av 1939 års urtima riksdag från och med den 1 januari 1940 införd skatteform. Denna skatt, som under budgetåret 1939/40 uttogs i anslutning till den kommunala nöjesskatten, utgick enligt förordning den 22 december 1939, nr 931, med visst belopp för varje biljett. I förordning den 14 juni 1940, nr 438, fastställdes, att för nöjeställning, till vilken allmänheten har tillträde mot avgift, skall kommun, inom vars område tillställning hålles, uttaga en särskild avgift, vilken fördelas mellan staten och kommunen. Det åligger därvid kommun att till statsverket inleverera hälften av influten nöjesskatt. Enligt förordningen den 26 november 1943, nr 786, som trätt i kraft den 1 januari 1944, har förordnats om uttagande i vissa fall av nöjesskatt å den s. k. restaurangdansen.

Nu gällande skattesatser hava fastställts i förordning den 21 december 1945, nr 823, och gälla från och med den 1 januari 1946. Nøjesskatten utgår med 15 procent å bruttopriset på varje biljett inberäknat skatten, dock att, om biljettpriset vid biografföreställning överstiger en krona, nöjesskatten utgör 15 procent av en krona och 30 procent av återstoden av biljettpriset. Å den s. k. restaurangdansen utgår skatt efter tre olika taxor beroende på om näringsstället utskänker spritdrycker eller vin eller endast pilsnerdricka och alkoholfria drycker.

För budgetåren 1944/45, 1945/46 och 1946/47 har den statliga nöjesskatten inbragt respektive 18,05, 18,06 och 16,70 miljoner kronor. I riksstaten för innevarande budgetår är ifrågakvarande skatt upptagen till 18 miljoner kronor.

Enligt från överståthållarämbetet och länsstyrelserna inhämtade uppgifter beräknas inkomsten å titeln statlig nöjesskatt komma att uppgå till 17,00 miljoner kronor under budgetåret 1947/48 och till 16,86 miljoner kronor under budgetåret 1948/49.

Inkomsten av nöjesskatten, som för budgetåret 1946/47 uppgick till 16,70 miljoner kronor, har för de tolv månaderna november 1946—oktober 1947 utgjort 17,47 miljoner kronor.

I betraktande av de här meddelade uppbördssiffrorna beräknar riksräkenskapsverket uppbörden av nöjesskatt för innevarande budgetår till 17

miljoner kronor och föreslår, att inkomsttiteln statlig nöjesskatt för budgetåret 1948/49 upptages till likaledes 17 000 000 kronor.

II. Uppbörd i statens verksamhet

De under rubriken »uppbörd i statens verksamhet» upptagna inkomsttitlarna voro i riksstaten för budgetåret 1946/47 beräknade till ett belopp av 61,⁸¹ miljoner kronor och gävo enligt budgetredovisningen en sammanlagd nettoinkomst av 76,⁹⁶ miljoner kronor. Överskottet utgjorde alltså 15,¹⁵ miljoner kronor. De största merinkomsterna föllo på titlarna inkomst vid garnisonssjukhusen, avgifter för besiktning av motorfordon, inkomster av myntning och justering, lotspenningar ävensom patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter. Dessa titlar redovisade en merinkomst av sammanlagt 12,⁸⁰ miljoner kronor. En mera betydande brist å 0,⁶⁶ miljoner kronor utvisade titeln fyr- och båkmedel. Övriga inkomsttitlar lämnade en sammanlagd nettomerinkomst av 3,⁰¹ miljoner kronor.

Riksstaten för budgetåret 1947/48 upptager under rubriken »uppbörd i statens verksamhet» en sammanlagd inkomstsumma av 65,⁶⁷ miljoner kronor. Beträffande samtliga de under denna rubrik upptagna inkomsttitlarna, utom vattendomstolsavgifter, har riksräkenskapsverket hos vederbörande myndigheter anhållit om uppgifter å de belopp, med vilka inkomsterna å titlarna i fråga kunde beräknas inflyta under vart och ett av budgetåren 1947/48 och 1948/49. Med stöd av de utav myndigheterna i anledning av denna anhållan lämnade uppgifterna har riksräkenskapsverket, såsom framgår av bilaga C, beräknat utfallet av inkomstsumman under »uppbörd i statens verksamhet» under budgetåret 1947/48 till 69,⁷⁹ miljoner kronor eller alltså 4,¹² miljoner kronor mera än som beräknats i riksstaten.

För budgetåret 1948/49 har riksräkenskapsverket under denna rubrik beräknat ett sammanlagt belopp av 70 514 000 kronor. På detaljerna i denna beräkning torde riksräkenskapsverket här ej behöva ingå. Allenast beträffande följande inkomsttitlar har riksräkenskapsverket funnit anledning göra särskilda uttalanden.

Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 17 november 1947 framhållit, att de i riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslagen till statens bilinspektion äro anvisade att i sin helhet utgå av automobilskattemedel. Styrelsen har förutsatt, att samma anvisningssätt kommer att beträffande motsvarande anslag tillämpas för budgetåret 1948/49. Den hittillsvarande inkomsttiteln »avgifter för besiktning av motorfordon» kommer därför från och med nästkommnade budgetår att avse inkomster, vilka helt utgöras av förrättningsavgifter vid statens bilinspektion. Då anslagen för organisationen skola täckas av automobilskattemedel, borde enligt styrelsens mening även inkomsten av densamma tillföras automobilskattemed-

len. Avgifter för besiktning av motorfordon skola icke vidare erläggas. Styrelsen föreslår därför, att inkomstitelns benämning ändras till »förrättningsavgifter vid statens bilinspektion».

Riksräkenskapsverket finner lämpligt, att inkomstitelns benämning ändras i enlighet med vad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit. Ämbetsverket kan dock icke tillstyrka, att denna inkomstitel inräknas i automobilskattemedlens specialbudget. Det skulle enligt ämbetsverkets mening medföra flera olägenheter att utvidga specialbudgeten till att även omfatta uppbördstitlar. Å andra sidan finnas naturligtvis skäl som tala för att analogt redovisningssätt tillämpas med avseende å uppbördsmedel och anslag för bilinspektionen under förutsättning att inkomsterna icke komma att avsevärt understiga utgifterna. Därest någon förändring under denna förutsättning anses böra genomföras torde i så fall anslagen böra utbrytas ur specialbudgeten. Med återopande av vad sålunda anförts, har riksräkenskapsverket uppfört en ny inkomstitel, benämnd »förrättningsavgifter vid statens bilinspektion», varvid den hittillsvarande titeln »avgifter för besiktning av motorfordon» utgår. Inkomsterna av den nya titeln under budgetåret 1948/49 har ämbetsverket i överensstämmelse med väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag beräknat till 750 000 kronor.

Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket. I sin nyssnämnda skrivelse till riksräkenskapsverket har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anført följande:

»Under riksstatstiteln Diverse inkomster: Övriga diverse inkomster ha för väg- och vattenbyggnadsverket under de senaste budgetåren redovisats följande belopp (i avjämnat tal), nämligen för

budgetåret 1943/44	89 000 kronor
» 1944/45	793 000 »
» 1945/46	873 000 »
» 1946/47	501 000 »

För löpande och nästkommande budgetår uppskattar styrelsen dessa inkomster till 500 000 kronor. De huvudsakliga inkomsterna under titeln utgöras av s. k. administrationskostnadspålägg, som av verket uttagas vid utförande av arbete åt utomstående, försäljnings- samt arrende- och hyresmedel för mark och annan fast egendom, som förvärvats för vägändamål, ersättningar för av utomstående å väganläggningar orsakade skador — vilka ersättningar styrelsen ej ansett böra utöka till förvaltningarnas förfogande ställda vägunderhållsmedel — restindriven vägskatt samt försäljningsmedel för vissa vid vägunderhållsverksamheten uppkommande avfalls- och biprodukter. Inkomsternas storlek och kontinuerliga inflytande motivera enligt styrelsens mening deras utbrytande till redovisning å särskild under rubriken 'uppbörd i statens verksamhet' uppförd inkomstitel, lämpligen benämnd Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket. Ett sammanförande av dessa inkomster med förrättningsavgifterna vid statens bilinspektion till en inkomstitel anser styrelsen bör undvikas med hänsyn bl. a. till den oklarhet i väg- och vattenbyggnadsverkets interna redovisning, som detta

skulle medföra. Den nu föreslagna ändrade inkomstredovisningen synes böra genomföras i riksstaten från och med budgetåret 1948/49. Då inkomsterna väsentligen härröra från verksamhet, som finansieras med automobilskattemedel, torde inkomstiteln böra regleras över denna specialbudget.»

Med åberopande av vad riksräkenskapsverket nyss anfört angående förrättningsavgifter vid statens bilinspektion anser sig riksräkenskapsverket icke kunna tillstyrka att här omnämnda inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket inräknas i automobilskattemedlens specialbudget.

Riksräkenskapsverket anser sig dock kunna biträda styrelsens förslag i vad avser redovisning av hithörande inkomster över en särskild inkomstitel och har på grund härav i inkomstbilagan uppfört en ny inkomstitel benämnd »inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket». Inkomsterna beräknas i enlighet med styrelsens förslag för budgetåret 1948/49 till 500 000 kronor.

Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. I skrivelse den 27 oktober 1947 har Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut beräknat inkomsterna vid institutet under budgetåret 1947/48 till 1 284 000 kronor och under budgetåret 1948/49 till 1 781 000 kronor. I fråga om denna beräkning har institutet anfört, att inkomsterna från luftfartsfonden skulle motsvara hela belastningen å anslaget till väderlekstjänst för luftfarten, en tredjedel av belastningen å anslaget till aerologiska stationer och hälften av belastningen å anslag för bidrag till väderleksstation i Nordatlanten. Dessa inkomster hade för budgetåret 1948/49 beräknats med hänsyn till anslagsäskanden för utgifter å nämnda anslag för sagda budgetår.

Riksräkenskapsverket har i underdånigt utlåtande den 19 november 1947 föreslagit, att kostnader för aerologiska stationer och väderleksstation i Nordatlanten icke skola belasta luftfartsfonden. Förevarande inkomstitel reduceras i så fall med 0,6 miljon kronor.

I avvaktan på Kungl. Maj:ts beslut i denna fråga har riksräkenskapsverket upptagit inkomsterna vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut för budgetåret 1948/49 till ett avrundat belopp av 1 800 000 kronor.

Inkomst av myntning och justering. Å denna inkomstitel hava under budgetåren 1938/39—1946/47 influtit härefter angivna belopp:

Budgetår	Milj. kr.	Budgetår	Milj. kr.
1938/39	4·44	1943/44	7·30
1939/40	9·49	1944/45	9·22
1940/41	5·54	1945/46	12·96
1941/42	2·65	1946/47	16·95
1942/43	10·12		

I riksstaten för budgetåret 1947/48 har inkomst av myntning och justering beräknats till 10 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 21 oktober 1947 har mynt- och

justeringsverket erinrat, att under de tre första månaderna av budgetåret 1947/48 utmyntningen uppgått till 3 568 000 kronor. Under förutsättning av en likformig utmyntning under budgetårets återstående nio månader skulle det utmyntade beloppet stiga till omkring 14 miljoner kronor, på grund varav nettinkomsten å inkomstiteln inkomst av myntning och justering torde kunna beräknas uppgå till 10 miljoner kronor. I fråga om motsvarande inkomstberäkning för budgetåret 1948/49 har mynt- och justeringsverket framhållit, att verket saknade varje som helst fast utgångspunkt för denna beräkning på grund av svårigheten att under nuvarande förhållanden importera silver. Såsom beräknad inkomst under budgetåret 1948/49 har verket föreslagit ett belopp av 5 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket anser sig böra i enlighet med mynt- och justeringsverkets beräkning uppskatta inkomsten av myntning och justering under budgetåret 1947/48 till 10 miljoner kronor. Den av mynt- och justeringsverket gjorda uppskattningen av inkomst av myntning och justering under budgetåret 1948/49 finner riksräkenskapsverket dock väl låg. Med utgångspunkt från utfallet av inkomstiteln före kriget vill riksräkenskapsverket föreslå, att inkomst av myntning och justering för budgetåret 1948/49 för närvarande beräknas till 8 000 000 kronor.

Inkomster vid tandläkarinstituten. Enligt skrivelse från tandläkarinstitutet i Stockholm den 29 oktober 1947 hava inkomsterna från detta instituts verksamhet uppskattats till 58 000 kronor för budgetåret 1947/48 och 18 000 kronor för budgetåret 1948/49. Från tandläkarinstitutet i Malmö har uppgivits, att under ifrågavarande båda budgetår sannolikt inga inkomster komma att uppstå.

Med erinran härom har riksräkenskapsverket beräknat inkomsterna vid tandläkarinstituten för budgetåret 1948/49 till 20 000 kronor.

Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt. I skrivelse den 15 oktober 1947 har statens centrala frökontrollanstalt beräknat inkomsterna vid anstalten till 735 000 kronor under budgetåret 1947/48 och till 900 000 kronor under budgetåret 1948/49. I skrivelsen har anstalten erinrat om ett föreliggande förslag till förhöjning av taxorna, förbundet med vissa förslag till ändringar av arbets sättet vid provtagning, analysering och plombering. Innan det nya arbets sättet och de nya taxorna prövats i praktiken, vore det omöjligt att beräkna, hur dessa komme att samfällt inverka på totalinkomsterna. Anstalten har därför beräknat inkomsterna till minst samma belopp som enligt de gamla grunderna.

Med beaktande av utfallet av inkomstiteln under det senaste budgetåret och under erinran om vad frökontrollanstalten anfört i fråga om inkomstberäkningen har riksräkenskapsverket beräknat ifrågavarande inkomster under budgetåret 1947/48 till 780 000 kronor och under budgetåret 1948/49 till 900 000 kronor.

Inkomster vid rikets allmänna kartverk. I skrivelse den 25 oktober 1947 har rikets allmänna kartverk beräknat inkomsterna från kartverket för budgetåret 1947/48 till högst 200 000 kronor och för budgetåret 1948/49 till högst 265 000 kronor. Vid sistnämnda beräkning har förutsatts en utvidgning av beställningsavdelningen; därest denna utvidgning icke kommer till stånd, skulle inkomsterna från rikets allmänna kartverk budgetåret 1948/49 komma att begränsas till 200 000 kronor.

I enlighet med sistnämnda alternativ upptager riksräkenskapsverket inkomsterna vid rikets allmänna kartverk för budgetåret 1948/49 till 200 000 kronor.

Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten. I skrivelse den 29 oktober 1947 har flygtekniska försöksanstalten beräknat inkomsterna vid anstalten under budgetåret 1947/48 till 200 000 kronor och under budgetåret 1948/49 till 150 000 kronor. Försöksanstalten har därvid erinrat om önskvärdheten av en begränsning av den del av anstaltens verksamhet, som hänför sig till från institutioner och enskilda lämnade uppdrag av undersöknings- och provningskaraktär. Vidare har styrelsen för anstalten föreslagit, att redovisningssystemet för anstalten skulle anordnas på sådant sätt, att anstalten skulle kunna disponera över de ersättningar, som inflöte från utförda uppdrag. Därest denna styrelsens framställning vunne statsmakternas bifall komme riksstatstiteln inkomster vid flygtekniska försöksanstalten att utgå. Om nyssnämnda förslag icke skulle vinna bifall, syntes man icke böra räkna med större inkomst å titeln under budgetåret 1948/49 än 150 000 kronor.

Med erinran om vad flygtekniska försöksanstalten sålunda anfört får riksräkenskapsverket, som den 30 oktober 1947 avgivit underdånigt utlåtande över flygtekniska anstaltens framställning rörande ändrad redovisning av anstaltens inkomster, förorda, att inkomsterna av flygtekniska försöksanstalten för budgetåret 1948/49 beräknas till 250 000 kronor.

Fyr- och båkmedel. Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1947 vid beräkningen av uppbörden av fyr- och båkmedel utgått från det antagandet, att företräde för import komme att lämnas åt råvaror och andra dylika varuslag. Då sådant importgods i regel krävde stort skeppsrum och då därjämte tonnaget för export möjligen komme att ökas, hade uppbörden beräknats komma att i fortsättningen bliva av ungefär samma storlek som under budgetåret 1946/47. Inkomsterna av fyr- och båkmedel, vilka för sagda budgetår redovisats med omkring 3 miljoner kronor och för tiden juli—december 1947 förutsäges uppgå till 1,⁹⁰ miljoner kronor, hade i enlighet härmed uppskattats till 3,⁵⁰ miljoner kronor för budgetåret 1947/48 och 3,⁰⁰ miljoner kronor för budgetåret 1948/49, vilka belopp även upptagits såsom nettouppbörd.

Riksräkenskapsverket ansluter sig till generaltullstyrelsens ifrågavarande

beräkning och upptager sålunda inkomsten av fyr- och båkmedel för budgetåret 1948/49 till 3 000 000 kronor.

Lotspenningar. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1947 har lotsstyrelsen angående beräkning av inkomsten av lotspenningar anfört bland annat följande:

»I riksstaten för budgetåret 1947/48 är inkomsten å titeln 'lotspenningar' beräknad till 3 500 000 kronor. Lotspenninginkomsten uppgick under budgetåret 1946/47 till 4 098 000 kronor. Under månaderna juli och september 1947 har inkomsten av lotspenningar icke obetydligt överstigit motsvarande inkomst under samma månader såväl år 1946 som åren närmast före kriget. Huruvida denna förhållandevis gynnsamma konjunktur skall bliva bestående under någon längre tid, är icke möjligt för styrelsen att nu yttra sig om. För budgetåret 1947/48 bör lotspenninginkomsten enligt lotsstyrelsens uppfattning icke beräknas till högre belopp än vartill sagda inkomst upptagits i riksstaten för löpande budgetår eller 3 500 000 kronor. Vad beträffar budgetåret 1948/49 anser styrelsen med hänsyn till det ovissa läget för framtiden försiktigheten bjuda att icke räkna med högre lotsningsfrekvens än som vid nuvarande avgiftsbelopp motsvarar en lotspenninginkomst av 3 000 000 kronor.

Styrelsen får i detta sammanhang upplysningsvis nämna att styrelsen i underdånig skrivelse den 30 augusti 1947 framlagt förslag om provisorisk höjning från och med den 1 juli 1948 av de belopp, varmed lotspenningarna för närvarande utgå. Enligt sagda förslag skulle höjningen utgöra 50 % å de nuvarande beloppen. Vid bifall till förslaget skulle lotspenninginkomsten för budgetåret 1948/49 vid en lotsningsfrekvens av den omfattning, varmed i det föregående räknats, således uppgå till 4 500 000 kronor.»

Inkomsterna av lotspenningar beräknar riksräkenskapsverket för innevarande budgetår till 4 miljoner kronor, och för nästkommande budgetår antager riksräkenskapsverket, som därvid utgått från de nuvarande taxorna för lotsningen, att inkomsten av lotspenningar kan beräknas till 3 500 000 kronor.

Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter. I skrivelse den 22 oktober 1947 har patent- och registreringsverket anfört, att inkomsterna å ifrågavarande inkomstitel under tiden 1 juli—30 september 1947 uppgått till 833 000 kronor mot 773 000 kronor under motsvarande tid år 1946, varjämte verket omnämnt, att inkomsterna under tiden 1 april—30 juni 1947 varit 1 032 000 kronor. Inkomsterna under det senaste kvartalet föredde alltså en väsentlig nedgång.

Patent- och registreringsverket har vidare anfört, att åtskilligt kunde tala för att man hade att räkna med en fortsatt minskning av inkomsterna, då dessa påverkades av den ekonomiska utvecklingen i allmänhet. Vid en försämrad konjunktur syntes det ganska sannolikt, att patent och registreringar komme att sökas och vidmakthållas i mindre utsträckning än fallet varit den senaste tiden. Emellertid hade man för den tidsperiod, som nu vore aktuell, även att taga hänsyn till vissa speciella omständigheter.

Extraordinär, med krigsförhållandena sammanhängande lagstiftning syntes medverka till att patent- och varumärkesinkomsterna under de närmaste månaderna hölle sig på en högre nivå än eljest skulle varit fallet. De med aktiebolagsregistreringen sammanhängande inkomsterna påverkades i olika avseenden av den nya aktiebolagslag, som trädde i kraft den 1 januari 1948. Efter övervägande av omständigheterna hade verket kommit till den uppfattningen, att det kunde vara försvarligt att uppskatta inkomsterna under budgetåret 1947/48 till 3 300 000 kronor. En ökning till 3 500 000 kronor kunde vara motiverad, om avgiftssatserna vid aktiebolagsregistrering från och med den 1 januari 1948 höjdes i enlighet med ett förslag av verket, som vore föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

Inkomsterna under budgetåret 1948/49 kunde under förutsättning att de höjda avgiftssatserna för aktiebolagsregistreringar äro gällande under hela detta budgetår, uppskattas till 3 500 000 kronor.

Riksräkenskapsverket, som här icke kunnat taga hänsyn till den höjning av vissa avgifter, som föreslagits av patent- och registreringsverket, beräknar inkomsterna av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter enligt nuvarande grunder till för vardera budgetåret 1947/48 och 1948/49 3 500 000 kronor.

Vissa licensavgifter m. m. För nästkommande budgetår torde inkomsterna under denna titel komma att inskränka sig till vissa av statens bränslekommission och statens trafikkommission redovisade medel, vilka uppskattats till ett sammanlagt belopp av 235 000 kronor. Under framhållande av att inkomsterna i huvudsak betingas av fortvaron av vissa statliga regleringsåtgärder, har riksräkenskapsverket för budgetåret 1948/49 upptagit inkomsterna å titeln vissa licensavgifter m. m. med ett avrundat belopp av 250 000 kronor.

Inkomsterna under »uppbörd i statens verksamhet» hava för budgetåret 1948/49 upptagits på sätt framgår av tabellbilagan (bilaga D) till sammanlagt 70 514 000 kronor.

III. Folkpensionsavgifter.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 19 november 1947 har pensionsstyrelsen funnit inkomsterna under förevarande titel kunna beräknas till 98 miljoner kronor för budgetåret 1947/48 och till 92,2 miljoner kronor för budgetåret 1948/49.

I en med skrivelsen överlämnad promemoria upplyses, att till grund för denna beräkning ligger proposition nr 220 till 1946 års riksdag. I denna proposition räknas med att pensionsavgifterna skulle inflyta med ett årligt belopp av 85 miljoner kronor. Härtill komma restantier, vilka upp-

skattas till 4 miljoner kronor per år. Inflytande pensionsavgifter avseende år före 1947 beräknades uppgå till 9,0 respektive 3,2 miljoner kronor för budgetåren 1947/48 och 1948/49.

Denna av pensionsstyrelsen verkställda beräkning bygger på 1935 års inkomstnivå, förhöjd med 30 procent. Riksräkenskapsverket får erinra om att departementschefen i samband med framläggandet av ovannämnda proposition framhållit, att det icke syntes osannolikt, att en ganska betydande marginal föreläge i kostnadsberäkningen. De uppgifter rörande inkomstutvecklingen, som riksräkenskapsverket i det föregående återgivit, giva stöd för det sålunda gjorda antagandet.

I belysning av vad sålunda framkommit har riksräkenskapsverket funnit den av pensionsstyrelsen framlagda beräkningen vara väl låg och föreslår, att inkomster av folkpensionsavgifter för budgetåret 1947/48 uppskattas till 115 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till 120 000 000 kronor.

IV. Diverse inkomster.

Bötesmedel. Under budgetåret 1945/46 utgjorde uppbörden å denna titel 5,65 miljoner kronor och under budgetåret 1946/47 6,09 miljoner kronor. Under de tre första månaderna av innevarande budgetår är uppbörden å titeln emellertid 12 procent lägre än för motsvarande tid under föregående budgetår. Enligt av riksräkenskapsverket från överståthållarämbetet och länsstyrelserna infordrade uppgifter beräknas inkomsten av bötesmedel för budgetåren 1947/48 och 1948/49 till respektive 5,77 och 5,64 miljoner kronor.

Bötesmedlen ökade starkt under krigsåren, vilken ökning torde ägt visst samband med de speciella förhållandena under kriget. Med beaktande av den minskning, som nu synes börjat inträda, beräknar riksräkenskapsverket bötesmedlen för budgetåret 1947/48 till 5,70 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till 5 500 000 kronor.

Totalisatormedel. Inkomsterna av totalisatormedel uppgingo under budgetåren 1944/45—1946/47 till respektive 4,55, 5,90 och 6,78 miljoner kronor.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 20 oktober 1947 har lantbruksstyrelsen uppskattat inkomsten av totalisatormedel till 6 miljoner kronor för vardera budgetåret 1947/48 och 1948/49. Denna beräkning har riksräkenskapsverket funnit vara väl försiktig, och ämbetsverket beräknar för sin del uppbörden å inkomstiteln totalisatormedel för budgetåret 1947/48 till 6,80 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till 7 000 000 kronor.

Tipsmedel. Inkomsterna av tipsmedel under budgetåret 1947/48 uppgå till 17,05 miljoner kronor, motsvarande nettoinkomsten av Aktiebolaget Tipstjänst under dess räkenskapsår 1 juli 1946—30 juni 1947.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 13 oktober 1947 har Aktiebolaget

Tipstjänst meddelat, att bolagets nettoinkomst under dess räkenskapsår 1 juli 1947—30 juni 1948 — för inleverans till statsverket under budgetåret 1948/49 — approximativt syntes kunna beräknas till 17 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket har funnit sig kunna godtaga denna beräkning och har i enlighet härmed för budgetåret 1948/49 upptagit inkomsten av tipsmedel till 17 000 000 kronor.

Lotterimedel. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 14 oktober 1947 har Svenska penninglotteriet aktiebolag meddelat, att bolaget — under antagande att lottförsäljningen må kunna under hela budgetåret 1947/48 fortgå i ungefär samma omfattning som efter den 1 juli i år — beräknar kunna under budgetåret 1947/48 inleverera ett belopp av i runt tal 45 miljoner kronor att tillgodoföras inkomstiteln lotterimedel. Vad beträffar budgetåret 1948/49 anför bolaget, att inkomstiteln då skulle tillföras i stort sett enahanda belopp under förutsättning att ett oförändrat antal lotter kunde säljas. Då man emellertid hade anledning räkna med att en så hög avsättningssiffra icke kunde hållas annat än under sådana speciella förhållanden som nu rådde, har bolaget förslagsvis beräknat kunna under budgetåret 1948/49 inleverera omkring 41 miljoner kronor att tillgodoföras inkomstiteln lotterimedel.

Riksräkenskapsverket finner den av bolaget verkställda beräkningen av inkomsten av lotterimedel för innevarande budgetår försiktig. För nästa budgetår anser ämbetsverket, att inkomstiteln bör i riksstaten upptagas till 45 000 000 kronor.

Övriga diverse inkomster. För budgetåret 1946/47 redovisades å denna inkomstitel bruttointäkter till belopp av 20,⁷⁶ miljoner kronor och utgifter till belopp av 25,¹¹ miljoner kronor, vadan inkomstiteln utföll med ett underskott av 4,³⁵ miljoner kronor.

Av det angivna beloppet på 20,⁷⁶ miljoner kronor i bruttointäkter utgjorde 3,⁷⁸ miljoner kronor tilläggsskatter å bensin vilken inkomstitel icke längre förekom i riksstaten. Vidare har från stuteriväsendets fond överförts dels ett belopp i totalisatormedel å 1 miljon kronor, dels behållningen den 30 juni 1947 å stuteriväsendets fond 6,⁸³ miljoner kronor vid dess avveckling nämnda dag.

Av det angivna utgiftsbeloppet för inkomstiteln å 25,¹¹ miljoner kronor utgjorde största delen eller 24,⁷⁰ miljoner kronor restitutioner av tilläggs-skatter å bensin.

I riksstaten för innevarande budgetår är inkomstiteln övriga diverse inkomster upptagen med 19,⁰⁰ miljoner kronor. Vid beräkningen av denna inkomstitel har förutsatts, att den behållna inkomsten å stuteriväsendets fond vid avveckling av totalisatormedlens specialbudget skulle tillföras ifrågakvarande inkomstitel under budgetåret 1947/48. Denna omföring har emellertid jämlikt riksdagens beslut verkställts redan under budgetåret

1946/47. Under innevarande budgetår kommer titeln att tillföras behållningen å en diversemedelstitel »försålda torvprodukter från statsmossarna» jämlikt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts brev den 10 oktober 1947, vilken behållning uppgår till 5,49 miljoner kronor.

I efterföljande sammanställning hava upptagits vissa större regelbundet inflytande uppbördsmedel under budgetåren 1944/45—1946/47 (tusental kronor):

	1944/45	1945/46	1946/47
Fullföljdsavgifter	83	74	60
Expeditionsavgifter	307	427	542
Indragna sportler	2 349	2 724	2 975
Avbetalningar för avlösning av frälseskatteräntor	115	118	105
Inkomster från lantbruksinstituterna	249	154	164
Gruvförsvarsavgifter	103	218	151
Krislänedel	650	616	479
Intressemedel och kursvinster	198	149	159
Försäljningsmedel för lös egendom	1 235	1 374	1 529
	Summa	5 289	6 164

Under förevarande inkomsttitel redovisade inkomster av nu nämnda slag anser sig riksräkenskapsverket kunna för budgetåret 1947/48 uppskatta till 5 miljoner kronor, vartill bör läggas ett belopp av i runt tal 2 miljoner kronor för smärre övriga diverse inkomster. Till denna summa av 7 miljoner kronor bör läggas det belopp å 5,5 miljoner kronor, som beräknats i överskott å diversemedelstiteln för försålda torvprodukter från statsmossarna. För budgetåret 1947/48 kunna sålunda inkomsterna å inkomsttiteln övriga diverse inkomster uppskattas till i runt tal 12 miljoner kronor.

Vad beträffar inkomsterna för övriga diverse inkomster under budgetåret 1948/49, får riksräkenskapsverket erinra, att enligt vad ämbetsverket föreslagit inkomsttiteln krigskonjunkturskatt skall utgå ur riksstaten. Därvid kommer i fortsättningen inflytande krigskonjunkturskatt att redovisas under inkomsttiteln övriga diverse inkomster, samtidigt som restitutioner av krigskonjunkturskatt skola avföras såsom utgift å inkomsttiteln övriga diverse inkomster. Då i fortsättningen betydande restitutioner av krigskonjunkturskatt kunna motses, får riksräkenskapsverket förordna, att till mötande av dessa restitutioner inkomsttiteln övriga diverse inkomster i riksstaten upptages med allenast ett formellt belopp av 1 000 000 kronor.

B. Inkomster av statens kapitalfonder.

I. Statens affärsverksfonder.

Postverket.

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för postverket för den senaste 10-årsperioden framgå av efterföljande uppställning (miljoner kronor):

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

Budgetår	Den egentliga poströrelsen			Postspar- banken och postgirot: vinst	Summa	Inleve- rerat till stats- verket	Beräk- nat i riks- staten
	Inkom- ster	Drift- kost- nader	Över- skott				
1937/38	96·25	80·97	15·28	2·00	17·28	18·25	18·00
1938/39	101·77	85·49	16·28	0·50	16·78	16·84	13·00
1939/40	105·14	93·14	12·00	2·60	14·50	17·75	16·00
1940/41	113·37	98·04	15·33	4·13	19·46	17·83	14·00
1941/42	128·14	107·78	20·36	3·89	24·25	20·21	10·00
1942/43	149·91	116·46	33·45	3·22	36·67	31·17	30·00
1943/44	165·31	125·33	39·98	6·28	46·26	44·83	37·00
1944/45	182·16	134·05	48·11	6·49	54·60	53·04	46·00
1945/46	188·43	156·38	32·05	6·00	38·05	43·97	42·00
1946/47	197·08	173·73	23·35	12·00	35·94	39·09	29·00

Generalpoststyrelsen har i skrivelse den 7 november 1947 med förslag till beräkning av det inkomstöverskott av postverkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1948/1949, anfört följande:

»De beräknade inkomstposterna ha sammanförts i nedanstående tabell, vari för jämförelse upptagits jämväl inkomsterna för budgetåret 1946/47.

I n k o m s t t i t e l	Verkliga inkomster år 1946/47	Beräknade inkomster för budgetåret	
		1947/48	1948/49
Frankoteckensuppörd	123 505 156	121 500 000	121 000 000
Inkomster för befordran av tjänsteförsändelser	25 746 185	25 200 000	24 000 000
ransoneringsförsändelser	2 300 307	2 000 000	1 200 000
Inkomster av tidningsrörelsen	13 947 080	12 800 000	11 800 000
Ersättning för postgirotörelsen	14 777 066	18 500 000	21 500 000
Vinst av postgirotörelsen	8 000 000	4 000 000	4 000 000
Ersättning från postsparbanken	11 415 405	13 000 000	15 000 000
Vinst från postsparbanken	4 000 000	2 000 000	2 000 000
Övriga inkomster av inrikes rörelsen och extra ordi- narie uppörd	838 793	920 000	785 000
Ersättning för bestyret med skatteuppörden	1 673 924	5 750 000	6 700 000
försäljning av statsstämplar	229 000	230 000	245 000
centralupphandlingen av papper m. m. för övriga statsmyndigheter	450 742	400 000	400 000
utbetalning av folkpensioner	1 937 844	2 250 000	2 000 000
» » barnbidrag	—	—	960 000
försäljning av radiolicenser	404 250	420 000	425 000
» » obligationer	128 375	175 000	—
bestyret med valförsändelser	—	90 000	75 000
Inkomst av utrikes rörelsen	— 275 436	1 000 000	300 000
Summa	209 078 691	210 235 000	212 390 000
Driftkostnader	173 728 319	211 835 000	220 250 000
Över- resp. underskott	+35 350 372	—1 600 000	—7 860 000

Beträffande de beräknade *inkomsterna* må anföras följande. Frankoteckensuppörden utvisade under år 1946 en ökning av 9,6 procent jämfört med uppörden under år 1945. Under innevarande år har ökningen för ti-

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.

den januari—april uppgått till allenast 2 procent. För samtliga följande månader har i uppbörden uppkommit minskning, vilken för tiden juli—oktober 1947 uppgått till 1,3 procent. Fördelad på hela tiden januari—oktober 1947 uppgår minskningen till 0,3 procent jämfört med motsvarande tid under år 1946.

Vid den nu verkställda beräkningen av frankoteckensuppbörden har generalpoststyrelsen utgått från för närvarande gällande porton för olika försändelselag, varjämte förutsatts, att den ersättning för befordran av tjänsteförsändelser, som utgår med viss procent av frankoteckensuppbörden och som lyftes från riksstatsanslaget 'ersättning till postverket för befordran av tjänsteförändelser', kommer att liksom under budgetåret 1946/47 utgå med 15 procent av uppbörden. Med hänsyn till den nyss angivna minskningen av uppbörden har densamma för budgetåret 1947/48 ansetts icke kunna beräknas till högre belopp än 121,5 miljoner kronor, motsvarande en minskning av 1,5 procent i förhållande till uppbörden för budgetåret 1946/47.

För budgetåret 1948/49 har frankoteckensuppbörden beräknats till 121 miljoner kronor.

Nedgången av inkomsterna från tidningsrörelsen är väsentligen föranledd av tidningarnas minskade vikt.

Vinstmedlen från postgiro- och postsparbanksrörelserna ha för budgetåret 1946/47 uppgått till dubbla beloppet av vad som i sagda hänseende beräknas bliva inlevererat under budgetåret 1947/48 resp. 1948/49. Anledningen därtill är den omläggning av leveranserna av sagda vinstmedel, som genomförts under budgetåret 1946/47, i syfte att få leveranserna verkställda tidigare än vad förut varit förhållandet och som föranlett inleverering av dubbla årsvinster för sistnämnda budgetår.

Den ökade ersättningen för handhavandet av postgiro- och postsparbanksrörelserna är föranledd av de stegrade omkostnaderna beträffande framför allt avlöningarna till personalen.

Postverkets ersättning för bestyret med skatteuppbörden enligt den nya uppbördsförordningen har ännu icke fastställts. Det nu upptagna beloppet har beräknats i anslutning till innehållet i en av styrelsen den 3 oktober 1947 till Kungl. Finansdepartementet i ämnet avgiven VPM.

Från och med den 1 januari 1948 tillkommer för postverket en ny rörelsegren, nämligen utbetalning av allmänna barnbidrag. Ej heller för detta bestyr har ersättning ännu blivit fastställd. Ersättningen, som torde komma att utbetalas halvårsvis i efterskott, har för budgetåret 1948/49 beräknats till 960 000 kronor.

Beträffande de beräknade *utgifterna* må anföras. Beräkningen har verkställt under antagande, att rörligt tillägg (procentuell förhöjning) under budgetåret 1948/49 kommer att utgå efter samma procenttal som under budgetåret 1947/48.

Sammanlagda utgiftssumman, som för budgetåret 1946/47 uppgick till 173 728 319 kronor, beräknas för budgetåret 1947/48 till 211 835 000 kronor och för budgetåret 1948/49 till 220 250 000 kronor. Ökningen av utgifterna från budgetåret 1946/47 till sistnämnda budgetår, vilken ökning uppgår till omkring 46,5 miljoner kronor, är huvudsakligen beroende på den från och med den 1 juli 1947 ikraftträdde löneordningen. I jämförelse med budgetåret 1946/47 beräknas sålunda för budgetåret 1948/49 lönekostnaderna komma att ökas för den egentliga tjänstemannapersonalen med omkring 26 miljoner kronor och för den kontraktsanställda personalen med

omkring 6 miljoner kronor. Ökningen av pensionskostnaderna beräknas för samma tid uppgå till omkring 5 miljoner kronor.

Beträffande utgifterna för postbefordran å järnväg må framhållas, att, därest Kungl. Maj:t skulle komma att bifalla en av järnvägsstyrelsen gjord framställning om höjning av nu utgående avgifter för dylik befordran, detta skulle komma att medföra en ytterligare utgiftsökning för budgetåret 1947/48 med 1,8 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 med 3,2 miljoner kronor.

Av det anförda framgår, att med de nu tillämpade beräkningsgrunderna postverkets rörelse skulle komma att visa underskott för budgetåret 1947/48 å minst 1,6 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 å minst 7,8 miljoner kronor. Med anledning av detta förhållande har generalpoststyrelsen funnit sig böra i en samtidigt härmed till Kungl. Maj:t avlåten skrivelse hemställa om vissa portohöjningar. De ifrågasatta höjningarna, som enligt styrelsens förslag skulle träda i kraft från och med den 1 mars 1948, beräknas komma att medföra en inkomstökning för budgetår på cirka 20 miljoner kronor. För tiden mars—juni 1948 beräknas inkomstökningen uppgå till cirka 6,5 miljoner kronor. Av detta belopp skulle cirka 4 miljoner kronor kunna tillföras statskassan under innevarande budgetår. Då postverket hittills under innevarande budgetår till statskassan inlevererat cirka 8 350 000 kronor, utgörande överskottsmedel för budgetåret 1946/47, skulle, om styrelsens förslag beträffande portohöjning vinner statsmakternas bifall, till statskassan kunna under budgetåret 1947/48 inlevereras tillhoppa cirka 12 miljoner kronor.

För budgetåret 1948/49 synes under nu angivna förutsättningar postverkets inkomstöverskott kunna upptagas till 14 miljoner kronor.»

I likhet med generalpoststyrelsen anser riksräkenskapsverket, att postverkets inkomster för innevarande och nästkommande budgetår böra beräknas med utgångspunkt från generalpoststyrelsens framställning angående vissa taxehöjningar. Riksräkenskapsverket vill emellertid erinra, att med dessa taxehöjningar endast kommer att uppnås den inkomstnivå, som för postverkets olika rörelsegrenar kan anses vara ekonomiskt betingad. Postverkets inkomster hava emellertid karaktären av bevilling och taxorna hava därför hittills regelmässigt fixerats vid en nivå, som ger staten högre inkomst än som enbart ur affärsmässiga synpunkter skulle anses vara motiverad. Om postverket även i fortsättningen skall kunna lämna en inkomst, som svarar mot de överskott som tidigare erhållits från postverket, torde även en höjning av brevportot vara erforderlig.

Riksräkenskapsverket, som sålunda icke ansett sig böra räkna med högre inkomster än de, som kunna erhållas, därest postverkets nu gjorda framställning bifalles, har beräknat inkomsterna av postverket för budgetåret 1947/48 till 12 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till i runt tal 15 000 000 kronor.

Telegrafverket.

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för telegrafverket för den senaste 10-årsperioden framgå av efterföljande uppställning (miljoner kronor):

Budgetår	Drift- inkomster	Drift- kostnader	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1937/38	135·18	101·09	34·09	32·58	34·00
1938/39	145·64	107·91	37·73	36·24	35·00
1939/40	160·61	123·10	37·51	37·13	34·00
1940/41	166·00	124·18	41·82	40·11	35·00
1941/42	189·69	139·48	50·21	48·28	38·50
1942/43	215·96	156·88	58·48	58·81	55·00
1943/44	232·98	176·46	56·52	61·88	60·00
1944/45	252·23	194·55	57·68	56·72	60·00
1945/46	275·56	213·46	62·10	58·67	60·00
1946/47	294·43	240·24	54·19	57·46	45·00

Med skrivelse till riksräkenskapsverket den 15 november 1947 har telegrafstyrelsen överlämnat avskrift av sitt till Kungl. Maj:t avgivna förslag till beräkning av det inkomstöverskott av telegrafverkets rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1948/49.

Telegrafstyrelsen beräknar, att leveranserna av överskottsmedel från telegrafverket under budgetåret 1947/48 komma att uppgå till 25 miljoner kronor, varav 5,7 miljoner kronor resterande överskottsmedel från budgetåret 1946/47, samt under budgetåret 1948/49 till 10 miljoner kronor. Hänsyn har vid beräkningen av storleken av leveranserna ej kunnat tagas till den ökning av inkomsterna, som skulle bli ett resultat av en höjning av abonnemangsavgifterna, eftersom Kungl. Maj:t ännu ej tagit ställning till telegrafstyrelsens framställning härom.

I sin underdåniga skrivelse anför telegrafstyrelsen följande:

»Telegrafverkets redovisade inkomster, driftkostnader och överskott för de tre senaste budgetåren samt motsvarande beräknade belopp för budgetåren 1947/48 och 1948/49 framgå av efterföljande tablå.

Budgetår	Inkomster		Driftkostnader		Överskott	
	milj. kr.	ökning i %	milj. kr.	ökning i %	milj. kr.	i % av i medeltal disponerat kapital
<i>Verkliga belopp</i>						
1944/45	261·7		204·0		57·7	10·8
1945/46	283·9	8·5	221·8	8·7	62·1	11·3
1946/47	299·9	5·6	245·7	10·8	54·2	9·0
<i>Beräknade belopp</i>						
1947/48	313·8	4·6	293·4	19·4	20·4	3·0
1948/49	327·7	4·4	313·5	6·9	14·2	1·8

För att få fram det verkliga nettoresultatet för statsverkets del av telegrafverkets rörelse skola de i förestående tablå upptagna överskottsbeloppen minskas med riksgäldskontorets ränteutgifter för i telegrafverkets anläggningar investerade lånemedel.

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

Budgetår	Telegrafverkets överskott milj. kr.	Statens ränteutgifter milj. kr.	Nettovinst för statsverket milj. kr.
<i>Verkliga belopp</i>			
1944/45.....	57·7	18·3	+ 39·4
1945/46.....	62·1	18·2	+ 43·9
1946/47.....	54·2	19·4	+ 34·8
<i>Beräknade belopp</i>			
1947/48.....	20·4	22·4	— 2·0
1948/49.....	14·2	25·9	— 11·7

Ränteutgifterna ha beräknats efter den effektiva medelräntefoten å den fonderade statsskulden, varvid för budgetåren 1947/48 och 1948/49 använts samma medelräntefot som under budgetåret 1946/47 eller 3,24 %.

I fråga om de för budgetåren 1947/48 och 1948/49 beräknade inkomsterna och driftkostnaderna får telegrafstyrelsen anföra följande.

Vad först angår budgetåret 1947/48 ha inkomsterna blivit beräknade under förutsättning, att abonnentökningen och ökningen av rikssamtalstrafiken kommer att fortsätta i ungefär samma takt som för närvarande. Där- emot har utvecklingen under allra senaste tiden visat, att man måste räkna med en rätt avsevärd nedgång av den utländska telegramtrafiken, vilken nedgång säkerligen beror på den pågående hopkrympningen av importaffärerna. Driftkostnaderna för budgetåret ha, med utgångspunkt från den av Kungl. Maj:t fastställda driftkostnadsstaten, beräknats under hänsynstagande bl. a. till av AB Radiotjänst begärd ökad tilldelning av licensmedel.

Såsom framgår av den första tabblån har beräkningen givit till resultat, att överskottet för budgetåret 1947/48 skulle komma att uppgå till 20,4 miljoner kronor, vilket gentemot närmast föregående budgetår innebär en nedgång med ej mindre än 33,8 miljoner kronor och en minskning av överskottsprocenten från 9,0 till 3,0. Av den andra tabblån framgår, att statsverkets nettovinst på telegrafverket, som för budgetåret 1946/47 uppgick till 34,8 miljoner kronor förbytes i en förlust på 2,0 miljoner kronor.

Försämringen beror till större delen på de höjningar av avlöningar och pensioner, som av riksdagen beslutats från och med den 1 juli 1947, och av de konsekvenser i fråga om lönesättningen för annan personal vid telegrafverket, som dessa höjningar medfört.

I anledning av denna förutsedda försämring av det ekonomiska resultatet av telegrafverkets rörelse gjorde telegrafstyrelsen den 5 juli 1947 framställning till Kungl. Maj:t om höjning av abonnemangavgifterna, vilka stått oförändrade sedan tiden före kriget. Till denna framställning har Kungl. Maj:t ännu ej tagit ställning, varför hänsyn till densamma ej nu blivit tagen.

För budgetåret 1948/49 har telegrafstyrelsen med hänsyn till den stora efterfrågan på nya telefonabonnemang och den ytterligare ökning därav, som kan förväntas bli ett resultat av de lättnader i fråga om avgifterna för telefonabonnemang på landsbygden, som enligt tidigare fattat beslut komma att genomföras under år 1948, ansett sig preliminärt böra räkna med åtminstone samma abonnentökning som tidigare. Däremot har ökningen av antalet rikssamtal antagits bli något mindre än under budgetåret 1947/48 och har telegramtrafiken förutsatts komma att ytterligare sjunka. Driftkostnaderna ha beräknats under förutsättning, att avlöningar

Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.

och materialpriser icke komma att undergå någon ytterligare höjning. Trots detta har, såsom framgår av den första tablån, såsom resultat av beräkningarna framkommit en ytterligare nedgång av överskottet såväl absolut taget som i procent av det disponerade kapitalet. Överskottet har sålunda beräknats komma att sjunka till 14,2 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,8 procent å det disponerade kapitalet. Eftersom överskottsprocenten därmed skulle komma att sjunka långt under medelräntefoten å den fonderade statsskulden, kommer statsverket, om hänsyn tages till ränteutgifterna för i telegrafverket placerade lånemedel, att förorsakas en förlust av ej mindre än 11,7 miljoner kronor.

I sin förenämnda skrivelse den 5 juli 1947 angående höjning av abonnemangsavgifterna hade telegrafstyrelsen också anledning framhålla, att man på flera punkter hade att motse ytterligare försämringar av det ekonomiska resultatet i framtiden. Styrelsen pekade härvidlag bland annat på följande faktorer. Det av 1946 års riksdag godkända programmet för förbättring av landsbygdens telefonförhållanden kommer, i den mån de i programmet upptagna åtgärderna bliva genomförda, att medföra en ökning av telegrafverkets driftkostnader eller en minskning av inkomsterna. De utvidgningar och förbättringar av rundradioverksamheten, som blevo beslutade av 1947 års riksdag, komma att medföra, att de stora överskott, varmed rundradioverksamen hittills kunnat bidra för att uppehålla en tillfredsställande förräntning beträffande telegrafverkets rörelse i sin helhet, successivt komma att försvinna. Den kraftiga ansvällning under senare år av telegrafverkets anläggningsarbeten, som blivit nödvändig på grund av den rekordartat stora abonnentökningen och förbrukningen av tidigare förefintliga reserver i stationer och nät, vilka anläggningsarbeten ha måst utföras till priser, som avsevärt överstiga vad de tidigare utförda anläggningarna ha kostat, kommer att medföra en hastig ökning av telegrafverkets utgifter för avskrivningar (liksom även av statsverkets ränteutgifter för i telegrafverkets anläggningar investerade lånemedel).

Vid beräkningen av det ekonomiska resultatet av telegrafverkets rörelse under budgetåret 1948/49 har telegrafstyrelsen i fråga om inkomsterna utgått ifrån att det skall bli möjligt att utföra nödvändiga anläggningsarbeten i ungefärligen den utsträckning, som förutsatts i styrelsens skrivelse den 29 september 1947 med framställning om anvisande av investeringsanslag för ifrågavarande budgetår till telefon-, telegraf- och radioanläggningar. Om dessa anslag skulle komma att mera kännbart nedsättas eller om anläggningsarbetena skulle behöva avsevärt inskränkas, exempelvis på grund av en av valutaläget framtvingad minskning av föranskaffande av telefonkablar behövliga bly- och kopparkvantiteter, måste detta få kännbara återverkningar på inkomsterna, eftersom möjligheterna att inkoppla de nya abonnenter, som anmäla sig, härigenom skulle komma att i motsvarande mån minskas. Enär klarhet ännu icke vunnits, om och i så fall i vilken omfattning en inskränkning av anläggningsarbetena kan bliva nödvändig, har det icke varit möjligt för telegrafstyrelsen att nu utföra några beräkningar rörande den inverkan på inkomsterna och överskottet, som en dylik inskränkning kan få. Tydligt är emellertid, att det för budgetåret 1948/49 beräknade överskottet måste anses i hög grad osäkert, och att beloppet kan komma att bli avsevärt lägre. Om exempelvis ökningen av antalet uppsatta telefonapparater skulle minskas med 25 000 under budgetåret 1948/49 jämfört med budgetåret 1947/48, komme detta att medföra en minskning av de för detta budgetår beräknade inkomsterna med c:a 5 miljoner kronor. Försiktigheten torde därför bjuda, att telegrafverkets över-

skott för budgetåret 1948/49 tills vidare upptages med ett lägre belopp än det av styrelsen här ovan inledningsvis beräknade.

Med hänvisning till det anförda får telegrafstyrelsen föreslå, att telegrafverket i riksstaten för budgetåret 1948/49 upptages med ett överskottsbelopp av 10 000 000 kronor.

Eftersom det sålunda för budgetåret 1948/49 beräknade överskottet avsevärt understiger statens ränteutgifter för de i telegrafverket placerade lånemedlen, kommer — såsom också förut framhållits — en betydande förlust att uppstå för statsverket å telegrafverkets rörelse. Om Kungl. Maj:t emellertid skulle godkänna den höjning av abonnemangsavgifterna, som föreslagits i telegrafstyrelsens förenämnda framställning den 5 juli 1947, och om denna höjning skulle komma att genomföras från och med den 1 april 1948, skulle detta medföra en ökning av överskottet för budgetåret 1947/48 med c:a 8 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 med c:a 35 miljoner kronor.»

Telegrafstyrelsens inkomster och utgifter för budgetåren 1944/45, 1945/46 och 1946/47 jämförda med beräknade inkomster och utgifter för budgetåren 1947/48 och 1948/49 framgå av följande sammanställning (tusental kronor):

	1944/45	1945/46	1946/47	1947/48 Beräknat	1948/49 Beräknat
Telefoninkomster	219 982	235 787	251 157	264 400	278 000
Telegrafinkomster	18 248	22 744	21 590	21 400	20 400
Radioinkomster	19 745	20 535	22 060	22 800	23 800
Diverse inkomster	3 742	4 824	5 052	5 200	5 500
Summa inkomster	261 717	283 890	299 859	313 800	327 700
Ökning från närmast föregående år:					
absolut		22 173	15 969	13 941	13 900
i procent		8·5	5·6	4·6	4·4

Telegrafstyrelsens förestående beräkning är verkställd med utgångspunkt från två olika förutsättningar, nämligen dels att inlevereringsverksamheten kan fullföljas i ungefär samma omfattning som hittills, dels att investeringsverksamheten måste i viss omfattning inskränkas. Riksräkenskapsverket anser sig vid denna beräkning böra utgå från det senare antagandet. Verkningarna av en restriktivare investeringspolitik äro svårbedömbara. Riksräkenskapsverket vill för sin del acceptera telegrafstyrelsens beräkning, enligt vilken överskottet vid oförändrade taxor uppskattas till i runt tal 20 miljoner kronor för innevarande budgetår och 10 miljoner kronor för budgetåret 1948/49.

Enligt telegrafstyrelsens beräkningar skulle den av styrelsen föreslagna taxehöjningen medföra en ökning av överskottet under helt budgetår med 35 miljoner kronor. För innevarande budgetår kan taxehöjningen endast medföra en inkomststegring med 8 miljoner kronor.

Inräknat redan inlevererade överskottsmedel från föregående budgetår

torde telegrafverkets under innevarande budgetår inlevererade överskott, därest den föreslagna taxehöjningen genomföres från och med den 1 april 1948, kunna uppskattas till 33 miljoner kronor. För nästkommande budgetår torde styrelsen under samma förutsättning kunna inleverera 45 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomstiteln telegrafverket för budgetåret 1948/49 till 45 000 000 kronor.

Statens järnvägar.

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för statens järnvägar för den senaste 10-årsperioden framgå av nedanstående uppställning (miljoner kronor):

Budgetår	Drift- inkomster	Drift- kostnader	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1937/38	245·38	202·65	42·73	38·02	30·00
1938/39	254·96	204·89	50·07	44·82	35·00
1939/40	319·19	228·10	91·09	92·00	40·00
1940/41	400·21	292·03	108·18	97·90	50·00
1941/42	474·86	375·41	99·45	104·08	70·00
1942/43	533·85	402·53	121·32	120·00	110·00
1943/44	556·69	422·45	134·24	138·20	120·00
1944/45	562·16	476·93	85·23	99·49	120·00
1945/46	610·03	533·50	76·53	76·85	60·00
1946/47	626·56	566·70	59·86	64·50	40·00

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 2 december 1947 har järnvägsstyrelsen anfört, att, såvitt nu kunde bedömas, någon behållen inkomst av statens järnvägar för innevarande budgetår ej syntes kunna beräknas.

Järnvägsstyrelsen har vidare i samma skrivelse med förslag till beräkning av den behållna inkomsten av statens järnvägar för budgetåret 1948/49 anfört följande:

»Nedan lämnas en sammanställning rörande dels bokförda inkomster, utgifter och överskott under åren 1938—1946, dels beräkningsbara inkomster, utgifter och överskott under innevarande kalenderår, för vilket månadsresultaten hittills äro kända till och med oktober.

Såsom framgår av de anförda uppgifterna ha trafikinkomsterna alltsedan förkrigstiden ökat successivt år från år, beroende på krigsårens trafikansvällning och statsbanenätets tillväxt genom införlivade enskilda järnvägar. Under innevarande år, då endast ett par mindre järnvägar införlivats med statsbanenätet, är ökningen dock mindre än under de föregående åren. Godstrafikinkomsten visar till och med nedgång, medan persontrafiken samt transporterna av lapplandsmalm synas komma att giva högre inkomster än föregående år.

Å andra sidan utvisa även utgifterna under ovan angivna tidsperiod en fortgående och än större stegring, vilken är att tillskriva förutom nyssnämnda förhållanden dels ökade materialpriser, dels ock särskilt i vad gäller de senare åren starkt ökade personallöner.

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

Å r	I n k o m s t e r a v				Summa in- komster	Summa ut- gifter	Drift- över- skott
	Person- trafik	Gods- trafik	Lapp- lands- malm	Post- trafik m. m.			
	M i l j o n e r k r o n o r						
1938.....	87.4	114.1	35.9	13.1	250.5	204.8	45.7
1939.....	94.7	139.9	34.4	14.2	283.2	211.5	71.7
1940.....	124.8	195.1	27.5	13.7	361.1	267.5	93.6
1941.....	153.0	247.4	23.1	13.5	437.0	321.5	115.5
1942.....	180.0	287.8	20.8	15.8	504.4	380.6	123.8
1943.....	206.2	298.1	26.7	15.9	546.9	415.2	131.7
1944.....	218.1	313.3	14.6	16.7	562.7	460.1	102.6
1945.....	228.2	319.2	5.7	17.0	570.1	492.2	77.9
1946: 1:a halvåret.....	106.5	172.7	5.7	8.4	293.3	271.5	21.8
2:a , ...	124.0	177.5	13.6	8.9	324.0	279.3	44.7
1947: 1:a halvåret.....	107.8	165.8	8.8	8.7	294.1	278.9	15.2
2:a , (approx.)	132.2	172.2	18.2	8.3	330.9	314.1	16.8

Till följd av att utgifterna av dessa orsaker stigit mer än inkomsterna har den under krigsåren uppnådda goda ekonomiska ställningen icke kunnat hållas. Driftöverskottet, som för år 1943 nådde rekordsiffran 132 miljoner kronor, har därefter minskat successivt och beräknas för år 1947 nedgå till 32 miljoner kronor.

En ytterligare försämring i driftresultatet är med säkerhet att förutse. Den för statens järnvägar fastställda kostnadsstaten för budgetåret 1947/48 slutar nämligen på en summa av 639 miljoner kronor, vilket belopp med 88 miljoner kronor överstiger utgifterna för kalenderåret 1946 och med 46 miljoner kronor överstiger utgifterna för det nu löpande kalenderåret. Större delen av denna kostnadsökning är att tillskriva de från och med den 1 juli 1947 gällande nya löneplanerna och från samma tidpunkt fastställda nya pensionsbestämmelserna. Någon motsvarande ökning i trafikinkomsterna är icke utan betydande taxehöjningar att förvänta.

I anledning av ovan berörda radikala förändring i statens järnvägars driftekonomi har järnvägsstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 september 1947 hemställt om förhöjning av befodringsavgifterna för transporter å statens järnvägar. Något beslut av Kungl. Maj:t i detta ärende föreligger emellertid ännu icke.

Under de senaste åren har rått en utpräglad högkonjunktur. Under sensommaren och hösten synes emellertid det allmänna ekonomiska läget ha starkt försämrats. Den svåra torkan har sålunda medfört en dålig skörd och nödvändiggjort ransonering av elektrisk kraft. Vidare har till följd av utrikeshandelns ogynnsamma utveckling måst införas skärpt importreglering, begränsning av investeringsverksamheten m. m.

I vad mån ovannämnda förhållanden och härav eventuellt ytterligare påkallade åtgärder kunna komma att påverka industriproduktionen och varuomsättningen och därmed även järnvägskonjunkturen, kan för närvarande icke överblickas. Styrelsen nödgas därför liksom i föregående liknande beräkningar utgå från vissa antaganden, nämligen att det nuvarande konjunkturläget icke kommer att undergå någon större förändring och att vid en eventuell nedgång i den industriella produktionen den därvid friställda arbetskraften beredes sysselsättning genom igångsättande av planerade arbeten för motverkande av arbetslöshet. I avvaktan på Kungl.

Maj:ts beslut rörande de föreslagna avgiftsförhöjningarna anser sig styrelsen vid detta tillfälle icke ha annat val än att utgå från att de av styrelsen föreslagna taxeåtgärderna till alla delar komma att godkännas ehuru på grund av den nu långt framskridna tiden i vissa fall från en senare tidpunkt än som av styrelsen var tänkt. Slutligen må framhållas, att hänsyn icke kunnat tagas till den ökning av omslutningstalen, som kan bli en följd av att de till trafikförvaltningen GDG hörande järnvägarna eventuellt komma att helt införlivas med SJ den 1 juli 1948.

Under ovan angivna förutsättningar och då det synes sannolikt att ett visst köpkraftsoverskott kan väntas bestå även under budgetåren 1947/48 och 1948/49, torde för ifrågavarande tidsperioder kunna räknas med en tämligen väl hävdad och möjligen ytterligare något ökad persontrafik i jämförelse med det nu löpande kalenderårets, varvid inkomsterna skulle kunna uppskattas till för budgetåret 1947/48 260 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 275 miljoner kronor. För godstrafikens del föreligger däremot anledning räkna med viss successiv minskning av trafikomfattningen och på grund härav med förslagsvis endast följande inkomster vid nu antagna högre taxeläge, nämligen för budgetåret 1947/48 336 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 342 miljoner kronor. Transporterna av lapplandsmalm torde, såvitt nu kan bedömas, komma att ge något större inkomster än för nu löpande kalenderår.

Vad därefter angår utgifterna saknas för närvarande anledning förutsetta någon annan avvikelse från den för budgetåret fastställda kostnadsstaten än att dennas slutsumma, 639 miljoner kronor, på i taxeskrivelsen angivna skäl torde böra ökas med omkring 6 miljoner kronor för nu löpande budgetår och med det dubbla beloppet för nästkommande budgetår. I runt tal torde alltså i detta sammanhang för ifrågavarande budgetår kunna räknas med en utgiftssumma av 645 resp. 651 miljoner kronor.

I enlighet med dessa överväganden och med stöd av efter taxeskrivelsens utarbetande vunnen ytterligare erfarenhet angående utvecklingstendensen anser sig styrelsen nu preliminärt kunna räkna med följande driftresultat under budgetåren 1947/48 och 1948/49.

Inkomster	1947/48	1948/49
	Miljoner kronor	
Persontrafik	260	275
Posttrafik	16	17
Godstrafik utom malm	336	342
Lapplandsmalm	30	32
Övriga inkomster	3	3
	Summa 645	669
Utgifter	645	651
Överskott	0	18

Vid den trafikomfattning och de taxeförhållanden, som ovan angivits och antagits, torde sålunda, fränsett en i augusti 1947 verkställd inlevnans av 3,5 miljoner kronor, utgörande resterande överskottsmedel för föregående budgetår, å riksstattiteln 'statens järnvägar' ingen inkomst vara att påräkna under nu löpande budgetår. För budgetåret 1948/49 synes däremot under samma antaganden vara att emotse visst mindre överskott, som preliminärt och intill dess de framtida förhållandena och utvecklingsten-

densen kunna något säkrare överblickas möjligen kan anges till i runt tal 20 miljoner kronor.»

Järnvägsstyrelsen har under innevarande budgetår till statsverket inlevererat 3,5 miljoner kronor, utgörande resterande överskottsmedel från budgetåret 1946/47. Styrelsens förestående beräkning innebär, att statens järnvägars verksamhet under innevarande budgetår kan beräknas resultera i ett underskott på 28 miljoner kronor, därest någon ändring i taxorna icke genomföres. För budgetåret 1948/49 skulle motsvarande underskott bli 42 miljoner kronor. Därest de av järnvägsstyrelsen föreslagna taxehöjningarna genomföras under innevarande budgetår, kan underskottet för detta budgetår väntas bli eliminerat. För nästkommande budgetår beräknas under samma förutsättning kunna uppstå ett överskott på i runt tal 20 miljoner kronor. Detta under förutsättning att nuvarande trafikvolym kan bibehållas. Förändringarna i järnvägskonjunkturen liksom även verkningarna av taxehöjningarna äro givetvis svårbedömbara. Riksräkenskapsverket har, under förutsättning att järnvägsstyrelsens förslag angående taxehöjningarna bifallas, funnit sig kunna acceptera järnvägsstyrelsens beräkning. Inkomstiteln statens järnvägar torde sålunda under innevarande budgetår komma att uppvisa ett överskott av allenast 3,5 miljoner kronor och för nästa budgetår samma belopp som beräknas komma att inlevereras under helt år, därest taxehöjningarna bifallas och trafikvolymen icke reduceras. Härvid förutsättes dock, att till trafikförvaltningen Göteborg—Dalarna—Gävle anslutna bolag vid införlivning med statens järnvägar befrias från utskiftningskatt. Om så ej sker, uppkommer vid här angivna övriga förutsättningar för statens järnvägar under budgetåret 1948/49 underskott på 7 à 8 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket beräknar inkomstiteln statens järnvägar för budgetåret 1948/49 till 20 000 000 kronor.

Statens vattenfallsverk.

De till statsverket inlevererade samt i räkenskaperna och i rikshuvudboken redovisade överskotten för statens vattenfallsverk för den senaste 10-årsperioden framgå av efterföljande uppställning (miljoner kronor):

Budgetår	Drift- inkomster	Drift- kostnader	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1937/38	47·07	25·95	21·12	21·63	21·00
1938/39	47·53	25·13	22·40	22·32	22·00
1939/40	56·27	32·90	23·37	22·01	23·00
1940/41	64·06	34·75	29·31	23·38	22·60
1941/42	76·38	49·02	27·36	29·31	23·50
1942/43	84·81	51·17	33·64	30·04	30·00
1943/44	91·87	54·38	36·99	36·03	33·00
1944/45	96·40	60·26	36·14	38·32	33·00
1945/46	109·41	65·83	43·58	41·24	38·00
1946/47	113·95	71·09	42·86	42·98	45·00

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 12 november 1947 angående beräkning av det inkomstöverskott å statens vattenfallsverks rörelse, som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1948/49, har vattenfallsstyrelsen anfört följande:

»Inkomsterna och driftkostnaderna vid statens vattenfallsverk komma under de närmaste åren att i väsentlig grad påverkas av ännu oförutsebara förhållanden. Relativt de föreliggande anspråken på kraft råder knapphet på utbyggd vattenkraft, varför bränslealstrad tillskottskraft erfordras även vid normal vattentillgång. Över- eller underskridanden av sådan vattentillgång influera därför i hög grad driftkostnaderna liksom bränsleprisen och förseningar av maskinleveranserna till de kraftanläggningar, som beräknas bli färdiga före den 1 juli 1949. Kraftinkomsterna minskas av den nödvändiga kraftransoneringen, men varken dennas resulterande omfattning under här ifrågavarande tid eller dess inflytande på kraftbetalningen kan ännu överblickas. Ytterligare en inverkan är omfattningen av de extraordinära stödleveranser utanför den normala kraftförsäljningen, som styrelsen fullgör enligt anmodan från bränslekommissionen. En konjunkturförsämring, som medför reducerad kraftavsättning, kommer att minska inkomsterna men även driftkostnaderna, varför inflytandet på överskottet icke är så stort.

Nedan angivas uppskattningar rörande de bokföringsmässiga resultaten för budgetåren 1947/48 och 1948/49. Beträffande det förra budgetåret har hänsyn tagits till hittills föreliggande förhållanden, kännetecknade av långvarig och intensiv torka samt av att även ett flertal små och oekonomiska värmekraftanläggningar måste utnyttjas, under det att nederbördsförhållandena i fortsättningen antagits någorlunda normala. För budgetåret 1948/49 har räknats med fortsatt ökning av kraftbehoven, normal vattentillgång, färdigställande av nya kraftanläggningar enligt nu föreliggande program och oförändrade bränslepris. Vid rubbningar i dessa hänseenden kunna väsentliga förskjutningar inträda.

	Inkomster kronor	Driftkostnader kronor	Överskott kronor
Budgetåret 1947/48			
Kraftverk	115 000 000	90 500 000	24 500 000
Kanalverk	1 800 000	1 800 000	—
Fastighetsförvaltning	1 200 000	700 000	500 000
Summa	118 000 000	93 000 000	25 000 000
Budgetåret 1948/49			
Kraftverk	120 000 000	88 000 000	32 000 000
Kanalverk	1 800 000	1 800 000	—
Fastighetsförvaltning	1 200 000	700 000	500 000
Summa	123 000 000	90 500 000	32 500 000

In k o m s t e r n a.

Beträffande kraftverkens inkomster för budgetåret 1947/48 har hänsyn tagits till å ena sidan sannolik sänkning på grund av kraftransoneringen, å andra sidan viss ökning av dyrtidstilläggen på grund av levnadskostnadsindex' uppgång och tillkommande betalningar för de extraordinära stödleveranserna, vilka emellertid påverka även kostnaderna. För budgetåret

1948/49 har räknats med någon uppgång av kraftförsäljningen men oförändrat procenttal för dyrtidstilläggen. Kanalverkets och fastighetsförvaltningens inkomster ha förutsatts oförändrade. Möjligen skulle en viss ökning av kanaltrafiken kunna förutses, men inkomstökningen till följd härav saknar betydelse i jämförelse med osäkerheten rörande kraftinkomsterna.

Driftkostnaderna.

Bortsett från bränslekostnader och inköp av kraft från främmande företag har vid kraftverken en ökning av såväl driftutgifter och allmänna omkostnader som avsättning till värdepapperskonto förutsetts för budgetåret 1948/49 med hänsyn till anläggningarnas och rörelsens ökade omfattning. I fråga om lönetillägg har för båda budgetåren räknats med de för budgetåret 1947/48 gällande grunderna.

Bränslekostnaderna och kostnaderna för från främmande kraftverk inköpt kraft ha uppskattats i anslutning till de ovan angivna förutsättningarna.

Levererbart överskott.

I riksstaten ingå de under respektive budgetår inlevererade överskotten. Hänsyn måste härutinnan tagas till den eftersläpning, som inträder genom att kraftavgifterna till stor del inflyta i efterskott. Vattenfallsstyrelsen beräknar vid de ovan angivna förutsättningarna det inlevererbara överskottet till 25 000 000 kronor för budgetåret 1947/48 och till 30 000 000 kronor för budgetåret 1948/49.

En inleverans av nämnda belopp förutsätter, att den av vattenfallsstyrelsen begärda ökningen av rörelsekrediten hos riksgäldskontoret medgives med verkan redan under innevarande budgetår.»

Statens vattenfallsverks inkomster och utgifter för budgetåren 1945/46 och 1946/47 jämförda med de för budgetåren 1947/48 och 1948/49 beräknade framgå av följande sammanställning (miljoner kronor):

	1945/46	1946/47	1947/48 Beräknat	1948/49 Beräknat
Inkomster:				
Kraftverken	107·00	110·99	115·00	120·00
Kanalverken	1·21	1·58	1·80	1·80
Fastighetsförvaltningen	1·20	1·38	1·20	1·20
	Summa 109·41	113·95	118·00	123·00
Utgifter:	65·83	71·09	93·00	90·50
Överskott:	43·58	42·86	25·00	32·50

I riksräkenskapsverkets föregående år avgivna inkomstberäkning uppskattades med ledning av vattenfallsstyrelsens beräkningar inkomsterna för budgetåren 1946/47 och 1947/48 till 109,⁵⁵ respektive 110,⁷⁰ miljoner kronor. Dessa beräkningar voro alltså för låga. Den nu förutsedda försämringen av överskottet är helt beroende på utgiftsökningar, föranledda både av lönestegringar och av brist på vattenkraft och bränsle. Styrelsens nu gjorda beräkning, vilken förutsätter att styrelsens hemställan om ökning av rörelse-

krediten hos riksgäldskontoret bifalles, har icke givit riksräkenskapsverket anledning till erinran.

Riksräkenskapsverket förordar, att överskottet av statens vattenfallsverk i riksstaten för budgetåret 1948/49 uppföres med 30 000 000 kronor.

Domänverket.

De bokförda inkomsterna och utgifterna för domänverket samt överskottet för de senaste tio kalenderåren jämte de i rikshuvudboken redovisade och de till statsverket inlevererade överskotten för motsvarande budgetår framgå av nedanstående uppställning (miljoner kronor):

Räkenskapsår	Inkomster	Driftkostnader	Överskott	Budgetår	Överskott	Inlevererat till statsverket	Beräknat i riksstaten
1937	75·99	51·58	24·41	1937/38	20·93	16·90	15·50
1938	72·35	60·57	11·78	1938/39	16·32	11·78	9·00
1939	61·12	52·17	8·95	1939/40	7·07	16·46	12·50
1940	87·78	73·03	14·75	1940/41	15·63	14·75	9·00
1941	97·70	82·35	15·35	1941/42	16·82	15·35	10·00
1942	109·62	84·48	25·14	1942/43	28·92	26·13	16·00
1943	118·32	92·99	25·33	1943/44	17·83	24·34	23·00
1944	138·93	112·88	26·05	1944/45	28·31	26·71	23·00
1945	121·29	101·19	20·10	1945/46	15·99	20·32	24·00
1946	163·14	130·75	32·39	1946/47	35·53	32·39	20·00

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 11 november 1947 har domänstyrelsen rörande beräkningen av ifrågakvarande titel för budgetåren 1947/48 och 1948/49 yttrat följande:

»Domänverkets inkomster utgöras i huvudsak av inkomster från statskogarna samt arrendemedel. Under det att de senare äro jämförelsevis konstanta år från år, kunna däremot de förra växla betydligt allt efter förändringar i läget på marknaden för skogsindustriens produkter.

Domänverkets skogsindustriella rörelse har från och med 1942 överförts till aktiebolaget statens skogsindustrier. Domänverkets inkomster från bolaget utgöras — förutom av inkomster av till bolaget försålt rundvirke — av den utdelning, som bolagets aktier kunna komma att giva.

Inkomsterna å riksstatstiteln 'domänverket' omfatta därför dels domänverkets egen rörelse, dels ock inkomsterna av domänstyrelsens aktier i nämnda bolag.

Överskottet från domänverket för 1946 utgjorde i runt tal 32 400 000 kronor. Däri ingick utdelning med 880 000 kronor å aktiekapitalet, 22 000 000 kronor, i aktiebolaget statens skogsindustrier.

Beträffande överskottet av domänverkets rörelse för 1947 må framhållas att detta överskott i riksstaten för budgetåret 1947/48 upptagits till 30 miljoner kronor. Svårigheter föreligga att nu ens tillnärmelsevis förutsäga hur det slutliga resultatet blir av skogsbruket och skogsindustrierna under 1947, särskilt som vid de hittills under innevarande höst hållna auktionerna å rotstående virke från domänfondens skogar allenast omkring en tredjedel av därvid utbudet virke försålts och det bl. a. av denna anledning i för-

ening med rådande osäkerhet på virkesmarknaden är synnerligen oviss hur det slutliga försäljningsresultatet för 1947 kan komma att gestalta sig. Styrelsen förmodar emellertid att domänverkets överskott för 1947, däri inräknat utdelning å aktierna i aktiebolaget statens skogsindustrier, skall komma att uppgå till omkring 25 miljoner kronor men vill, under hänvisning till det anförda, förutskicka att det verkliga resultatet kan komma att väsentligt avvika från detta belopp. Uppkommande överskott beräknas bli inlevererat till statsverket under budgetåret 1947/48.

Storleken av det överskott, som kan komma att uppstå å domänverkets rörelse under 1948 ställer sig än svårare att nu bedöma. Med hänsyn till den ovissa utvecklingen på trävarumarknaden och med säkerhet ökade administrations- m. fl. kostnader anser sig domänstyrelsen för närvarande bära uppskatta överskottet för sistnämnda år till 23 miljoner kronor, däri inräknat utdelning å aktierna i aktiebolaget statens skogsindustrier. Berörda belopp torde alltså kunna antagas bli inlevererat till statsverket under budgetåret 1948/49.»

I fråga om utdelningen å aktierna i aktiebolaget statens skogsindustrier för 1947 hänvisar domänstyrelsen till en skrivelse från bolaget den 10 november 1947 av följande innehåll:

»I anledning — — — meddela, att vi beräkna, att bolaget för år 1947 kan utdela 4 % å aktiekapitalet eller 880 000 kronor.

I fråga om utdelning för 1948 års rörelse anser sig bolaget f. n. ej kunna göra något närmare uttalande. Resultatet av nästa års rörelse är svårt att nu bedöma, dels med hänsyn till exportpriser resp. -kvantiteter dels ock beträffande råvarukostnader och eventuella ytterligare statliga regleringar i fråga om exportvolym resp. avgifter o. d.

Från och med den 1 januari 1948 träder den nya aktiebolagslagen i kraft och med hänsyn till dess bestämmelser om ökad avsättning till reservfond samt i förekommande fall om avsättning till skuldregleringsfond är det sannolikt, att bolagets nettovinst härigenom kommer att beskäras. Från nästa års ingång ökas jämväl aktiebolagsskatten med 10 %.»

Enligt en inom domänstyrelsen upprättad tablå hava domänverkets bokförda respektive beräknade inkomster, utgifter och överskott för vart och ett av åren 1946—1948 sammanställts sålunda (miljoner kronor):

	1946	1947	1948
Inkomster	Enligt bokslutet	Beräknat	Beräknat
		miljoner kronor	
Skogsdomänerna	116·45	106·10	104·10
Jordbruksdomänerna	4·85	5·00	5·00
Aktieutdelning	0·90	0·90	0·90
	Summa 122·20	112·00	110·00
Utgifter			
Administration	12·70	16·00	18·00
Skogsdomänerna	61·30	61·50	63·00
Jordbruksdomänerna	5·35	5·00	3·00
Avsatt till förnyelsefonden	10·45	4·50	3·00
	Summa 89·80	87·00	87·00
Överskott	32·40	25·00	23·00

Domänverkets förestående beräkning, som i stort sett icke givit riksräkenskapsverket anledning till erinran, synes vara försiktig. Försäljningarna under vintern kunna medföra stora förskjutningar mellan olika räkenskapsår.

Riksräkenskapsverket förordar att inkomsterna av domänverket i riksstaten för budgetåret 1948/49 beräknas till 25 000 000 kronor.

II. Riksbanksfonden.

I riksstaten för budgetåret 1947/48 har under rubriken riksbanksfonden upptagits allenast ett formellt belopp av 100 kronor.

Såsom framgår av riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1947/48, hade vid apprecieringen av den svenska kronan den 13 juli 1946 uppkommit en bokföringsförlust på netto 182 miljoner kronor, vilken förlust överfördes till riksgäldskontoret mot det att riksgäldskontoret tillhandahöll riksbanken en icke räntebärande skuldförbindelse å beloppet. Enligt propositionen 370 till 1946 års riksdag skola, så länge denna skuldförbindelse existerar, några vinster å riksbankens verksamhet icke inleveras till statsverket utan tills vidare fonderas inom riksbanken.

I anledning av vad sålunda förekommit får riksräkenskapsverket föreslå, att inkomsterna från riksbanksfonden i riksstaten för budgetåret 1948/49 upptagas med allenast ett formellt belopp av 100 kronor.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

Statens allmänna fastighetsfond omfattar tio delfonder, nämligen slottsbyggnadernas, fångvårdsstyrelsens, utrikesdepartementets, medicinalstyrelsens, byggnadsstyrelsens, generaltullstyrelsens, Uppsala universitets, Lunds universitets, karolinska sjukhusets och lotsstyrelsens delfonder. Allmänna fastighetsfonden tillkommande ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler skall i vad avser byggnadsstyrelsens delfond fastställas med ledning av de kalkylerade hyresvärdena för olika fastigheter, varefter överskottet beräknas såsom skillnaden mellan de å delfondens stat upptagna inkomsterna och utgifterna för delfonden. Beträffande övriga delfonder utom slottsbyggnadernas delfond gäller däremot, att ifrågakvarande ersättning skall bestämmas så, att ett överskott erhålles motsvarande full förräntning av det å respektive delfonder disponerade statskapitalet. I olikhet mot övriga delfonder under fastighetsfonden avses slottsbyggnadernas delfond icke skola redovisa något överskott.

I skrivelse i december 1947 har riksräkenskapsverket avgivit utlåtande över de av de särskilda förvaltningsmyndigheterna avgivna förslagen till stater för de olika delfonderna av allmänna fastighetsfonden samt därvid framlagt förslag till stat för fonden för budgetåret 1948/49. I enlighet med detta förslag skulle överskotten å de särskilda delfonderna upptagas till de i efterföljande sammanställning angivna beloppen (kronor):

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

Slottsbyggnadernas delfond	1 000
Fångvårdsstyrelsens delfond	345 000
Utrikesdepartementets delfond	365 000
Medicinalstyrelsens delfond	1 890 000
Byggnadsstyrelsens delfond	9 000 000
Generaltullstyrelsens delfond	60 000
Uppsala universitets delfond	190 000
Lunds universitets delfond	230 000
Karolinska sjukhusets delfond	370 000
Lotsstyrelsens delfond	55 000
Summa	12 506 000

Riksräkenskapsverket föreslår sålunda, att överskottet å statens allmänna fastighetsfond i riksstaten för budgetåret 1948/49 upptages till 12 506 000 kronor med den fördelning på delfonder, som anges i bilaga D.

IV. Försvarets fonder.

Försvarets fastighetsfond. I en den 28 januari 1944 dagtecknad proposition, nr 76, har med hänsyn till att under nuvarande förhållanden medelsanvisningar i fastighetsfonden ske i snabbare takt än som motsvarar den verkliga medelsåtgången, den hittills använda beräkningsschablonen frångåtts. Enligt denna schablon beräknades överskottet till 4 procent å den kapitalbehållning vid ifrågavarande budgetårs ingång, som skulle föreligga, därest samtliga vid det föregående budgetårets ingång för investering disponibla medel hade förbrukats före förstnämnda tidpunkt. Den ändrade beräkningsmetoden innebar, att överskotten skulle reduceras till belopp, som kunde förutses komma att närmare motsvara det som i verkligheten skulle uppkomma. I överensstämmelse härmed hava förvaltningsmyndigheterna beräknat överskotten för budgetåret 1948/49 till 4 procent å delfondernas beräknade kapitalbehållningar den 1 juli 1948 med härefter angivna belopp, nämligen (kronor):

Arméns delfond	8 440 000
Marinens delfond	3 966 000
Flygvapnets delfond	5 400 000
Summa	17 806 000

Riksräkenskapsverket beräknar med hänsynstagande till den ökning av delfondernas kapitalbehållningar, som ägt rum under budgetåret 1946/47, överskottet å försvarets fastighetsfond för budgetåret 1948/49 till 18 460 000 kronor med den fördelning på delfonder, som anges i bilaga D.

Försvarets bostadsanskaffningsfond. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 17 oktober 1947 har försvarets bostadsanskaffningsnämnd beräknat inkomsterna å riksstatstiteln till 159 000 kronor för budgetåret 1947/48 och till 214 000 kronor för budgetåret 1948/49. Riksräkenskapsverket beräknar

i enlighet med bostadsanskaffningsnämnden inkomsterna för försvarets bostadsanskaffningsfond till 215 000 kronor för budgetåret 1948/49.

Försvarets fabriksfond. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 1 november 1947 har fabriksstyrelsen beräknat inkomsterna för fonden till 1 824 000 kronor för budgetåret 1947/48 och till 1 330 000 kronor för budgetåret 1948/49. Riksräkenskapsverket beräknar i enlighet med fabriksstyrelsen inkomsterna för försvarets fabriksfond för budgetåret 1948/49 till 1 330 000 kronor.

V. Statens utlåningsfonder.

I särskilda skrivelser till riksräkenskapsverket hava statskontoret, egnahemsstyrelsen, riksbanken och riksgäldskontoret uppskattat inkomsterna från de av dem förvaltade hithörande fonderna för budgetåret 1948/49 till respektive 14 025 400 kronor, 10 021 800 kronor, 1 660 100 kronor och 637 000 kronor. Från generaltullstyrelsen och lotsstyrelsen har inhämtats, att avkastningen från av dem förvaltade båtlånefonder för samma budgetår uppskattats till 5 000 kronor respektive 49 000 kronor. Hithörande inkomster hava sålunda av vederbörande fondförvaltande myndigheter uppskattats till sammanlagt 26 398 300 kronor.

Med ledning av de sålunda framlagda beräkningarna har riksräkenskapsverket uppskattat överskotten från statens utlåningsfonder för budgetåret 1948/49 till sammanlagt 26 723 300 kronor. Beträffande överskottens fördelning å de olika fonderna hänvisar riksräkenskapsverket till tabellbilagan (bilaga D).

VI. Fonden för låneunderstöd.

Enligt inhämtade upplysningar hava statskontoret, egnahemsstyrelsen, riksbanken och riksgäldskontoret uppskattat avkastningen av respektive delfonder för budgetåret 1948/49 till härefter angivna belopp, nämligen (kronor):

Statskontorets delfond	18 550 000
Egnahemsstyrelsens delfond	1 100 000
Riksbankens delfond	10 000
Riksgäldskontorets delfond	1 467 000.

Mot förestående beräkningar har riksräkenskapsverket intet annat att erinra än att inkomstiteln för riksgäldskontorets delfond torde böra jämnas till 1 470 000. Riksräkenskapsverket beräknar alltså inkomsterna under fonden för låneunderstöd för budgetåret 1948/49 till 21 130 000 kronor med den fördelning på delfonder, som anges i tabellbilagan (bilaga D).

VII. Fonden för statens aktier.

Å fonden för statens aktier voro vid utgången av budgetåret 1946/47 bokförda av staten ägda aktier i följande aktiebolag, nämligen: Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet, Aktiebolaget Jordbrukarbanken, Nya svenska stenkolsaktiebolaget Spetsbergen, Aktiebolaget Industrikredit, Svenska spannmålsaktiebolaget, Svenska penninglotteriet aktiebolag, Aktiebolaget Svensk torvförädling, Aktiebolaget Transitotrafik, Svenska gengasaktiebolaget, Norrbottens järnverk aktiebolag, Svenska skifferoljeaktiebolaget, Aktiebolaget Tipstjänst, Aktiebolaget Ceaverken, Ruotivare gruvaktiebolag, Sveriges centrala restaurangaktiebolag och Aktiebolaget Göteborgs Handelsbank. Under innevarande budgetår hava tillförts ytterligare statens aktier i Aktiebolaget Aerotransport och Aktiebolaget Atomenergi.

Av dessa å fonden för statens aktier bokförda aktieinnehav torde avkastning under budgetåret 1948/49 kunna emotes endast från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet, Aktiebolaget Jordbrukarbanken, Svenska penninglotteriet aktiebolag, Aktiebolaget Tipstjänst, Sveriges centrala restaurangaktiebolag och Aktiebolaget Göteborgs Handelsbank. Med stöd av vissa lämnade upplysningar rörande det överskott, som kan tänkas bliva inlevererat till statsverket, beräknar riksräkenskapsverket dessa inkomster under budgetåret 1948/49 till ett belopp av i avjämnat tal 20 000 000 kronor.

VIII. Statens pensionsfonder.

I skrivelse till riksräkenskapsverket den 19 november 1947 har pensionsstyrelsen beräknat inkomsten av folkpensioneringsfonden för budgetåret 1947/48 till 28,0 miljoner kronor och för budgetåret 1948/49 till 27,1 miljoner kronor.

I särskilda skrivelser till riksräkenskapsverket daterade den 7 november respektive den 6 november 1947 hava statskontoret och riksgäldskontoret beräknat inkomsterna av övriga statens pensionsfonder för budgetåret 1948/49 till respektive 4 530 000 kronor och 20 000 kronor.

I anslutning till ovanstående beräkningar uppskattar riksräkenskapsverket inkomsterna från statens pensionsfonder under budgetåret 1948/49 till följande belopp, nämligen från folkpensioneringsfonden 27 000 000 kronor, från civila tjänstepensionsfonden 1 140 000 kronor, från militära tjänstepensionsfonden 140 000 kronor, från allmänna familjepensionsfonden 3 250 000 kronor samt från pensionsfonden för vissa riksdagens verk 20 000 kronor eller sammanlagt till 31 550 000 kronor.

IX. Diverse kapitalfonder.

Fonden för kreditgivning till utlandet. I skrivelse till riksräkenskapsverket den 6 november 1947 har riksgäldskontoret beräknat avkastningen av denna fond till 19,4 miljoner kronor för budgetåret 1947/48 och till 19,0 miljoner kronor för budgetåret 1948/49. Riksräkenskapsverket beräknar i enlighet härmed överskottet å förevarande inkomstitel för nästa budgetår till 19 000 000 kronor.

Övriga diverse kapitalfonder. I skrivelser till riksräkenskapsverket från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, statens reproduktionsanstalt, egnahemsstyrelsen och riksgäldskontoret hava lämnats de uppgifter beträffande avkastningen från övriga diverse kapitalfonder som framgå av följande sammanställning:

	1947/48 Kronor	1948/49 Kronor
Fonden för förlag till statsverket (riksgäldskontoret)	100 000	90 000
Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond (väg- och vattenbyggnadsstyrelsen)	1 788 100	2 200 000
Fonden för Södertälje kanalverk (väg- och vattenbyggnadsstyrelsen)	— 180 000	— 130 000
Fonden för anordnande av spannmålslagerhus och kylhus (riksgäldskontoret)	54 000	—
Arrendeegnahemsfonden (egnahemsstyrelsen)	250 000	225 000
Statens reproduktionsanstalts fond (statens reproduktionsanstalt)	100 000	90 000
	Summa 2 112 100	2 475 000

Riksräkenskapsverket förutsätter, att överskotten å postsparbanksfonden och postgirofondens fortfarande skola regleras över postverkets fond.

Med stöd av förestående uppgifter har riksräkenskapsverket ansett sig böra beräkna inkomstiteln övriga diverse kapitalfonder för budgetåret 1948/49 till ett avrundat belopp av 2 500 000 kronor.

I anslutning till vad sålunda anförts får riksräkenskapsverket föreslå, att driftbudgetens inkomster i förslaget till riksstat för budgetåret 1948/49 upptagas på sätt framgår av den härvid som bilaga D fogade specifikationen.

Slutresultatet av riksräkenskapsverkets beräkningar rörande driftbudgetens inkomster för budgetåret 1948/49 har i efterföljande tablå sammanställts med de redovisade inkomsterna för budgetåren 1945/46 och 1946/47 samt de av ämbetsverket nu uppskattade inkomstbeloppen för budgetåret 1947/48.

Av denna sammanställning framgår till en början, att de sammanlagda inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1947/48 förutsätts stiga långt utöver inkomsterna för budgetåren 1945/46 och 1946/47, varemot de totala

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

	Utfallet		Beräknat utfall	
	1945/46	1946/47	1947/48	1948/49
	Miljoner kronor			
<i>Egentliga statsinkomster:</i>				
Preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. (respektive motsvarande äldre inkomsttitlar)	1 246	896	2 000	2 000
Övrig skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse	162	282	170	161
Automobilskattemedel	83	203	230	210
Tullar och acciser	1 472	1 642	1 434	1 323
Övriga egentliga statsinkomster	210	214	272	266
Säger	3 173	3 237	4 106	3 960
<i>Inkomster av statens kapitalfonder:</i>				
Statens affärsverksfonder	241	237	99	135
Övriga kapitalfonder	114	132	146	153
Säger	355	369	245	288
Tillsammans	3 528	3 606	4 351	4 248

inkomsterna under budgetåret 1948/49 antagas sjunka något under inkomstnivån för budgetåret 1947/48.

I den i sammanställningen ingående inkomstgruppen för preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m. och motsvarande äldre inkomsttitlar har omläggningen av skatteuppbörden under övergångsåret medfört ett betydande skattebortfall. Från budgetåret 1945/46 till budgetåret 1947/48 har inkomstgruppen uppvisat en ökning från 1 246 miljoner kronor till 2 000 miljoner kronor, vilken nivå förutsattes bibehållen för budgetåret 1948/49.

Om man bortser från preliminära skatten och motsvarande äldre inkomsttitlar uppgå samtliga övriga inkomster för budgetåret 1945/46 till 2 282 miljoner kronor och för budgetåret 1946/47 till 2 710 miljoner kronor. För budgetåret 1947/48 beräknar riksräkenskapsverket, att ifrågavarande inkomster skola utfalla med ett belopp av 2 351 miljoner kronor, och för budgetåret 1948/49 beräknas ifrågavarande inkomster till 2 248 miljoner kronor. Vad särskilt angår inkomsterna av statens affärsverksfonder utvisar den lämnade sammanställningen svaga överskott för såväl innevarande som nästkommande budgetår.

I handläggningen av detta ärende hava, förutom undertecknade, byråcheferna Murray och Ehnбом deltagit.

Stockholm den 4 december 1947.

Underdånigst

P. S. RUNEMARK

Gunnar W. Sjögren

BILAGOR

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

Utfallet av driftbudgeten

Miljoner

	Beräk- nade belopp	Redo- visade belopp	Netto- mer- inkomst	Netto- brist
Allmänna budgeten.				
A. Egentliga statsinkomster:				
I. Skatter.....	2 652·20	2 820·46	168·26	—
II. Uppbörd i statens verksamhet	61·23	76·29	15·06	—
III. Folkpensionsavgifter.....	66·00	67·02	1·02	—
IV. Diverse inkomster	64·05	64·09	0·04	—
Säger för egentliga statsinkomster	2 843·48	3 027·86	184·38	—
B. Inkomster av statens kapitalfonder:				
I. Statens affärsverksfonder	179·00	236·41	57·41	—
II. Riksbanksfonden	10·00	—	—	10·00
III. Statens allmänna fastighetsfond	11·82	11·82	—	—
IV. Försvarets fonder	18·62	19·22	0·60	—
V. Statens utlåningsfonder	22·44	21·34	—	1·10
VI. Fonden för låneunderstöd	11·52	13·64	2·12	—
VII. Fonden för statens aktier	7·85	13·36	5·51	—
VIII. Statens pensionsfonder	32·81	33·30	0·49	—
IX. Diverse kapitalfonder	25·00	19·68	—	5·32
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	319·06	368·77	66·13	16·42
Säger för allmänna budgeten	3 162·54	3 396·63	234·09	—
Summa	3 162·54	3 396·63		
Specialbudgeterna.				
1. Automobilskatteandel	180·00	202·82	22·82	—
2. Bidrag till bank- och fondinspektionen	0·16	0·19	0·03	—
3. Bidrag till sparbanksinspektionen	0·13	0·15	0·02	—
4. Bidrag till försäkringsinspektionen	0·29	0·33	0·04	—
5. Totalisatormedel utöver 1 054 400 kronor	3·95	5·72	1·77	—
Säger för specialbudgeterna	184·53	209·21	24·68	—
Summa	184·53	209·21		
Sammanlagda driftbudgeten.				
Inkomster	3 347·07	3 605·84	258·77	—
Tillsammans	3 347·07	3 605·84		

Bilaga A.

för budgetåret 1946/47.

kronor.

	Beräk- nade belopp	Redo- visade belopp	Netto- bespa- ring	Netto- merut- gift
Allmänna budgeten.				
A. Egentliga statsutgifter:				
I. Kungl. hov- och slottsstaterna	2·38	2·38	—	—
II. Justitiedepartementet	29·21	30·58	—	1·37
III. Utrikesdepartementet	15·31	17·96	—	2·65
IV. Försvarsdepartementet	900·08	729·13	170·95	—
V. Socialdepartementet	720·63	723·83	—	3·20
VI. Kommunikationsdepartementet	46·36	46·32	0·04	—
VII. Finansdepartementet	221·80	151·59	70·21	—
VIII. Ecklesiastikdepartementet	385·26	384·42	0·84	—
IX. Jordbruksdepartementet	345·31	323·92	21·39	—
X. Handelsdepartementet	37·64	38·79	—	1·15
XI. Folkhushållningsdepartementet	62·69	51·06	11·63	—
XII. Pensionsväsendet	107·87	111·75	—	3·78
XIII. Oförutsedda utgifter	1·00	1·78	—	0·88
XIV. Riksdagen och dess verk m. m.	9·58	8·70	0·88	—
Säger för egentliga statsutgifter	2 885·12	2 622·21	275·94	13·03
B. Utgifter för statens kapitalfonder:				
I. Luftfartsfonden	3·02	3·05	—	0·03
II. Riksgäldsfonden	311·00	310·86	0·14	—
III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar..	143·14	49·14	94·00	—
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelför- luster	23·88	22·41	1·47	—
Säger för utgifter för statens kapitalfonder	481·04	385·46	95·61	0·03
Säger för allmänna budgeten	3 366·16	3 007·67	358·49	—
Ökning av reservationer	—	373·76	—	—
Överskott att tillföras statens budgetutjämningsfond	—203·62	15·20	—	—
Summa	3 162·54	3 396·63		
Specialbudgeterna.				
1. Utgifter för vägväsendet m. m., att avräknas mot automobilskattemedlen	188·45	140·92	47·53	—
2. Avsättning till bankinspektionens, fondinspektionens och jordbrukskassetillsynens fonder	0·16	0·19	—	0·03
3. Avsättning till sparbanksinspektionens fond	0·13	0·15	—	0·02
4. Avsättning till försäkringsinspektionens fond	0·29	0·33	—	0·04
5. Avsättning till stuteriväsendets fond	3·95	5·72	—	1·77
Säger för specialbudgeterna	192·98	147·31	47·53	1·86
Ökning av reservationer (automobilskattemedel)	—	53·95	—	—
Överskott å automobilskattemedlens specialbudget att till- föras statens budgetutjämningsfond	— 8·45	7·95	—	—
Summa	184·53	209·21		
Sammanlagda driftbudgeten.				
Utgifter	3 559·14	3 154·98	404·16	—
Ökning av reservationer	—	427·71	—	—
Överskott att tillföras statens budgetutjämningsfond	—212·07	23·15	—	—
Tillsammans	3 347·07	3 605·84		

Inkomster å driftbudgeten budgetåren 1938/39 och 1940/41—1946/47.

Bilaga B.

Tusental kronor.

Egentliga statsinkomster.	1938/39	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44	1944/45	1945/46	1946/47
<i>Skatter:</i>								
Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:								
Inkomst- och förmögenhetsskatt ¹	331 875·5	436 992·3	447 476·9	491 497·2	576 823·6	659 637·3	682 698·2	413 173·8
Värnskatt	—	265 939·8	277 041·9	374 509·4	440 809·2	507 013·5	530 372·0	30 632·8
Särskild skatt å förmögenhet	30 346·7	25 875·7	26 376·6	28 223·5	30 199·0	31 157·6	33 126·2	18 518·1
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt	4 772·2	849·5	1 082·4	1 527·6	1 295·0	444·3	1 350·2	5 635·9
Preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m.	—	—	—	—	—	—	—	434 142·8
Skogsvårdsavgifter	—	—	—	—	—	—	—	4 163·5
Krigskonjunkturskatt	—	20 639·4	41 622·7	34 019·9	55 554·6	48 466·1	50 210·6	139 581·2
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	275·9	101·6	81·1	75·1	82·7	88·1	127·3	151·4
Stämpelmedel	69 438·5	49 075·0	57 102·0	63 172·6	73 642·7	82 999·3	110 129·1	132 095·0
Säger för skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse	436 708·8	799 473·3	850 783·6	993 025·3	1 178 406·8	1 329 806·2	1 408 013·6	1 178 094·5
<i>Automobilskattemedel:</i>								
Fordonskatt	43 004·1	13 619·3	27 673·3	28 022·3	27 422·9	28 357·3	54 851·9	70 846·3
Gummiringsskatt	—4 069·9	—	—	—	—	—	—	—
Bensinskatt	91 277·4	15 882·0	2 729·2	2 770·3	6 995·5	3 793·1	28 352·1	131 977·3
Säger för automobilskattemedel	130 211·6	29 501·3	30 402·5	30 792·6	34 418·4	32 150·4	83 204·0	202 823·6
<i>Tullar och acciser:</i>								
Tullmedel	206 939·4	128 280·8	101 763·5	111 568·2	112 420·6	81 694·9	127 864·5	271 281·4
Allmän omsättningsskatt	—	73 929·1	250 433·6	289 136·4	305 922·8	329 222·9	357 677·1	292 221·4
Varuskatt	—	—	40 247·5	56 599·7	64 439·4	75 120·8	77 976·6	92 527·0
Trafikskatt	—	—	—	19 926·4	28 167·2	29 011·3	28 887·0	28 063·5
Tilläggs skatter å bensin	—	29 016·4	6 498·6	5 808·8	14 541·3	7 923·7	12 791·7	—
Accis å silke	2 378·3	2 605·6	3 024·5	3 818·2	3 699·6	3 613·0	4 914·2	4 024·4
Accis å margarin och vissa andra fettvaror	26 848·7	34 325·9	18 090·6	17 556·7	12 493·1	14 524·9	11 112·6	8 099·1
Industrisockerskatt	—	21 024·7	—	—	—	—	—	—
Skatt å kaffe	—	21 054·3	7 374·5	5 125·2	9 149·4	14 637·3	23 624·5	24 560·2
Tobaksskatt	103 391·5	166 219·9	197 349·1	238 665·0	265 173·5	289 538·4	318 675·7	354 122·9
Brännvinstillverknings skatt	21 820·3	14 215·0	7 132·8	12 948·4	28 158·9	17 137·7	23 013·8	18 876·8
<i>Rusdrycksförsäljningsmedel:</i>								
Partihandelsbolag	18 071·8	10 000·0	6 320·6	26 927·3	33 979·8	33 704·4	35 176·9	34 323·7
Detaljhandelsbolag	21 686·4	15 498·5	17 334·0	33 019·2	27 040·0	25 967·1	30 115·1	54 135·8

¹ För budgetåret 1938/39 hava inräknats mantalspenningar, inkomst- och förmögenhetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å aktiebolags inkomst samt utjämnings skatt.

	1938/39	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44	1944/45	1945/46	1946/47
Omsättnings- och utskänkningskatt å sprit- drycker	103 031.6	187 185.0	198 189.6	242 123.2	295 744.0	308 061.7	321 842.9	351 629.4
Omsättnings- och utskänkningskatt å vin	—	8 211.8	11 506.0	15 196.9	20 821.3	23 199.6	24 293.3	30 338.8
Maltskatt	33 041.2	—	—	—	—	—	—	—
Maltdrycksskatt	—	39 236.7	34 307.9	38 046.6	37 237.4	38 725.2	42 130.8	45 964.2
Skatt å läskedrycker	—	6 593.3	7 392.7	8 086.9	10 284.9	12 672.9	14 027.6	15 490.2
Statlig nöjesskatt.....	—	10 750.4	12 495.7	15 946.0	17 382.8	18 054.3	18 061.6	16 703.7
Säger för tullar och acciser	537 209.2	768 147.4	919 461.2	1 140 499.1	1 286 655.5	1 322 810.1	1 472 185.9	1 642 362.5
Säger för skatter	1 104 129.6	1 597 122.0	1 800 647.3	2 164 317.0	2 499 480.7	2 684 766.7	2 963 403.5	3 023 280.6
<i>Uppbörd i statens verksamhet:</i>								
Vattendomstolsavgifter	59.1	34.4	41.8	94.0	17.5	30.8	37.2	107.0
Inkomster vid fångvärderna.....	629.2	457.6	824.2	964.3	1 270.3	1 043.7	983.2	601.6
Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	37.3	36.3	67.7	14.2	37.7	45.7	69.2	95.3
Inkomster vid sjökarteverket	—	106.3	131.5	196.8	116.8	148.9	245.9	250.4
Inkomster vid garnisonssjukhusen	—	877.9	1 067.2	1 215.9	1 363.0	1 678.5	1 901.2	2 415.3
Inkomster vid militärapoteket.....	—	421.6	707.9	973.1	932.8	1 049.7	1 025.3	1 183.5
Bidrag till riksförsäkringsanstalten och för- säkringsrådet.....	1 583.6	1 887.5	1 945.3	2 029.5	2 164.0	2 169.6	2 298.0	2 393.7
Bidrag till pensionsstyrelsen.....	34.7	48.7	36.9	41.7	36.5	82.7	41.9	34.6
Inkomster vid statens tvångsarbets- och al- koholistanstalter	174.4	251.5	223.8	255.2	282.5	232.4	206.1	276.4
Inkomster vid statens skyddshem ¹	170.7	345.4	287.1	317.8	450.1	437.8	404.5	—
Inkomster vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården ²	—	—	—	—	—	—	—	312.3
Inkomster vid statens bakteriologiska labora- torium.....	399.4	487.4	526.2	519.8	736.5	944.4	1 249.6	995.4
Inkomster vid statens rättskemiska labora- torium	31.9	9.3	19.8	22.5	25.6	30.2	75.9	88.6
Inkomster vid statens farmaceutiska labora- torium	55.0	91.5	69.6	60.6	58.9	48.2	52.6	86.5
Inkomster vid statens sinnessjukhus.....	13 547.1	14 852.1	15 273.9	16 421.8	16 761.4	17 004.7	17 105.0	17 334.9
Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa	39.2	70.6	74.4	77.6	82.3	83.9	103.6	92.8
Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	—	241.7	239.3	251.1	237.5	269.6	254.4	261.6
Inkomster vid statens institut för folkhälsan	—	22.1	86.1	133.0	160.0	198.4	224.0	259.6
Inkomster vid statens geotekniska institut ..	—	—	—	—	—	128.7	326.6	288.1
Avgifter för besiktning av motorfordon.....	1 433.9	1 142.7	1 042.4	1 068.4	1 320.8	1 252.7	2 830.8	3 588.4
Avgifter för registrering av motorfordon	1 814.9	1 389.9	481.7	409.6	417.2	368.7	1 167.8	1 513.3

¹ Denna titel motsvaras i riksstaten för budgetåret 1946/47 av titeln Inkomster vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.

² Jfr not 1.

	1938/39	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44	1944/45	1945/46	1946/47
Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut ¹	—	—	—	—	—	—	302·0	326·6
Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	20·1	14·0	14·1	16·6	16·6	16·6	18·8	18·8
Inkomster vid länsarkitektorganisationen...	537·8	444·2	459·2	490·4	618·7	617·1	768·4	780·4
Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.....	41·0	41·0	41·0	41·0	41·0	41·0	41·0	41·0
Inkomst av myntning och justering	4 444·4	5 536·8	2 647·1	10 122·6	7 299·8	9 223·0	12 959·8	16 951·9
Kontrollstämpelmedel	548·8	398·7	367·0	395·5	496·7	556·9	718·5	977·1
Bidrag till bank- och fondinspektionen	123·5	115·2	125·3	133·7	144·5	151·5	166·8	188·2
Bidrag till sparbanksinspektionen	97·6	103·6	101·9	104·6	112·9	124·8	137·5	150·6
Bidrag för tillsyn över sparbankerna	202·5	209·1	209·3	215·2	220·6	226·3	231·0	245·9
Inkomster vid tandläkarinstitutet	226·9	208·5	238·8	244·3	255·8	302·6	362·5	380·7
Inkomster vid karolinska sjukhuset	389·8	3 585·9	4 297·2	4 594·6	4 745·1	5 059·3	5 401·7	5 417·4
Avgifter för kontroll å radiologiskt arbete ..	—	—	55·1	104·6	114·9	—	—	—
Inkomster vid serafimerlasarettet	1 980·1	2 082·7	1 884·6	2 161·6	2 418·1	2 503·1	2 584·2	2 798·8
Avgifter vid läroverken m. m.....	1 301·0	1 342·8	1 366·9	1 615·9	1 682·7	1 739·8	1 811·4	1 648·5
Avgifter för granskning av biografbilder	193·2	190·4	203·2	214·8	217·7	251·0	257·3	273·6
Inkomster av lantbruksingenjörsförrättningar ²	—	133·0	137·2	136·2	135·1	159·1	—	—
Inkomster vid lantbruksingenjörsorganisationen ³	—	—	—	—	—	—	191·8	353·2
Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt.....	270·5	167·9	164·0	250·6	257·4	350·2	295·2	339·3
Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	243·8	330·0	509·1	488·5	818·7	707·6	691·1	776·8
Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	—	28·3	63·8	81·5	176·7	144·0	157·2	122·3
Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen	8 699·9	107·8	—	—	—	—	—	—
Avgifter för prisreglering på jordbrukets område	19 206·9	515·8	63·5	36·7	—	—	—	—
Inkomster vid rikets allmänna kartverk	69·3	107·7	88·0	86·2	85·8	103·8	153·5	209·6
Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt ⁴	58·6	69·0	75·6	78·8	99·4	127·5	—	—
Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen.....	29·3	22·5	30·0	14·9	15·0	15·0	15·0	14·0
Inkomster vid statens provningsanstalt	415·0	460·9	560·7	603·1	615·3	616·2	612·2	681·8
Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	—	—	133·4	195·4	253·9	262·0	214·5	273·0

¹ Denna titel motsvaras i riksstaterna för budgetåren 1938/39 och 1940/41—1944/45 av titeln Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.

² Denna titel motsvaras i riksstaterna för budgetåren 1945/46 och 1946/47 av titeln Inkomster vid lantbruksingenjörsorganisationen.

³ Jfr not 2.

⁴ Jfr not 1.

	1938/39	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44	1944/45	1945/46	1946/47
Fyr- och båkmedel	3 811·3	2 348·9	1 951·7	1 922·3	1 345·1	689·0	2 560·8	2 837·5
Lotspenningar	3 167·0	4 977·1	8 657·7	9 114·3	5 080·2	2 593·2	5 333·4	4 098·4
Inkomster vid statens skeppsprovvningsanstalt	—	—	125·9	132·5	141·2	212·9	245·0	273·0
Patent- och varumärkes- samt registrerings- avgifter	2 134·0	2 227·9	2 541·4	2 715·5	3 089·8	3 204·0	3 221·3	3 547·8
Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	125·5	85·9	91·2	161·4	240·4	278·7	338·1	334·9
Bidrag till försäkringsinspektionen	146·2	172·9	164·7	220·8	252·3	274·9	289·9	325·1
Vissa licensavgifter m. m.	—	1 241·0	2 315·3	2 482·1	2 926·7	2 749·7	2 497·0	393·0
<i>Säger för uppbörd i statens verksamhet</i>	68 492·9	50 044·0	52 830·7	64 243·1	60 389·0	60 549·6	73 178·7	76 957·5
<i>Bidrag från folkpensioneringsfonden¹ ....</i>	55 586·5	77 507·5	—	—	—	—	—	—
<i>Folkpensionsavgifter² .....</i>	—	—	50 684·5	56 118·4	60 218·5	63 518·3	66 737·6	67 017·5
<i>Diverse inkomster:</i>								
Bötesmedel	2 830·2	2 424·4	2 625·2	3 722·9	4 403·1	4 823·9	5 654·2	6 089·4
Totalisatormedel	1 474·0	1 321·5	1 740·0	2 652·2	3 464·8	4 545·4	5 895·7	6 776·1
Tipsmedel	12 882·0	6 999·7	5 032·7	5 336·1	7 146·5	8 965·5	10 864·0	16 027·0
Lotterimedel	6 045·0	18 235·9	21 572·3	27 701·5	32 607·4	35 953·5	39 350·4	45 265·2
Besparingar å specialbudgettitlar	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga diverse inkomster	3 271·2	6 652·1	6 835·4	5 853·1	19 356·3	12 059·7	8 308·5	—4 345·3
<i>Säger för diverse inkomster</i>	26 502·4	35 633·6	37 805·6	45 265·8	66 978·1	66 348·0	70 072·8	69 812·4
<i>Säger för egentliga statsinkomster</i>	1 254 711·4	1 760 307·1	1 941 968·1	2 329 944·3	2 687 066·3	2 875 182·6	3 173 392·6	3 237 068·0
Inkomster av statens kapitalfonder.								
<i>Statens affärsverksfonder:</i>								
Postverket	16 844·9	17 827·6	20 208·2	31 168·0	44 326·4	53 037·9	43 970·0	39 088·4
Telegrafverket	36 238·9	40 111·4	48 275·9	58 805·4	61 875·3	56 722·6	58 668·9	57 455·8
Statens järnvägar	44 818·0	97 900·0	104 078·2	120 000·0	138 200·0	99 487·1	76 852·0	64 500·1
Statens vattenfallsverk	22 316·6	23 334·1	29 306·3	30 036·8	36 028·3	38 316·8	41 235·8	42 977·3
Domänverket	11 777·6	14 750·2	15 354·4	26 130·7	24 338·0	26 711·5	20 321·4	32 392·4
<i>Säger för statens affärsverksfonder</i>	131 996·0	193 973·3	217 223·0	266 140·9	304 768·0	274 275·9	241 048·1	236 413·5

¹ Denna titel motsvaras i riksstaterna för budgetåren 1941/42—1946/47 av titlarna Folkpensionsavgifter och Statens pensionsfonder: Folkpensioneringsfonden.

² Jfr not 1.

	1938/39	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44	1944/45	1945/46	1946/47
<i>Riksbanksfonden</i>	1 500·0	23 000·0	19 500·0	20 000·0	9 500·0	6 000·0	7 000·0	—
<i>Statens allmänna fastighetsfond</i>	8 441·6	10 268·2	10 335·2	11 189·3	11 868·1	11 172·0	12 774·6	11 821·4
<i>Försvarets fonder:</i>								
Försvarets fastighetsfond ¹	—	5 729·2	6 944·2	8 569·5	11 203·8	13 135·5	15 167·3	16 776·5
Försvarets bostadsanskaffningsfond	—	—	—	—	—	206·5	217·4	211·7
Försvarets fabriksfond	—	—	—	—	—	1 109·1	1 757·6	2 227·1
<i>Säger för försvarets fonder</i>	—	5 729·2	6 944·2	8 569·5	11 203·8	14 451·1	17 142·3	19 215·3
<i>Statens ulla-ningsfonder:</i>								
Värnpliktslånefonden	—	—	—	—	—	—	—	—
Statens bostadslånefond	648·8	346·3	330·6	306·3	283·5	254·4	209·3	147·1
Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	61·2	52·0	49·0	46·4	41·2	36·3	30·0	25·1
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	219·5	775·4	1 036·4	1 503·4	2 124·5	2 994·7	4 105·6	5 759·6
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadslignande samhällen	331·3	440·1	495·1	480·9	469·3	460·8	402·0	342·0
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	210·3	302·2	325·3	372·8	466·6	568·0	659·9	756·3
Lånefonden för bostadsbyggande	—	—	—	—	—	—	—	—
Lånefonden för lantarbetarbostäder	3·6	5·2	5·1	4·9	4·2	4·1	3·0	1·9
Statens bosättningslånefond	151·4	401·4	621·8	843·7	1 006·2	1 242·2	1 361·3	1 434·1
Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	15·6	69·7	43·2	51·2	40·2	27·9	16·7	19·5
Vattenkraftslånefonden	167·9	176·8	220·6	252·5	261·9	203·4	183·5	165·9
Luftfartslånefonden	43·1	0·7	0·6	21·8	—	36·7	85·1	126·1
Tullverkets båtlånefond	—	—	—	—	—	—	10·3	9·8
Statens lånefond för universitetsstudier	—	—	—	—	—	0·2	0·9	2·0
Allmänna studielånefonden	39·7	35·0	42·1	45·6	51·2	45·2	54·6	53·0
Lånefonden för inköp av ädla avelsston	—	0·1	—	—	0·1	—	—	—
Lånefonden för inköp av avelshingstar av ar- denerrras	0·1	—	0·1	—	0·2	—	0·1	—
Lånefonden för inköp av avelsston av nord- svensk ras	—	—	—	0·5	0·2	—	0·3	0·2
Statens kaninavelslånefond	—	—	—	—	—	—	—	—
Statens fjäderfållånefond	2·8	1·6	1·4	1·1	0·8	0·6	0·4	0·2
Gödselvärdslånefonden	36·9	55·0	54·3	49·7	39·6	34·0	23·4	18·7
Statens kalkbrukslånefond	1·9	9·7	9·6	9·5	8·9	8·4	7·8	7·2
Statens fruktodlingslånefond	—	—	—	—	0·1	0·1	0·1	0·1
Frukt- och potatislagerhusfonden	—	—	—	—	—	—	0·1	0·1

¹ Under budgetåren 1940/41—1944/45 betecknades titeln Försvarsväsendets fastighetsfond.

	1938/39	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44	1944/45	1945/46	1946/47
Statens mejerilånefond	91·7	79·1	123·2	130·4	104·3	65·0	43·8	24·4
Jordbrukets maskinlånefond	—	54·3	78·3	85·6	106·4	151·7	193·2	262·2
Spannmålslagerhusfonden	32·7	99·7	115·9	114·6	117·7	192·3	136·2	131·7
Spannmålskreditfonden	0·4	6·8	3·4	2·3	9·7	8·4	1·1	1·4
Statens sekundärlånefond för jordbrukare ..	219·7	407·3	498·1	570·3	587·0	617·2	620·0	594·9
Statens slakterilånefond	8·0	6·0	28·0	41·5	26·5	29·6	5·1	4·9
Kraftledningslånefonden	209·2	194·1	193·6	215·3	210·8	221·0	170·7	109·2
Elektrifieringslånefonden	—	—	—	2·1	2·4	2·5	2·2	1·7
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	0·4	22·3	588·3	338·8	192·9	104·3	54·5	13·7
Egnahemslånefonden	8 880·7	9 441·7	9 954·9	9 454·7	9 515·8	9 898·2	9 608·4	9 352·0
Jordförmedlingsfonden	9·2	—	—	—	—	—	—	—
Arrendelånefonden	—	0·1	0·1	0·4	0·7	1·2	1·2	1·1
Arbetarsmåbrukslånefonden	0·6	—	—	0·9	3·6	1·0	1·2	0·7
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	1·7	1·3	1·5	3·5	2·8	3·6	4·4	10·0
Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	0·7	0·5	1·5	0·4	1·5	0·4	0·9	0·2
Statens avdikningslånefond	1 405·8	1 345·9	1 442·6	1 482·4	1 494·1	1 503·6	1 510·6	1 517·7
Täckdikningslånefonden	111·5	169·7	200·6	194·4	190·6	179·1	146·0	134·7
Bevattningslånefonden	—	—	—	—	0·1	1·3	2·8	4·2
Allmänna nyodlingsfonden	5·0	2·5	2·2	1·5	0·8	0·5	0·3	0·1
Norrländska nyodlingsfonden	1·7	0·9	0·7	0·5	0·3	0·2	0·1	—
Fiskerilånefonden	109·9	110·3	110·8	102·7	84·8	86·6	89·1	91·7
Statens fiskredskapslånefond	—	—	—	—	—	—	—	—
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för fiskebåtar	—	—	—	—	—	—	—	—
Kommunskogslånefonden	1·0	1·0	1·0	1·0	1·0	1·0	1·0	1·0
Virkesmättningslånefonden	—	—	—	—	—	—	—	—
Skogsväglånefonden	—	—	—	—	—	0·1	1·2	1·2
Kronotorparnas inventarielånefond	—	—	—	—	—	—	—	—
Hemslöjdslånefonden	1·9	1·6	2·3	3·0	2·5	2·9	5·7	11·0
Industrilånefonden	38·9	28·6	23·6	163·0	161·2	110·9	65·7	42·8
Statens hantverkslånefond	39·0	29·1	23·6	18·0	14·3	19·2	21·0	25·1
Fonden för hantverks- och småindustrikredit	—	—	—	—	—	—	1·3	4·4
Rederilånefonden	56·7	24·5	8·7	—	—	—	—	—
Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	—	5·2	11·2	17·8	20·9	22·8	10·7	11·5
Statens sekundärlånefond för rederinäringen	23·9	30·1	50·0	44·6	38·5	32·4	69·6	67·4
Statens lånefond för anskaffande av gasgene- ratorer för vissa fartyg	—	—	—	0·3	1·5	1·5	0·9	0·5
Lotsverkets båtlånefond	—	—	—	—	—	—	46·7	47·4
<i>Säger för statens utlåningsfonder</i>	13 184·4	14 733·8	16 699·3	16 980·3	17 691·4	19 175·5	19 970·0	21 337·7

	1938/39	1940/41	1941/42	1942/43	1943/44	1944/45	1945/46	1946/47
<i>Fonden för låneunderstöd</i>	1 712·8	1 793·9	1 545·6	2 372·0	5 598·0	7 608·5	9 101·6	13 642·2
<i>Fonden för statens aktier:</i>								
Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag.....	20 634·8	12 969·7	13 717·3	13 662·0	19 160·7	4 488·9	1 348·5	10 188·8
Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	1 595·0	6 595·0	1 595·0	1 595·0	1 595·0	1 595·0	1 595·0	1 595·0
Aktiebolaget Jordbrukarbanken	597·1	995·2	995·2	995·2	995·2	995·2	995·5	1 194·6
Övriga aktiebolag (inkl. Svenska penning- lotteriet aktiebolag).....	200·0	11·9	4·0	1·9	6·2	6·2	6·2	377·5
<i>Säger för fonden för statens aktier</i>	23 026·9	20 571·8	16 311·5	16 254·1	21 757·1	7 085·3	3 945·2	13 355·9
<i>Statens pensionsfonder:</i>								
Folkpensioneringsfonden ¹	—	—	30 679·2	24 391·3	30 359·9	29 590·7	28 832·0	28 585·9
Civila tjänstepensionsfonden	2 176·9	1 287·0	1 326·7	1 400·4	1 269·5	1 254·8	1 189·5	1 170·8
Militära tjänstepensionsfonden	196·5	163·4	175·1	157·3	166·2	154·9	155·9	142·6
Allmänna familjepensionsfonden	4 592·8	4 160·0	4 065·7	3 972·0	3 811·5	3 707·4	3 576·3	3 381·8
Pensionsfonden för vissa riksdagens verk ..	—	23·0	24·9	23·6	23·0	23·0	22·3	21·0
<i>Säger för statens pensionsfonder</i>	6 966·2	5 633·4	36 271·6	29 944·6	35 630·1	34 730·8	33 776·0	33 302·1
<i>Diverse kapitalfonder</i>	306·9	622·7	834·9	2 709·8	1 064·1	935·6	10 038·5	19 680·1
<i>Säger för inkomster av statens kapitalfonder</i>	187 134·8	276 326·3	325 665·3	374 160·5	419 080·6	375 434·7	354 796·3	368 768·2
Summa	1 441 846·2	2 036 633·4	2 267 633·4	2 704 104·8	3 106 146·9	3 250 617·3	3 528 188·9	3 605 836·2

¹ Jfr not 1 å sid. 105.

**Beräkning rörande utfallet av driftbudgetens inkomstsida för
budgetåret 1947/48.**

A. Egentliga statsinkomster.	I riksstaten beräknat belopp	Beräknat utfall	Brist att ersättas av budgetut- jämnings- fonden	Merin- komst att tillföras budgetut- jämnings- fonden
I. Skatter:	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:				
a. Preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i>	1 900 000 000	2 000 000 000	—	100 000 000
b. Krigskonjunkturskatt, <i>bevillning</i>	10 000 000	20 000 000	—	10 000 000
c. Kupongskatt, <i>bevillning</i>	5 500 000	5 800 000	—	300 000
d. Utskiftningsskatt och ersättnings- skatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	3 000 000	—	2 000 000
e. Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i> ..	4 500 000	4 500 000	—	—
f. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>be- villning</i>	200 000	150 000	50 000	—
g. Arvsskatt och gåvoskatt, <i>bevill- ning</i>	50 000 000	60 000 000	—	10 000 000
h. Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i>	25 000 000	25 000 000	—	—
i. Omsättnings- och expediti- stämplor m. m., <i>bevillning</i>	50 000 000	52 000 000	—	2 000 000
2. Automobilskatte medel:				
a. Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	85 000 000	80 000 000	—	—
b. Bensinskatt, <i>bevillning</i>	160 000 000	150 000 000	—	—
3. Tullar och acciser:				
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	220 000 000	290 000 000	—	70 000 000
b. Varuskatt, <i>bevillning</i>	90 000 000	125 000 000	—	35 000 000
c. Trafikskatt, <i>bevillning</i>	28 000 000	30 000 000	—	2 000 000
d. Accis å silke, <i>bevillning</i>	5 000 000	3 500 000	1 500 000	—
e. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i>	14 000 000	16 000 000	—	2 000 000
f. Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	13 000 000	13 000 000	—	—
g. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	370 000 000	370 000 000	—	—
h. Brännvinstillverkningskatt, <i>be- villning</i>	21 000 000	19 000 000	2 000 000	—
i. Rusdrycksförsäljningsmedel av partihandelsbolag, <i>bevillning</i> ..	25 000 000	30 000 000	—	5 000 000
j. Rusdrycksförsäljningsmedel av detaljhandelsbolag, <i>bevillning</i>	45 000 000	43 000 000	2 000 000	—
k. Omsättnings- och utskänknings- skatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	370 000 000	375 000 000	—	5 000 000
l. Omsättnings- och utskänknings- skatt å vin, <i>bevillning</i>	30 000 000	30 000 000	—	—
m. Maltdrycksskatt, <i>bevillning</i>	50 000 000	52 000 000	—	2 000 000
n. Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i>	15 000 000	20 000 000	—	5 000 000
o. Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i>	18 000 000	17 000 000	1 000 000	—
Säger för skatter	3 605 200 000	3 833 950 000	6 550 000	250 300 000

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

	I riksstaten beräknat belopp	Beräknat utfall	Brist att ersättas av budgetut- jämnings- fonden	Merin- komst att tillföras budgetut- jämnings- fonden
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
II. Uppbörd i statens verksamhet:				
1. Vattendomstolsavgifter	50 000	50 000	—	—
2. Inkomster vid fångvården	500 000	920 000	—	420 000
3. Inkomster vid statens uppfostrings- anstalt å Bona.....	50 000	70 000	—	20 000
4. Inkomster vid sjökarteverket	200 000	200 000	—	—
5. Inkomster vid garnisonssjukhusen.	1 900 000	3 000 000	—	1 100 000
6. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	2 600 000	3 000 000	—	400 000
7. Bidrag till pensionsstyrelsen	45 000	40 000	5 000	—
8. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter.....	230 000	250 000	—	20 000
9. Inkomster vid statens skolor tillhö- rande barna- och ungdomsvården	160 000	270 000	—	110 000
10. Inkomster vid statens bakteriolo- giska laboratorium	1 100 000	1 000 000	100 000	—
11. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium.....	90 000	100 000	—	10 000
12. Inkomster vid statens farmacev- tiska laboratorium.....	60 000	80 000	—	20 000
13. Inkomster vid statens sinnessjukhus	17 300 000	17 500 000	—	200 000
14. Inkomster vid statens uppfostrings- anstalter för sinnesslöa	90 000	90 000	—	—
15. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	260 000	260 000	—	—
16. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	250 000	260 000	—	10 000
17. Inkomster vid statens geotekniska institut.....	300 000	300 000	—	—
18. Avgifter för besiktning av motor- fordon	2 000 000	2 800 000	—	800 000
19. Avgifter för registrering av motor- fordon	1 800 000	1 200 000	600 000	—
20. Inkomster vid Sveriges meteorolo- giska och hydrologiska institut.	1 000 000	1 300 000	—	300 000
21. Bidrag till statens bränslekontrol- lerande verksamhet.....	18 000	18 000	—	—
22. Inkomster vid länsarkitektorgani- sationen	850 000	850 000	—	—
23. Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.....	41 000	41 000	—	—
24. Inkomst av myntning och justering	10 000 000	10 000 000	—	—
25. Kontrollstämpelmedel	800 000	800 000	—	—
26. Bidrag till bank- och fondinspek- tionen	160 000	190 000	—	—
27. Bidrag till sparbanksinspektionen .	160 000	160 000	—	—
28. Bidrag för tillsyn över sparbankerna	235 000	260 000	—	25 000

	I riksstaten beräknat belopp	Beräknat utfall	Brist att ersättas av budgetut- jämnings- fonden	Merin- komst att tillföras budgetut- jämnings- fonden
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
29. Inkomster vid tandläkarinstituten	150 000	60 000	90 000	—
30. Inkomster vid karolinska sjukhuset	5 800 000	6 000 000	—	200 000
31. Inkomster vid serafimerlasarettet	2 600 000	2 700 000	—	100 000
32. Avgifter för granskning av biograf- bilder	250 000	265 000	—	15 000
33. Inkomster vid lantbruksingenjör- organisationen	600 000	450 000	150 000	—
34. Inkomster vid statens veterinär- medicinska anstalt	350 000	340 000	10 000	—
35. Inkomster vid statens centrala frö- kontrollanstalt	700 000	780 000	—	80 000
36. Inkomster vid statens lantbruks- kemiska kontrollanstalt	150 000	125 000	25 000	—
37. Inkomster vid lantmäteriets di- striktorganisation	600 000	600 000	—	—
38. Inkomster vid rikets allmänna kart- verk	160 000	200 000	—	40 000
39. Avgifter för statskontroll å krigs- materieltillverkningen	20 000	20 000	—	—
40. Inkomster vid statens provnings- anstalt	700 000	825 000	—	125 000
41. Inkomster vid flygtekniska försöks- anstalten	200 000	250 000	—	50 000
42. Fyr- och båkmedel	3 500 000	3 500 000	—	—
43. Lotspenningar	3 500 000	4 000 000	—	500 000
44. Inkomster vid statens skeppsprov- ningsanstalt	250 000	275 000	—	25 000
45. Patent- och varumärkes- samt re- gistreringsavgifter	3 000 000	3 500 000	—	500 000
46. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	350 000	300 000	50 000	—
47. Bidrag till försäkringsinspektio- nen	340 000	360 000	—	—
48. Vissa licensavgifter m. m.	200 000	235 000	—	35 000
Säger för uppörd i statens verksamhet	65 669 000	69 794 000	1 030 000	5 105 000
III. Folkpensionsavgifter	100 000 000	115 000 000	—	15 000 000
IV. Diverse inkomster:				
1. Bötesmedel	6 000 000	5 700 000	300 000	—
2. Totalisatormedel	6 000 000	6 800 000	—	—
3. Tipsmedel	16 000 000	17 046 000	—	1 046 000
4. Lotterimedel	45 000 000	46 000 000	—	1 000 000
5. Övriga diverse inkomster	19 000 000	12 000 000	7 000 000	—
Säger för diverse inkomster	92 000 000	87 546 000	7 300 000	2 048 000
Säger för egentliga statsinkomster	3 862 869 000	4 106 290 000	14 880 000	272 451 000

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

	I riksstaten beräknat belopp	Beräknat utfall	Brist att ersättas av budgetut- jämnings- fonden	Merin- komst att tillföras budgetut- jämnings- fonden
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
B. Inkomster av statens kapitalfonder.				
I. Statens affärsverksfonder:				
1. Postverket, <i>bevillning</i>	30 000 000	12 030 000	18 000 000	—
2. Telegrafverket	35 000 000	33 000 000	2 000 000	—
3. Statens järnvägar	30 000 000	3 500 000	26 500 000	—
4. Statens vattenfallsverk	40 000 000	25 000 000	15 000 000	—
5. Domänverket	30 000 000	25 000 000	5 000 000	—
Säger för statens affärsverksfonder	185 000 000	98 500 000	66 500 000	—
II. Riksbanksfonden	100	—	100	—
III. Statens allmänna fastighetsfond	11 731 000	11 731 000	—	—
IV. Försvarets fonder:				
1. Försvarets fastighetsfond	18 250 000	18 250 000	—	—
2. Försvarets bostadsanskaffningsfond	235 000	150 000	85 000	—
3. Försvarets fabriksfond	1 225 000	1 820 000	—	595 000
Säger för försvarets fonder	19 710 000	20 220 000	85 000	595 000
V. Statens utlåningsfonder	28 588 100	23 502 100	5 086 000	—
VI. Fonden för låneunderstöd	16 945 000	18 015 500	—	1 070 500
VII. Fonden för statens aktier	12 845 000	18 500 000	—	5 655 000
VIII. Statens pensionsfonder:				
1. Folkpensioneringsfonden	28 000 000	28 000 000	—	—
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 170 000	1 170 000	—	—
3. Militära tjänstepensionsfonden	145 000	145 000	—	—
4. Allmänna familjepensionsfonden	3 350 000	3 350 000	—	—
5. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	20 000	6 000	14 000	—
Säger för statens pensionsfonder	32 685 000	32 671 000	14 000	—
IX. Diverse kapitalfonder:				
1. Fonden för kreditgivning till utlandet	22 000 000	19 400 000	2 600 000	—
2. Övriga diverse kapitalfonder	2 500 000	2 100 000	400 000	—
Säger för diverse kapitalfonder	24 500 000	21 500 000	3 000 000	—
Säger för inkomster av statens kapitalfonder	312 004 200	244 639 600	74 885 100	7 320 500
Tillsammans	4 174 873 200	4 350 929 600	89 565 100	279 771 500

Bilaga D.

Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten för budgetåret 1948/49.

	Kronor	Kronor
A. Egentliga statsinkomster.		
I. Skatter:		
1. Skatt å inkomst, förmögenhet och rörelse:		
a. Preliminär skatt å inkomst och förmögenhet m. m., <i>bevillning</i>	2 000 000 000	
b. Kupongskatt, <i>bevillning</i>	5 800 000	
c. Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i>	1 000 000	
d. Skogsvårdsavgifter, <i>bevillning</i>	4 500 000	
e. Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	150 000	
f. Arvslottsskatt, gåvoskatt och kvarlä- tenskapsskatt, <i>bevillning</i>	75 000 000	
g. Lotterivinstskatt, <i>bevillning</i>	25 000 000	
h. Omsättnings- och expeditionsstämplor m. m., <i>bevillning</i>	50 000 000	2 161 450 000
2. Automobilskattemedel:		
a. Fordonskatt, <i>bevillning</i>	80 000 000	
b. Bensinskatt, <i>bevillning</i>	130 000 000	210 000 000
3. Tullar och acciser:		
a. Tullmedel, <i>bevillning</i>	220 000 000	
b. Varuskatt, <i>bevillning</i>	100 000 000	
c. Trafikskatt, <i>bevillning</i>	32 000 000	
d. Accis å silke, <i>bevillning</i>	3 500 000	
e. Accis å margarin och vissa andra fett- varor, <i>bevillning</i>	18 000 000	
f. Skatt å kaffe, <i>bevillning</i>	11 000 000	
g. Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	370 000 000	
h. Brännvinstillverkningskatt, <i>bevillning</i>	21 000 000	
i. Rusdrycksförsäljningsmedel av parti- handelsbolag, <i>bevillning</i>	27 000 000	
j. Rusdrycksförsäljningsmedel av detalj- handelsbolag, <i>bevillning</i>	30 000 000	
k. Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	375 000 000	
l. Omsättnings- och utskänkningskatt å vin, <i>bevillning</i>	30 000 000	
m. Maltdrycksskatt, <i>bevillning</i>	50 000 000	
n. Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i>	18 000 000	
o. Statlig nöjesskatt, <i>bevillning</i>	17 000 000	1 322 500 000
II. Uppbörd i statens verksamhet:		3 613 950 000
1. Vattendomstolsavgifter	50 000	
2. Inkomster vid fångvården	600 000	
3. Inkomster vid sjökarteverket	150 000	

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

	Kronor	Kronor
4. Inkomster vid garnisonssjukhusen	4 000 000	
5. Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	3 200 000	
6. Bidrag till pensionsstyrelsen.....	40 000	
7. Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholist- anstalter	250 000	
8. Inkomster vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården	200 000	
9. Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium..	1 000 000	
10. Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium....	100 000	
11. Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium ..	80 000	
12. Inkomster vid statens sinnessjukhus	17 700 000	
13. Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sin- nesslöa	90 000	
14. Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka.....	260 000	
15. Inkomster vid statens institut för folkhälsan	260 000	
16. Inkomster vid statens geotekniska institut	300 000	
17. Förrättningsavgifter vid statens bilinspektion	750 000	
18. Inkomster vid väg- och vattenbyggnadsverket.....	500 000	
19. Avgifter för registrering av motorfordon.....	1 200 000	
20. Inkomster vid Sveriges meteorologiska och hydrolo- giska institut.....	1 800 000	
21. Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	18 000	
22. Inkomster vid länsarkitektsorganisationen	850 000	
23. Avgifter för kontroll å handeln med skattefria sprit m. m.	41 000	
24. Inkomst av myntning och justering	8 000 000	
25. Kontrollstämpelmedel	500 000	
26. Bidrag till bank- och fondinspektionen	200 000	
27. Bidrag till sparbanksinspektionen	170 000	
28. Bidrag för tillsyn över sparbankerna	265 000	
29. Inkomster vid tandläkarinstituten	20 000	
30. Inkomster vid karolinska sjukhuset	6 300 000	
31. Inkomster vid serafimerlasaretet	3 300 000	
32. Avgifter för granskning av biografbilder	250 000	
33. Inkomster vid lantbruksingenjörsorganisationen	500 000	
34. Inkomster vid statens veterinärmedicinska anstalt....	340 000	
35. Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt ...	900 000	
36. Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	150 000	
37. Inkomster vid lantmäteriets distriktsorganisation ...	3 700 000	
38. Inkomster vid rikets allmänna kartverk	200 000	
39. Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen	20 000	
40. Inkomster vid statens provningsanstalt	850 000	
41. Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	250 000	
42. Fyr- och båkmedel.....	3 000 000	
43. Lotspenningar	3 500 000	
44. Inkomster vid statens skeppsprovninganstalt	250 000	
45. Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter ..	3 500 000	
46. Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register ..	300 000	
47. Bidrag till försäkringsinspektionen.....	360 000	
48. Visa licensavgifter m. m.....	250 000	70 514 000

	Kronor	Kronor
III. Folkpensionsavgifter		120 000 000
IV. Diverse inkomster:		
1. Bötesmedel	5 500 000	
2. Totalisatormedel	7 000 000	
3. Tipsmedel	17 000 000	
4. Lotterimedel	45 000 000	
5. Övriga diverse inkomster	1 000 000	75 500 000
		3 959 964 000
B. Inkomster av statens kapitalfonder.		
I. Statens affärsverksfonder:		
1. Postverket, beviljning	15 000 000	
2. Telegrafverket	45 000 000	
3. Statens järnvägar	20 000 000	
4. Statens vattenfallsverk	30 000 000	
5. Domänverket	25 000 000	135 000 000
II. Riksbanksfonden		100
III. Statens allmänna fastighetsfond:		
1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	345 000	
3. Utrikesdepartementets »	365 000	
4. Medicinalstyrelsens »	1 890 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	9 000 000	
6. Generaltullstyrelsens »	60 000	
7. Uppsala universitets »	190 000	
8. Lunds universitets »	230 000	
9. Karolinska sjukhusets »	370 000	
10. Lotsstyrelsens »	55 000	12 506 000
IV. Försvarets fonder:		
1. Försvarets fastighetsfond:		
a. Arméns delfond	8 520 000	
b. Marinens »	4 060 000	
c. Flygvapnets »	5 880 000	
	18 460 000	
2. Försvarets bostadsanskaffningsfond	215 000	
3. Försvarets fabriksfond	1 330 000	20 005 000
V. Statens utlåningsfonder:		
1. Värnpliktslånefonden	100	
2. Statens bostadslånefond	100 000	
3. Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby..	15 000	
4. Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre be- medlade, barnrika familjer	8 700 000	
5. Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stads- liknande samhällen	265 000	
6. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	920 000	
7. Lånefonden för bostadsbyggande	950 000	
8. Lånefonden för lantarbetarbostäder	1 500	
9. Statens bosättningslånefond	1 650 000	

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.*

	Kronor	Kronor
10. Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	11 000	
11. Vattenkraftslånefonden	175 000	
12. Luftfartslånefonden	1 250 000	
13. Tullverkets båtlånefond	5 000	
14. Statens lånefond för universitetsstudier	7 000	
15. Allmänna studielånefonden	55 000	
16. Statens lånefond för hästavelns befrämjande	100	
17. Statens kaninavelslånefond	100	
18. Statens fjäderfållånefond	100	
19. Gödselvärdslånefonden	17 000	
20. Statens kalkbrukslånefond	6 000	
21. Statens fruktodlingslånefond	100	
22. Frukt- och potatislagerhusfonden	17 000	
23. Statens mejerilånefond	7 000	
24. Jordbrukets maskinlånefond	400 000	
25. Spannmålslagerhusfonden	135 000	
26. Spannmålskreditfonden	100	
27. Statens sekundärlånefond för jordbrukare	530 000	
28. Statens slakterilånefond	4 000	
29. Kraftledningslånefonden	110 000	
30. Elektrifieringslånefonden	2 000	
31. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motor- drift	100	
32. Egnahemslånefonden	9 100 000	
33. Jordförmedlingsfonden	100	
34. Arrendelånefonden	100	
35. Arbetarsmåbrukslånefonden	100	
36. Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bo- stadsförbättringslånefond	2 000	
37. Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	100	
38. Statens avdikningslånefond	1 525 000	
39. Täckdikningslånefonden	100 000	
40. Bevattningslånefonden	4 000	
41. Allmänna nyodlingsfonden	1 000	
42. Norrländska nyodlingsfonden	100	
43. Fiskerilånefonden	100 000	
44. Statens fiskredskapslånefond	100	
45. Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för fiskebåtar	100	
46. Kommunskogslånefonden	1 000	
47. Virkesmättningslånefonden	100	
48. Skogsväglånefonden	1 000	
49. Kronotorparnas inventarielånefond	100	
50. Hemslöjdslånefonden	350 000	
51. Industrilånefonden	20 000	
52. Statens hantverkslånefond	30 000	
53. Fonden för hantverks- och småindustrikredit	10 000	
54. Rederilånefonden	100	
55. Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	7 000	
56. Statens sekundärlånefond för rederinäringen	89 000	

Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna: Bih. 1:
Riksräkenskapsverkets inkomstberäkning.

117

	Kronor	Kronor
57. Statens lånefond för anskaffande av gasgeneratorer för vissa fartyg	100	
58. Lotsverkets båtlånefond.....	49 000	26 723 300
VI. Fonden för låneunderstöd :		
1. Statskontorets delfond	18 550 000	
2. Egnahemsstyrelsens »	1 100 000	
3. Riksbankens »	10 000	
4. Riksgäldskontorets »	1 470 000	21 130 000
VII. Fonden för statens aktier.....		20 000 000
VIII. Statens pensionsfonder:		
1. Folkpensioneringsfonden	27 000 000	
2. Civila tjänstepensionsfonden	1 140 000	
3. Militära tjänstepensionsfonden	140 000	
4. Allmänna familjepensionsfonden	3 250 000	
5. Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	20 000	31 550 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
1. Fonden för kreditgivning till utlandet	19 000 000	
2. Övriga diverse kapitalfonder	2 500 000	21 500 000
		288 414 400
Summa		4 248 378 400

Bihang 2.

Konjunkturläget.¹

I. Allmän översikt av utvecklingstendenserna.

Den internationella utvecklingen.

Allmänna drag.

Konjunkturutvecklingen under 1947 har i ett stort antal länder fått ett krisartat förlopp. Den betydande allmänna expansion av produktion och utrikeshandel, som trots alla svårigheter kom till stånd efter krigets slut och fortgått i två år, har avbrutits under sommaren eller hösten 1947. Den brist på »hårda» valutor, som de första två efterkrigsårens återhämtning av produktion och utrikeshandel lett fram till, hotar via de mer eller mindre utpräglade valutakriser, som inträffat i ett flertal länder, att åtföljas av en allmän sammankrympningstendens hos den internationella handeln. Växande påfrestningar visa sig särskilt för länder, där produktion och levnadsstandard på grund av dålig skörd och andra störningar pressats ned till låg nivå. Särskilt tack vare de utredningar, som utförts i samband med sommarens Paris-konferens rörande den s. k. Marshallplanen, har man fått en klar bild av särskilt den europeiska krisens omfattning. En närmare redogörelse för den europeiska krisens vidd lämnas i följande kapitel.

Det ekonomiska läget i Sverige liksom utsikterna för år 1948 måste givetvis studeras mot bakgrunden av den internationella ekonomiska utvecklingen. Den konjunkturförändring, som utan tvivel inträffat i vårt land under 1947, måste ses i sitt sammanhang med under samma tid inträffade djupgående störningar i världsekonomin. På samma sätt måste en bedömning av utsikterna för den svenska ekonomien under den närmaste framtiden i hög grad bygga på ett studium av utvecklingstendenserna i andra länder. Detta betyder sålunda, att man för att ge en riktig bild av det ekonomiska utvecklingsförloppet i Sverige under t. ex. det senaste året bör ställa in detta dess internationella sammanhang. Det gäller bl. a. att om möjligt belysa, vilken roll å ena sidan rent interna faktorer såsom inkomst- och konsumtionsutveckling och å andra sidan utifrån verkande krafter spelat vid uppkomsten av den svenska valutakrisen. Någon definitiv, kvantitativt bestämd avvägning mellan interna och externa faktorer är givetvis icke möjlig. Vissa ungefärliga slutsatser kunna dock dragas, vilka bli till ledning vid en bedömning av hur de nu förändrade internationella betingelserna för vår utrikeshandel kunna komma att påverka den svenska ekonomien i fortsätt-

¹ De två första kapitlen i konjunkturinstitutets rapport A:15 publiceras i detta bihang. Hänvisningar avse rapportens följande kapitel.

ningen. Ett sådant studium, där den svenska utvecklingen insättes i sitt internationella sammanhang, kan också ge anledning till belysande jämförelser mellan utvecklingsförloppen i olika länder.

I kapitel II och III av konjunkturrapporten lämnas en mer ingående översikt av den internationella ekonomiska utvecklingen under de senaste åren. Här skola endast vissa generella drag hos konjunkturutvecklingen i olika länder diskuteras, särskilt med avseende på inflationstendenserna, samtidigt som vissa jämförelser göras med den svenska utvecklingen.

Trots mycket framträdande skiljaktigheter i den ekonomiska utvecklingen mellan olika länder under efterkrigskonjunktursens två första år finnas gemensamma drag, som äro av fundamental betydelse och möjliggöra vissa generella omdömen beträffande efterkrigskonjunktursens karaktär. I samtliga länder har den ekonomiska utvecklingen kännetecknats av en betydande inflationstendens, som bottnat i för stark expansion av efterfrågan på varor och tjänster i förhållande till löpande tillgång. Denna inflationstendens har emellertid 1) varit av mycket varierande styrka i olika länder, 2) bestämts av en delvis skiftande uppsättning av orsaker och drivkrafter och 3) tagit sig mycket olikartade uttryck i den faktiska utvecklingen, t. ex. vad beträffar priser och utrikeshandel, vilket i sin tur delvis sammanhängt med den starkt varierande typ av ekonomisk politik, som förts i olika länder.

Den ekonomiska utvecklingen har i flertalet länder efter krigets slut kännetecknats av en snabb ökning av produktion och utrikeshandel. I de krigshärjade länderna låg produktionen vid krigets slut på en extremt låg nivå.

Tabell 1. Indextal för den industriella produktionsvolymen.¹

1937 = 100.

	1945	1946	1947 ²
Belgien	31	72	84
Danmark	74	101	109
Finland	52	70	84
Frankrike ³	30—40	79	96
Nederländerna	31	74	89
Norge	69	100	112
Polen ³	48	91	109
Tyskland: amerikanska zonen ⁴	.	37	44
engelska zonen ⁴	.	31	32
Förenta staterna	180	151	164
Kanada	163	147	161
Sverige	113	136	139

¹ Källa: *Monthly Bulletin of Statistics (United Nations)*. För beräkningen av produktionsindex för Sverige, se kap. VI. Indextalen äro av mycket ojämn statistisk kvalitet; för tendenserna i utvecklingen torde de dock vara belysande.

² Indextalen för 1947 omfatta i regel ett medeltal av indextalen för de 7—9 första månaderna.

³ 1938 = 100.

⁴ 1936 = 100.

Produktion och återuppbyggnad kom emellertid i allmänhet snabbt igång. Återhämningen i vissa av de krigshärjade länderna var i själva verket förvånansvärt snabb, vilket framgår av sammanställningen över industriproduktionen i tabell 1.

Vissa betydelsefulla undantag från expansionsregeln framträda. I några länder har produktionen stagnerat på en mycket låg nivå i förhållande till förkrigstiden. Detta gäller framför allt Tyskland. Svagheten och labiliteten i den europeiska återhämtningen synes till stor del ligga i det lamslagna tyska näringslivet. Bortfallet av nästan all tysk exportproduktion har för så gott som alla europeiska länder betytt en kostnadskrävande produktionsomställning i förhållande till förkrigsläget och medfört ett ökat beroende av varu- tillförsel, framför allt från Amerika. Till denna utveckling har isoleringen av östzonen från de västra zonerna i hög grad bidragit. Enligt föreliggande mycket osäkra uppgifter ligger även Italiens industriella produktion på en lag nivå — cirka 60 % av förkrigsvolymen. I några länder har den industriella produktionsvolymen icke visat någon mer betydande expansion under efterkrigstiden. Detta gäller England, för vilket land dock ingen officiell produktionsindex föreligger. Produktionen synes av olika skäl under efterkrigstiden ha stagnerat i ett läge, som endast oväsentligt torde överstiga förkrignivån. Inte heller i Kanada och Förenta staterna har produktionsvolymen visat någon generell expansion sedan 1945, men index- talen ligga tack vare en väldig kapacitetsutbyggnad under krigsåren väsentligt högre än före kriget. Tabellen visar också, att den svenska produktions- utvecklingen med en stegring på omkring 40 % sedan 1937 (25—30 % sedan 1939) står sig gott vid en internationell jämförelse.

Ett gemensamt drag i olika länders efterkrigshögonkonjunktur har varit, att expansionen i allmänhet i relativt hög grad varit inriktad på ökning i byggnads- och annan investeringsverksamhet. Återuppbyggnadsproblemet har varit primärt i ett stort antal länder. Det har gällt att genom investeringar i byggnader, anläggningar och maskiner samt genom omfattande reparationer först och främst sätta produktions- och transportapparaten i funktionsdugligt skick. Vid sidan om direkt förstörelse i de svårt krigshärjade länderna har investeringsverksamheten generellt sett under krigsperioden i allmänhet varit starkt begränsad eller felinriktad, och följden har blivit, att stora eftersatta behov gjort sig gällande under de första efterkrigsåren. Detta gäller i hög grad England och Förenta staterna men i viss mån även Sverige. Till följd härav har investeringsverksamheten inom näringslivet i allmänhet visat en betydande stegring, vilket delvis skett på bekostnad av annars möjlig utvidgning av konsumtionen. Samtidigt har emellertid — och detta är ett genomgående drag — sparbenägenheten varit i sjunkande eller legat lågt i jämförelse med förkrigstiden. Detta följer därav, att efterfrågan på konsumtionsvaror, som med olika medel hållits tillbaka under krigsåren, gjort sig starkt gällande, med låg nivå hos det frivilliga sparan- det som nödvändig konsekvens.

Denna för samtliga länder genomgående tendens till relativt låg sparkvot hos enskilda inkomsttagare, kombinerad med att en relativt hög andel av det löpande produktionsresultatet ägnas åt investeringar, är i själva verket bestämmande för den för alla länder gemensamma inflationskonjunkturen. I olika länder avdelas av ovan angivna skäl en jämförelsevis stor andel av det totala produktionsresultatet (bruttonationalprodukten) för investering (i form av byggnads- och anläggningsverksamhet, maskininstallation, reparationer och underhåll o. s. v.). Härtill kommer ofta ett abnormt stort statligt utgiftsbehov, som delvis måste täckas genom upplåning. Men samtidigt önska enskilda inkomsttagare av olika skäl använda en onormalt stor del av löpande inkomster för konsumtion och hålla därför nere sparandet på en låg nivå. Dessa faktorer medföra, att summan av värdet av konsumtion och investeringar tenderar att överstiga det löpande värdet av produktionsresultatet vid rådande priser. En potentiell differens eller spänning föreligger, som brukar betecknas som inflationsgap eller köpkraftsöverskott. Man kan karakterisera situationen som en spänning mellan den totala efterfrågan och tillgången på varor och tjänster. En sådan tendens mot köpkraftsöverskott eller inflationstryck, som otvivelaktigt hittills karakteriserat efterkrigskonjunkturen i samtliga länder, har emellertid tagit sig mycket varierande uttryck.

Orsaker till inflationstendensen.

Det är icke möjligt att med tillgänglig statistik direkt jämföra inflations-tendensens styrka i olika länder — t. ex. genom att jämföra utvecklingen av investeringsverksamhet och konsumtion — därtill är tillgänglig statistik alltför osäker och ojämförbar. Till belysning av problemställningen kan det dock vara av intresse att jämföra den privata konsumtionens andel av bruttonationalinkomsten under rådande konjunktur och under mer normala förkrigsförhållanden. Man får därigenom en föreställning om i vilken grad konsumtionen pressats ned under en mer normal förkrigsrelation. På grund av skiljaktigheter i beräkningsmetoder och tillämpade nationalinkomstbegrepp samt olika grad av tillförlitlighet i det statistiska primärmaterialet böra sådana jämförelser mellan länder icke pressas. De absoluta talen kunna ej jämföras.

Med dessa reservationer kommer man till följande resultat. I Frankrike och England ligger den privata konsumtionens andel av bruttonationalinkomsten ännu väsentligt lägre än före kriget; nedpressningen synes uppgå till närmare 10 % av bruttonationalinkomsten, om åren 1938 och 1946 jämföras. För Förenta staterna och Sverige uppgår motsvarande nedpressning till endast några få procent.

Vid bedömningen av sådana relationstal får man emellertid hålla i minnet den skärpning av beskattningen, som överallt ägt rum i jämförelse med förkrigstiden, vilket uppenbarligen bidragit till att hålla tillbaka den privata konsumtionens andel. Av stor betydelse är vidare den utjämning

av inkomstfördelningen, som i allmänhet skett under denna tid, liksom överhuvud taget den pris- och ransoneringspolitik, som förts.

Det är av största intresse att jämföra inflationssymptomen i olika länder, sådana de framkomma i utrikeshandelns och prisnivåns utveckling.

För en tolkning av inflationssymptomens betydelse är det emellertid av vikt att något karakterisera skiljaktigheterna i de inflationsdrivande krafterna i olika länder. Låg sparbenägenhet resp. hög investeringskvot kan vara bestämd och sammansatt av olika faktorer. I många länder ha krigsutgifter eller ockupationskostnader medfört en stark ansvällning i *mängden betalningsmedel*. En onormalt stor sedelmängd och hög likviditet inom näringslivet kan betyda ett latent eller aktuellt inflationshot genom att utöva en press uppåt på utgifterna för både konsumtion och investering. Denna faktor har spelat stor roll i länder som Finland, Frankrike och Italien, men kan knappast sägas vara någon stor aktuell risk i Förenta staterna eller Sverige. Detta framgår i viss mån av tabell 2.

Tabell 2. Indextal för sedelcirkulation, bankdepositioner och grosshandelspris.¹
1937 = 100.

		Sedel- cirkula- tion	Bank- deposi- tioner	Gross- hand- dels- pris			Sedel- cirkula- tion	Bank- deposi- tioner	Gross- hand- dels- pris
Danmark	1945	374	268	179	Argentina	1945	246	210	193
	1946	392	262	176		1946	353	259	208
	1947	381	251	193		1947	451	292	219
England	1945	273	210	156	Australien	1945	370	192	140
	1946	282	246	161		1946	383	202	140
	1947	286	261	173		1947	387	207	145
Finland	1945	648	331	359	Förenta staterna	1945	453	272	123
	1946	867	368	562		1946	460	303	140
	1947	1 112	442	682		1947	460	314	172
Frankrike	1945	606	713	375	Kanada	1945	479	254	122
	1946	768	973	648		1946	498	268	128
	1947	979	1 191	921		1947	507	281	146
Nederländerna	1945	159	411	167	Nya Zeeland	1945	304	217	155
	1946	316	372	232		1946	330	244	155
	1947	353	410	248		1947	342	262	155
Norge	1945	329	367	174	Sverige	1945	284	171	170
	1946	431	339	166		1946	294	178	163
	1947	475	411	172		1947	308	188	173
Schweiz	1945	250	129	198					
	1946	267	146	193					
	1947	290	164	199					

¹ Källa: *Monthly Bulletin of Statistics (United Nations)*. Sedelcirkulation och bankdepositioner avse värdet vid ultimo resp. år. Utvecklingen 1946—47 är bedömd med ledning av förändringen under senast redovisade 12-månadersperiod. Grosshandelsprisen avse medeltal per år samt 1947 medeltal av de 8 å 9 första månaderna.

Den spänning, som i en del länder i olika konjunkturskeden uppstått mellan utvecklingen av penningmängden och varutillgången, har utjämnats på

olika vis. I Frankrike medförde prisstegring och förbättringar i varutillgången, att den tidigare övernormalt stora penningtillgången mot slutet av 1946 hade kommit i mer normal relation till omsättningen. I Italien medförde en långt snabbare prisstegring en radikal nedskrivning av de likvida reservernas realvärde. I ett antal andra länder (såsom Belgien, Danmark, Norge, Nederländerna, Finland, Österrike och nu senast Sovjetunionen) har man genom olika former av tvångsindragning av likvida medel och sedelutbyte sökt finna en annan väg än att genom prisstegring minska inflationsstrycket från en för stor betalningsmedelsvolym. Vid ifrågavarande jämförelser bör hänsyn också tagas till den stegring i produktionsvolym och real nationalinkomst, som eventuellt ägt rum sedan förkrigstiden. I fråga om Förenta staterna har bruttonationalinkomsten stigit med ca 150 % mellan 1937 och 1947 att jämföras med en ökning i bankdepositionerna med 214 %; för Sverige kan uppgången i bruttonationalinkomsten beräknas till ca 110 % sedan 1937, medan motsvarande stegringstal för inlåningen i affärsbankerna och sedelcirkulationen blir 88 % resp. 208 %.

En annan faktor har varit av mycket varierande betydelse för inflationstendensen i olika länder, nämligen *det statliga budgetunderskottet*. I ett flertal länder har förekomsten av stora statliga utgifter, som endast delvis kunnat täckas genom löpande inkomster, i hög grad bidragit till inflationstrycket, eftersom de betytt ett tillskott till efterfrågan på varor och tjänster. I Frankrike kan det statliga budgetunderskottet under 1946 uppskattas till 15—20 % av bruttonationalinkomsten, i Italien till mellan 20 och 30 % under 1945 och 1946.¹ Det är uppenbart, att så höga utgiftstillskott från statens sida måste bli i hög grad inflationsdrivande. I Sverige har denna faktor icke varit av betydelse under 1946 och 1947; det kassamässiga överskottet på driftbudgeten budgetåret 1946/47 på drygt 500 miljoner kronor har täckt en stor del av utgifterna på kapitalbudgeten. I Förenta staterna åter har en drastisk reducering av statsutgifterna och snabb stegring av intäkterna medfört ett betydande överskott i den federala budgeten (inkl. kapitalbudgeten). Detta uppgick till 6—7 miljarder dollar under 1946 och 1947 eller omkring 3—4 % av bruttonationalinkomsten. I Sverige och än mer i Förenta staterna kan tendensen mot budgetöverskott delvis betraktas som en följd av den snabba expansionen av inkomsterna och därmed som ett symptom på inflationstendensen.

Symptom på inflationstrycket.

Inflationstrycket har i flertalet länder utmynnat i en betydande *prisstegring*. Tabell 3 är avsedd att belysa takten i prisstegringen sedan krigets slut.

Av alldeles särskild betydelse för den ekonomiska utvecklingen i olika länder har *utrikeshandelns utveckling* varit. I ett stort antal länder har den snabba expansionen av produktion och inkomster åtföljts av en stark steg-

¹ *Survey of Current Inflationary and Deflationary Tendencies (United Nations)*, Lake Success, Sept. 1947.

Tabell 3. Procentuella förändringar i grosshandels- och detaljhandelspriser.

	Grosshandelspris		Detaljhandelspris	
	Juli 1945 —juli 1946	Juli 1946 —juli 1947	Juli 1945 —juli 1946	Juli 1946 —juli 1947
Danmark	- 2·8	+ 14·5	- 1·2	+ 3·8
England	+ 3·2	+ 9·9	- 0·7	± 0
Finland	+ 66·7	+ 13·9	+ 64·9	+ 28·5
Frankrike	+ 51·5	+ 54·5	+ 53·0	+ 69·0
Nederländerna	+ 47·8	+ 8·2	¹ + 15·0	+ 1·5
Norge	- 4·0	+ 4·8	+ 1·9	+ 1·2
Portugal.....	- 0·9	+ 10·8	+ 12·0	- 1·5
Schweiz	- 4·0	+ 4·2	- 1·9	+ 5·3
Spanien	+ 18·6	+ 20·7	+ 36·0	+ 17·9
Argentina	+ 8·2	+ 5·7	.	+ 15·6
Australien	- 0·7	+ 5·7	+ 1·6	+ 3·8
Förenta staterna	+ 17·1	+ 20·8	+ 8·7	+ 12·4
Kanada	+ 4·8	+ 17·7	+ 4·2	+ 8·1
Nya Zeeland.....	+ 1·3	± 0	± 0	+ 2·4
Sverige	- 5·1	+ 7·0	+ 1·7	+ 1·0

ring av importen, medan exporten halkat efter. Ett växande importöverskott har varit en nödvändig förutsättning för expansion och återhämtning i de av kriget hårt träffade länderna, samtidigt som ett onormalt stort importöverskott kan betraktas som symptom på inflationstryck och köpkraftsoverskott. Som närmare framgår av tabell 4, har utvecklingen av import och export varit ytterst varierande från land till land. Detta gäller även länder, som icke blivit direkt berörda av kriget. Bland dessa finner man både länder, som utvisa relativt sett mycket höga exportöverskott och andra, som trots i övrigt gynnsamma betingelser visa stark tendens mot importöverskott (Sverige).

Tabell 4 får givetvis tolkas med försiktighet. Import och export utgöra ju endast en del av betalningsbalansen. För övriga poster ha som bekant i flera länder väsentliga förändringar ägt rum, vilket gör, att en förändring i handelsbalansen icke motsvaras av en liknande förändring i betalningsbalansen. England utgör ett extremt exempel; oaktat exporten, som tabellen visar, pressats upp mer än importen i jämförelse med förkrigstiden, har underskottet i den löpande betalningsbalansen blivit väsentligt större på grund av bortfall av intäkter från fraktfart och investeringar i utlandet och ökade utgifter, t. ex. för ockupationskostnader (se vidare härom i kap. II). Tabellen visar dock tydligt, hur importen utvecklats sig i förhållande till exporten sedan tiden före kriget och i vilken mån denna utveckling resulterat i en förändrad handelsbalans. För att man skall få ett mått på den relativa betydelsen av denna förändring i handelsbalansen, har skillnaden mellan

¹ September 1945—juli 1946.

*Statsverkspropositionen: Bil. 1: Inkomsterna:
Bih. 2: Konjunkturläget.*

Tabell 4. Indextal för värdet av import och export (1937/38 = 100) samt import (-) resp. export (+) -överskott i procent av summan av import och export.

	Import	Export	Överskott i procent	Import	Export	Överskott i procent
	Förenata staterna			Turkiet		
1937/38	100·0	100·0	+ 12·3	100·0	100·0	+ 3·5
1945.....	164·2	301·6	+ 40·3	95·4	154·2	+ 26·8
1946.....	192·8	298·9	+ 33·0	170·0	305·1	+ 31·6
1947.....	220·8	458·6	+ 45·3	411·8	550·0	+ 17·8
	Nya Zeeland			Argentina		
1937/38	100·0	100·0	+ 5·8	100·0	100·0	+ 10·3
1945.....	94·3	126·5	+ 20·2	76·2	134·2	+ 36·8
1946.....	128·0	158·6	+ 16·4	154·0	213·5	+ 26·1
1947.....	186·1	223·2	+ 14·8	296·8	257·4	+ 3·2
	Brasilien			Australien		
1937/38	100·0	100·0	- 1·6	100·0	100·0	+ 18·0
1945.....	163·9	239·6	+ 17·2	184·5	106·6	- 9·2
1946.....	247·9	358·7	+ 16·7	153·6	135·5	+ 11·9
1947.....	440·4	396·7	- 6·8	217·9	205·0	+ 15·1
	Kanada			Schweiz		
1937/38	100·0	100·0	+ 11·4	100·0	100·0	- 13·6
1945.....	212·9	348·7	+ 34·7	71·8	113·9	+ 9·3
1946.....	259·7	250·0	+ 9·6	200·7	206·5	- 12·2
1947.....	340·3	289·7	+ 3·4	264·8	243·5	- 17·7
	Tjeckoslovakien			Frankrike		
1937/38	100·0	100·0	+ 7·3	100·0	100·0	- 23·6
1945.....	.	.	.	129·5	41·9	- 66·7
1946.....	102·3	122·4	+ 16·2	530·1	371·9	- 39·5
1947.....	266·7	221·9	- 1·9	761·3	761·0	- 23·7
	Portugal			England		
1937/38	100·0	100·0	- 32·9	100·0	100·0	- 32·6
1945.....	174·2	275·6	- 11·2	113·8	80·6	- 46·8
1946.....	294·8	389·8	- 19·9	133·1	184·0	- 17·4
1947.....	290·7	320·4	- 25·8	182·1	220·1	- 23·9
	Belgien			Danmark		
1937/38	100·0	100·0	- 3·8	100·0	100·0	- 3·0
1945.....	54·0	16·9	- 55·1	42·6	58·6	+ 12·8
1946.....	206·3	125·7	- 27·9	174·3	104·7	- 27·8
1947.....	293·4	241·8	- 13·4	180·1	135·2	- 17·2
	Nederländerna			Norge		
1937/38	100·0	100·0	- 14·8	100·0	100·0	- 20·9
1945.....	.	.	.	96·2	39·7	- 57·5
1946.....	144·4	70·7	- 46·7	176·0	147·1	- 29·3
1947.....	271·8	145·7	- 43·1	297·1	211·8	- 36·4
	Sverige					
1937/38	100·0	100·0	- 4·8			
1945.....	51·1	91·2	+ 23·7			
1946.....	159·7	131·9	- 14·2			
1947.....	233·0	146·9	- 27·1			

Källa: *Monthly Bulletin of Statistics (United Nations)*. Genomsnitt för åren 1937 och 1938. För 1947 genomsnitt för de första 8—9 månaderna. Överskottet beräknat som skillnaden mellan export och import i procent av summan av export och import.

import- och exportvärde satts i relation till den totala omsättningen (summan av import och export). Det framgår av tabellen, att Förenta staterna inte är det enda landet med relativt betydande exportöverskott eller ens med relativt stigande exportöverskott. Länderna kunna med hänsyn till ifrågasvarande förskjutningar sedan 1937/38 och fram till hösten 1947 indelas i följande grupper: 1) länder med stigande andel exportöverskott (Förenta staterna, Nya Zeeland), 2) länder med bestående exportöverskott för vilka exporten stegrats någorlunda parallellt med importen (Argentina, Australien, Kanada), 3) länder med importöverskott med någorlunda parallell stegring av import och export (Schweiz, Tjeckoslovakien, Brasilien, Frankrike, Portugal, England) och 4) länder med starkt stegrat importöverskott (Belgien, Danmark, Nederländerna, Norge, Sverige). Inom den sistnämnda gruppen har Belgien genom en relativt stark exportstegring sedan 1945 minskat det relativa importöverskottet väsentligt.

Konjunkturuomslagets karaktär.

Den relativt snabba återhämtningen av produktionen under åren 1945—47 skedde framför allt i flertalet europeiska länder med stöd av avsevärda importöverskott. Dessa importöverskott motsvarades av exportöverskott från andra länder, i första rummet Förenta staterna såsom det enda land, vars produktionsapparat var rustad att i väsentlig grad möta underskottsländernas väldiga importbehov. Importöverskotten finansierades dels genom kreditgivning och direkta bidrag (framför allt från Förenta staterna och Kanada), dels genom förtäring av föreliggande reserver av guld och valutor. I institutets översikt över den amerikanska konjunkturutvecklingen (kap. III) visas, att av det totala överskottet i Förenta staternas bytesbalans på omkring 8,5 miljarder dollar under de tre första kvartalen 1947 har 3,3 miljarder täckts genom minskning av andra länders guld- och dollartillgångar. En snabb uttömning av likvida reserver och förbrukning av förefintliga lånemöjligheter har ställt ifrågasvarande underskottsländer inför en likviditetskris. En sådan har i viss utsträckning även träffat vissa länder med överskott i den löpande betalningsbalansen, t. ex. Kanada, därigenom att ett underskott gentemot Förenta staterna icke — efter upphävandet av pundets konvertibilitet — kunnat utjämnas genom överskott gentemot andra länder.

Man kan rent konjunkturschematiskt tolka den inträffade konjekturuomsvängningen som en efter en överexpansion inträffad likviditetskris. En likviditetskris har ju många gånger förr utlöst en allmän konjunkturedgång. Även 1929 års konjekturuomslag i Förenta staterna inleddes och åtföljdes av likviditetssvårigheter icke endast för enskilda företag utan även för ett flertal länder, som särskilt när den amerikanska kreditgivningen upphörde kommo i valutasvårigheter. Den följande reaktionen är ständigt återkommande. Enskilda inkomsttagare och företag likaväl som olika länder tvingas att söka anpassa utgifterna efter fallande intäkter. En kumulativ nedåtgåen-

de process uppstår, där varje nedskärning av utgifter medför intäktsbortfall för andra företag resp. länder, som i sin tur tvingas vidtaga nya utgiftsminskningar o. s. v. I regel resulterar denna process — liksom under 30-talets depression — i fallande priser och arbetslöshet.

På den punkten är nuvarande läge exceptionellt. Likheten med ett ortodoxt konjunkturuomslag ligger i strävandet från olika länders sida att skära ner importen och stimulera exporten. I en rad länder sitta liksom i Sverige import- och exportberedningar med uppgiften att bringa jämvikt i betalningsbalansen. En nedskärning av importen träffar på varje punkt ett annat lands export, som — om det icke är fråga om Förenta staterna — därigenom i sin tur i regel tvingas till ytterligare importbegränsning. Risk för en successiv sammankrympning i världshandeln med åtföljande nedpressning av produktionsnivå och levnadsstandard föreligger uppenbarligen. Men denna standardsänkning kan i rådande läge knappast väntas få sitt allmänna uttryck i prisfall, köpkraftsbortfall och arbetslöshet. I underskottsländerna kommer den försämring i varuförsörjningen, som motsvaras av nedskuren import och eventuellt ökad export, att i regel medföra ökat inflationstryck. Genom omläggning av importen (t. ex. mot ökad andel råvaror och minskad andel färdigfabrikat) kommer man att sträva efter att hålla sysselsättning, inkomster och köpkraft uppe. En allvarlig produktivetsförsämring hotar under sådana förhållanden särskilt den europeiska ekonomien. Alla de ojämnheter i produktionsutvecklingen mellan länderna och mellan olika råvaror och bränslen — kol, järn, trävaror o. s. v. — som kriget lämnat efter sig, och som det väldiga dollartillflödet delvis bryggat över, komma åter att bryta fram och ge sig till känna i form av flaskhalsar på olika punkter i produktionskedjorna.

I detta omedelbart på valutakrisen följande konjunkturskede bör sålunda den ökade spänningen mellan efterfrågan och varutillgång i olika länder leda till ökad risk för prisstegring och detta även i de fall, då importsvårigheter leda till viss arbetslöshet. Även i handeln mellan länderna kan krympningstendensen hos utrikeshandeln leda till prisstegringar. Länderna äro nämligen ytterst angelägna om att i möjlig mån söka fylla hålet i betalningsbalansen med prishöjningar på exportvaror, vilken tendens redan gjort sig gällande (t. ex. i fråga om kol, olja, livsmedel). Eftersom i detta utvecklingsskede utrikeshandeln tenderar att i första hand bli begränsad till relativt nödvändiga varor (viktiga råvaror, bränslen), för vilka efterfrågan och därmed handeln kunna väntas stiga, medan exportmöjligheterna för mindre nödvändiga varor (särskilt olika slag av färdigfabrikat) komma att begränsas, kan prisstegringen för den förra kategorien väntas bli åtföljd av prisfall för den senare. Denna förändring i prisrelationerna är ju också symptomatisk för den vid en allmän försämring i försörjningssituationen i flertalet länder nödvändiga omläggningen av efterfrågan och utrikeshandel. Slutsatsen av detta resonemang är dock otvivelaktigt, att den nu rådande primära tendensen efter likviditetskrisen är ökat inflationstryck.

Tendensen mot krympande utrikeshandel och stegrat inflationstryck, som sålunda framför allt gör sig gällande i underskottsländerna, kan emellertid komma att brytas av konjunkturutvecklingen och den ekonomiska politiken i överskottsländerna, i främsta rummet Amerika. För närvarande äro inflationstendenserna förhärskande i Förenta staterna, och goda argument kunna anföras för att de bli bestående under 1948. Detta belyses närmare i konjunkturrapportens tredje kapitel. De snabbt stigande levnadskostnaderna kunna väntas dra med sig betydande lönehöjningar under 1948. De eftersatta behoven av nya byggnader, maskiner och olika varaktiga konsumtionsvaror äro ännu inte täckta. Men den amerikanska konjunkturen har alltid karakteriserats av stor labilitet, och ju längre den nuvarande inflationsbetonade högkonjunkturen varar, åtföljd av växande lager och successiv avverkning av eftersatta behov, desto labilare blir läget och desto lättare kan en störning utlösa ett konjunktururomslag. Ett mindre bakslag i Förenta staterna — en »recession» — som möjligen kan inträffa under 1948, skulle i och för sig dock knappast effektivt bidra till att häva inflationstendensen i underskottsländerna. Sjunkande priser vid import från Förenta staterna skulle motsvaras av fallande intäkter vid export till samma land (och detta även trots beramade tullsänkningar) och svårare exportkonkurrens med amerikanska producenter på andra marknader. Konjunkturförsämringen i Förenta staterna skulle i och för sig sålunda inte möjliggöra ökad importvolym av relativt billiga produkter från Amerika och därigenom dämpa spänningen mellan tillgång och efterfrågan i importländerna. Dock skall icke förnekas, att själva prisfallet som sådant skulle ha en välgörande inverkan på den s. k. inflationspsykologien och därmed i viss mån verka tillbakahållande på efterfrågan.

Den amerikanska utvecklingen kan komma att verka effektivt hejande på den ovan diskuterade sammankrympnings- och inflationstendensen endast under förutsättning, att likviditetskrisen häves genom tillräckligt stora dollartillskott till underskottsländerna. Det är i dagens läge icke möjligt att bedöma, i vilken utsträckning Marshallplanen kommer att förverkligas eller dess effekt på olika länders import och export. De diskuterade beloppen i hjälpprogrammet äro dock av så betydande storleksordning, att den begynnande sammankrympningstendensen bör kunna hejdas. Dock torde hjälpprogrammet knappast få sådan omfattning, att det mycket höga exportöverskott, som Förenta staterna presterade under 1947, återuppnås. Betydande anpassningar syftande till en bättre koordinering av europeisk produktion och handel ingå också som villkor för Marshallplanen. Under förutsättning av en sådan lösning av dollarbristens problem skulle en avspänning i den amerikanska högkonjunkturen kunna betyda en väsentlig lättning i inflationstrycket även i andra länder. Vid sidan om det förhållandet, att den reella dollarhjälpen bleve större vid ett prisfall, skulle importmöjligheterna av särskilt eftertraktade varor (såsom kol, järn och maskiner) i hög grad underlättas genom en mindre konjunkturavmattning under

1948. Det är emellertid, som ovan framhållits, snarast mer sannolikt, att inflationskonjunkturen i Förenta staterna består under 1948. Det bör tilläggas, att det exportöverskott, som Marshallhjälpen beräknas utmynna i, icke väntas verksamt bidra till en förstärkning av den allmänna inflationstendensen; knappheten på vissa speciella områden (spannmål, olja, järn) kan dock väntas bli ökad.

Sverige.

Jämförelser med andra länder.

Den internationella översikten ger ett visst perspektiv på de senaste årens ekonomiska utveckling i Sverige. Vi kunna först och främst konstatera, att den inflationsbetonade expansionen i vårt land under åren 1945—1947 varit en genomgående internationell utvecklingstendens. Inom alla länder ha inkomster, köpkraft och efterfrågan tenderat att stiga för snabbt i förhållande till löpande tillgång på varor och tjänster. Denna tendens har varit en naturlig följd av krigets påfrestningar och ödeläggelser. Inflationstrycket har i sista hand stannat från för hög investeringskvot och för låg spar-kvot, d. v. s. stora behov för återuppbyggnad och upprustning av produktions- och transportapparaten ha gjort sig gällande, samtidigt som under kriget tillbakahållna konsumtionsbehov trängt sig fram. En i förhållande till löpande tillgång för stor total efterfrågan har överallt kommit till uttryck i inkomst- och prisstegringar eller — då ransonering och priskontroll varit mer effektiva — i ett potentiellt köpkraftsöverskott. Inflationstendensen, som varit av mycket olika styrka i olika länder, har i varierande grad kommit till uttryck i prisstegring, som fått internationell spridning via utrikeshandeln. Den monetära expansionen har kunnat fortgå inom länderna på grund av en i regel tämligen ohämmad kreditexpansion. Processen kunde fortgå, så länge ojämnheter i utvecklingen med åtföljande påfrestningar på betalningsbalanserna kunnat utjämnas tack vare tillräcklig tillgång på guld och hårda valutor.

Sveriges position i dessa internationella sammanhang har, som ovan vi-sats, i olika hänseenden varit relativt gynnsam. Redan den beaktansvärda produktionsstegring, som ägt rum sedan krigsperioden, och den relativt höga industriella produktionsnivå, som nåtts 1946 och 1947, bör ha verkat dämpande på inflationstrycket. En betydande standardförbättring har kunnat försiggå, och pressen från sedan krigsperioden eftersatta behov bör i Sverige ha varit mindre än i de flesta andra länder. Den privata konsumtionens värde har efter krigsårens nedpressning under 1946—1947 kommit rätt nära en förkrigsnormal relation till bruttonationalutgiften. Något överhängande hot från en under kriget uppkommen likviditetsreserv (i form av sedlar eller bankdepositioner) synes knappast föreligga i Sverige — i påtaglig kontrast till läget i andra länder. Detta sammanhänger med att den statliga utgiftsfinansieringen icke lämnat efter sig en alltför stor stats-

skuld, som kunnat lägga hinder i vägen för en inflationsbekämpande politik. Räknat i runda tal uppgick statsskulden i procent av nettonationalinkomsten i Sverige till 25 % vid slutet av 1938 och till 60 % vid slutet av 1946, i England till 180 resp. 300 % och i Förenta staterna voro motsvarande siffror 60 och 150 %. Många länder ha under de senaste åren icke förmått nå balans i statsbudgeten; stora statliga utgiftsoverskott ha där i hög grad bidragit till inflationsutvecklingen. I Sverige har driftbudgeten varit överbalanserad sedan krigets slut. Den registrerade prisstegringen har i Sverige också varit väsentligt långsammare än i så gott som alla andra länder. Slutligen har även utrikeshandelns utveckling under 1946 och 1947 bidragit till att neutralisera tendensen till en för stark stegring i efterfrågan på varor och tjänster. Som tabell 4 visar, har Sverige i jämförelse med förkrigstiden i relativt hög grad sett sig i stånd att med hjälp av importöverskott hålla inflationstrycket nere. Andra länder, vars produktionsapparat icke direkt påverkats av krigsförhållandena, ha som tabellen visar i flera fall haft en utrikeshandel, som i jämförelse med förkrigstiden tenderat mot växande exportöverskott, vilket i och för sig givetvis ökat inflationstendensen i dessa länder.

De här angivna gynnsamma faktorerna för balansen i den svenska konjunkturutvecklingen under den hittills gångna delen av efterkrigsperioden medföra givetvis icke med nödvändighet, att inflationstrycket i Sverige därför varit relativt litet eller lägre än i andra jämförbara länder, eller än mindre, att utsikterna för framtiden utan vidare mot denna bakgrund måste te sig särskilt goda. Andra faktorer i utvecklingen kunna ha motverkat de gynnsamma betingelsernas verkan. Hit hör givetvis främst själva inkomst- och löneutvecklingen och den därmed sammanhängande utvecklingen av efterfrågan.

Innebörden av begreppet köpkraftsoverskott.

I höstrapporten 1946 framlades en ingående analys av utvecklingstendenserna hos efterfrågan och tillgång på varor och tjänster för att utreda förändringar i köpkraftsoverskottet eller inflationstrycket under åren 1945—1947. Teorien för den använda metodiken kan sammanfattas på följande sätt.

Rådande efterkrigshögkonjunktur kännetecknas av en tendens hos efterfrågan på varor och tjänster över så gott som hela samhällsekonomin att växa mer och snabbare än den löpande tillgången, sådan denna bestämmes av produktion och import vid rådande tillgång på arbetskraft och andra produktionsmedel. Denna tendens hos efterfrågan att på detta sätt bli för stor kan icke exakt statistiskt preciseras — inte endast på grund av det statistiska materialets skröpligheter utan också av rent kunskapsteoretiska skäl. Om man vid ett givet tillfälle konstaterar, att efterfrågan håller på att eller väntas bli för stor, skall detta betyda, att med hänsyn till en inträffad allmän lönehöjning, investerings- eller exportökning och vid i övrigt likartade förhållanden efterfrågan på varor och tjänster vid givna